

ZDA / OB PRISOTNOSTI VEČDESETTISOČGLAVE MNOŽICE V WASHINGTONU

Clinton včeraj prisegel

Novi predsednik je Američanom povedal vse, kar so hoteli slišati, nakazal pa ni rešitve nobenega od perečih notranjih, gospodarskih in mednarodnih problemov

UPANJE IN STRAH

Oči sveta uprte v ZDA

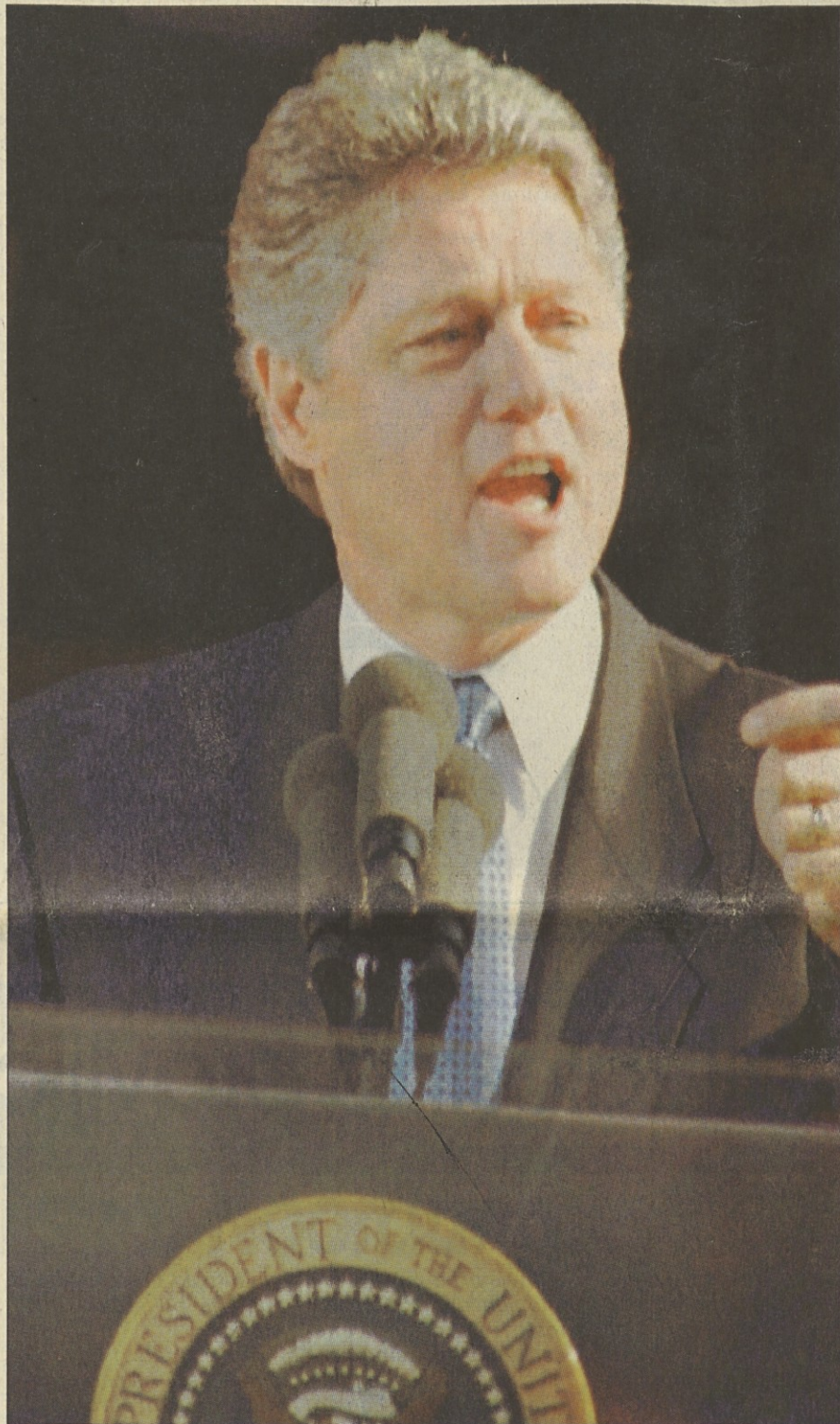
BRUSELJ, MOSKVA, TOKIO - Ob svečanem prevzemu predsedniške funkcije se svet sprasuje, kaksne spremembe bo prinesel v amerisko politiko Bill Clinton. Evropska skupnost, ki je 3. novembra na predvečer ameriskih predsedniških volitev odločno »navijala« za Georgeja Busha, se je sedaj nekoliko umirila.

Zadnje Clintonove izjave vzbujajo upanje, da ne bo dosledno izvajal svojih zunanje-političnih in gospodarskih predvolilnih obljub, tako da bo prislo do »kontinuitete« tudi v medatlantskih odnosih. To bo Evropska skupnost preverila že na prihodnjih pogajanjih GATT o svobodni trgovini, ko bodo morali premestiti spore v trgovini z jeklom, hormoni, testeninami in vinom. Tradicionalno se namreč za razliko od republikanskih demokratičnih predsednikov zavzemajo bolj za notranja kot za zunanje-politična vprašanja in težijo k političnemu in gospodarskemu protekcionizmu. V evropskih prestolnicah upajo, da bo Clinton razumel pomen atlantskega zavezništva tudi po koncu medblokovske konfrontacije in hladne

vojne, ker regionalne krize zahtevajo odločen in skupen nastop. Njegove zadnje izjave glede Zaliva in vojne v nekdanji Jugoslaviji so se kar spodbudne, ker dokazujejo, da ne bo zanemarjal niti teh vprašanj.

Podobno kot v Evropski skupnosti so tudi v Moskvi »navijali« za Busha, sedaj pa pregmatično ugotavljajo, da jim je Bush ogromno obljubil, v bistvu pa jim je dal le drobtinice, tako da bi bil lahko Clinton boljše. Nacelnik zunanje-političnega odbora ruskega parlamenta Ambarzumov je poudaril, da se Clinton zavzema za sprostovanje človekovih pravic, kar vzbuja upanje, da se bo zavzel tudi za ruske manjšine v državah nekdanje SZ.

V arabskih in muslimanskih državah z izjemo Kuvajta, Savdske Arabije in Združenih arabskih emirats, se odkrito veselijo prihoda Billa Clintona, ker upajo, da bo spremenil dosedanje amerisko politiko. Celotno sprotiame-rikanstvom obseden Iran je včeraj ponudil Clintonu roko sprave in poudarjal, da se ne sme zanemariti sedanje priljubljenosti.

WASHINGTON - Z napovedjo »konca obdobja zastoja« je Bill Clinton v sredo ob 18. uri po našem času prisegel kot 42. predsednik ZDA. Clinton je prvi demokratični predsednik po 12 letih in po razpadu Sovjetske zveze voditelj edine se preostale velesile. S 46. leti je Clinton najmlajši ameriški predsednik, odkar je John F. Kennedy pred 31. leti premagal Richarda Nixona.

Novi predsednik je prišel na položaj po težkem boju in utrudljivi predvolilni kampanji, ki je posvečala največ pozornosti notranjim težavam ZDA. Najbolj znan slogan kampanje je bil napis na steni v Clintonovem predvolilnem stabu - Economy, stupid! (Gospodarstvo, tepec!). Zato je Clinton kmalu po novembrski zmagi obljubil, da se bo »kot laser posvetil gospodarstvu«.

Toda Clinton bo prvi predsednik po Nixonu leta 1969, ki bo prevzel položaj z ameriški vojaški silami, udeleženi v spopadih. »Amerika mora obdržati vodilno vlogo v svetu, ki ga je pomagala ustvariti«, je rekel Clinton v svojem nastopnem govoru na ameriskem Kapitolu pred skoraj 350.000-glavo množico.

Oljčna vejica, ki jo je novemu predsedniku včeraj ponudil Saddam Husein, je Clintonu dala nekaj novega prostora za dihanje, kljub temu pa mu ob razpadanju Bushove protirakske koalicije, poglobljanju ameriskega posredovanja v Somaliji in nadaljevanju bosanske tragedije, ostajajo še polni

predali zunanje-političnih nalog. V ponedeljkovem govoru na univerzi v Georgetownu je Clinton prepeševal tuje diplomate, da je usposobljen za prevzem zezla v teh nestabilnih casih.

»Dogodki v zadnjem tednu so nas ponovno spomnili, da bo tudi novo obdobje polno nevarnosti«, je Clinton dejal množici dvesto tujih diplomatov. »Toda konec hladne vojne je tudi doba obljub in upanja.«

Z današnjim Clintonovim ustoličenjem se je iztekla 12-letna prevlada republikancev na izvršni oblasti. Čeprav je Clinton premagal Georgea Busha, bo zgodovina njegovo zmago nedvomno označila kot konec Reaganove ere.

V zadnjih dneh pred ustoličenjem je novi predsednik v številnih govorih in na sprejemih ubral populistične tone. Na večerji za 35 »navadnih ljudi«, ki jih je spoznal med kampanjo, je poudaril, da ga je presenetila apatija Američanov, ki niso več verjeli, da lahko kaj spreminijo. »To mesto (- Washington), ki se tako posveča političnim spletkam in obrekovanjem v časopisih, ni vredno pocenega groša, če podpre in denarja, ki ste nam ga dali, ne bomo uporabili za reševanje vaših težav,« je dejal.

Opazovalci menijo, da bo center Clintonovega zunanje-političnega odločanja v Beli hiši in v Svetu za nacionalno varnost, ki ga bo vodil Anthony Lake, State Departement pa bo samo izvajal politiko.

Meteorit ni padel na Istro

PULJ - »Meteorit, ki je v noči s ponedeljka na torek obsijal ves severni del Jadrana, boljše rečno vso srednjo Evropo od madžarske do Bavar-ske, zagotovo ni padel na naselje Kosinozič pri Poreču in povzročil požar v hiši ubitih bratov Dellamar.« To je posebej za Republiko in Primorski dnevnik kategorično zatrdil profesor Korrado Korljčević, ki je temeljito preučil krivuljo bleska meteorita.

»Meteorit je v atmosfero vstopil kakih 100 kilometrov nad Reko in v obliki krivulje padal proti Rimirju v smeri severovzhod-jugozahod. Vendar pa lahko s približno verjetnostjo trdimo, da je meteorit zgorel okrog 40 kilometrov pred Rimirjem, najverjetneje nad morjem. Po krivulji odbleska oz. sija lahko zaključimo, da je bil meteorit težak od ene do sto ton. Podrobnejše podatke pa bomo lahko posredovali čez šest dni, ko bomo iz Nemčije dobili razvite filme, na katerih so v šestih srednjeevropskih opazovalnih postajah posneli padanje meteorita,« je povedal profesor Korljčević, ki je strokovnjak za mala nebesna telesa in je med drugim član Mednarodnega združenja za meteorje. (M. U.)

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Unija Italijanov pri ministru Colombu

Italijanski zunanji minister Emilio Colombo je včeraj sprejel voditelje Unije Italijanov, ki so mu predložili adpne probleme italijanske skupnosti v Sloveniji in Hrvaški, pri čemer so poudarili nujnost enakih pravic in njihove skupnosti v obeh državah.

stran 4

Posvet DSL o reviziji Osima

Demokratska stranka levice bo jutri na Tržaškem velesejmu priredila celodnevno posvet o »dograjevanju« Osimskih sporazumov pod naslovom »18 let po Osimu. Za nove odnose med Italijo, Slovenijo in Hrvaško«.

stran 4

Kongres slovenskih socialistov

Jutri zvečer bo na Opčinah deželni kongres slovenskih socialistov. Uvodno poročilo bo imel deželni koordinator slovenske komisije Rudi Pavšič.

stran 5

»Čakanje« na natečaje za ravnatelje

Medtem ko je tržaški šolski skrbnik »utemeljitelj« svoj načrt o združevanju ravnateljstev z dejstvom, da se bodo nekateri slovenski ravnatelji kmalu upokojili, pa »čaka« na računskem dvoru razpis natečajev za ravnatelje slovenskih nižjih in višjih srednjih šol.

stran 6

Skupna molitev za mir v Bosni

Vse tržaške veroizpovedi so sinoči pozvale vse strani v Bosni, naj položijo orožje in naj vendarle uberejo pot miru in sprave. V protestantski cerkvi Sv. Silvestra so odmevali različni jeziki in različne liturgije.

stran 6

Šolski center v Gorici še vedno nedokončan

Nerešeni problemi slovenskih višjih srednjih šol v Gorici so bili predmet razgovorov, ki ju je pokrajinska odbornica za šolstvo Aleksandra Develak imela s predstavnikami slovenskih šolnikov in s šolskim skrbnikom. Slovenski dijaki pa so prav včeraj ponovno opozorili goriskega župana na neizpolnjene obljube glede ureditve telovadnice v šolskem centru.

stran 8

SLOVENIJA / PO ZAPLETENIH POGAJANJIH

Drnovšek sestavil vlado

V vladi bodo ministri petih strank: liberalnih demokratov, krščanskih demokratov, združene liste, socialnih demokratov in zelenih - Demokrati ostajajo v opoziciji

TANJA STARIC

LJUBLJANA - V novi slovenski vladi bodo ministri petih strank: kandidat za ministra za ekonomske odnose in razvoj je Davorin Kračun (LDS), za finance Mitja Gaspari (LDS), za solstvo Slavko Gaber (LDS), za pravosodje Miha Kozinc (LDS), za okolje Miha Jazbinsek (LDS), za zunanje zadeve Lojze Peterle (SKD), ki bo tudi podpredsednik vlade, za notranje zadeve Ivo Bizjak (SKD), za kmetijstvo Joze Osterc (SKD), za promet in zveze Igor Umek (SKD), za gospodarstvo Maks Tajnikar (ZL), za delo Jozica Puhar (ZL), za kulturo Sergij Pelhan (ZL), za znanost Rado Bohinc (ZL), za zdravstvo Bozidar Voljc (Zeleni) in za obrambo Janez Jansa (SDSS).

Predstavitev ministrskih kandidatov se začne danes in se bo do konca jutri, Janez Drnovšek pa je Hermana Rigelnika zaprosil, naj

glasovanje o novi vladi uvrsti na dnevni red v prvem razpoložljivem terminu, torej v ponedeljek.

Stranke, ki sodelujejo v vladi, med sabo niso podpisale sporazuma, tako da uradno ne gre za veliko koalicijo. Vendar bo vlada v parlamentu podpirala kar 62 poslancev, torej več kot dve tretjini.

Združena lista je sinoči sporocila, da so stranke ZL popoldan na neke vrste izrednem kongresu so navedena ministrstva, ki jih bo dobila lista v vladi, poglobitve programske točke in temeljna pravila o sodelovanju ministrov, poslancev in predsednika vlade. V pogodbi je tudi člen, ki mandatno dovoljuje sklepanje dogo-

vorov z drugimi strankami, ni pa predvideno, da bi morala ZL dajati k temu soglasje. Predstavniki Združene liste so povedali, da so s sporazumom zadovoljni, ker zagotavlja enakopravno sodelovanje ZL v vladi.

Po objavi imen je Janez Drnovšek podpisal tudi sporazum s krščanskimi demokrati. Lojze Peterle je izjavil, da s pogodbo Drnovška z Zdruzeno listo še niso seznanjeni.

Pogajanja so sicer včeraj trajala do 21. ure, ko je mandat za veliko zamudo objavil imena kandidatov. Sporno je bilo predvsem mesto obrambnega ministra, SDSS pa malo pred koncem pogajanj poslala zahtevo po se enem ministrskem mestu ali dveh mestih državnih sekretarjev. Do konca so bili med kandidati za vstop v vlado tudi Demokrati, vendar bo ta stranka očitno ostala v opozici

BIH / SRBSKA SKUPŠČINA

Bosanski Srbi so podprli ženevski mirovni načrt

PALE - Parlament bosanskih Srbov je z večino glasov sprejel ženevski mirovni načrt, ki sta ga predlagala so-

predsednika konferen-ce Vance in Owen. Za mirovnimi načrt je glasovalo 55 poslancev, 15 pa jih je bilo proti. Razdelitvi Bosne in Hercegovine na deset provinc je najbolj nasprotovala članica srbskega predsedstva BiH Biljana Plavšić, ki meni, da je to za Srbe »korak h kapitulaciji«.

Predsednik parlamenta Momčilo Krajišnik pa je povedal, da so Srbi izbrali manjše zlo. Minister za informacije Velibor Ostojić je dejal, da bo prava preizkušnja sele uresničitev ženevskih zemljevidov. Vodja bosanskih Srbov Radovan Karadžić je poslance ze pred tem opozoril, da je sprejem ženevskega načrta edini način za zaustavitev devetmesečnih bojov v BiH. Če bi ga poslanci zavrnili, bi Karadžić odstopil. Poslan-

ci tudi niso postavili nobenih pogojev, kar je pomembno dejstvo za nadaljevanje mirovne konference o BiH.

Njen predstavnik je v bližnjem Sarajevu sporecil, da se bodo pogajanja med predstavniki treh narodov v Zenevi nadaljevala v soboto.

Odločitev bosanskih Srbov je z navdušenjem sprejel predsedujoči Evropski skupnosti in danski zunanji minister Jensen.

V Sarajevu pa sta se mudila tudi soprodsednika ženevske konference Cyrus Vance in David Owen. Po njunih pogovorih z Alijo Izetbegovićem sta hrvaška in bosanska stran, ki sta se zadnje dni hudo spopadali zlasti v Gornjem Vakufu, podpisali premirje. Predsednik hrvaske skupnosti Hercegovske Bosne Mate Boban je hrvaškimi enotam že pred sklenitvijo premirja ukazal, naj ustavijo napade na muslimanske enote. (Reuter, D.D)

KOMENTAR

Na svetu en terorist manj...

BARBARA KRAMZAR

Jaser Arafat, ki je bil dolga desetletja na vrhu izraelskega in ameriškega spiska najbolj iskanih zločincev sveta, od srede naprej ni več terorist. S človekom, ki je iz PLO naredil močno vojaško silo in z njo napadal zidovsko okupatorico palestinske zemlje, se je med izraelskimi ustanovami doslej ukvarjal predvsem razvpiti Mosad, ena od najboljših in najbolj ubijalskih tajnih služb na svetu. V sredo pa se je zaradi njega sestal izraelski parlament in preklinal izobceno. Liberalni izraelski politiki so takoj napovedali potovanje v Arafatovo zatocisce v Tunisu, da bi ga tudi uradno povabili na obisk v nekdano domovino.

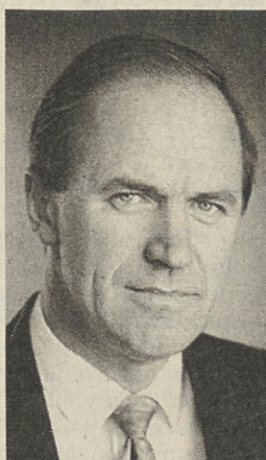
Arafata so oklicali za terorista iz političnih razlogov. Njegov življenjepis ni nič bolj »živopisen« od belih lis v biografijah večine izraelskih politikov starejše generacije, ki so med prvo in drugo svetovno vojno nadse dejavno »osvobajali« pred tisoletji zidovsko Palestino. Toda v času hladne vojne, ko je za njimi trdno stala ZDA, se ni bilo treba Izraelcem z nikomer spravljati, se najmanj s sovjetskimi (in jugoslovanskimi) prijatelji PLO.

Tudi preklc terorističnega ozgosaanja za PLO je politično dejanje. Za hrptom razmeroma zmerne in sekularne PLO so Izraelu zrasli čez glavo islamski fundamentalisti. Če ni že prepozno, bi Izraelci zdaj radi PLO za edinega palestinskega sogovornika. Hladno-vojne ljubezni med Washingtonom in Jeruzalemom je konec, zato Izrael potrebuje modus vivendi s Palestinci in cedalje bolj verjetno mirovno pogodbo s Sirijo.

Kljub življenjskemu zmogoslavlju ob najnovejši odločitvi izraelskega parlamenta pa bilo za Jaserja Arafata se najbolje, če bi mirovni proces prepustil mlajšim palestinskim politikom. Sam pa bi morda lahko začel pisati spomine. Lahko bi razkril svoje neverjetne izkušnje s teroristi in tajnimi službami, ki so desetletja odločali o njegovem življenju, zdaj pa se bodo usmerili drugam. En terorist več ali manj na svetu ne bo spremenil starodavne resnice, da se v podzemlju politike dogaja vsaj toliko, kot pa nam je dovolj videti.

2

razloga za

Dušan Semolič, predsednik Svobodnih sindikatov Slovenije

Normalna oblika sindikalnega boja

Prvic, da bi laze razumeli radikalne poteze, ki smo jim te dni prica na Crnem Kalu, je najprej treba poznati razloge, ki so do taksnega položaja pripeljali. Dejstvo, ki ga verjetno ni treba ponavljati, je namreč to, da delavci že od oktobra niso dobili plač ter da to povzroča številne težave v njihovih družinah in tudi njihove osebne stiske. Radikal-

nost je torej zgolj posledica brezupne situacije, v kateri se ti ljudje nahajajo.

Drugič, dodaten naboj je dala delavcem tudi groznja z odpustom okrog tistih tovaršev, s čimer so se zavedli, da praktično nimajo ničesar izgubiti. V takšnih primerih, ki se neposredno dotikajo družbe kot celote, pogosto prihaja tudi do konfliktov z drugimi interesi, v tem primeru pač z interesi tistih, ki cesto uporabljajo. Sploh pa takšne oblike sindikalnega boja v tujini niso nič novega, saj je v bistvu tega boja en sam cilj: prizadeti lastnike kapitala. To počnejo v Franciji, Veliki Britaniji, skratka povsod, kjer ima sindikalizem tradicijo.

Glede nezakonitosti zaprtja ceste menim, da javnost brez večjih ugovorov sprejme prav tako nezakonito kršenje podpisane kolektivne pogodbe, po kateri bi delavci morali dobiti plače; ko pa hočejo delavci izterjati določila pogodbe, pride do protestov in nestrinjanja. Osebnost menim, da je treba narediti vse, da do takšnih in podobnih

CESTNE ZAPORE IN PRAVICE STAVKAJOČIH

Ali delavci lahko med stavkami zapirajo ceste?

ANTISA KORLIJAN

Kako dalec gredo lahko stavkajoči zato, da bi dosegli svoj cilj? To je vprašanje, ki se po zaprtju ceste Ljubljana-Koper na Crnem Kalu postavlja mnogim. Zgora je namreč vsem, razen tistim, ki so dokazali, da potujejo zaradi nujnih primerov, onemogočila svobodno gibanje. Stavkajoči so celo pretili vsem, ki so poskušali prevzati delavce in dijake. Nedvomno takšno ravnanje škoduje regiji kot celoti, vendar je to verjetno edini način, da delavci čimprej dosežejo izpolnitev svojih zahtev. Za mnenje o takšnih posegih stavkajočih delavcev smo povprašali na republiškem prometnem inspektoratu in na Svobodnih sindikatih Slovenije.

situacij pride čim redkeje. Vendar gre tu za zagotovljeno pravico do stavke, kateri se sindikalisti ne bomo odpovedali, če bomo videli, da so pravice delavcev kršene. Povem lahko, da se nisem spoznal de-

lavca, ki bi v stavki užival, kajti to je resnično skrajnost, ki se jo uporabi, ko so izčrpane vse ostale možnosti. Kot sem že povedal, so ti ljudje objektivno v taksnem položaju, da nimajo kaj izgubiti in

da bodo torej svoje akcije stopnjevali le še v smeri večje radikalnosti. Zato mislim, da bi morali obe strani težiti h kompromisu, da bi morali torej predstavniki obeh strani malce popustiti.

Ivo Samec, glavni republiški prometni inšpektor

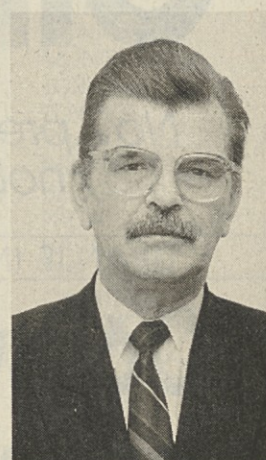
Ceste so javna dobrina

Prvic, treba je izpostaviti dejstvo, da je s pravnega stališča takšno ravnanje nedovoljeno. Stavkajoči so namreč cestno zaprli, ne da bi pred tem poskusili dobiti kakršno koli dovoljenje, ki je za zaprtje potrebno. Če gremo strogo po zakonu, so stavkajoči naredili le prometni prekršek, ki ga lahko poravnajo z denarno kaznijo od 5 do 50 tisoč tolarjev. Snovalci zakona o cestah takšnih situacij namreč niso predvidevali, tako, da lahko po tem zakonu sodno preganjajo le pravne osebe, ki pa v tem primeru ne obstajajo. Zato lahko za prometni prekršek tožijo le posamezne sofeje, ki so s svojimi vozili ovirali promet.

Drugi razlog, ki bi ga lahko navedli zoper takšno reševanje problemov, pa je dejstvo, da je cesta javna dobrina. Njene uporabe torej posamezniki ali skupine drugim ne morejo odtegovati zgolj zaradi reševanja nekaterih lastnih

2

razloga proti

problemov. S tem namreč rešitev problema prevajajo na ramena cele družbe. Stavkajoči bodo s tem načinom nedvomno najbolj učinkovito opozorili na svoj položaj, vendar pa bi po drugi strani lahko ostali uporabniki cest povsem upravičeno zahtevali prevozne ceste, saj zanje plačujejo vse potrebne pristojbine. Položaj voznikov je nedvomno specifičen, saj je cesta njihovo delovno mesto in z zaporom so naredili pac to, kar stavkajoči pogosto naredijo: zasedli so ga. Vendar se to prevec odraža na razmerah v družbi kot celoti in stavkajoči bi morali misliti tudi na to plat medalje.

POGLED

Uspešna zgodba ali žalostna pravljica?

RAJKO LESIAK

Pred nami so spet usodni trenutki in usodne odločitve. Pravi jim pragmatični politični koraki, politika majhnih zgodb, politika ne levo ne desno - politika uspešne zgodbe. Politika, ko moramo dati vsebino državi, da bo naš jutri bolj prijeten.

Kakšna bo izvršna oblast, kako bodo porazdeljeni ministrski stolci oziroma kje bo kdo sedel, katere stranke oziroma kateri ljudje bodo imeli izvršno oblast in nadzor nad institucijami, za to gre pri tej zgodbi. Kako pa naj clovek drugega razmislija, ko pa je bilo pri oblikovanju zakona o vladi vsak dan več ministrskih stolcev za veliko koalicijsko oziroma so-

koalicijske in drugačne zveze. Biti pri koritu, ko se deli, ko se vlada oziroma ko se pridobiva politična moč in vpliv in ko se pobirajo davki ter deli premoženje itd., je staro pravilo, ustreza pa tudi temu času. Iskati programske razlike oziroma razlike v volilnih obljubah med strankami je se najlažje, ker jih ni veliko, kjer pa so, so očitne.

Inte razlike so lahko usodne in bodo usodne, če se ne bodo srečale v času in prostoru, ki mu pravimo politični oziroma programski kompromis ali politika za ljudi po meri ljudi. Recimo, da se bosta srečala Drnovskov liberalni kapitalizem oziroma thatcherjanski program

in socialna opcija (socialno tržno gospodarstvo). To pomeni, da si med seboj konkurirajo na eni strani gospodarstvi in na drugi strani socialni interesi in ne tako, kjer bi bil clovek cloveku volk. Volilci so med drugimi glasove porazdelili za konkurenco takih in seveda se drugih interesov. Za tako srečanje je nujna socialdemokratska naravnost enega od koalicijskih partnerjev. Doseči soglasje o tem, kakšna naj bo funkcija države na področju sociale in se kje, tam, kamor država posega, najti skupni programski imenovalec, ki bo omogočil sodelovanje strank v vladni koaliciji, bi moralo biti vodilo.

Kdo je socialdemo-

krat v pravem pomenu besede in katera stranka je socialdemokratsko naravnana in ima socialdemokratsko dušo - to bodo dali odgovor cas oziroma dejanja ter početje teh ljudi - socialdemokratov in njihovih prenov - v življenju in delu, pri konkretnem dajanju vsebine državi in ravni socialnih ter ekonomskih pravic zaposlenih, pri njihovi pravni in drugačni varnosti. Se vec, kdo bo na strani sindikatov v institucijah sistema, pri njihovih aktivnostih na vseh ravneh, in sicer na zelo pragmatični ravni - to bo prav gotovo bližje socialdemokraciji. Vec bo kdo storil za socialno državo in za blaginjo državljanov, bližje bo soci-

aldemokratskim ciljem.

Sindikat bo potreboval zaveznike pri vplivanju na snovanje makroekonomske politike, se bolj pa bo politika potrebovala sindikate ter socialni in družbeni mir. Tu pa se začne zgodba za sindikate. Ali bo politika sprejela sindikate kot enakovredne socialpartnerje, je vprašanje, ki ze dalj časa visi v zraku. Za tako partnerstvo ni bilo ne Peterletovi ne Drnovskovi vladi. Slednja je igrala na karto: ne škodi, če se pogovarjamo s sindikati, škodi pa lahko, če se z njimi kaj dogovorimo. S sindikati se je pogovarjala predvsem zaradi tega, da je videla, kaksnega zdravja so, in nekateri sindikati se z

zdravjem ne morejo ravno pohvaliti. Pri tej zvitosti ji je kot naročeno ustrezala taka sindikalna scena, kot je. Bo politika zastavila besedo za soodločanje delavcev v podjetjih in ali bo spodbujala kolektivna pogajanja in sankcionirala neizvajanje kolektivnih pogodb, ali pa bo prav sama vzornik, kot to danes je, kako se obide kolektivno pogodbo in zakone, ki urejajo delavce pravice. Ali bo pripravljena lastniti premoženje, ki bo bližje pravicam in učinkovite-mu gospodarstvu, ali pa bo lonček pristavljala samo zaradi politične moči in nadaljnega vpliva? Bo končno ugovarila, da za neko stabilno politiko potrebuje so-

cialni pakt in stalen dialog, ne pa stavko na stavko?

Bo preustroj gospodarstva sel v smeri iskanja novih programov, novih trgov, gospodarske rasti in izvoza in s tem odpiranja novih delovnih mest, ali pa bo slonel zgolj na čiščenju podjetij »odvečne« delovne sile in na ceneni delovni sili, to je na takšni politiki, kakršna je danes? To je eno od osnovnih vprašanj, vsaj kar zadeva delavstvo. Bosta v Sloveniji »paradirali« brezposelnost in ogromna armada neaktivnega prebivalstva?

ln naprej: ali se bodo bremena te »uspešne zgodbe« ze končno pravičneje porazdelila in bosta neto place obre-

menjene kot v drugih evropskih sistemih in javna poraba usklajena z gospodarsko sposobnostjo? Bo davčna reforma pravičneje zaokrožena?

Bodo socialne pravice, pravna varnost delavcev vredne besede pravne in socialne države? Bo delavceva plača vredna cloveka vredne življenja in bo zajamcena plača omogočala preživetje?

Bo razvojna vizija Slovenije se naprej zgolj pobožna želja? Bodo strankarski prvaki, nekateri morda bodoči ministri, nadaljevali zvito in potuhnjeno vlogo tudi v času vladanja, v času velikih ekonomskih in socialnih transformacij, kot so jo v času koalicijskih iger, ali pa bodo vladali, kot jim nalagajo ustava in zakoni? Bo za nekatere zvitorepe in nenacelne politike z njihovimi vrlinami se vedno veljalo pravilo: po uporabi odvzri?

Bo nova oblast priznavala in upoštevala iniciativno civilne družbe in javnega mnenja? In nenazadnje, bo sel razvoj parlamentarne demokracije v smer, kjer bosta pozicija in opozicija nosili odgovornost za svoja dejanja v parlamentu, vsaka za svoja in pred narodom skupaj?

In končno, bo življenje ljudi manj spolitizirano in bo manj političnih konfliktov? Pri tem pa ne maram, da mi kdo podtika, da zagovarjam brezkonfliktno družbo!

VODORAVNO:

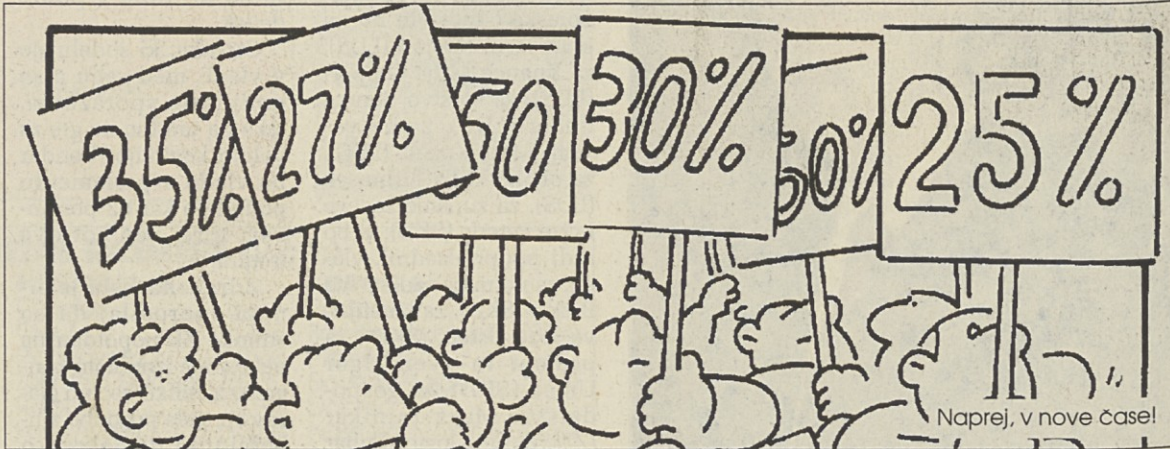
1. območje ob izlizu reke, 6. četrta dimenzija, 9. kraj pri Novi Gorici z mejnim prehodom, 9. ime ameriškega satirika Buchwalda, 11. zlatina bakra in kositra, 12. linija, risa, 13. grška boginja jutranje zarje, 14. kemična prvina, metaloid, 15. se uporablja v elektroindustriji, 15. Rado Murnik, 16. na danasnji dan leta 1885 rojen italijanski letalski konstruktor in polarni raziskovalec (umrl 1976), 17. dravidsko ljudstvo v Indiji in na Sri Lanki, 19. cepinov okel, 20. ime dveh levih pritokov Odre na Poljskem, 24. nekdanji poljski politik, ki je leta 1980 odstopil zaradi družbenih nemirov (Edward), 26. slovenski pisatelj s Koroske (Lovro Kuhar - Prežihov), 29. Lidija Osterc, 30. ime japonskega režiserja Kurosawe, 31. zupan pod Francozi, 32. pritok Ilmenskega jezera v Rusiji (anagram MAST), 33. plesni ali jazz orkester, 34. živilski delavec, 35. ime zrakoplova s

katerim je raziskovalec pod 16. vodoravno leta 1926 preletel severni tecaj, 36. rimska boginja jeze, 37. vnetje sluznice.

Navpčno:

1. ime raziskovalca pod 16. vodoravno, 2. revež, ubožec, 3. spora, 4. japonska valuta, 5. Emil Nolde, 6. ime slovenskega pop glasbenika Novaka, 7. delavska zadruga v carski Rusiji, 8. ime umrlega slovenskega igralca Severja, 12. prebivalec Cebina pri Trbovljah, 14. osnovna zacimba, 16. reka med Kanado in ZDA z znamenitim slapovi, 18. Milan Lipovec, 21. Ivan Regent, 22. plojni pritok Bajkalskega jezera iz Mongolije, 23. delavec na akord, 25. ime nemške pesnice Seidel, 26. goveji zelodec kot hrana, 27. višinsko sirinska ovira pri parkurju, 28. otroška zadnjica, 31. ime pesnika Ogna, 33. udav, 35. Niko Kralj.

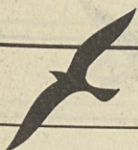
Zmago Pezdirc

POPRAVEK

V ponedeljek, 18.1. letos, je bila v Republiki objavljena moja izjava v zvezi z zakonom o državljanstvu. Med drugim sem opozoril na dejstvo, da nasprotniki zakona namenoma nočejo ločevati med zakonom samim in morebitnimi zlorabami tega zakona. Iz konteksta je moja misel docela jasna, vendar se mi je vmes prikradel sicer droban, a skrajno neprijeten lapsus. Rekel sem: »Res je, da je pri pridobivanju slovenskega državljanstva prihajalo do podkupovanj in goljufij. Ampak to je stvar nadzora, ne pa revizije zakona.« Moral bi bil seveda reci: Če je res ... Govori se ... Tudi če je ... Tako pa sem nehote postavil trditve, ob kateri se vrsta ljudi upravičeno lahko pocuti prizadetih. Seveda nisem hotel nikogar pavsalno obsojati. Morebitnim prizadetim se iz srca opravičujem. Upam, da je s tem popravkom zadeva urejena.

Jasa L. Zlobec

ALI JE CESAR NAG? / TRADICIONALNO IN SODOBNO

Politika in množična kultura

Slovenska demokratsko-liberalna stranka, ki ima menda mnogo volilcev zlasti med študenti in mladino, je začela svojo politično pot po koncu komunizma kot protestniško jezna naslednica nepredvidljive mladinske zveze. Končala je kot zrela stranka levega centra. Spostljiva sprejemljivost resne glasbe na njeni volilni konvenciji namesto rocka, ki nastopa kot popularna kritika sleherne avtoritete, je zato presenetila samo nostalgike, ki se niso zavedli radikalne spremembe v javnem življenju Slovenije.

Leta novih družbenih gibanj in burnega zavzemanja za marginalce in alternativce so po vsem sodeč minila. Vendar ni nikakršnih razlogov za to, da bi verjeli, kako je taka sprememba logično ali zgodovinsko nujna.

Prihajajoči predsednik »voditeljice svobodnega sveta« na primer se kot dobro ve, da lahko ideale preteklosti učinkovito vključi v program prihodnosti.

Zaveda se, da mu bo dolgoročna zaveza lastni generaciji *baby boomers* prinesla mnogo več kot medijsko pozornost kratke sape. Konec koncev gre za najštevilnejšo ameriško generacijo, ki je danes na višku svoje socialne in kupne moči, kot

taka pa obvladuje vzvode upravljanja s podobami države in družbe. V naslednjih desetih letih se bo kot vodilna sila samo se bolj učvrstila.

Najmanjši skupni imenovalec generacije? Pop kultura in rock glasba, z njima pa osebna svoboda, toleranca, sproščenost in kolektivna transcendenca.

Jasno mi je, da imajo vzporednice med Ameriko in deželo na sončni strani Alp zelo omejeno pojasnjevalno vrednost. Tam natančna razdelitev glasbene podpore za izbrano politiko (rock za Clintona, country za Busha), pri nas pa v brezbriznem stilu, ces, »politika nas ne briga«, vsi prepevajo za vse. Tam aktivni in odkriti napor, da bi status filmskih zvezd in rockerjev okreplil premisljeno zgrajeno identiteto mladega predsednika, pri nas pa sramežljivo spogledovanje političnih velmož z ustvarjalno silo, ki lahko ponese vsak glas v deveto vas. Tam kraljica soula Aretha Franklin v živo poje na predsedniški konvenciji, pri nas pa klasika iz zvočnikov.

Res je: slovenska ljudska tradicija pozna samo zalostinke, ne pa rockerskih balad. Vendar v sodobnem svetu tradicijo utelesa poleg posebnega ljudskega izročila ze tudi univerzalne in kupne moči, kot

na množična kultura, s katero je rasel in raste pomemben del slovenske mladine. Tako tudi slovensko politiko danes ze vodijo sposobni mladi ministri, ki so odrasli z rockom in se bodo najbrž z njim tudi postarali.

Nekdanja glasba »dolgolase uporniške mladine«, kakor je včasih se mogoce slišati iz prezirljivih starejših ust, se je kot sestavni del vsakdanjega urbanega življenja ze čvrsto zasidrala v množično zavest.

Tega dejstva ni mogoce spodbiti ne glede na geografsko pripadnost bodisi Zahodu bodisi evropskemu Vzhodu: konec koncev je bila prav kritična energija slovenske alternativne kulture z rockom in punkom v svojih nedrjih tista, ki je poleg Nove revije in kritičnih disidentov pomagala spraviti komunistični režim z oblasti.

Zato ni odvec premisliti, kakšen simbolni pomen ima za Ameriko, s tem pa nemara za ves svet, prihod na oblast moza, ki je, pomislite, mlajši kot Mick Jagger! Ko je Chuck Berry zaslovel z vrtoglavo uspešnico *To Kill a Mockingbird*, ob koncu srednje sole pa je poslušal Animals in njihovo danes legendarno *The House of the Rising Sun* ter poplesoval ob Beatlesih v filmu *A Hard Day's Night*. Z drugimi

Aretha Franklin (Foto: arhiv)

kasneje se je učil spoštovanja etičnih nacer pri Gregoryu Pecku v filmu *To Kill a Mockingbird*, ob koncu srednje sole pa je poslušal Animals in njihovo danes legendarno *The House of the Rising Sun* ter poplesoval ob Beatlesih v filmu *A Hard Day's Night*. Z drugimi

besedami: predsednik je odrasel v nemirnem obdobju protestniških in subkulturnih šestdesetih let, ki je bilo noseče z daljnosežnimi spremembami.

Rockerji so v družbi, opredeljeni s konfliktom o državljanskih pravicah, z vojno v Vietnamu in

gospodarsko rastjo utelesali kritično avantgardo, ki je videla dalec naprej. Izleti v prostore izza vrat percepcije in eksperimenti z besedo in zvokom jim niso odvzeli zvezdniskega obstreta: ravno nasprotno. Skozi njihove poizkuse, hrepenjenja in razocarjanja se je

izrazila generacija, za katero je svet stabilnih tradicionalnih vrednot dokončno razpadel. Zamenjala ga je eksplozivna in negotova zmes političnega anarhizma, svobodne ljubezni, kolektivnih projektov, enakopravnosti med spoloma in utopičnega upanja. Tudi predsednik je otrok teh sprememb v zaznavanju sveta in vrednot, pa tudi mitov in simbolov, ki te spremembe izražajo.

Razlika je očitna. Konzervativna vladavina Reagana in Busha je pod vplivom religiozne desnice, zbrane okrog nadzorovalnega organa »Parents Music Resource Center«, prinesla cenzorske nalepke za (zlasti rapperske in heavymetalske) plosce, ki naj bi bile neprimerne za mlada usesa brez starševskega nadzora. Bill Clinton seveda zastopa mentaliteto tistih, ki so se znasli pod zmagajočim pedagoškim prstom konzervativne Amerike.

Namesto cenzure nad rockom se z njim zanosno identificira celo v povsem privatnih zadevah. Svojo hčerko Chelsea je namrec imenoval po naslovu pesmi znane kantavtorice Joni Mitchell iz poznih šestdesetih let.

Ce drži, da predsednikova glava in srce pomenita svetilnik za mnoge Američane, ki radi sledijo svojemu prvemu možu,

potem lahko Clintonovo ravnanje v marsicem vsaj posredno vpliva na zemljevid množične kulture.

Ze zdaj je jasno, da njegova povezanost s popom in rockom pomeni legitimizacijo elektricne kitare kot instrumenta, s katerim ustvarjalni jaz dobiva pravico, da se ne glede na ideoloske zadržke izrazi tako, kakor mu duša pozeli.

Moralno ogorčenje in panična sprenevedavost, s katero je konzervativna Amerika nekoc stiskala rock in pop v obroč pravnih predpisov, bo pod Clintonom brzkone presahnilo. Meje svobode izražanja, ki je bila v konzervativni preteklosti bolj ogrožena, kot si nemara mislimo, se bodo gotovo razširile.

Clintonovo opiranje na zeno Hillary, ki kot ena od stotih najbolj uspešnih odvetnic ni samo lepa »prva dama«, ampak aktivno pomaga oblikovati predsednikovo politično smer, bo vsekakor dodalo potrebno tezo feminističnemu gibanju, nemara pa utegne postopoma razkrojiti tudi sovrastvo do zensk, ki udarja iz slehernega kitarskega riffa v tradicionalno mizoginističnem hip-hopu in hard-rocku.

Predsednikovo medijsko odmevno soliranje na saksofonu bo verjetno ka-

noniziralo ze sicer narscajoce zanimanje občinstva za korenine rocka, ki izhajajo iz bluesa in jazz-a.

Ameriške legende bodo namesto po Evropi tako nemara spet zacele koncertirati v lastni deželi, ki se je od trpkih in kritičnih sporocil jazz-a bluesa obrnila v iskanju takojšnjih cutnih senzacij, zdaj pa je končno pripravljena zrelo sprejeti, kar je najbolj njeno. Soocenje s kulturo, v kateri je samoumevno, da srednjesolci zapeljujejo svoje izvoljenke z rockersko liriko in pozvižgavajo zadnji hit z albuma *Automatic for the People* benda R. E. M., ki ga je citiral celo podpredsednik Al Gore na svoji predvolilni kampanji, bo nujno prineslo spremembe in novega duha v družbeno življenje poslednje velesile. Amerika je z upanjem na dramatično spremembo tudi volila.

Novosti in eksperiment, ki ga Bela hisa, prek nje pa celotna ameriška kultura, lahko pelje zelo dalec, pa ustvarjajo tudi najboljše naravno okolje za nastanek izvirne in pristne popularne glasbe. Politika in rock zato plujeta v istem colnu.

Pri nas pa se bodo morale veliki večini, tako rockerjev kot tudi politikov, za to resnico oči sele odpreti.

Anketa med obiskovalci premiere baleta Molitveni stroj Noordung

Matjaz Berger (Foto: Aleš Pavletič/TRIO)

Matjaz Berger, dramaturg in publicist.

Ta predstava se mi zdi najbolj koncizen dotik sublimnega in mislim, da je Dragan Zivadinov pravzaprav vse teme - germanstvo, slovanstvo in azijstvo - tako rekoč združil v najbolj optimalni strukturi ravno v tej predstavi.

Ceprav se pluje z zrakoplovom v veselje, je vsekakor potrebno detajlno očistiti in razčistiti teme kot so: ženska in moski, zgodovina revolucij, zgodovina revolucij v gledališču, zgodovina astronomije, razre-

dni boj in seveda tudi druge. Te teme je potrebno totalno precistiti zato, da se lahko zadeva koncizno in dovolj ontološko opredeli za pot v kozmos.

Mitja Rotovnik, direktor Cankarjevega doma.

Predvsem sem zelo vesel, da je prišlo do te predstave, ker gre za izjemen napor Zivadinove umetniške ekipe na eni strani in naše Opere in baleta, predvsem baleta, na drugi strani in seveda Cankarjevega doma na tretji.

Mislim, da smo vsi trije skupaj zmogli nekaj, kar bo se dolgo ostalo v zavesti Slovencev. Prepričan pa sem, da je to predstava, ki bo sla v svet in ki bo nosila pecat visokega in kvalitetnega umetniškega dogajanja tu v Ljubljani.

Bostjan Hladnik, filmski režiser.

Fascinirala me je energija, ki jo je dal od sebe Dragan Zivadinov in ki jo izžareva celotna predstava, in moc, moc in jakost ter hkrati poezija in neka lepota, ki veje iz te predstave.

Mislim, da niti ni potrebno, da bi gledalec razumeval dogajanje, ampak se mu mora enostavno prepustiti in resnično ga odnese v neke vise, med zvezde in ze spet nazaj noter. Mislim, da gre za edinstveno predstavo.

Darko Brlek, v casu priprave produkcije direktor Opere in Baleta SNG Ljubljana, zdaj programski vodja Festivala.

Rekel bi, da gre za izjemno zahteven projekt, tudi precej izživljen.

Mislim, da vsi tisti, ce temu lahko tako recem, ki so pričakovali Zivadinov slog, niso ostali razocarani.

V gledalcu pusti vsekakor globoko impresijo, kakšna pa je, pozitivna ali negativna, pa zaenkrat se ne morem reci. Za to bo potrebno se nekaj casa ali pa ponoven ogled predstave, saj sem sedel v parterju, rad pa bi jo videl se iz odra, iz

drugega zornega kota. To bom verjetno tudi storil in sele takrat bo moja ocena nekoliko bolj kompetentna.

Gordana Vnuč, direktorica Eurokaza.

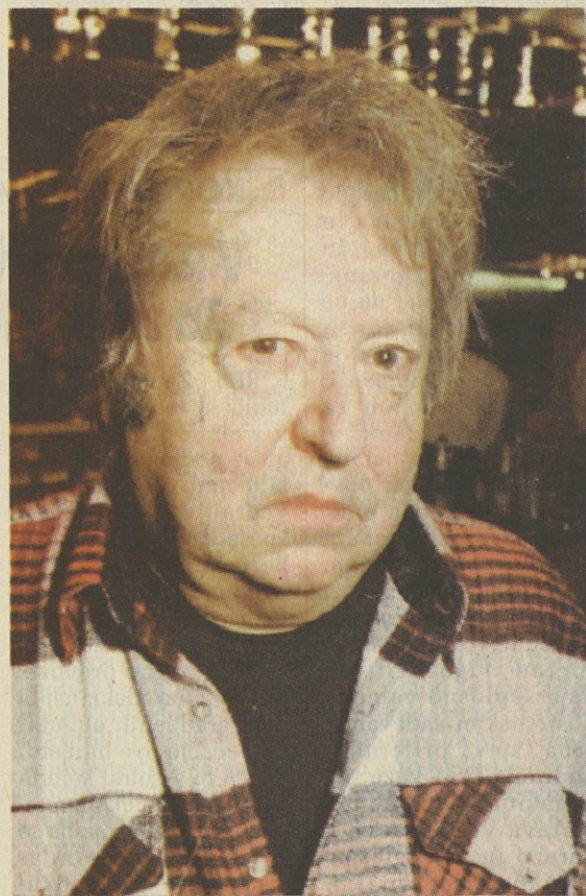
Mislim, da je to v vsakem primeru po "Krstu" Zivadinova najboljša in najambicioznejša predstava. Tokrat se vidi, da je treba Zivadinovu dati veliko denarja, da bi resnično napravil kar najboljše stvari.

Mislim, da Zivadinov najbolje funkcionira v dobrih oziroma idealnih produkcijskih pogojih. Predstava me tako zani-

ma, da bi jo povabila na Eurokaz, in mislim, da bi bilo to sijajno organizirati v sodelovanju z baletom Hrvatskega narodnega gledališča (HNK).

Dodati moram se to, da je zelo zalostno, da se kaj podobnega v Zagrebu ne bi moglo zgoditi, saj je tam atmosfera vse slabša in konzervativnejša. Mislim, da bi takšno predstavo morali pokazati v našem nacionalnem gledališču.

V tej predstavi pa mi, tako kot obicajno pri Zivadinovih predstavah, najbolj ugaja njegov smisel za humor.

Bostjan Hladnik (Foto: Aleš Pavletič/TRIO)

Ploskoviti blišč

VENO TAUFER

Nedvomno je Dragan Zivadinov, ki v okviru celotne združbe Neue Slowenische Kunst uredničuje projekt Kozmokinetičnega gledališča, zaslužen, da stopa v našo vednost podatke o bivanju in delu Hermana Potocnika - Noordunga, znanstvenika slovenskega rodu, konstruktorja vesoljskih plovil, ki je po prvi vojni v Berlinu objavil knjigo o Problemu vožnje po vesolju (vabilo na prednarocilo te knjige v slovenskem prevodu in izdaji »Kozmokinetičnega kabineta Noordung« Dragana Zivadinova je natisnjeno v vogalu plakata-gledališkega lista-scenarija). Na svojem pohodu skozi institucije je kot avtor oziroma »konstruktor« ob stoletnici Potocnikovega rojstva in stoletnici ljubljanske Opere v produkciji Opere in Baleta SNG Ljubljana - vendar v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma - postavil uprizoritev »kozmokinetičnega baleta« MOLITVENI STROJ NOORDUNG.

Med nastevanimi sodelavci so kakšne štiri desetine ustvarjalcev, med njimi »asistent konstruktorja« Marko Mlacnik, koreograf Vladimir Bassara, libretist Jordan Randzelović, dramaturginja Aleksandra Rekar, avtorja glasbe Srečko Bajda in Jani Novak (600.000 V. K.), scenograf Vadim Fiskin, kostumografa Breda Kralj, oblikovalec luči Mako Miklič in oblikovalka maske Aljana Hajdinjak ter solisti Mateja Rebolj, Mateja Bucar, Vojko Vidmar, Lane Stranič in se dolga vrsta drugih plesalk in plesalcev.

Premiera spektakla je bila 17. januarja, predstava pa traja skupaj z vsem, kar sodi zraven, skoraj dve uri in pol.

Potem občinstvu ni fenomen Potocnik nič bližje, se manj jasnejši, kar pa ni namen predstave. Njen namen je s teatralizacijo psevdomita »Noordunga« in nekakšne vesoljske avanture, poleta, ob pretežno patetični glasbi, s spektakularnimi, patetičnimi gibi (med njimi pa so kontrastno poseljene tudi docela klasične baletne pozicije n. pr. na konicah prstov) in v prav takšni mizansceni, pa v nadvse slikovitih, spektakularnih kostumih ter na enako blesece učinkujoči sceni - ritualizirati spektakelsko »kozmokinetiko« Dragana Zivadinova.

Koliko mu to uspeva? Vsekakor sorazmerno s tem, koliko mu uspeva z bliscem in teatraliko ter vso omenjeno spektakelsko podporo cutno vzdramiti naivno in infantilno domisljjsko gledalcevo sodelovanje. Namrec naivnost v vsakem primeru, a tudi nekakšna infantilnost (seveda ne v pejorativnem pomenu) sta vendarle v umetnosti funkcionalni postavki. In Zivadinov kaze, da ju ima v izdatni meri. Njegova zamisel

Molitvenega stroja ju ponuja vsakomur, ki se je pripravljen igrati.

Zacne se ze pred samimi »zacetkom«, ko se morajo gledalci s svojimi »vstopnicami« check in«, nakar so razdeljeni na »gledalce« in »opazovalce«.

Opazovalci imajo nekaj casa vec zabave: vidijo gledalce, kako obuti v copate pridejo na oder in jih posadijo v luknje, globoke sedezne plovila, iz katerih molijo le njihove glave, ki se vrtijo na vratovih zdaj za poplesujočimi ali podrsavajocimi nogami med njimi zdaj na smeh in ploskanje, ki mu ne vedo vzroka ... in je ukazano na njim nevidnih semaforjih. Zal je s tem vsega humorja - tega od nekdanj in zmeraj najzanesljivejšega dokaza tako izvajalcem kot gledalcem, da so res »notri« - v tej predstavi tudi konec.

Vec humorja kdaj pa kdaj kazeta glasba z nekaj duhovitimi citati in aranžmaji ter koreografija - njun skupni eleganti dosezek v tem je na primer izvirni, humorni, igrivi pas de trois s »kraljem sonca«, ki soplesalki trka po celu ob zvonkem cingljanju ... Od gledalca je odvrsilo ali sprejema tudi s humorjem blesketavo, lepотно, »kozmonavtično« sceno, opremljeno z iskrivimi nisami, porisano z astralnimi znaki, opremljeno s krožno »zapletenimi« napravami, - in prav tako kostume, v bogatih barvnih in stilnih odtedkih od belih astronavtskih do strogo hieroglifno vzorcastih egipčanskih ... Režiser jih ni, kakor tudi prav verjetno ni s takšnim smehom napisal v ruski cirilici ob imenih Vahtangova in Tairova se svojega, s kakršnim jih je na sceni prebrala publika ... »Kozmokinetika« je pezzantno ritualna, neznansko resnoba, monumentalistična in patetična od zacetka do konca, od vztrajnega vzdigovanja vesoljske zvezdne zavese (lepega zacetka in enega izmed vtisljivih momentov) mimo številnih aranžmajev, ki so hote ali ne hote spominjali na slike iz stripov, »vesoljskih« filmov, TV nanizank itd. do predora v belo svetlobo kozmosa z omahnjenim rdecim pilotom ...

Ta je prostorcas ploskovitega stripa in lesketavega spota. V melanholiji spomina ostaja nepreseženo dozivetje mnogih hkratnih in razlicnih casoprostorov iz predstave režiserja Boba Wilsona, ki je v svojem Einsteinu na plazi z razlicno naglami ali upocasnjenimi gibi in premiki plesalcev oblikoval »koreografirano hkratnost razlicnih casov, ritmov, gibov« - »evokacijo nekakšnih vesoljskih sfericnih kroženj, obenem ritmem potovanja« (kot se je pred 16 leti zapisalo podpisnemu - Odrom ob rob, str. 241-2 - v skoraj ekstatičen opis).

RIM / COLOMBO SPREJEL PREDSTAVNIKE ITALIJANSKE MANJŠINE

Unija Italijanov na zunanjem ministrstvu

Poudarek na nujnosti enakega tretmana manjšine

VOJMIR TAVCAR

RIM - Stalna pozornost Italije za probleme italijanske manjšine, ki živi v Sloveniji in na Hrvaškem, kar se bo v prihodnjih mesecih odražalo tudi v stikih, ki jih bo italijanska komisija za pogajanja s sosednjima republikama imela s predstavniki Italijanske unije. To je morda najpomembnejši element včerajšnjega srečanja med predstavniki Italijanske unije in italijanskim zunanjim ministrom Emilio Colombom. Srečanja z manjšinskim zastopstvom (Predsednik Italijanske unije Giuseppe Rota, predsednik njenega izvršnega odbora Maurizio Tremul in poslanec v slovenskem parlamentu Roberto Battelli, medtem ko ni bilo poslanca v hrvaškem parlamentu Furia Radina, čeprav je bil napovedan) sta se udeležila še funkcionar zunanjega ministrstva Pietro Ago in veleposlanik Sergio Berlinguer, vodja italijanske delegacije za pogajanja z državami, ki so nasledile bivšo Jugoslavijo.

Po enournem pogovoru je zunanji minister Colombo, s katerim so se predstavniki Italijanske unije sesli prvič, izjavil, da je bilo srečanje navezava stikov s predstavniki manjšine. In kot glavni

problem, ki je prišel do izraza na pogovoru, izpostavil vprašanje enovitosti narodnostne skupnosti in njenega enotnega tretmana, ki je potrebno se zlasti sedaj, ko živi manjšina v dveh državah. V tem okviru je sef italijanske diplomacije zagotovil, da bo manjšina informirana o pogajanjih Italije s sosedi in da bo stik stalen.

Predstavniki Italijanske unije so bili zadovoljni z rezultati pogovorov in se zlasti s prisotnostjo veleposlanika Berlinguerja. Ministru so orisali položaj in probleme manjšine, zavzeli so se za pospešitev sodelovanja med Italijo in sosednjima državama in v tem okviru poudarili, da je treba manjšino opremiti s pravnimi in gnotnimi sredstvi, da bo kos izzivom tržnega gospodarstva in vključevanja v Evropsko skupnost. Opozorili pa so tudi na nekatere konkretne probleme, kot je želja, da bi bili videmski sporazumi o maloobmejnem prometu raztegnjeni na celotno območje, na katerem živi manjšina, da bi bil signal koprskemu televizijsko končno viden na Hrvaškem, omenili so problem bogoslužja in izrazili željo, da bi za to skrbeli duhovniki italijanske na-

rodnosti, zavzeli pa so se tudi za to, da bi Italija z zakonom sprejela obvezo za skrb za italijansko manjšino v Sloveniji in na Hrvaškem, edino res avtohtono italijansko narodno manjšino.

Med pogovorom so se predstavniki manjšine obregnili ob izjave hrvaškega premiera Hrvoja Sarinića po njegovem srečanju v Rimu z Amatom in Scalfarom. Omenjeno je bilo nesprejemljivo stalice Hrvaske o reciprocnosti, čeprav to ni bilo v ospredju razgovora. Besede hrvaškega premiera so vsekakor v krogih Farnesine povzročile nekaj nejevolje in morebitno zagrebško vztrajanje pri tem ter pri »zaščiti hrvaske manjšine v FJK« bi posredno lahko neugodno vplivalo tudi na odnos Italije do slovenske narodnostne skupnosti.

Mimo uradnega pogovora je bilo mogoče zvedeti, da se bo italijanska komisija za pogajanja verjetno v sorazmerno kratkem času sestala s sorodno komisijo Slovenije in s komisijo Hrvaske. Pogajanja bodo zaenkrat dvostranska, v Farnesini pa ne izključujejo tudi možnosti tristranskih srečanj, ce bi se za to pokazala potreba.

Emilio Colombo

Maurizio Tremul

Segni zapustil odbor za reforme

RIM - Po predstavniku Severne lige Migliu in tajniku MSI Finiju tudi referendumski lider Mario Segni odstopa. Včeraj je s pisnom predsedniku pododbora za volilno reformo (ta deluje v sklopu dvodomne parlamentarne komisije za ustavne reforme) Rolandu Rizu napovedal, da ne bo več sodeloval na sejah, ker po njegovem mnenju po razsodbi ustavnega sodišča funkcija predsednika referendumskega odbora ni več uskladjena s članstvom v pododboru.

Mimo dejstva, da Segni formalno ni bil član pododbora (ker je nasledil kolegu Francu Mariniju, je avtomatično postal član pododbora za reformo države), ostaja politični odmev odstopa. Poteza je vznejevoljila demokristjane, ki menijo, da Segni pretirava, pa tudi DSL, katere predstavnik v referenduskem odboru Franco Basanini je v Segnjevem pismu videl neusklajeno potezo, ki podcenjuje vlogo parlamenta.

POSVET / JUTRI V KONGRESNEM CENTRU TRŽAŠKEGA VELESEJMA

Kako »dograjevati« Osimu z vidika DSL

Posvet včeraj predstavili na tiskovni konferenci

TRST - »18 let po Osimu. Za nove odnose med Italijo, Slovenijo in Hrvaško.« Pod tem naslovom bo jutri v kongresnem središču na Trzaskem velesejmu posvet, ki ga prireja trzaska federacija DSL v sodelovanju z deželno svetovalsko skupino DSL in z vsedravnim stranknim vodstvom. Posvet se bo pričel ob 9. uri z uvodnim poročilom prof. mednarodnega prava na trzaski univerzi Giorgia Conettija, nakar bosta govorila Piero Fassino, ki je odgovoren za mednarodne dejavnosti pri vsedravnem vodstvu DSL, in evropski poslanec DSL Giorgio Rossetti iz Trsta. Zasedanje se bo nadaljevalo s splošno razpravo, zaključilo pa okrog 18. ure s sklepno besedo.

»Probleme, ki jih odpira revizija Osimskih sporazumov, nameravamo obravnavati s sirsega vsedravnega vidika, z vidika nacionalnih interesov. V tej luči bomo na posvetu spregovorili tudi o specifičnih problemih Trsta. Po našem vsakomur ne gre ponovno odpirati vprašanja meja, pač pa je treba postaviti temelje za njihovo presejanje z novim sodelovanjem med Italijo, Slovenijo in Hrvaško,« je dejal član deželnega vodstva DSL Stelio Spadaro, ko je včeraj na tiskovni konferenci predstavil spored in namen prireditve, kateri bo sam predsedoval. »Nas namen je obnoviti dialog med deželno in vsedravnim demokratično kulturo, ki je prišla do izraza prav ob sklenitvi Osimskih sporazumov,« je pristavila trzaska pokrajinska tajnica DSL Perla Lusa.

Na včerajšnjem srečanju s casnikarji je bil tudi prof. Conetti in navedel nekatere temeljne ugotovitve, ki jih bo na posvetu podrobneje razvil. Conetti je povedal,

Prof. Conetti (levo) in Spadaro med predstaviljivo posveta DSL (foto Krizmančič)

dar, ko je včeraj na tiskovni konferenci predstavil spored in namen prireditve, kateri bo sam predsedoval. »Nas namen je obnoviti dialog med deželno in vsedravnim demokratično kulturo, ki je prišla do izraza prav ob sklenitvi Osimskih sporazumov,« je pristavila trzaska pokrajinska tajnica DSL Perla Lusa.

Na včerajšnjem srečanju s casnikarji je bil tudi prof. Conetti in navedel nekatere temeljne ugotovitve, ki jih bo na posvetu podrobneje razvil. Conetti je povedal,

da je namen posveta po eni strani vplivati na vladno »post-osimsko« politiko, na drugi pa tudi prispevati k boljši informaciji javnosti, ki ima pravico, da je obveščena o problemih nacionalnega interesa. Prof. Conetti je nadalje dejal, da z vidka mednarodnega prava ne gre na novo odpirati vprašanja meja, medtem ko naj bi bilo veliko bolj sporno, ali je veljaven tisti del Osimskih sporazumov, ki predvideva ustanovitev mednarodne proste industrijske cone na Krasu. Tu ne gre namrec

za nasledstveno kontinuiteto teritorialne narave, ampak za dogovor dveh specifičnih sgo-vornikov, enega od katerih (Jugoslavije) zdaj ni več. Conetti je nadalje dejal, da so bili Osimski sporazumi dokaj omejevalni, kar zadeva vprašanje zaščite manjšin, zaradi česar bi morali to vprašanje zdaj postaviti na nov način.

Na posvetu bi morali sodelovati italijanski parlamentarci, deželni in krajevni politični predstavniki, ni pa znano, ali bo kdo prišel tudi iz Slovenije in Hrvaske.

NOVICE

Craxi: Enotnost PSI pogoj za prenovitev

RIM - Strankina enotnost je nujni predpogoj za korenito prenovitev socialistične stranke, ta cilj pa je treba doseči čimprej. To je v sintezi vsebina izjave tajnika PSI Bettina Craxija o soocanju v stranki. Craxi je izjavil, ki je včeraj v Rimu vzbudila veliko pričakovanje, končal s pozivom, naj »stranka naredi skupni napor«, da čimprej preseže »slabo počutje, razdvojenost in brezsilnost«.

Novinarje, ki so pričakovali napoved datuma nacionalne skupščine, je kratka izjava presenetila. Toda Craxijevi sodelavci so poudarili, da je treba brati med vrsticami. Raffaele Rotiroti je izjavil tolmač kot ugotovitev, da so se politična stališča znotraj stranke vsaj delno razjasnila, da pa mora voditelj opozicije Claudio Martelli končati s tem naporom. Ko bo vse razjasnjeno, bo mogoče izvoliti enotno tajništvo. Podobno je bilo tolmačenje glasnika PSI Uga Intinija, ki je dejal, da je treba prej rešiti problem političnega programa in kandidature za tajnika, preden se sestane nacionalna skupščina. In kot dobro je izjavil ocenil tudi predstavnik opozicije Rino Formica, ki je v njej bral, da bo do enotne rešitve prišlo še ta mesec.

Medtem pa je odbor za odzvem parlamentarne imunitete sporocil, da bo v obravnavanju zahtev strogo sledil kronološkemu vrstnemu redu, po katerem je dobil zahteve sodnikov. Tako bo problem jamstvenega obvestila Bettinu Craxiju prišlo na dnevni red odbora čez približno en mesec.

Tudi kovanci so veljaven denar (!)

VICENZA - Globo za 50 tisoč lir se sme placati tudi s kovanci po 50 lir. Tako je razsodil pretor iz Rive del Garda v tridentinski pokrajini s tem, da je oprostil Stefana Sartorija iz Vicenze, ki so ga policaji obtožili zalitve javnega funkcionarja zato, ker je nameraval poravnati globo na omenjen način. Dogodek se je pripetil v poletju 1990. Občinski redarji iz Rive del Garda so Sartoriju naložili globo za 50 tisoč lir zaradi parkiranja na nedovoljenem mestu, le-ta pa se je kmalu potem pojavil na njihovi postaji s 6 kilogrami kovancev, kar je redarje očisto razjezilo.

Deželna vlada imenovala izredne upravitelje KZE

TRST - Deželna vlada Furlanije - Julijske krajine je včeraj na predlog odbornika za zdravstvo Brancattija imenovala izredne upravitelje 12 Krajevnih zdravstvenih enot v deželi. Od teh je enajst potrdila (med njimi tudi Domenica Del Preteja na celu trzasko KZE), enega pa zamenjala, in sicer upravitelja goriske KZE Vittoria Piso, ki ga bo zamenjal Claudio Bevilacqua. Slednji je doma iz Trsta ter je bil do leta 1986 zdravstveni nadzornik pri trzaski KZE. Vsi izredni upravitelji bodo opravljali svojo funkcijo do 31. decembra letos.

RIM / SPORNO TOLMAČENJE RESOLUCIJ

Za zdaj ne bo razprave o nezaupnici Amatu

Occhetto obtožil premiera demagogije zaradi izjave, da se brezposelni ne bodo hranili z volilnim zakonom

RIM - Senat v teh dneh ne bo razpravljal o nezaupnici Amatovi vladi. Stranka komunistične prenovine in MSI sta namrec diferencirala svoje predloge in tako je zmanjkalo potrebno število podpisov, da bi bila zahteva o razpravi o nezaupnici veljavna.

Pravilnik senata določa, da mora zahtevo za razpravo o nezaupnici podpisati vsaj 10 odstotkov članov skupščine. Zaradi tega so SKP, Mreža in MSI v torek vložile sicer ločene resolucije, vendar vsebinsko povsem enake. Toda odbor za pravilnik je te predloge tolmačil kot eno samo resolucijo s podpisi senatorjev treh strank, kar je povzročilo tako v SKP kot v MSI znatno zagato, saj je bila tehnična rešitev dveh ločenih resolucij z enako vsebino za obe sprejemljiva, medtem ko bi tolmačenje odbora za pravilnik dalo tehnični rešitvi tudi politično valenco, ki je nobena od dveh strank ni želela.

Sklep odbora za pravilnik je izzval takojšnjo reakcijo Demokratske stranke levice, ki je včeraj s tajnikom Achillejem Occhettom in navedenim senatorske skupine Giuseppejem Chiarantejem ostro napadla SKP ter jo obtožila, da s svojo potezo krepi predsednika vlade Giuliana Amata. In k temu stališču se je Chiarante povrnil tudi včeraj, poleg tega pa osvrknil tudi podtajnika pri predsedstvu vlade Fabia Fabbrija, ki je predlagal, naj senat kljub vsemu

razpravlja o nezaupnici vladi. Fabbrijeva teza, da je želel le razjasniti situacijo, ker »tako nepremotno in zmedeno ravnanje opozicije ne koristi parlamentu«, ga ni prepričala.

In če je nacelnik skupine SKP Lucio Libertini (z njegovo potezo ni soglašala poslanska skupina njegove stranke) poudaril, da je »želel le Occhetto tudi včeraj oster s Stranko komunistične prenovine, obenem pa je napadel tudi predsednika vlade Giuliana Amata in njegovo politiko. Povod za kritiko je bila včerajšnja premiera izjava, da »brezposelni z uninominalnim ali plurinominalnim volilnim sistemom ne bodo nahranili svojih otrok«.

Za tajnika DSL je taka izjava le odraz »demagogije in nesramnosti«, saj je krizo in brezposelnost pospešil »Amato s svojo nerazumno politiko, ki je prizadela delovne ljudi in prispevala k rušenju socialne države«. Zaradi tega Occhetto poudarja, da bo nezaupnica DSL postavila v središče politične razprave prav vprašanje brezposelnosti, potreben pa je tudi nov volilni zakon, »ki sicer ni hrana, a nam bo pomagala, da osvobodimo državo dedicev Amatove vlade«.

Resolucija bo po zagotovitvi nacelnika poslanske skupine DSL Massima D'Alme pred-

ložena obema domovoma danes. Tako je sklenila skupščina stranknih parlamentarcev, to da tolmačenje, ki jo ptezi dajejo v stranki, je različno. Levica demokratskih komunistov jo ima za zaostritev opozicijske vloge stranke, reformisti poudarjajo »konstruktivno plat« resolucije, medtem ko Occhettov center soglasa s posrednimvom in ki ima svoje filiale v Vidmu, Vicenzi, Genovi in Milanu. Kaze namrec, da je bila ladja namenjena na Reko, vendar bi se bila morala ustaviti tudi v Trstu.

Agenti so pršli do obsežne dokumentacije, opravili pa so tudi preglede v nekaterih banknih ustanovah v Furla-

OROŽJE / ŠE GA RAZTOVARJAJO V TARANTU

Tudi v Trstu uvedli preiskavo v zvezi z zaplenjeno ladjo

Pregledujejo dokumente nekega posredniškega podjetja

TRST - Preiskava v zvezi z zaplenjo tovorne ladje »Dolphins 1«, ki so jo v Otrantskem zalivu ustavile pomorske in letalske sile NATO in na kateri so nasli veliko količino orožja, se je razširila do Trsta. Agentje letecega oddelka trzasko kvesture so pod vodstvom Carla Lorita namrec pregledali urade nekega podjetja, ki se ukvarja s posrednimvom in ki ima svoje filiale v Vidmu, Vicenzi, Genovi in Milanu. Kaze namrec, da je bila ladja namenjena na Reko, vendar bi se bila morala ustaviti tudi v Trstu.

Agenti so pršli do obsežne dokumentacije, opravili pa so tudi preglede v nekaterih banknih ustanovah v Furla-

niji-Julijski krajini. »Odlčili smo se za navzkrižno kontrolo,« je povedal vodja trzasko letecega oddelka Lorito, »na desetinah in desetinah placilnih nalogov omenjenega podjetja, ki se v glavnem ukvarja s pomorskim sektorjem.« Rezultati teh kontrol pa bodo znani sele čez nekaj dni. Kaze, da je z omejenim podjetjem bila sklenjena premija v zvezi s tovorom, placilo pa bi bilo treba opraviti v Vidmu, pri agenciji neke vsedravnne bančne ustanove.

Medtem na zaplenjeni ladji »Dolphins 1« nadaljujejo z raztovarjanjem 59 kontejnerjev, v katerih so pod vrecami z zitom, rižem in obutvijo, nasli med drugim

rakete zemlja-zemlja z zelo velikim dometom, 107-milimetrske topovske izstrelke, ki jih spravljajo v skladišče vojske mornarice v kraju Buffoluto. Na ladji so bila tudi številna terenska vozila. Domnevajo, da je bilo orožje namenjeno na ozemlje bivše Jugoslavije, in sicer v Bosno in Hercegovino. Nekateri pa ne izključujejo možnosti, da je bil cilj Zagreb. Ladja je plula pod zastavo otoka St. Vincent, posadko sestavlja dvajset Turkov in šest Poljakov, poveljuje pa ji turški državljani Yalcin Ferhattoglu, ki je najprej izjavil, da je s tovorom oblačil in zdravil namenjen na Reko. Zatem je priznal, da ima na krovu tovor, ki je glede

na sankcije OZN proti bivši Jugoslaviji prepovedan.

Popolnega inventarja niso se naredili, saj niso se pregledali vseh kontejnerjev. Preiskavo vodi namestnik državnega pravdnika Petrocelli, ki je doslej ugotovil, da je ladja konec lanskega leta zapustila pakistansko pristanisce Karaci, na svoji plovi pa se je ustavila tudi v Carigradu. Možno je, da so orožje, ki naj bi bilo vzhodne izdelave, natovorili prav v Carigradu. Posadka tudi včeraj ni smela zapustiti ladje, saj morajo preiskovalci razjasniti njen položaj. Tako kapitan kot nekateri člani posadke pa so vztrajali na tem, da niso vedeli, kaj je pravzaprav v kontejnerjih.

KORUPCIJA / ARETIRANCI SO POVEČINI VISOKI JAVNI FUNKCIONARJI

V Rimu nov val aretacij zaradi podkupnin in izsiljevanja

Za zapahi tudi bivši predsednik podzemneke železnice

RIM - Zaporji širom po Italiji se vse bolj polnijo v zvezi s preiskavami glede podkupovanj in izsiljevanj. V Rimu se je včeraj za rešetkami zasel 58-letni Tullio De Felice, socialist, bivši predsednik Acotrala, podjetja, ki upravlja rimske podzemneke železnice in deželne prevoze. Kot se je izvedelo, naj bi neki gradbenik obljubil De Feliciju dve milijardi lir, ce bi Acotral v letih '90-91 kupil neko nepremicnino. Pogajanja pa so se izjalovila, vendar kaze, da je bila podkupnina vseeno izplačana.

De Felice naj bi bil sicer izjavil, da je denar vrnil, kar pa je oseba, ki naj bi denar izplačala na račun lastnika nepremicnine, odločno zanimala.

Poslopie, za katerega naj bi De Felice prejel denar, je last financnika Bocchija. Za ogromno palaco so od CTL (deželni prevozniki konzorcij), ki ima nalogo, da kontrolira in odloca o dejavnosti Acotrala, zahtevali kar 90 milijard lir. Poslopie si je ogledal sam predsednik CTL Domenico Barilla: »Ko pa so mi povedali vsoto,« je povedal Barilla, »sem

pogajanja takoj zaključil, saj toliko denarja ne bi nikoli nasli.«

Za zapaha so preiskovalci spravili tudi 52-letnega Giorgia Amisana, bivšega svetovalca upravnega sveta za skrbstvene zavode pri zakladnem ministrstvu. Za prodajo neke stavbe zakladnemu ministrstvu naj bi bil prejel dve milijardi lir. Denar naj bi potem razdelil z drugimi člani upravnega sveta. V okviru te preiskave so aretirali se 69-letnega Domenica Ruscitta, bivšega funkcionarja zakladnega ministrstva.

Pod obtožbo izsiljevanja so včeraj aretirali tudi geometra Nicola Moara, ki je bil pred časom zaposlen v oddelku za gradbene odpuste. Obtožnica ga bremeni, da je v zep spravil na desetine milijonov lir, potem ko je sel na roko tistim, ki so vlagali prošnje za gradbene odpuste. Preiskava se je začela že več kot pred letom dni, v okviru prijav trgovcev in prebivalcev Ostie, potem ko je predsednik rimske zveze trgovcev sprožil kampanjo proti »mafiskemu davku«.

SLOVENSKA KOMPONENTA / JUTRI DEŽELNI KONGRES

PSI se mora takoj obnoviti Kakšna vloga Slovencev?

Pogovor z deželnim koordinatorjem komisije Rudijem Pavšičem

SANDOR TENCE

TRST - V Prosvetnem domu na Opcinah bo jutri z začetkom ob 19.30 drugi deželni kongres slovenskih socialistov Furlanije - Julijske krajine, ki bo potekal pod geslom »Vloga slovenskih socialistov znotraj deželne PSI, v sami narodnostni skupnosti in v odnosu do Slovenije«. Pred tem pomembnim zasedanjem smo se pogovorili s koordinatorjem Dezelne slovenske komisije PSI Rudijem Pavšičem, ki bo na jutrisnji skupščini imel uvodno politično poročilo.

Deželni kongres slovenskih socialistov sodepoda z zelo težkim trenutkom, ki ga doživlja Socialistična stranka Italije. Vi ste že pred dnevi javno zahtevali odstop tajnika Bettina Craxija, do katerega pa še ni prišlo. Kako ocenjujete trenutni položaj v stranki in kako gledate na njene perspektive?

Stranka je tokrat postavljena pred v svoji stoletni zgodovini največje preizkušnje, ki zahteva nekaj preudarnih potez, če želimo, da se izvele iz te zagate. Pot, ki jo je v tem času ubrala, ni najboljša. Premika se prepocasi v notranji reorganizaciji, ok-

leva pri zamenjavi vodstva, ki nosi odgovornost za nastali položaj, in ne zna poiskati pravih vzvodov, da bi ohranila konsenz med socialistično bazo.

Trenutno smo na razpotju. Ubrati zgrešeno smer bi za našo stranko imelo pogubne posledice. Mislim pa, da bo kmalu prislo do vidnih sprememb v stranki in da se bo v njej ponovno vzpostavil dialog, kot primarni element za politično soocanje. Socialistična stranka se mora vrniti k svoji zgodovini in k svojim idealom. Milijoni socialistov ne smejo plačati zaradi napak malostevilnih. Prepričan sem, da je nase jedro zdravo in trdno. Na njem je treba graditi.

Kako ocenjujete nedavno (sporno) skupno tiskovno konferenco "tria" Saro-Camber-Biasutti?

O tem javnem nastopu treh političnih predstavnikov je bilo veliko napisanega in povedanega in tudi razlogov za to pobudo je bilo nastetih kar precej. Osebo sem mnenja, da iskanje rešitev, ki gredo v to smer - četudi je kontingentno razumljivo - ni v duhu tistih sprememb, ki sem jih prej omenil.

Koordinator deželne slovenske komisije PSI Rudi Pavšič

V Italiji je prišlo in bo še prišlo do velikih političnih in institucionalnih sprememb. Znal bi se zgoditi, da jutri ne bo več PSI, DSL, zelenih itd. Mogoče bo prišlo do skupnega volilnega kartela. Kaj mislite o tem?

To je smer, ki jo mora ubrati naša stranka in to so razmišljanja, ki so

prisotna v delu PSI. Vazno je, da v tem času notranjih pretresov in medsebojnih konfrontacij prevlada takšno razmišljanje, ki bo pod isto streho pripeljalo laične, levicarske in napredne skupine, med katere tudi sodimo. V tem vidim bodočnost naše stranke in tudi celotne levice v

Italiji. Mislim, da se bo ta cilj, kljub vsemu, uresničil, saj nimamo drugih izbir. V to nas bodo silile tudi najavljene volilne in druge reforme v državi. Ze za izvolitev zupana se bomo morali odlocati drugace, iskati zavezništva in se opredeliti za ekipno igro.

Kakšna je po vašem vloga oziroma nova vloga slovenskih socialistov v manjšinski stvarnosti?

Tudi v tem primeru mora biti naša vloga podobna tisti, ki jo mora imeti stranka v državi. Zavzemati se moramo za splošen razvoj naše skupnosti in to v duhu tistih vsebin, ki jih zagovarjamo skupaj z drugimi slovenskimi strankinimi komponentami laično-levicarske konstelacije.

Nas prispevek mora biti viden tudi v svetu civilne družbe in posebej v raznoliki stvarnosti, ki se danes prepozna predvsem v SKGZ.

Našo politično vlogo vidim tudi v odnosu do nove slovenske stvarnosti in njenega raznolikega strankarskega sveta. Tretja smer našega dela mora biti usmerjena znotraj deželnega vodstva stranke. Z napovedano povečano avtonomijo na deželni ravni bo tudi nas prispevek najbrz vidnejši.

PREHRANA IN TRŽIŠČE / ZARADI SPREMENJENIH POGOJEV

»Descò« še razširja svojo dejavnost

Trenutno zaposluje preko 200 uslužbencev

ALEKSANDER SIRK

TRST - Na Pomorski postaji je bil včeraj predstavljen novi delovni program podjetja Descò, to je družbe, ki skrbi za prehrano in distribucijske službe, ki so z njo povezane. Prehrambni sektor se je namreč v zadnjem desetletju korenito spremenil. Zgodilo se je, da številna večja podjetja mehanskega in ladjedelskega sektorja, ki so doslej zagotavljala glavno os klijentele Descò, niso mogla zagotoviti rasti in razvoja te družbe. Zaradi spremenjenih pogojev na tržiscu je bilo potrebno temeljito spremeniti stroj podjetja, da bi se na tak način podredilo različnim potrebam odjemalcev. Vse to je bilo mogoče doseči na osnovi bistvene finančne in organizacijske podpore Delavskih združenj, ki so Descòju omogočile, da je lahko nadaljeval diverzificirano strategijo in finančno utrjevanje, ne da bi se moral finančno soočati z nujnimi potrebami zasluzka. Zaradi tega so bili ustanovljeni trije novi oddelki (ABC, CO, ORO), ki so namenjeni trem različnim segmentom tržišča (javnim in zasebnim solam, podjetjem in terciarnim

Včerašnja tiskovna konferenca za predstavitev družbe Descò (foto Krizmančič)

dejavnostim ter zdravstvu in ostarelim). Nova organizacija je bila urejena na način, da je uporabnikom zajamčena največja upravna fleksibilnost in da jim bo zagotovljen proizvod, ki bo zagotavljal različna pričakovanja in potrebe, tako glede kvalitete kot sicer tudi korektnega in primerne prehranjevanja.

Descò pa namerava razširiti svojo dejavnost tudi na nova tržišča izven trzask pokrajine s posebno pozornostjo na vsedrjavno in mednarodno zaledje; izkoristil bo vse priloznosti, ki se mu bodo ponudile. Obnovitev podjetja ne bo

samo organizacijska, ampak tudi strukturalna: vložene bodo precejšnje investicije, da bodo na tak način lahko preuredili javne usluge, kot je bilo že storjeno pri Domju. In to s končnim ciljem, da bi tudi v mestu odprli prehrambni center, ki naj prebivalstvu zagotovi možnost take prehrane, ki naj bo cimbolj popolna in tudi po nizki ceni.

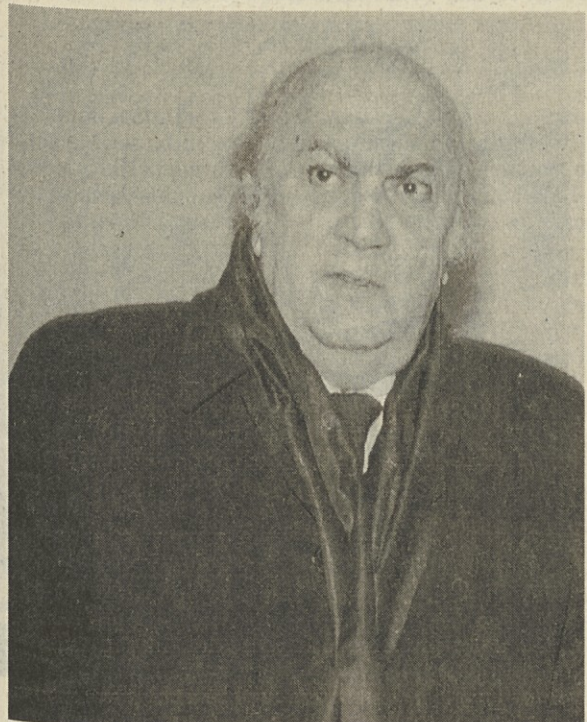
Na včerašnji predstavitveni tiskovni konferenci so se posebno poudarili, da v trenutku, ko sta državno in tudi krajevno gospodarstvo v hudi krizi, ko se brezposelnost veča in mnogim podjetjem grozi zaprtje,

obstajajo take realnosti, kot je Descò, ki si kot cilj postavlja zvišanje števila delovnih mest in razširitev svoje dejavnosti na deželni in državni ravni. Pri tem seveda skrbi za kakovost in kompetitivnost svojih proizvodov, poleg tega pa tudi za profesionalnost svojih preko 200 uslužbencev, ki organizaciji omogočajo, da letno fakturira skoraj 18 milijard lir. Te perspektive torej dajejo vsem uslužbencem novega zagona in jim omogočajo, da lahko z optimizmom gledajo na prihodnost v mestu, kjer, kot kaže, sta zaupanje in optimizem že popolnoma izginila.

FILM / PRIZNANJE

Oscar Federicu Felliniju za življensko delo

Prestizžno nagradomu bodo podelili marca

NEW YORK - Federicu Felliniju (na arhivski sliki AP) bodo podelili oscarjevo nagrado za življensko delo. Sporocilo je včeraj objavila »Academy of motion picture arts and sciences«, se pravi ustanova, ki vsako leto podeljuje najbolj prestižne nagrade na filmskem področju. Italijanskega režiserja bodo nagradili »v priznanje njegovih umetnin, ki so navdušile in zabavale gledalce vsega sveta«, kot piše v obrazložitvi nagrade, ki mu jo bodo izročili 29. marca v Los Angelesu.

Italijanski režiser je že prejel štiri oscarje »za najboljši tuj film«, in sicer za filme »La strada«, »Le notti di Cabiria«, »8 1/2« in »Amarcord«.

BENEŠKA SLOVENIJA / KULTURNO DELOVANJE

Špeterska Beneška galerija ima novo predsednico

Pred kratkim je to funkcijo prevzela Donatella Ruttar

RUDI PAVSIC

SPETER - Donatella Ruttar, mlada arhitektka iz Hlodiča v občini Grmek, je nova predsednica špeterske Beneške galerije. Imenovana je bila na nedavnem občnem zboru umetniškega društva, na katerem so se dogovorili tudi za program v letošnji sezoni, ki se obeta dokaj zanimiv.

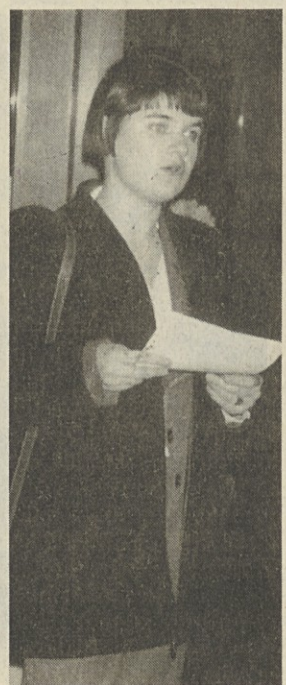
Beneška galerija bo v svoje prostore povabila slovenske in italijanske umetnike iz prostora Alpe-Jadran. Istocasno pa bodo skrbeli za vrednotenje dela domačih likovnikov in drugih ustvarjalcev iz Nadiskih dolin. Ob Donatelli Ruttar bodo v novem odboru galerije sodelovali se Pa-

vel Petricic (tajnik), Sandra Manzini, Paolo Manzini in Giovanni Carlig.

Za uvod v letošnjo sezono pa so v špeterske prostore povabili domačega ustvarjalca, Maria Massero iz Sovodenj, ki bo na ogled postavil svoje ikone na steklu. Odprtje razstave bo jutri, 22. januarja, ob 18. uri.

V Beneški galeriji pa se že pripravljajo na pobudo, ki predstavlja njihov cvet v gumbnici. Gre za mednarodni natečaj »Podobe iz Nadiskih dolin«, ki ga bodo pripravili maja meseca in na katerem sodelujejo številni priznani umetniki iz Italije, Slovenije, Avstrije in Hrvaske.

Med pomembnejšimi kulturnimi dogodki med Slovenci na Videmskem naj omenimo tudi občni zbor kulturnega društva Rozajanski dum iz Režije, ki bo v nedeljo popoldne v kulturnem domu na Ravanci. Na njem bodo ocenili prehojeno pot, ki je bila s kulturnega vidika izredno zanimiva in bogata. Ne smemo namreč pozabiti, da predstavlja društvo Rozajanski dum jedro kulturne stvarnosti v Režiji in da je doslej uresničilo celo vrsto pohvale vrednih pobud in se je s folklorno skupino in pevskim zborom Canin predstavilo sirom po svetu.

Donatella Ruttar

NOVICE

Danes posvet o možnosti zaposlitve v Beneciji

SPETER - Kaksne so možnosti zaposlitve za mladega človeka v Beneciji in kaksne so sploh gospodarske perspektive v srednjeročnem obdobju. Tudi o tem bo tekla beseda na srečanju, ki ga danes v špeterskem hotelu Belvedere pripravlja cedajska podružnica Slovenskega deželne gospodarskega združenja.

Osnovni namen pobude je ponuditi dijakom, ki so zaključili obvezno solanje, in njihovim staršem, nekaj napotkov pri izbiri univerzitetnih studijev oziroma pri izbiri zaposlitve. Na srečanju, ki se bo začelo ob 20. uri, bodo spregovorili deželni funkcionar Aldo Gus, prof. Maurizio Namor, sodelavec SDGZ in arhitekt Renzo Ruclli.

Senator Bratina v Varšavi in Gdansk

GOROČA - Gorški senator Demokratske stranke levice Darko Bratina je včeraj odpotoval na Poljsko skupno s parlamentarno delegacijo, ki je odgovorna za odnose s tujimi parlamenti in kateri predseduje bivši ministrski predsednik Giulio Andreotti. Med obiskom se bo delegacija sestala s poljskim predsednikom Lechom Waleso, primasom kardinalom Josephom Glompom ter z različnimi predstavniki poljskega parlamenta, zunanega ministrstva in z gospodarskimi operaterji. Senator Bratina pripisuje posebno važnost obisku ladjedelnice v Gdansk, kjer se bodo italijanski parlamentarci srečali z zupanom in s skofom. Vsa srečanja sodijo v okvir bilateralnih odnosov in potrjujejo že večkrat izraženo voljo po sodelovanju na politični, socialni in gospodarski ravni.

TRST / SEJA DEŽELNE SKUPŠČINE

Deželni svet je odobril nov zakon o ureditvi lova

TRST - Deželni svet Furlanije - Julijske krajine je včeraj po daljši razpravi z večino glasov sprejel novi zakon o lovu; proti so glasovali svetovalci Zelenih, Federacije zelenih ter svetovalci Giacomelli (MSI), Cecovini (LPt) ter Bratina in Del Piero Barbina (oba DSL), vzdržali pa so se odborniki Angeli, Antonini, Benvenuti (vsi KD) ter Rigo (PSI).

Odobreni zakonski osnutek določa celotno deželno ozemlje kot favniščno področje Alp. Poleg tega določa pred-

pise glede uporabe orožja in streliva, dodeljuje predsedstvo Pokrajinskih odborov za lov predsednikom Pokrajine, priključuje obmorska področja iz videmske in goriske pokrajine revirjem, ki nanje mejijo; nadalje izključuje možnost, da bi se lahko streljalo s krova plovil, ki pa lahko prevajajo le lovce na fiksna mesta ter urejuje vključevanje novih lovcev v revirje. Krsitelji določb novega zakona o lovu bodo kaznovani z globami od 50.000 do 300.000 lir.

ŠTIPENDIJE / ZAKON 19/1989

Na videmski univerzi 54 mladih iz Vzhodne Evrope

VIDEM - Univerza v Vidmu je kot prva v Italiji organizirala stipendije za univerzitetne diplomirane iz vzhodnoevropskih držav na osnovi zakona 19 iz leta 1989 za obmejnega območja. Gre za 54 mladih, ki prihajajo iz Rusije, Ukrajine, Madžarske, Romunije, Češke, Slovaške, Slovenije, Hrvaske in drugih držav, ki so prav včeraj priceli svojo »italijansko avanturo« v Vidmu. Izpoponjevali se bodo na 3 do 9 mesecev trajajočih tečajih na gospodarskem, jezikovnem, kmetijsko-zivilskem in ekološkem področju.

Mlade je včeraj pozdravil rektor Marzio Strassoldo in jim vsočil dobro počutje v Vidmu ter predvsem uspešen studij. Dejal je, da se njihov studij v Vidmu uokvirja v tradicijo tesnih stikov, ki jih je od vselej imela Furlanija z vzhodnoevropskimi državami. Strassoldo je napovedal, da bodo pobudo ponovili v prihodnjih dveh letih. Slovesnosti se je udeležil tudi prof. Piero Susmel, rektorjev pooblaščenec za preučitev možnosti, ki jih nudi zakon za obmejna območja.

KRIMINAL / ZA ROPARJI NOBENEGA SLEDU

Ropa v Vidmu in Pordenonu

»Izkupiček« znašal skupno več kot 115 milijonov lir

VIDEM - Dva malopridneža sta včeraj dopoldne v Buttriu oropala draguljarno-urno, kate-re lastnik je 50-letni Luciano Dolegna. Roparja sta vstopila v zlatarno, onespobila lastnika in zeno, pokradla ure in druge zlate in srebrne predmete v skupni vrednosti okrog 40 milijonov lir. Alarm je sprožila lastnikova žena, kateri je uspelo, da se je nekaj minut po odhodu roparjev, ki so zbežali na ukradenem avtomobilu, osvobodila.

Preiskave so se začele takoj. Karabinjerji iz

Manzana naj bi ustavili dve osebi, ki sta osumljivi ropa.

V teku včerašnjega dne, okrog 14.30, je v nasi deželi prišlo se do enega ropa in sicer v kraju Bannia di Fiume Veneto, v filialki bančnega zavoda Credito Agrario Bresciano. V trenutku ropa sta bila v banki samo 28-direktor Sandro Moretti in blagajnik, ko sta nenadoma vstopili dve osebi s pistolama v rokah. Roparja sta direktorja in blagajnika prisilila, da je odprl blagajno, iz katere sta odnesla svežnje bankov-

cev za več kot 70 milijonov lir.

Denar sta spravila v plastico vrečko in odšla; v majhni vasi se nihče ni zavedel, kar se je sploh zgodilo. Roparja si namreč nista prikrla obraza, tako da nista pri ljudeh vzbudila nobenega suma. Tudi zaradi tega niso karabinjerji se izsledili kake osebe, ki bi znala povedati, ce sta roparja zbežala z avtomobilom, ali pa z drugim motornim sredstvom; ravno tako ni znano, ce so z njima sodelovale se druge osebe, ali ce sta rop sama izvedla.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo trzask tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. - Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZIT, Trst
Tisk: VITA, Videm

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax: 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533382, fax: 0481-532958
Dopisništva: Cezal, Ul. Ristonci 6, tel. 0432-731190, fax: 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax: 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax: 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533725 fax: 0481-532958
Ekonomika propaganda: Test in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax: 040-768697
Italija: podružnice SPI

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (sirnina 120x42 mm) 80.000 LIT, finančni in legalni 120.000 LIT, ob prazniških povikih 20%; mali oglasi 850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu: IVA 19%
Cena: 1.200 LIT - 40 SIT
Naročnina za Italijo: letna 300.000 LIT plačljiva do 31.1.93, za Slovenijo: mesečna 1.200 SIT
Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6.12.1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

NOVICE

Gospodarska delegacija iz Mongolije na obisku v Trstu

Trst bo postal privilegiran partner za gospodarske izmenjave z Mongolijo. Jutri bodo na sedežu Trzasko trgovinske zbornice podpisali ustanovni akt mešanega italijansko-mongolskega podjetja za trgovino z volno. Mongolski gospodarstveniki bodo izkoristili podjetje tudi za druge gospodarske dejavnosti, predvsem kar se tiče borznih operacij, pri čemer bo odigralo naše mesto pomembno vlogo.

Ti so temeljni dosežki obiska gospodarske delegacije iz Mongolije v našem mestu. Delegacija, ki jo vodi podpredsednik trgovinske zbornice iz mongolskega glavnega mesta Ulan Bator, se je včeraj sestala z vodstvom tukajšnje trgovinske zbornice, s prefektom Vitiellom in podpredsednikom deželne vlade Sarom, ogledala si je kamnolome v Nabrezini, kjer jo je sprejel zupan Caldi, seznanila pa se je tudi z delovanjem centra MIB, kjer bosta v kratkem delala tudi dva diplomirana.

Huda finančna stiska Geofizikanega observatorija

Sindikati raziskovalcev CGIL, CISL in UIL so včeraj ponovno izrazili svojo zaskrbljenost zaradi težkega finančnega stanja, v katero je zabredel Trzaski geofizikalni observatorij. Po njihovem mnenju bi moralo ministrstvo nujno poseči, sicer bodo bistveno okrnjene raziskovalne dejavnosti, ki jih izvaja ta ustanova. Stanje je zdaj že tako hudo, da so pod vprašajem januarske plače uslužbencev.

Na trzaski borzi posli cvetijo

V minulem tednu so na trzaski borzi sklenili za 10 milijard lir poslov. Trzaska borza se je tako s svojo dejavnostjo uvrstila na 5. mesto v Italiji, kjer skupno posluje 10 borz. Predsednik zbornice borznih agentov iz Trsta in Benetk Giuseppe Vizzini je ob tem izjavil, da se trzaska borza resnici na ljubo že dalj časa izkazuje po svoji uspešnosti. Tako je npr. na področju vrednotnic v letu 1992 zabeležila 80-odstoten porast, medtem ko so druge italijanske borze zabeležile celo nazadovanje. Po mnenju Vizzinija je vzroke za to treba iskati v zavarovalniški tradiciji, ki je v Trstu zelo bogata, pa tudi v nagljenju k akumulaciji, ki je med Trzacani posebno razširjeno.

Občinska seja v Nabrezini

Jutri, ob 20. uri se bo sestal devinsko nabrežinski občinski svet in obravnaval med drugim integrirani načrt za Ribsko naselje ter nekatere druge urbane stične zadeve. S političnega vidika pa bo seja zanimiva predvsem zaradi pobude SSK za razširitev upravne koalicije.

POMEMBNA POBUDA / PO ZGLEDU ASSISIJA

Skupna molitev za mir v Bosni*Poziv za mir in spravo med narodi*

Leto, ki se je komaj začelo, naj prinese mir in spravo v svetu, posebno v Bosni in drugod na Balkanu naj vendarle prevlada razum. Vse veroizpovedi, ki so prisotne na Trzaskem, so na sinocni skupni liturgiji v templju valdezansko-helvetске skupnosti pozvale vse strani v BiH, da položijo orožje in da uberejo pot miru. Predstavniki katoliške, grške in srbske pravoslavne ter židovske vere ter raznih protestantskih skupnosti so se strnili v skupno molitev za vse trpeče, v velikem objemu, ki presega stroge verske meje.

V majhni cerkvi Sv.

Silvestra so se sinoci prepletali različni jeziki in različne mašne liturgije tega večjezičnega in kozmopolitskega Trsta, ki ni vedno dovolj občutljiv za tragedije svojih sosedov in ki večkrat razmišlja, kot da ga vojne grozote ne zanimajo. Duhovniki, popi, rabini in pastirji so posredovali lekcijo sožitja in medsebojnega spoštovanja, ki mora biti zgled celotni mestni skupnosti. Sinocna skupna molitev je bila vhnec trzaskih pobud za enotnost kristjanov in vseh veroizpovedi, ki so pri nas zadobile se poseben pomen.

Molitve je v imenu go-

stitev uvedel pastor Renato Coisson, spregovorili pa so predstavniki vseh veroizpovedi. Vsak v svojem jeziku in predvsem vsak s svojo molitvijo.

Prireditve ni pokvaril osamljeni protest skupnice trzaskih pristaev francoskega škofa Lefebvra, ki v Trstu - podobno kot drugod po Italiji - nasprotujejo vsakršnemu sodelovanju z ostalimi veroizpovedmi. Zaradi shoda v Assisiju so ti go-reci tradicionalisti kontestirali tudi papeža, tukaj pa je tarca kritik škof Bellomi, ki kaže posebno občutljivost do sodelovanja med vsemi verskimi skupnostmi.

POLITIKA / AKTUALNO

Osimo: KD prosi Rim za pomoč

Tudi trzaska Krščanska demokracija bo od blizu spremljala bližnja pogajanja za revizijo osimskih dogovorov. Ne brez težav in notranjih sporov je pokrajinskemu tajniku Tripaniju uspelo sestaviti delovno komisijo (predseduje ji deželni svetovalec Rinaldi), ki bo vzdrževala stike z rimskim vodstvom stranke in sproti obvesčala trzasko KD o razvoju dogajanj. Tajnik Martinazzoli je včeraj povelil veleposlaniku Incisi di Camerana in senatorju Bonalumiju, da osebno sledita napovedanim pogovorom o Osimu.

Incisa di Camerana, ki v stranki odgovarja za mednarodno politiko, in Bonalumij bosta v prihodnjih dneh obiskala Trst in Gorico. V programu imata srečanja z deželnimi in pokrajinskimi voditelji KD in pogovore z raznimi organizacijami, združenji in ustanovami, ki so zainteresirane za odnose s Slovenijo in Hrvaško. Deželni odbor KD bo ob tej priložnosti posvetil reviziji Osima tudi svojo izredno sejo, ki se je bo udeležil tudi predsednik deželne odbora Turello.

V krogih trzasko KD so z zadovoljstvom po-

zdravili obvezo zunanjega ministra Colomba, da se pred podpisom vsakršnega dogovora predhodno posvetuje s trzaskimi upravitelji oziroma z vsemi zainteresiranimi dejavniki. KD se očitno boji "presenečenj" in noče nudit nobenih političnih alibijev Listi za Trst in desnici. Od tod tudi pomirjevalni poseg Martinazzolija pri Trzacanih, ki se bojijo, da bi jih Rim pri tej problematiki pustil same.

Osimo - kljub navideznemu premirju - se vedno buri duhove med demokristjani, ki se pripravljajo na pokrajinski kongres in na zelo težke volilne preizkušnje. Notranja desnica se vedno označuje tajnika Tripanija kot "osimskega cloveka" in mu očita, da se je ogradi pred jesensko demagogoško kampanjo proti Osimu. Za polemikami o bodočem sodelovanju s Slovenijo in Hrvaško pa se skriva tudi politični spor za kandidature na junijskih deželnih volitvah. Med kandidati bo gotovo sedanjí odbornik Calandruccio, razen ce iz Rima - kar ne gre izključiti - ne pride ukaz, da morajo biti vsi kandidati popolnoma novi ljudje...

GORSKA SKUPNOST / SREČANJE

SKGZ v celoti podpira stališče KGS

Dezelna komisija za splosne zadeve bo imela danes dopolndne posveto-vanja z predsedniki vseh gorskih skupnosti v deze-li Furlaniji-Juljski krajini. Na dnevnem redu bo nacrtovana »preureditev« teh ustanov, o kateri je bilo v zadnjih casih veliko razpravljanja in o kateri se ni bila izrecna zadnja beseda. Predsednik Kraske gorske skupnosti Ivo Sirca je imel s tem v zvezi sestanke s slovenskimi deželnimi predstavniki ter jim obrazložil stališča ustanove, včeraj pa je imel srečanje z vodstvom Slovenske kulturno gospodarske zveze. Po tem srečanju je slednje izdalo daljšo tiskovno noto s kritičnimi pripombami na račun zadržanja deželnih organov, ki jo v celoti objavljamo.

»Slovenska kulturno gospodarska zveza v celoti podpira stališče Kraske gorske skupnosti ter zahteve KGS kakor tudi drugih ustanov, da mora dezelna uprava pri nacrtu preosnovanja krajevnih uprav upoštevati specifičnosti kraskega teritorija. Gre za značilnosti, ki dajejo temu nesporno homogenost iz geomorfološkega, gospodarskega in kulturnega vidika, zato bi bilo predvideno krčenje njegovega sedanjega obsega protislovna in škodljiva poteza.

To aktualno vprašanje je bilo včeraj na dnevnem redu srečanja med predsednikom Slovenske kulturno gospodarske zveze Klavdijem Palčcem s sodelavci in predsednikom Kraske gorske skupnosti Ivom Sirco. V skladu s sodobnimi razpravami in tendencami v upravnem življenju bi bilo logično, da dezelna vse bolj pooblašča upravo, ki so blizu ljudem in neposredno prisotne na teritoriju, glede vprašanj, ki jih ni mogoče učinkovito reševati z vrhov ali po birokratskih poteh. Dosedanje izkušnje to nesporno dokazujejo, problem pa je se posebej aktualen sprico potrebe po izvajanju dezelnega zakona o kraskem parku. Z izvajanjem dezelna uprava že dolgo zamuja, neposredno prizadeto pa je se zlasti vzhodnokrasko območje, na katerem je predvidena vrsta posegov kot protivedne za razlastitve ob gradnji sinhotrona.

Glede na dejstvo, da so o teh vprašanjih v teku avdicije z dezelno upravo, bo Slovenska kulturno gospodarska zveza zahtevala srečanje s pristojnim deželnim odbornikom in komisijo, kajti nujno je, da se ta problematika reši pred iztekom mandata dobe dezelnega sveta.

GOSPODARSTVO / TISKOVNA KONFERENCA

Luka in Lloyd tvegata polom PSI zahteva takojšnje ukrepe*Komisar Fusaroli ne uživa podpore trzaskih socialistov*

Trzaski socialisti so zelo zaskrbljeni nad paraliziranjem trzasko pristanice in nad hudo krizo, ki pesti plovno družbo Lloyd. Pokrajinski koordinator stranke Franco Todero je na včerajšnji tiskovni konferenci v bistvu poudaril, da sedanji komisar Paolo Fusaroli ni v stanju za nadaljnje vodenje luke, ki je v preteklem letu nakopila približno 40 milijard lir izgub. Napovedi za naprej pa so zelo črne, saj nekatere govornice celo o sto milijardah lir deficitu. Treba je zato nekaj konkretnega ukreniti, da ne bo jutri prepozno.

Todero je izjavil, da je treba v pristaniscu takoj ubrati pot financne in gospodarske resnacije, ki bo najbrz zelo bolela, predstavlja pa edino pot za premostitev sedanje zelo hude krize. PSI ne nasprotuje samo Fusaroliju, temveč komisarji upravislohu. Po njenem mnenju bi morala luka dobiti redno upravo, morda z izrednimi pooblastili, vsekakor z učinkovitim programom, saj je na pristaniscu igra tudi usoda celotnega mestnega gospodarstva. S polemikami, ki so zal na dnevnem redu, trzaska luka tudi izgublja ugled na državnem in v mednarodnem merilu.

Podpredsednik Lloyd-a Fulvio Anzellotti se je zelo negativno izrekel o napovedani preureditvi italijanskih plovnih in pomorskih družb, za katero se zavzemajo nekateri vplivni vladni krogi. Na osnovi te pre-

ureditve, ce jo lahko tako imenjemo, bi vse pomorske družbe z državno soudeležbo združili v en sam veliki koncern, ki bi imel sedež v Genovi. To bi bil za trzaski Lloyd, je rekel podpredsednik, zelo hud, ce ze ne smrtni udarec.

Socialisti (Anzellotti pripada PSI) hočejo, da Lloyd ostane v našem mestu in da, kot doslej, ohrani svojo popolno gospodarsko in upravno samostojnost, ki jo nekateri Rimu sedaj postavljajo v dvom. Kriza družbe je trenutno predvsem finančne narave. Lloyd bi potreboval sveže kapitalne, ki jih v tem trenutku lahko posredujejo le zasebniki. Ob pomanjkanju jasnih političnih zagotovil o njegovi usodi pa v tem trenutku noče nihče tvegati lastnih kapitalov, posebno ne zasebniki. Polozaj je, kot vidimo, vse prejšnje kot roznat, tudi perspektive pa niso najboljše. Od tod socialistični poziv vladi in parlamentu, da nekaj ukreneta za trzasko luko in za Lloyd, ki realno tvegata propad.

Pristanišče je, vsaj kar zadeva, politično vodstvo trenutno popolnoma paralizirano. Dezelno upravno sodišče TAR je (že drugič) razveljavilo imenovanje Fusarolija za komisarja, ministrstvo za prevoze pa se ni povedalo, kako misli rešiti ta problem. Po prvi razsodbi TAR je pristojni minister Tesini takoj znova potrdil Fusarolija, sedaj pa tega ni storil.

Od leve: Todero in Anzellotti (foto Krizmančič)

TRZASKI KRAS / NAČRT O PROMETU IN PARKIRIŠČIH

Občina spet pozabila na kraško okolico*Vprašanje trzasko občinske svetovalke DSL Anamarie Kalc županu Stafferiju*

Trzaska občinska uprava vztraja z macehovskim odnosom do Vzhodnega in Zahodnega Krasa. Tako dejansko ugotavlja občinska svetovalka DSL Anamarija Kalc v vprašanju, ki ga je naslovila na trzasko župana Stafferija. Vprašanje zadeva občinski načrt za promet in za parkirišča.

Kalceva ugotavlja, da je mestna občinska uprava se enkrat »pozabila« na kraško območje, saj v nacrtu za promet in za parkirišča sploh ni govor o tem področju. Svetovalka DSL dodaja, da imajo na Proseku in

predvsem na Opcinah velike težave s prometom, in to prav zaradi celovitega ukrepa občine: tu ni ne enosmernih ulic, ki bi lahko pripomogle k hitrejšemu prometu, ne semaforjev; prometni znaki so pomanjkljivi, prav tako javna razsvetljava.

Podobno je tudi s parkirisci. Pomanjkanje parkirnih prostorov povzroča težave predvsem na Opcinah, v bližini postaja openskega tramvaja. Mnogi občani se namreč ob pomanjkanju drugih povezav, pripeljejo iz bližnjih krajev na Opcine

do openskega tramvaja, da bi se s tramvajem ali avtobusom popeljali do mesta, a nimajo kje parkirati lastnih vozil. Opcine so pomembno trgovsko središče, z bogato mrežo trgovin, zavarovalnic, bank.

Njihove usluge koristijo predvsem ljudje s Krasa, pa tudi klienti z onstran meje. Prav zato je po mnenju Kalceve neobhodno potrebno pripraviti tudi za to območje nacrt za promet in za parkirišča, ali pa razširiti »mestni« nacrt tudi na ta predel trzasko občine.

Občinska svetovalka

zakon incaka na uredništev. Vlada pripravlja novo pravno ureditev javnih služb, spreminjata se pokojninski in zdravstveni sistem. Tako obdobja so se posebno važna za slovensko solo. Da dobijo nasa prizadevanja najboljšo podporo od strani vseh, moramo posvetiti posebno pozornost stvarnosti, v katero smo vključeni, in izraziti jasno nasa stališča.

Tako je zapisano v vodni predstavitvi Novega sindikalnega vestnika, ki ga je Sindikat slovenske sole izdal pretekli mesec kot prilogo Pedagoškega lista.

Januarsko dogajanje

ŠOLSTVO / MAČEHOVSKI ODNOS OBLASTI DO SLOVENSKE ŠOLE

»Čakanje« na natečaje za ravnatelje slovenskih nižjih in višjih srednjih šol*Pred kratkim je izšel Novi slovenski vestnik Sindikata slovenske šole*

MARJAN KEMPERLE

»Sedanji trenutek ni najbolj ugoden za prizadevanja slovenskih solnikov. Politicne sile, ki so na oblasti na krajevni ravni, nam niso naklonjene, prav tako s strani vlade s klestenjem finančnih dajatev tvegamo, da bi bile tudi pravice, ki jih ze uživamo, postavljene ponovno pod vprašaj. Prav sedanjí trenutek pa je pomemben za solnike, ker se prav v teh okoliščinah pripravljajo bistvene spremembe solskega sistema. Reforma osnovne sole je v teku, obveznost univerzitetnega izobraževanja učiteljev in poddiplomskega študija za profesorje je ze

zakon incaka na uredništev. Vlada pripravlja novo pravno ureditev javnih služb, spreminjata se pokojninski in zdravstveni sistem. Tako obdobja so se posebno važna za slovensko solo. Da dobijo nasa prizadevanja najboljšo podporo od strani vseh, moramo posvetiti posebno pozornost stvarnosti, v katero smo vključeni, in izraziti jasno nasa stališča.

Tako je zapisano v vodni predstavitvi Novega sindikalnega vestnika, ki ga je Sindikat slovenske sole izdal pretekli mesec kot prilogo Pedagoškega lista.

Januarsko dogajanje

na solskem področju je dokazalo, da so bile gornje vrstice (na zalost) preoroške. »Predlog o racionalizaciji« solskega omrežja na Trzaskem, ki ga je izdelal solski skrbnik, je postavil pod vprašaj obstoj nekaterih naših sol.

Solski skrbnik je vsaj posredno »utemeljeval« potrebo po »združenju« ravnateljev« (mi bi temu rekli kar »uklinjanje«, saj ravnateljstvo je, ali pa ga ni, v nobenem primeru pa ne more biti »združeno«!) s pomanjkanjem slovenskih didaktičnih ravnateljev, za nižje srednje sole pa je »izkoristil« bližnjo upokojitve dveh naših ravnateljev.

V Novem sindikalnem vestniku je med drugim tudi prispevek o natecajih za slovenske ravnatelje, ki osvetljuje marsikatero senčno stran odnosov italijanskih solskih oblasti do slovenske sole.

Clanek prinaša vest o dveh novih didaktičnih ravnateljicah (Marini Castellani in Stanislavi Sosci Cuk), ki sta novembra opravili natečaj. Novi odgovorni mesti bosta prevzeli s prihodnjim solskim letom.

Kljub novima ravnateljicama pa vsa mesta didaktičnih ravnateljev na Trzaskem ne bodo se popolnoma krita, zaradi česar bodo potrebni še novi natecaji. Le-teh se lahko udeležijo učitelji s petletnim staležem in univerzitetno diplomio. Sedaj koncuje studij ob

Sedež šentjakobskega didaktičnega ravnateljstva

delu na Pedagoški fakulteti ljubljanske univerze skupina naših učiteljev, drugi obisku jejo Filozofski ali pedagoški fakulteti. Zato je pričakovati, da bodo v nekaj letih popolnoma vsa razpoložljiva ravnateljstva mesta.

Prav ob zadnjem natečaju pa je prišlo do incidenta. Natečaj je potekal popolnoma v italijanskem jeziku, čeprav v 2. členu zakona o slovenski soli st. 923 iz leta 1973 jasno piše, da se pisna naloga o kulturi odvija v slovenskem jeziku, in da rabo slovenskega jezika pri natečaju potrjujejo številne razsodbe ustanove sodišca in dezelnega upravnega sodišča. Slovenska sola razpolaga sedaj z nadzornikom za slovenske osnovne sole, s štirimi didaktičnimi ravnatelji,

z univerzitetnimi profesorji, kljub temu pa deželni solski skrbnik Ottaviano Corbi ni smatral za potrebno, da bi med temi izbral člane ocenjevalne komisije! SSS je protestiral proti takemu ravnanju: dezelnemu skrbniku in dezelni komisiji za slovensko solo je poslal protestno pismo z zahtevom, da se naslovi na ministrstvo vprašanje za avtentično interpretacijo določil za razpis natečajev za ravnateljstva mesta na slovenskih šolah.

Kako pa je z natecajema za ravnatelje slovenskih srednjih šol? Na dezelnem solskem uradu so SSS zatrdili, da »cakata« se vedno na racunskem sodiscu. Med tem »čakanjem« pa slovenska sola tvega ukinitev dveh nižjih srednjih sol...

RAZDELJEVANJE / VČERAJ PRIČETEK

Tudi letos dolge vrste za bencinske bone

Upravičenci prejmejo bone za 450 litrov bencina

V dolgih vrstah za bencinske bone (foto Krizmančič)

Vabila Trgovinske zbornice, naj upravičenci ne navajajo že v prvih dneh na občinske izpostave, na katerih so včeraj začeli z razdeljevanjem bencinskih bonov, očitno niso kdovekaj zalegala, tako da so se kot ponavadi nabrale dolge vrste.

S to prvo transo (z razdeljevanjem bodo končali se 26. februarja) upravičenci prejmejo bone za 450 litrov bencina, bodisi za prvi kot morebitni drugi družinski avtomobil v posesti. Koliko bodo prejeli junija ob drugi transi, zaenkrat ni znano (pravi, da precej manj).

Zasebni upravičenci bone lahko dvignejo v občinskih izpostavah Ob-

cine Trst oz. na zupanstvih okoljskih občin. V trzaskih občinskih izpostavah in v tehničnem uradu Občine Milje bo razdeljevanje potekalo popoldne, na zupanstvih okoljskih občin pa popoldne. Urniki so naslednji:

Trzasko občinske izpostave

- do 5. februarja vsak dan od ponedeljka do vključno petka med 15. in 20. uro,

- v obdobju med 8. in 26. februarjem od ponedeljka do vključno petka od 16. do 20. ure, z izjemo občinskih izpostav za Vzhodni in Zahodni Kras, kjer bo razdeljevanje le s 9. ob torkih, ce-

trkih in petkih, in za Sv. Ivan, kjer bo ob torkih, sredah in petkih med 16. in 20. uro.

Ker morajo občinske izpostave eno popoldne v tednu nameniti tudi za svoje redno anagrafsko delo, tistega popoldneva bonov ne bodo razdeljevali v izpostavah za Zahodni Kras in za Sv. Vid-Staro mesto, ob torkih za Rojan-Greto-Barokovlje in za Stari mitnici, ob sredah za Vzhodni Kras, Valmauro-Naselske sv. Sergija in Kolonjo-Skorkljo, ob četrkih pa v izpostavah za Sv. Ivan in za Sv. Jakob.

Okoliške občine

bodo imele enak urnik za vse obdobje razdeljevanja bonov, in sicer:

- Devin Nabrežina in Dolina (na zupanstvu) od ponedeljka do vključno sobote med 9. in 13. uro;

- Repentabor (na zupanstvu) ob torkih in petkih med 10. in 13. uro;

- Zgonik (na zupanstvu) ob torkih, sredah in petkih med 9. in 13. uro;

- Milje (tehnični urad v Ul. Roma 22) od ponedeljka do vključno petka med 15. in 19. uro.

Podjetja, ustanove in javne ustanove se bodo morale za bone obrniti na trzaski avtomobilski klub ACI v Ul. Cumano 2 od ponedeljka do vključno petka od 15.30 do 19.30.

Ob dvigu morajo upravičenci predstaviti originalno prometno dovoljenje (»libretto di circolazione«) ali nadomestni list (»foglio di via sostitutivo«), ki ga izda Civilna motorizacija, in veljaven osebni dokument lastnika vozila. Bone je mogoče dvigniti tudi s pooblastilom, in sicer tako, da upravičenec poveri dvig tretji osebi, kateri mora poleg prometnega dovoljenja za vozilo in svojega osebnega dovoljenja predati tudi na navadnem papirju izpisano pooblastilo za dvig. Ta oseba mora ob prevzemu bonov pokazati tudi lastni veljaven osebni dokument.

TRST / OBČINSKI NAČRT

Bagerji začeli z deli za novo parkirišče

Problemi za stanovalce

Pred sodno palačo je pred nekaj dnevi gradbeno podjetje Cividin na osnovi dogovora z grupama Svei in Italimpa (Fiat) začelo z deli za veliko podzemno parkirišče. Za prvi odsek načrtovanih del ima že na razpolago 14 milijard lir. Dela bodo gotovo trajala zelo dolgo, trenutno se ni jasno, koliko bo v celoti stalo to parkirišče pod trogom pred sodiščem in pod gornjim delom Foro Ulpiano. V začetku so načrtovali veliko podzemno parkirišče pod Trga Oberdan, potem pa so projekt - zlasti zaradi visokih stroškov - krepko redimenzionirali.

V novem podzemnem parkirišču bo prostora za približno štiri sto avtomobilov. Se ni znalo, kdo ga bo upravljal in če bodo parkirne prostore tudi prodajali. S tem velikim načrtom je Občina Trst končno začela izvajati plan o parkiriščih na osnovi tako imenovanega državnega »zakona Tognoli«, ki ga mora strogo in dosledno spostovati, če hoče dobiti od države vso obljubljeno finančno pomoč.

Gradnja novega parkirišča je se dodatno povečala veliko prometno zmedo okrog sodišča in sosednjih ulic Fabio Severo in Coroneo. Zaradi tega so razširili po vsem trgu območje tako imenovanih zavarovanih (na placilo) parkirišč, kar je precej razburilo tamkajšnje stanovalce, ki trenutno nimajo kje parkirati svojih vozil.

zračni tlak 1029,6 mb pada, brezvetrje, vlaga 90-odstotna, nebo pooblačeno s slabo vidljivostjo, morje mirno, temperatura morja 8,9 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI.
RODILI SO SE: Emanuele Urbani, Federico Capogna, Piero Svaghi, Andrea Maurgeri, Erik Ancona.
UMRLI SO: 87-letna Giuseppina Kriscak, 55-letna Vanda Baldi, 55-letni Francesco Esghetta, 54-letni Armando Pokorny, 71-Sergio Pagnut, 95-letna Maria Susani, 68-letni Vinicio Miccu, 84-letna Ida Fontanot, 95-letni Alberto Calabresi, 71-letna Libera Bonifacio, 83-letna Eugenia Stradella, 78-letna Laura Tommasini, 75-letna Lidia Pastori, 86-letna Maria Iellusici.

LEKARNE

Od ponedeljka, 18. do nedelje, 24. januarja 1993
Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Largo Sonnino 4 (tel. 726835), Ul. Alpi Giulie 2 (tel. 828428), Mazzinjev drevored 1 (Milje) (tel. 271124).
SESILJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.
Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Largo Sonnino 4, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Trg S. Giovanni 5, Mazzinjev drevored 1 (Milje).
SESILJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg S. Giovanni 5 (tel. 631304).
Za dostavljanje zdravih na dom tel. 350505 - TELEVITA

Urad za informacije KZE
Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

PIREDDITVE

SD PRIMORJE - KULTURNI DOM PROSEK - V nedeljo, 24. t. m., ob 17. uri ZABAVNO-GLASBENI POPLDAN Z MIX ORKESTROM, pevci, humoristi in carodejmi. Vabljeni!
SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST prireja jutri, 21. januarja, v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Franciska 20 z začetkom ob 20.30 znanstveno predavanje MEDICINSKO-ALPINISTIČNA ODPRAVA V HIMALAJO. Izsledke zdravniških raziskav na človeku v visokih legah bodo z videofilmom in diapozitivi prikazali udeleženci odprave dr. BORUT SPACAL, dr. RAFKO DOLHAR in dr. DANI ZERJAL. Vabljeni!
SKD TABOR - OPCINE - Prosvetni dom - V nedeljo, 24. t. m., ob 16.30: venediger spet na pohodu: OCIO CHE RIVA TOIA E UCIA - Tatjana Turko in Ingrid Verk v trzaskem dialektu. Vabljeni!

KD PRIMORSKO vabi na slikarsko razstavo ENNA TEDESCHIJA v nedeljo, 24. t. m., ob 18. uri v Srenjski hiši v Mackoljah. Predstavil ga bo Sergij Cesar, sedeloval bo zenska pevka skupina Stu ledi.
SLOVENSKI KULTURNI KLUB - Ul. Donizetti 3 - vabi v soboto, 23. t. m., na ogled filma JFK (igra Kevin Costner). - Kratek uvod o Kennedyjevi robi bo podala prof. Licinija Rati Pahor. Začetek ob 18.30.

OBVESTILA

STRANKA KOMUNISTIČNE PRENOVE - KROZEK KRAS vabi vse člane in simpatizirje na PRAZNIK VCLANJEVANJA v petek, 22. januarja, ob 20. uri v

KD LONJER - KATINARA PRIMORSKI DNEVNIK in SKGZ

vabijo prebivalce Lonjerja, Podlonjerja in Katinare na

pogovor o

Primorskem Dnevniku

ki bo jutri, 21. januarja, ob 20.30 v društvenih prostorih v Lonjerju.

Prisotna bosta predsednik zalozniškega upravnega odbora

KLAVDIJ PALČIČ in odgovorni urednik **BOJAN BREZIGAR**.

Vabljeni!

Malalan 30.000 lir za Knjižnico P. Tomazič in tovariši.
Namesto cvetja na grob Ivanke Hrovatin roj. Wilhelm darujeta Angelca in Zvonko Malalan 30.000 lir za Knjižnico P. Tomazič in tovariši.

V spomin na Angela Daneva darujeta Edvina in Vesela 100.000 lir za Popravilo cerkve na Kontovelu.

Namesto cvetja na grob Feliceja Biekarja darujeta Marta in Rafael Kocijan 20.000 lir za KD I. Grbec.

Namesto cvetja na grob Feliceja Biekarja darujeta Ema in Vittorio Možina 20.000 lir za KD I. Grbec.

V spomin na Feliceja Biekarja daruje Mira Suman 20.000 lir za KD I. Grbec - Skedenj.

V spomin na Josipino Junc daruje družina Vecchiet 30.000 lir za SPDT.

V spomin Vladimira Pertota daruje zenska telovadna skupina 165.000 lir za SPDT.

V spomin na Marinkinega očeta Vladimira Pertota daruje družina Abram, Bolcina, Suhadolc, Milic in Krmec. 75.000 lir za SPDT.

V spomin na Stankino mam darujeta Silvana in Vojko Slavec 30.000 lir za Knjižnico P. Tomazič in tovariši.

V pocatitev spomina gospe Ivanke Hrovatin daruje Minka Pahor 30.000 lir za Knjižnico P. Tomazič in tovariši.

V spomin na Feliceja Biekarja daruje Minka Pahor 20.000 lir za KD I. Grbec.

V spomin na Josipa Coljo daruje družina Cappelli 50.000 lir za Sklad Mitje Cuka.

Namesto cvetja na grob Marije Rupel vd. Husu daruje Lidija Milic 50.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

Namesto cvetja na grob g. Ivanke Hrovatin darujeta Zmaga in Pavla 40.000 lir za Knjižnico P. Tomazič in tovariši.

V pocatitev spomina gospe Ivanke Wilhelm-Hrovatin daruje Marta Furlan 50.000 lir za Knjižnico Pinko Tomazič in tovariši.

V spomin na Ivanko Wilhelm-Hrovatin darujeta Vlasta in Armido Ukmur 50.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na Maksa Morelja daruje družina Gasperic 50.000 lir za dvojezično solo v Sptu.

Ob 1. obletnici smrti Antona Gasperica daruje družina 50.000 lir za Sklad O. Berce in 50.000 lir za Slovensko dobrodelno društvo.

Namesto cvetja na grob pok. name Stanke Hrovatin daruje družina Aleksija Pertota 50.000 lir za Sklad Mitje Cuka.

Nepricakovano nas je zapustil nas predragi oče

Pavel Baretto

Pogreb bo jutri, 21. januarja, ob 9. uri iz mrtvasnice glavne bolnisnice v svetoivansko cerkev.

Prav topla zahvala naj gre dr. Danjelu Zerjalu.

Z zalostnim srcem sporočata neotlazljivi hčerki Magdy in Gracija skupno z vsem sorodstvom

Trst, 20. 1. 1993

ZAHVALA

Svoji

Kristine Babuder

se zahvaljujejo vsem, ki so z njimi soscustvovali.

Borst, 20. 1. 1993

20.1.1989 20.1.1993

Ob četrti obletnici smrti

Vladimira Abrama

se ga z ljubeznijo spominjajo

zena Nada, sinova Ladi in Zmago

Nabrežina, 20. 1. 1993

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV / PREDAVANJE SALEZIJANCA IVANA FLORJANCA

Zanimiv prikaz začetkov in razvoja gregorijanskega liturgičnega petja

Florjanc, velik strokovnjak na tem področju, je poslušalcem postregel s kopico izčrpnih podatkov, obenem pa zapel nekaj najznačilnejših pesmi iz te liturgije

HELENA JOVANOVIĆ

Redno srečanje v Društvu slovenskih izobražencev je bilo v ponedeljek posvečeno zgodovini gregorijanskega petja. Predaval je duhovnik Ivan Florjanc, salezijanec iz Slovenije, ki je na tem področju pravi strokovnjak, saj je v Rimu obiskoval tudi solo za gregorijansko petje. Host DSI pa ni samo podal več zanimivih podatkov o začetkih in razvoju te liturgije, temveč je tudi zapel nekaj najznačilnejših pesmi iz različnih obdobj.

Gregorijanska liturgija je dobila ime po mogotem papežu Gregoriju Velikemu (590-604), ker se je v tem obdobju cerk-

veno petje uredilo po skoraj stoletnem obdobju improvizacij, je med drugim povedal Ivan Florjanc. V prvem obdobju je bila krščanska cerkev zelo povezana s hebrejsko tradicijo, tudi kar zadeva glasbo. To je opazno tudi pri gregorijanskem petju. V času papeža Gregorja Velikega vsekakor ni obstajala samo ena liturgija, ampak jih je bilo več, saj je bil tedaj Rim pravi konglomerat različnih ras in kultur. Zasluga za to, da se je gregorijansko petje razširilo, pa gre Karolingom, predvsem Pipinu Malemu in Karlu Velikemu, ki je hotel uvesti v svo-

jem kraljestvu to liturgijo, ceprav tega ni storil iz ljubezni do glasbe, ampak predvsem iz političnih razlogov.

V tem obdobju so se mirno razvijali napreji tudi ostali napevi, kot na primer starorimsko, beneventansko, ambrozijansko in tudi oglejsko petje, o katerem pa žal vemo zelo malo, ker o njem ni zapisov. V 13. stoletju se je pojavila polifonija, ki je za osnovo vzela gregorijansko petje, cistercijska reforma pa je slednjemu zadala hud udarec, saj je hotela uvesti takšno cerkveno glasbo, ki bi bila dostopna vsem vernikom.

Ivan Florjanc na večeru DSI (foto Ferrari)

PISMO UREDNIŠTVU

Kakšno je pravo ime predela nad Ključem?

Spostovano uredništvo!

Odsek trbiške ceste, ki se vzpenja od Ključa do vrha pri Padricah, spada - po mojem mnenju - pod tisto območje, ki se je nekoč in bi se lahko se danes, imenovalo Hudo leto. Tako vsaj je pisalo v Edinosti st. 9, z dne 1. februarja 1888, kot je Primorski dnevnik povzel 13.8.1987. Seveda je takrat slo za odsek ceste, ki iz Ključa vodi na Padrice in ki jo sedaj Italijani imenujejo Strada per Fiume, vendar le-ta teče nad današnjo 202, tako da mislim, da gre za

isto območje.

Da ime ni iz trte izvito, nam priča tudi grof Girolami Agapito, ki, ceprav napacno, piše v svoji knjigi iz leta 1823-30, da teče stara pot za Italijo in Nemčijo cez vas "Cotoletto" preden pride na Padrice, kar je tudi casopis Edinost popravil.

Mislil torej, da se lahko se poslužujemo tega imena, ki tako izrazi to oznacuje neprijetnost te zoprne lege, potrebno pa bi bilo, da bi kakšen izvedenec potrdil moje mnenje.

Alfred Svagelj

Škrat v praznjem

Ob nedavnih praznikih je izšla novembrska in decembrska številka mesečnika Škrat, ki ga izdaja Sklad Mitja Cuk. Glasilo si krepko utrjuje korenine med bralstvom, ki ga tako zaradi svoje vsebinske pestrosti in zanimivosti kot zaradi privlačne oblikovne zasnoye vse raje vzame v roke. Zadnja številka je sicer pretežno ubrana na praznično razpoloženje decembrskih dni in veliko piše o Miklavžu, Božicu in nekdanjih ter sedanjih navadah teh praznikov, ki razveseljujejo staro in

mlado, ohranja pa običajno zasnovno obravnavanja tem, ki zadevajo vprašanja vzgoje in cloveske solidarnosti.

V tokratni dvojni številki velja posebej opozoriti na zanimiva etnoloska prispevka. Prvega o miklavževanju je pripovedovala ljubljanska etnologinja Tanja Tomazič, drugega, o beneskih »deveticah božičnih« pa zamejska etnologinja in ravnateljica dvojezične sole v Sptu Ziva Gruđen. O božicu razmišlja z mističnega vidika duhovnik Milan Nemec. Zanimiva je rubrika

dr. Viljema Scuke, ki se tokrat loteva bioloskih ritmov in njihove skrivnostne moci. S področja solske vzgoje prinaša ta številka drugi del clanka Lucke Susic, ki razglablja o otrokovem udejstovanju na dramskem področju in o svojih izkusnjah. Likovno plat obravnava Jasna Merku, ki se tematsko navezuje na božični cas in govori o okraskih iz slanege testa. Glasilo prinaša nato vrsto zanimivosti, pesmic, igrice in drugih zabavnih in poučnih rubrik.

NOVICE

Turello predlaga Brava na čelo Centra za storitve

Predsednik deželne uprave Turello se je včeraj srečal s predsednikom Videmske trgovinske zbornice Giannijem Bravom in mu potrdil namen deželne uprave, da ga predlaga za predsednika Centra za dokumentacijo in storitve podjetjem v Gorici. Turello je izbiro utemeljil z izkusnjami na področju mednarodnega gospodarskega sodelovanja, ki si jih je Bravo nabral med desetletnim vodenjem videmske zbornice. Izbira Brava, o kateri se je poluradno govorilo že nekaj časa, je v Gorici že izzvala kritike in nasprotovanja. Sam pokrajinski tajnik PSI Stacul, tj. stranke, ki ji pripada tudi Bravo, je izrazil mnenje, da bi moral ustanovo voditi Gorican. Po uradni potrditvi namer deželne uprave se bodo polemike zanesljivo še zaostrole.

Film o svetu, ki izginja

Filmski pregled Gorica kinema predstavlja nocoj ob 20.45 v kinu Vittoria film Lov na metulje v režiji Otara Ioseliani. Zgodba pripoveduje o dveh starejših gospodih, ki živita v podirajoči se palači, v kateri je pa se veliko dragocenih spominov na preteklost. V vasi ju vsi spoštujejo, toda to ju ne zavaruje pred tatovi, pohlepni stariarji in sorodniki, ki bi radi čimprej podedovali. Kaj bo s svetom, ki ga predstavlja, ko bosta umrla? Ioseliani je Gruzijec, zaradi težav s sovjetsko cenzuro se je pred desetimi leti preselil v Francijo, kjer živi in dela. Lov na metulje so predstavili z dobrim uspehom jeseni v Benetkah.

Tuzzi zadovoljen, ker se v Rimu zanimajo za probleme Gorice

Iz goriskega zupanstva sporočajo, da je vrsta ugodnih političnih odgovorila na božična in novoletna voscila zupana Tuzzija. Vendar ni slo zgolj za prijaznost in izmenjavo voscil. Predsednik republike je znova potrdil namen, da ob primerni priložnosti obišče mesto, predsednik vlade Amato pa zupanu obljublja stalno zanimanje za problematiko mesta in tega območja ob meji. V lepem spominu ohranja lanski obisk v Gorici tudi papež Wojtyła.

Policije preverja izjave Romov

Na goriski kvesturi se niso ugotovili resnične istovetnosti treh Romov, ki so jih priprli v ponedeljek popoldne. Za enega od dveh fantov, ki izjavlja, da je mladoleten, pa je sodišče naročilo vrsto zdravniških pregledov, ki naj bi potrdili ali spodbili njegovo izjavo o mladoletnosti. Iz centralnega urada v Rimu so goriski kvesturi že poslali podatke, s katerimi razpolagajo. Zdi se, da gre za trojico, ki je tudi v drugih krajih Italije zagrešila vrsto tatvinskih podvigov. Tezave so le z ugotavljanjem njihovih pravih imen.

SOVODNJE / KONCERT V OBNOVLJENI CERKVI

Božične pesmi izvajali zbori iz Rupe in Mirna

Pobuda sovodenjske župnijske skupnosti - Božično misel je povedal župnik Marjan Markežič.

Na pobudo sovodenjske župnijske skupnosti, so v nedeljo pripravili lep koncert božičnih pesmi. Izvedli so ga pevci zboru Rupa-Pec ter člani zboru Miren-Bilje-Orehovlje. Žal so prireditelji v zadnjem trenutku nekoliko skrcili napovedani spored. Božično misel je povedal župnik Marjan Markežič, koncert pa se je sklenil z znano pesmijo Sveta noč, blažena noč. Na sliki: občinstvo na koncertu. (Foto Studio Reportage)

ANDALO / POLEG SLUŽBE TUDI ŠPORT IN RAZVEDRILO

Goriški gasilci uspešni tudi v smučanju

Na splošni lestvici dosegli 24. mesto med 152. nastopajočimi skupinami

Sest predstavnikov goriskega poveljstva zboru gasilcev se je 9. in 10. t.m. udeležilo 9. državnega prvenstva v smučanju v alpskih in nordijskih disciplinah. Tekmovanje je potekalo na Paganelli, priredilo pa ga je združenje prostovoljskih gasilskih skupin Tridentinske, udeležilo se ga je nad tisoč aktivnih, pomožnih in tudi že upokojenih gasilcev iz vse države. Gorisko predstavništvo se je na preizkusni dobro odrezalo. Zasedli so namreč 24. mesto na skupni lestvici, med 152 tekmovalnimi skupinami, na pokrajinski lestvici pa so dosegli odlično 8. mesto, med 52.

Sest članov je stela ekipa, ki je tekmovala v veleslalomu in prav toliko ekipa, ki se je udeležila smučarskega teka na 15 kilometrov dolgi progi. Na sliki: predstavniki goriskega pokrajinskega zboru gasilcev.

ŠOLSTVO / DIJAKI SO BILI VČERAJ SPET PRI GORIŠKEM ŽUPANU

Problemi v šolskem centru so vsi še vedno nerešeni

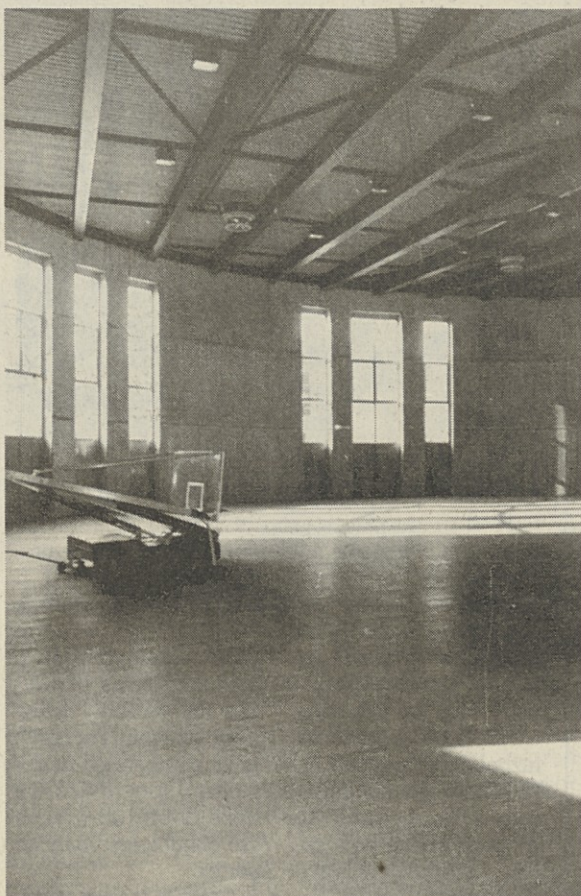
Vrsta srečanj pokrajinske odbornice Aleksandre Devetak

MARKO MARINCIC

Problemi slovenskih višjih srednjih sol v Gorici so bili te dni predmet raznih razgovorov, ki jih je imela pokrajinska odbornica za solstvo Aleksandra Devetak s predstavniki solnikov kot tudi s šolskim skrbnikom. Najbolj pereč problem - ureditev telovadnice v šolskem centru v Ul. Puccini - pa je bil prav včeraj tudi razlog ponovnega obiska delegacije slovenskih dijakov pri goriskem zupanu Tuzziju.

Po vrsti neizpolnjenih obljub glede rokov za dokončno ureditev telovadnice je namreč prav na poseg pokrajinske odbornice pristojna občinska služba zagotovila, da se problem rešuje in da bo telovadnica uporabna predvidoma že z včerajšnjim dnem oz. vsekakor pred koncem januarja. Včerajšnji dan je minil, ne da bi se napoved uresničila, zato je delegacija dijakov obiskala zupana, da bi ga povprašali, kako je z zadevo.

Odgovor je bil po svoje presenetljiv. Dijaki so nam namreč povedali, da jim je Tuzzi odgovoril, da je po ogledu meseca oktobra mislil, da je telovadnica že dokonca-

Telovadnica v šolskem centru (foto Studio Reportage)

na in da sploh ni vedel za dejansko stanje. Ta nevednost nekoliko preseneca, saj je o problemu telovadnice, ce nas spomin ne vara, bil se pred nedavnim govor tudi v občinskem svetu. Zupan je vsekakor obljubil, da se bo pri vodji del pozanimal, kako je z zadevo in kako z drugimi pro-

blemi, ki so mu jih nakazali dijaki. Med temi so nujna ureditev laboratorijev za fiziko in kemijo za vse štiri sole, ureditev avditorija in drugi manjši posegi kot na primer postavitve obešalnikov na liceju in učiteljscu, kjer se vedno manjkajo. Tuzzi si je vzel teden časa in povabil

dijake, naj ga spet obiščejo prihodnje sredo, ko jim bo dal dokončne odgovore.

Kot rečeno je bil o težavah v šolskem centru govor tudi na srečanju, ki ga je pokrajinska odbornica Aleksandra Devetak imela z ravnateljem sol Ivan Cankar in Ziga Zois prof. Vladimирjem Sturmom in s predstavnikom Sindikata slovenske sole prof. Marjanom Voncino. Slednji je predložil situacijo slovenskih sol ter stališče, ki ga je sindikat zavzel do avtonomije omenjenih zavodov. Ravnatelj Sturm pa je odbornico seznanil s številnimi težavami, s katerimi se se vedno srečujejo dijaki, učno in neučno osebje v šolskem centru. Poleg težav zaradi nedokončane telovadnice, zaradi cesar se dijaki za telesno vzgojo poslužujejo občinskega bazena in druge precej oddaljene telovadnice, je ravnatelj ugotovil, da občina ni opravila niti drugih predvidenih del, da nekateri prostori niso se uporabni in da je tudi vzdrževanje stavbe ter okolja dokaj pomanjkljivo. Prof. Sturm je odbornici izročil listino, v kateri so navedeni problemi in zahteve ravnateljev. Pozitivna resitev vsaj dela omenjenih problemov bi omogočila

redno didaktično delovanje, ki je že od vvelavitve precej okrnjeno.

Odbornica Devetak se je te dni srečala tudi s šolskim skrbnikom dr. Manninom. Govorila sta o stanju solstva na Goriskem ter o predlogih za "racionalizacijo" šolskega omrežja. Posebej sta se zaustavila ob problematiki slovenskih sol, kjer za letos krčenje in zapiranje sol ne pride v poštev. Devetakova je vsekakor poudarila specifičnost manjšinskih sol, za katere ne gre uporabljati meril, ki veljajo za večinske sole.

Prav izhajajoc iz te ugotovitve se je zavzela za avtonomijo slovenskega oddelka industrijskega zavoda Galilei in zavoda Ziga Zois. Napovedala je, da bo pokrajinska uprava kot že prejšnja leta ponovno predložila na solsko ministrstvo prošnjo za osamosvojitve obeh sol.

Solski skrbnik je s tem v zvezi izrazil mnenje, da bo zelo težko priti do avtonomije letos ali naslednje leto, ker je se vedno v veljavi ministrska okrožnica, ki omejuje oziroma ne dovoljuje odpiranja novih sol razen v izjemnih primerih. Kljub temu je pa obljubil, da bo v Rimu podprl prošnjo pokrajinske uprave, kot je to storil tudi doslej.

GORICA / KOLIKŠNA JE STOPNJA ONESNAŽENOSTI ZRAKA?

Pokrajina ustanavlja svoj Operativni center za okolje

Analiza zbranih podatkov za obdobje od 5. do 16. t.m.

Onesnaženost zraka v Gorici in Trzinu ne dosega stopnje onesnaženosti v drugih italijanskih mestih, vendar je treba problematiki nameniti veliko pozornosti. Tako so zaključki sobotnega srečanja, ki ga je pripravila pokrajinska odbornost za okolje s predstavniki goriske in trziške občine ter funkcionarji Krajevne zdravstvene enote. Na srečanju so podrobno preučili zbrane podatke za obdobje od 5. do 16. januarja. Ugotovili so, da je bila večja koncentracija škodljivih snovi v zraku, zlasti ogljikovih in dušikovih spojin, kratkotrajna in da je bila v normalnih okoliscinah znatno pod kritično mejo.

Odbornica Di Dato je poudarila nujnost, da se s podatki takoj seznanijo prebivalstvo. Podčrtala pa je tudi potrebo po tesnejšem sodelovanju med različnimi ustanovami in službami. V ta namen bo Pokrajina v kratkem, beremo v poročilu za tisk, ustanovila pokrajinski operativni center, kjer se bodo zbirali in analizirali podatki o onesnaženosti okolja iz različnih virov. Res je, da za zdaj na Goriskem ne premoremo veliko. Pokrajina oziroma KZE razpolagata s premicnim laboratorijem, v Trzinu imajo mrežo senzorjev, ki nadzorujejo predvsem onesnaževanje v okolici termoelektrarne, premicni laboratorij ima tudi KZE.

IPremični laboratorij za analize zraku (foto SR)

TRŽIČ / ZADOVOLJSTVO V LADJEDELNICI

Največja ladja za križarenje

Naročnik je družba P. and B. - Izjemen podvig za ladjedelnicu

V trziški ladjedelnici Fincantieri bodo po naročilu angleske plovne družbe P. and B. gradili novo, tretjo luksuzno ladjo za križarenje "Sun princess". Te dni sta poverjeni upravitelj Fincantieri Corrado Antonini in predsednik družbe P. and B. Cruises Tim Harris podpisala pogodbo. Ladja bo največja in najmodernejša iz vrst za križarenje. Dolga bo 261 metrov, nosilnost bo znašala 77 tisoč ton, na krov bo lahko sprejela do 2 tisoč potnikov. Zgradili naj bi jo do konca leta 1995. Torej v slabih treh letih.

V trziški ladjedelnici so vest o podpisu pogodbe sprejeli seveda z velikim zadovoljstvom. Novo naročilo istega ladjarja namreč potrjuje uveljavljanje ladjedelnice v zelo ostrih pogojih svetovne konkurence. Pomeni pa tudi, da bo v naslednjih nekaj letih dovolj dela. V ladjedelnici v Trzinu so za družbo P. and B. leta 1990 in 1991 že zgradili ladji dvojčici: Crown Princess in Regal Princess. Nova ladja Sun Princess, oziroma Sončna princesa po nase, bo gostom nudila maksimal-

no udobje in bo predstavljala nekakšen prototip luksuznih ladij na začetku 21. stoletja. Nacrt ladje prinaša namreč vrsto velikih novosti. Tako bo recimo, skoraj dve tretjini kabin s pogledom na morje, razpolagalo tudi z zasebnim balkonom. Na ladji bo na razpolago pet restavracij in tudi poseben center za zdravljenje s toplo vodo. V Trzinu so pred kratkim podpisali tudi pogodbo o gradnji največje potniške ladje vseh časov.

GLASBA / CENTER KOMEL

Pianisti na seminarju

Vodi ga prof. S. Gadžijev, ki bo imel v soboto koncert

Prof. Gadžijev sledi pianistu (foto Studio Reportage)

V Katoliškem domu se bo konec tedna zaključil seminar za didaktiko in interpretacijo klavirske igre, ki ga vodi prof. Sijavus Gadžijev s konservatorija v Moskvi. Seminar prireja Center za glasbeno vzgojo Emil Komel za svoje gojence in profesorje, nanj pa so povabili tudi gojence iz sol Glasbene matice ter iz raznih primorskih glasbenih sol onkraj meje.

Nasvetom moskovskega glasbenega pedagoga je tako lahko prisluhnilo skupno skoraj petdeset mladih pianistov. Svoje dvotedensko bivanje v Gorici bo prof. Gadžijev zaključil v soboto zvečer ob 20.30 s koncertom v Katoliškem domu. Ob spremljavi godalnega kvarteta Glasbene matice iz Trsta bo izvajal Schumannov kvintet za klavir in godala.

OBVESTILA

MESTNI ODBOR VZPI-ANPI vabi člane na sejo, ki bo danes ob 16. uri na sedežu CGIL, Ul. 24. maja 1. Govor bo o dejavnosti združenja in včlanjevanju za leto 1993. SLOVENSKO GOSPODARSKO ZDRUŽENJE obvešča člane, da niso podvrženi plačilu tl. minimum tax za leto 1992 vsi, ki izpolnjujejo posebne pogoje in predložijo zadevno prošnjo na zupanstvo najkasneje do 31. januarja letos. Vse informacije s tem v zvezi nudijo na sedežu SGZ v Ul. Roma 20, 3. nadstropje. SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE prireja v marcu tečaj osnovne informatike MS DOS in urejanja besedil Word 5 (60 ur). Vpisovanje in informacije do 29. januarja na sedežu zavoda v Gorici, Ul. della Croce 3, tel. 81826, vsak dan razen sobote od 8. do 13. ure.

OBČINSKO ODBORNISTVO ZA KULTURO obvešča, da so vstopnice za jazz koncert Steve Coleman tria, ki bo v torek, 26. t.m., v Gorici, v prodaji v agenciji Appiani v Gorici, agenciji Utat v Trstu in trgovini Angolo della Musica v Vidmu.

PRIREDITVE

V ŽUPNIJSKI DVORANI PRI CERKVI NA TRAVNIKU bodo jutri ob 20.30 predstavili peto maso za soliste, zbor in orkester »Sic benedicam te«, ki jo je napisal prof. Stanko Jeričico.

GLEDALIŠČE

KATOLISKI DOM: jutri ob 10.00 in ob 11.45 Cesarjeva nova oblačila. Mladinska igra v izvedbi SSG iz Trsta po pravljici H.C. Andersena. Režija Vladimir Jurc. Predstavi sta za učenje in dijak slovenskih sol.

KONCERTI

VERDIJEVO GLEDALIŠČE V GORICI: jutri ob 20.30 koncertna sezona društva R. Lipizer - nastopa pianist Pier Narciso Masi. Izvajal bo tri Beethovnovne sonate.

KINO

GORICA VITTORIA Gorica kinema: 20.45 »Lov na metulje«. Rež. Otar Ioseliani, igrajo Narda Blanchet, Pierrette Pomponi, Bailhache in Alexandre Tscherkassoff. CORSO 17.00-19.30-22.00 »Codice d'onore«. T. Cruise in J. Nicholson. VERDI 17.15-22.00 »Guardia del corpo«. Kevin Costner. TRZIC EXCELSIOR 17.30-22.00 »Camera con servizio orale«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI D' UDINE - Trg sv. Franciska, 4 - tel. 530124. DEŽURNA LEKARNA V TRZICU ALLA SALUTE - Ul. G. Gosulich 117 - tel. 711315.

POGREBI

Danes v Gorici ob 9.30 Cirila Trampuz, por. Caldarone iz splosne bolnišnice v stolnici in na glavno pokopališče, ob 11. uri Maria Carini, vd. Costanzo iz Pordenona v cerkev sv. Ignacija in na glavno pokopališče, ob 11. uri Andrea Komel, por. Bisiach iz splosne bolnišnice v cerkev v Podturnu in na glavno pokopališče, ob 12.30 Francesca Riggio, vd. Federigo iz splosne bolnišnice v cerkev sv. Pija X. in na glavno pokopališče.

INAC / NEKAJ NASVETOV

Italijanske pokojnine

BORIS SIMONETA

Uzivalcem italijanske pokojnine, ki živijo v tujini, je socialni zavod INPS dostavil (ali bo to storil v prihodnjih dneh) poseben obrazec RED TM/91 EST, ki so ga dolžni vrniti izpolnjenega z izpisom zahtevanih podatkov najkasneje v 60 dneh. Gre za preverjanje konsistence vseh upokojencevih dohodkov, ki nacelema lahko pogojijo pravico do dopolnilnega deleža minimalne pokojnine. Dopolnilni delež, ki ga lahko primerjamo neke vrste socialnemu dodatku v breme države, za bive italijanske vojake, ki sedaj živijo v Sloveniji ali na Hrvaškem, presega devet desetlet celotnega pokojninskega zneska, ki ga vnovčujejo.

Izvirnik obrazca mora upokojenec vrniti zavodu INPS, kopijo pa zadrži zase. Predvideni sta dve možnosti: kdor poleg italijanske pokojnine nima drugih dohodkov, prečrta kvadrat A, vsi ostali pa morajo pod B navesti skupne dohodke v lireh v letih 1991 in 1992. V postev ne pridejo naslednji viri dohodkov: stanovanje, odpravnina, družinski dodatek, socialna in vojna pokojnina, civilna in vojna invalidnina, nadomestila zaradi poškodb na delu oziroma za pomoč in postrežbo nepokretnim, bančne in postne obresti ter donos, državnih obveznic. Vse ostale dohodke, tako v Italiji, kot v tujini - vključno z italijansko pokojnino - treba sesteti in pretvoriti v lire, s tem, da zaokrožimo na tisoč zadnje tri številke (so že vpisane tri ničle).

Višina italijanske pokojnine v letih 1991 in 1992 se razbere iz izpiska 201 (kdor ga nima, lahko dobi na INPS duplikat) ali pa iz sestevka trinajstih mesečnih. Isto mora storiti tudi za pokojnino, ki jo izplačujeja SPIZ

oziroma SIZMIO.

Ce bo INPS odkril, da so bili zamolcani dohodki, oziroma javljeni netočni podatki, bo zahteval povrnitev neprispevanih zneskov in bo apliciral po zakonu predvidene kazni.

Na obrazcu so upokojenci poleg dohodka dolžni navesti točen naslov (s tiskanimi črkami), datum izpolnitve in seveda podpisati izjavo. Original obrazca mora upravičenec vrniti INPS v roku dveh mesecev (v teku so pogajanja, da bi ta rok podaljšali), po postit v kuverti, ki jo je dobil v pismu, lahko pa ga izroči preko italijanskega konzulata ali patronata, ki je pooblaščen, da nudi vso pravno pomoč.

Upokojence, ki živijo v Sloveniji in na Hrvaškem, je presenetilo in tudi vzbudilo dokajšno zaskrbljenost dejstvo, da INPS nenapovedano začena preverjati dohodkovne podatke, da ugotovi, če so in v kolikšni meri upravičeni prejemati dopolnilni delež minimalne pokojnine. V resnici je novost, da so podvrženi temu postopku tudi tuji državljani, ki so bili doslej oproščeni tega dohodkovnega režima, medtem ko morajo italijanski državljani že od leta 1983 redno dokumentirati svoje prihodke.

Po zakonu je integracijski delež obratno sorazmeren z dohodkom: za leto 1991 pritiče v celoti za dohodek do 6.496.000 lir, se ukine za dohodek nad 13.508.000 lir; za leto 1992 velja razpon med 7.157.000 lir in 14.640.000 lir.

Za marsikatega oziroma večino primorskih upokojencev, bi togo apliciranje tega pravila na videz imelo za posledico znatno okrnitev italijanske pokojnine od 1. februarja 1991 dalje. (Se nadaljuje)

NOVA GORICA / ZDRUŽEVANJE EVROPSKIH REGIJ

Evropa se začčenja na lokalnem nivoju

Predstavitev projektov ECOS in OUVERTURE

VALTER PREGELJ

Vodstvo občinske skupščine je včeraj pripravilo skupaj z Evropsko hišo v Novi Gorici posvet na temo povezovanja evropskih občin in regij, ki se poteka v institucionalnih okvirih Sveta Evrope (Svet občin-skih in regionalnih oblasti s sedežem v Strasbourgu) in Evropske skupnosti (Svet občin in regij s sedežem v Parizu). Predstavnikom dvaintridesetih slovenskih občin je o programih in možnostih sodelovanja med tremi kategorijami dežel spregovoril Ugo Tulli, namestnik generalnega sekretarja italijanske sekcije za združevanje evropskih občin in regij.

V svojem predavanju je Tulli poudaril pomembnost gospodarsko-kulturnega in upravnega sodelovanja lokalnih in deželnih ustanov v Evropi, ki predstavlja most med povezovanjem držav, ki mejijo na članice EGS, med seboj bolj oddaljenih dežel in razvitih z državami Vzhodne in Srednje Evrope. Prizadevanja za vzpostavitev integracijskih procesov pa vzbujajo pri nekaterih tudi pomisleke in odpor, kar izhaja po Tullijevem mnenju iz različnih družbeno-političnih ureditev in centralističnih teženj posameznih držav. Korak naprej pomeni na tem področju po-

godba iz Maastrichta, ki podpira politiko Evropske skupnosti, da s takimenovanimi strukturalnimi skladi pomaga nerazvitim območnim deželam. Pomoč obsega tudi kmetijsko področje. Poleg tega je izvršna komisija ES s sklepi zavezana k učinkovitemu in delovanju v interesu uporabnikov.

Ob številnih programih in projektih na ravni evropskih institucij, izmed katerih je Tulli nekatere tudi predstavil,

sta za Slovenijo nova in privlačna ECOS in OUVERTURE. Oba spadata v sklop dvanajstih programov EGS za pomoč vzhodnoevropskim državam, le da obsega OUVERTURE sodelovanje med deželami, medtem ko daje ECOS poudarek na povezovanju mest. Z izvajanjem slednjega so začeli lanskega maja in za finančno plat projekta, ki naj ne bi trajal dlje od enega leta, predvidevajo okrog stotisoč evrov. Zelijo pa s tem pro-

gramom utrditi krajevne samouprave v Evropi, izboljšati življenjski standard prebivalcev in na osnovi tržnega gospodarstva vzpostaviti koristna partnerstva.

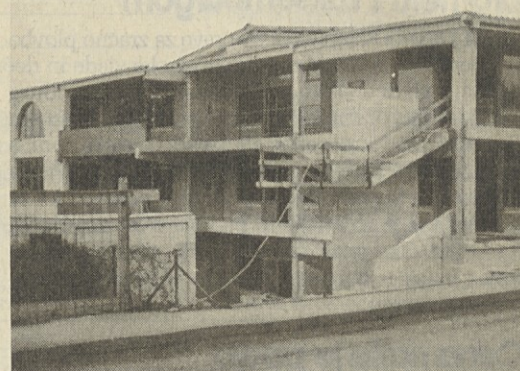
Konec koncev nudi ECOS priložnost, da se "zaprti in togi odnosi", za kakršne Tulli smatra delovno skupnost Alpe-Jadran, presežejo. Pri vseh projektih pa nudi EGS samo podporo tistim projektom, pri katerih mora s svojimi sredstvi sodelovati tudi lokalna oblast ali v program vključena vključena država.

Novgoriški kulturni dom: povezovanje z Evropo pelje prek kulture (Foto: O' Hara)

NOVICE

Športno - poslovni center

LUCIJA - Lucijska športna dvorana, ki raste ob osnovni soli, dnevno spreminjasvojo podobo. Potem ko je občina decembra lani zagotovila sredstva za ureditev infrastrukture, so delavci koprškega Stavbenika res pohiteli z deli. Stavbenik, ki je obenem glavni investitor projekta, ureja tudi poslovne prostore v sklopu objekta, ki jih namerava kmalu ponuditi v prosto prodajo. Športno poslovni center, kot ga imenujejo, tako ne bo nudil svoje strehe samo solarjem, temveč premnogim dejavnostim, ki jih gojijo Lucijanci. (Foto: B.Vuk)

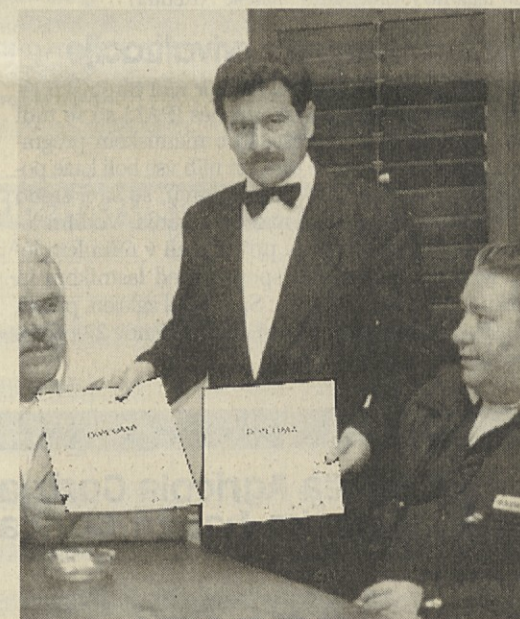
Novoletni sprejem

SEZANA - Kljub "novim" časom se marsikje niso odrekli "lepim" navadam in se prireajo ob začetku novega leta sprejeme. Seveda gre v takih primerih za pogovore o boljsem medsebojnem sodelovanju, o izkušnjah iz preteklega leta in o možnostih za nadaljnje sodelovanje. Taksno srečanje bo danes pripravil zupan Ivan Vodopivec. Vabljeni so člani predsedstva občinske skupščine, predstavniki vseh političnih strank, duhovniki in novinarji. (VC)

Mednarodni krizni telefon

KOPER - V petek, 22. januarja, bo v Kopru predana namenu prva dvojezična mednarodna telefonska krizna linija POT (Pogovori po obalnem telefonu). Slovesno odprtje bo ob 17. uri v prostorih zavarovalniške družbe Adriatic. Ustanovitelj POT-i sta dipl. psih. Aleksander Zadel in dr. med. in dipl. psih. Andrej Marušić. Pokrovitelj POT-i sta ministrstvo za zdravstvo, družino in socialno skrbstvo Republike Slovenije in Zavod za socialno medicino in higieno Koper. Pred slavnostnim odprtjem bo istega dne v Adriaticu tudi tiskovna konferenca. (VC)

Tekmovanje v briškoli

SECOVLJE - Z briskolado, ki so jo priredili v gostilni Maricka ob cesti Portorož-Secovlje, so za trenutek spet obudili star način sproščene družbenja tukajšnjega življa. Kako zelo priljubljena je ta igra s kartami (kombinacija briskole in treseta) priča število udeležencev: tekmovalo je kar 32 parov, zaradi pomanjkanja prostora pa jih je "pred vrati" ostalo skoraj še toliko. Zmagovalni par Micić - Perc (na sliki skupaj z organizatorjem Serifom Beslagićem) si je za nagrado prislužil prsut, drugouvrščena Sukljan in Valentić pa vsak po 2 kilograma domače slanin. Pri Maricki bodo briskolado ponovili konec februarja. (Foto: B. Vuk)

Manj denarja za KS

IDRIJA - Na včerajšnjem posvetu idrijskega občinskega vodstva s predsedniki 20 krajevnih skupnosti, so se predstavniki občinskih organov seznanili s problemi in nactri v krajevnih skupnostih, za katere je, kot je dejal idrijski zupan dr. Janez Podobnik v občinski blagajni vse manj denarja. Tudi napovedi za letošnje leto so se pred sprejemanjem občinskega proračuna neobetavne, kljub temu da bodo poskušali na nivoju občine za vse dejavnosti s pomočjo lastnih virov in sredstvi republike ohraniti lanskoletno raven financiranja. Problemi so si v hribovitih krajevnih skupnostih na Idrijskem in Cerklnskem zelo podobni. Njihov glavni problem so slabe ceste in njihovo vzdrževanje, telefonija, oskrba z vodo in drugi komunalni problemi. Kljub piclim sredstvom bodo z občinskimi viri pomagali pri zaključevanju že začelih del in nudili pomoč v tistih krajevnih skupnostih, kjer krajanji tudi sami kažejo pripravljenost za lastni-mi sredstvi in delom. (RB)

Spet bodo goreli taborni ognji

PIRAN - V Domu mladih (nekdanji Pionirski dom) v Rozmanovi ulici je po večletnem zatistju znova obudil svojo dejavnost Taborniški rod Sergeja Masere, ki ga vodi Vojko Licen. Mladi ki bi radi vstopili v razburljivo in hkrati plemeniti svet tabornistva, se lahko vpišejo vsako soboto od 16. ure dalje v prvem nadstropju omenjene stavbe. (AZ)

POSTOJNA / SAMOUPRAVA

Pripombe k načrtu

MATEJA GODEJSA

Postojnska občina se zavzema za večje število prebivalcev kot pogoj za oblikovanje novih občin. Po njihovem spodnja meja (3.000), kot jo določa predlog, ne upošteva merila ekonomičnosti. V stališčih ki sta jih do omenjenega zakona pripravila predsedstvo skupščine in IS, tudi opozarjata, da bo treba z novo zakonodajo potegniti jasno mejo ločnico med pristojnostmi državnih uprav in lokalnih oblasti. Ena od bistvenih pripomb leti tudi na oblikovanje regij oziroma okrajev, vključevanje občin vanje mora biti po njihovem mnenju določeno z zakonom in ne

prostovoljno. Tako ostaja možnost, da se občine sploh ne vključijo v nobeno regijo. Oblikovanje regij je za delovanje lokalne samouprave in države bistvenega pomena. V nasprotnem primeru se bodo njihove pristojnosti izvajale na državni ravni, kar pomeni neracionalno organiziranost uprave. Predlagajo tudi, da se v zakonu natančneje določijo merila za izvedbo referenduma o oblikovanju občin (predvsem glede območij) in za delitev premoženja občin. Omenjena stališča bodo danes, obravnavali se postojnski odborniki na seji občinske skupščine.

KOPER / POVEZAVE

Cesta na Markovec

ROBERT RAKAR

V krajevni skupnosti Zusterne je že nekaj časa razgrnjen osnutek lokalne ceste, ki bi povezala med semedelsko vpadnico in ulico Vena Pilon. Po njem je predvideno, da se bo nova cestna povezava od križišča semedelske vpadnice in Nove ulice dvignila preko mostu, v useku prešla rob hriba in se spojila z ulico Vena Pilon. Pespoti naj bi novo cesto prečkala na treh mestih: podhod pri Slavnikovi hiši, podhod pri dveh nadhodih, in sicer pri selskem parku in pri vrtcu. Ena od variant celo predvideva, da bi Cesta Markovec peljala kar stiri-pasovnica, ki bi tako

bila glavna povezava med Kopro in Izolo. S tem bi se izognili finančnim in gradbeno zelo zahtevnemu predoru skozi Markov hrib. Mnenja o novi cesti so zelo deljena, saj nekateri menijo, da se da po dosedanjih starih cestnih povezavah priti v center mesta dovolj hitro, zagovorniki nove ceste pa zatrjujejo, da sta vsaj dve od obstoječih povezav pozimi zelo nevarni. Razprava o opisanem osnutku je predvidena konec tega meseca. Krajanji si osnutek lokacijskega načrta lahko ogledajo vsako polno v prostorih krajevnih skupnosti Zusterne.

Kdaj do nove vlade?

Na današnji seji občinske skupščine bomo izvedeli, čez koliko časa bo postojnska občina dobila novo vlado. Dosadnji predsednik IS Bogdan Biscak je, kot smo poročali, postal generalni sekretar državnega zbora in bo na današnji seji tudi uradno odstopil s funkcije.

Ce se bodo odborniki danes odločili za izvolitev novega mandatarja, bo nova občinska vlada lahko začela z delom čez tri mesece, ce se bodo opredelili za predčasno volitve, bo treba na novo vlado počakati še pol leta. (MG)

KOPRSKO / STAVKA

Upravni odbor zahteva stečaj Slavnika

FRANC ORESNIK

Včeraj, šesti dan stavke v koprskem Slavniku je UO podjetja sklenil na sodišču vložiti zahtevek za uvedbo stečajnega postopka "da se zaustavi nadaljno povzročanje škode tako za upnike kot za široko skupnost." Upniki in Slavnikov lastnik so to možnost napovedali že pred dnevi, ko so stavkajoče pozvali, da s stavko prenehajo najkasneje v torek. Prvotni načetni upnikov in Sklada je bil, da Slavnik vendarle poskusajo sanirati, čeprav je že dalj časa zrel za stečaj. Toda za to bi bilo po njihovem potrebno izpolniti dva pogoja: z upniki doseči dogovor o

reprogramiranju obveznosti (do 29. januarja naj bi ga podpisalo 90 odstotkov od skupaj 97 upnikov); vodstvo naj zagotovi pozitivno tekoče poslovanje. Vodstvo je sicer pripravilo načrt za zmanjšanje stroškov poslovanja in številni zaposleni. Na tej osnovi so s pomočjo Sklada in Ministrstva za delo pred novim letom prešli place. S stavko so vsi ti načrti padli v vodo. Sklad je že pred časom sporočil, da je pripravljen za sanacijo priskrbi "svez" denar, vendar samo, ce bosta izpolnjena prej navedena pogoja. Izgub, ki se z začetkom stavke povečujejo, pa Sklad ni pripravljen pokrivati. Preden je upravni odbor včeraj odločitev o stečaju sprejel, je predsednik obalnega sindikata Boris Mazalin pozval sklad, da se "z vso odgovornostjo vključi v razreševanje nastalih razmer, v izogib dodatnim zaostrovanjem in stopnjevanjem stavke" in mu očitil, da "do danes niso dobili od Sklada nobenega odgovora na stavkovne zahteve." Podobno poziv so skladu poslali tudi stavkajoči v razgovoru z obalnima poslancema Brezo Pecan (SDP) in Zarkom Pregljem (SLS). Stavkajoči so včeraj z letaki prebivalstvu pojasnjevali svoje zahteve, za danes napovedani protestni odhod v Ljubljano pa so "zaradi novih dogodkov" odpovedali.

AJDOVŠČINA / ŠOLARJI

Počitnice so tu...

ARTUR LIPOVZ

Za to, kaj početi med zimskimi počitnicami in ajdovski občini, vsakokrat poskrbi Zveza prijateljev mladine (ZPM). Tudi letošnje počitnice so pred vrati in "na cesti" se bo znanlo veliko solarjev. Letošnji program bo trajal od 25. do 30. januarja. Solarji od prvega do petega razreda se bodo lahko odločili med peštrimi počitniškim varstvom vsak dan in med dvodnevno računalniško in tridnevno lutkarsko delavnico, ki jo vodita znani mentorici Ada Bacar in Silva Copic. Vse dejavnosti so

brezplačne, medtem ko bodo sedmo in osmošolci za fitness plačali po 100 tolarjev na dan, brez plačila pa se bodo na selskem plesu v diskoteki naučili plesnih korakov. 16-urni računalniški tečaj za solarje med 6. in 8. razredom stane 2.500 tolarjev.

Učenci vseh razredov se lahko odločajo se o drugih dejavnostih. Tako se bodo lahko pod vodstvom Zdeneka Fucka in Irene Sinkovec (brezplačno) učili v novinar-

ski delavnici pripravljati radijsko oddajo, na razpolago pa bo tudi vrsta začeti in nadaljevalnih smučarskih tečajev v Cerknem ali Kalicu, na Crnem vrhu nad Ajdovščino ali na Predmeji, dogovoriti pa se je posebej mogoče tudi za tekmovalno solo smučanja. Imeli bodo tudi tečaj vse bolj popularnega tenisa. Vse dejavnosti razen smučanja bodo v športnem centru Police, kjer lahko solarji dobijo tudi informacije pri Ani Bizjak (tel. 065/61-105) pa tudi na solah v občini.

NOVA GORICA / POLITIČNE OPCJE

Kako in kdaj bo moč govoriti o združenih slovenskih levici ta trenutek ne ve nihče

VALTER PREGELJ

Potreba po združevanju levo usmerjenih strank je nuja, toda kdaj in pod kakšnimi pogoji naj bi do tega prišlo, si niso znali na novogorskem večeru pred skoraj polno skupščinsko dvorano prav odgovoriti.

Poskus, da bi "stranke z demokratične levice" oblikovale koalicijske sedmičanske stranke pred volitvami, se ni obnesel. Razlog niso bile programske razlike, temveč predhodki zaradi zgodovinskih okoliščin in osebnih prestiz. Pri tem prednjaci SDSS, za katero je Peter

Bekes dejal, da "Pucnik razmišlja o ideji in prednostih združevanja podobno kot mi, vendar pocasneje". V okviru Družene liste so se odločili narediti prvi korak k združevanju še v tem letu. Tako so že pripravljene osnutki programskih in organizacijskih načel, ko naj bi "po demokratični poti prišli do skupne organizacije, ne glede na to, ali bo ZL v vladi ali ne." Kljub temu, da socialisti ne zanikajo ideje o združevanju levice, se njihovi pogledi in ambicije razlikujejo od prenoviteljskih in po Volkovih besedah je ob "zelo konkretni ponudbi LDS" zaenkrat se preuranjeno govoriti o pristupu k ZL. Zato pa Jože Osterman meni, da je potrebno levo-sredninsko opcijo ZL "kvalitativno nadgraditi", kar je kadrovsko in zgodovinsko utemeljeno. "Danes ne razmišljamo toliko o združevanju kot pred volitvami," pravi Andrej Magajna. Za sodelovanje koordinacije strank na levici meni, da ni vprašljivo.

NOVICE

Parafiran sporazum o zračnem prometu z Luksemburgom

LJUBLJANA - Iz republike uprave za zračno plovbo so sporočili, da sta delegacija slovenske vlade in delegacija vlade Velikega vojvodstva Luksemburg uskladili in parafirali sporazum o rednem zračnem prometu med državama. Pogovarjali sta se tudi o tem, da bosta letalska prevoznika obeh držav (Adria Airways in Luxair) skupaj pripravila poseben let za luksemburške novinarje in predstavnike turističnih agencij ter tako pripravila promocijo slovenskega turizma na sicer majhnem, vendar bogatem luksemburskem tržisku.

Cena nafte je padla

NEW YORK - V tork so cene nafte strmo padle kljub napetosti v Zalivu - kar je povsem nasprotno kot v obdobju pred dvema letoma, ko je zaostritev s Sadamom Huseinom pognala cene nafte navzgor, na 40 dolarjev za sodček. Zalivska kriza, naj bo v svojih političnih dimenzijah se tako dramatična, neposredno ne vpliva vpliva toliko na svetovno tržišče nafte, saj se to sibi pod bremenom velikih zalog. Surova nafta je pri dogovorjenih cenah za mesec februar na newyorskem tržisku dosegla v tork svojo najnižjo ceno, 18, 55 ameriškega dolarja za sodček, kar je 32 centov manj od cene, za katero so se dogovorili. (Reuters)

V Rusiji narašča inflacija

MOSKVA - Ruski predsednik vlade Viktor Cernomerdin je povedal, da mora njegova vlada sprejeti takojšnje ukrepe za zmanjšanje inflacije. Cernomerdin je izjavil, da je Rusija "na robu hiperinflacije", je zapisal TASS. Cernomerdin, ki je v decembru zamenjal premiera Jegorja Gajdarja, je se povedal, da mora vlada storiti vse za gospodarsko oživitve, to je njena najpomembnejša naloga, potem ko je industrijska proizvodnja v letu 1992 padla za 20 odstotkov. (Reuters)

Označevanje izdelkov v ES

BRUSEL - Kupci, ki so kupili igrače v kateri od držav Evropske skupnosti, so zlahka opazili znak "CE", ki je ponavadi bodisi na izdelku bodisi na njegovi embalaži. Veliko se jih je prasevalo, kaj neki pomeni. Ne gre za, kot so se pritoževali nekateri verski fundamentalisti, "znak zveri" iz svetopisemskega Razodetja. CE enostavno pomeni, da izdelek ustreza tehničnim predpisom, ki veljajo v Evropski skupnosti. Evropska skupnost je po letu 1987 sprejela 11 usmeritev za izdelke, kot so stroji, medicinske priprave in grelci za toplo vodo, ki morajo biti vsi označeni s CE (kar je francoska kratica za Evropsko gospodarsko skupnost). Nova zakonodaja je nekdaj »oznako CE« prekrstila v "označevanje CE", da bi se tako lahko razlikovala od proizvodne znamke oziroma od drugih legalno registriranih "oznak". (Reuters)

Filipinski program privatizacije

MANILA - Zaradi boja za nadzor nad filipinsko letalsko družbo Philippine Airlines (PAL) so se tudi na Filipinih začeli spraševati o manjšem programu privatizacije, saj se tudi pri njih vse bolj kaže potreba po jasnem oblikovanju pravil, so se v sredo strinjali uradni predstavniki in analitiki. Vodilni letalski prevoznik, ki so ga privatizirali v minulemu letu, se je zapletel v hud spopad med lastnikom in nekim tujim poslovnem. Spor je bil zgleden, potem ko sta se oba strinjala, da bo družba Tanov 27-odstotni delež odkupila. (Reuters)

Delavni in varčni

Pomoč bogatejšim

NEVEN BORAK

Povprečen državljan ob emembi Mednarodnega denarnega sklada nima prijetnih asociacij. Spomini se neprijetnih stabilizacijskih programov iz minulega desetletja, namenjenih razreševanju dolžniške krize, v katero je padla tudi nekdanja Jugoslavija: slo je za različne metode omejevanja plac, javne porabe in razvrednotenja nekdanje skupne valute. Stand-by je bil pojem, o katerem so navadni ljudje razpravljali z enako vnemo in enako nemocijo kot pozneje o konfederaciji, razdružitvi ali danes o koaliciji.

Gospodarske težave Slovenije so drugačne od težav v nekdanji Jugoslaviji in stand-by MDS ni potreben, saj nimamo opravka s placilnobilancnim primanjkljajem in nesposobnostjo poravnave dolgov tujini. Sklad bo gotovo vpleten v razreševanje vprašanja nasledstva nekdanje skupne države. Vprašanje pa je, če mu bodo krivično nartili odgovornost za neprijetnosti, ki jih bo Slovenija gotovo srečevala na poti do razrešitve tega vprašanja.

Ce odmislimo nasledstvo, potem ima Slovenija mesto med tistimi članicami sklada, ki v ničemer ne izstopajo in so, čeprav majhne, podporni, recimo lojalni ali nezdružljivi stebri mednarodne finančne ureditve. Ker pa je mesto Sklada v tej ureditvi takšno, da se pri mednarodnih finančnih zavema za tisto, za kar se zavzema GATT v mednarodni trgovini, torej za svobodno in nediskriminacijsko ravnanje, bo njegov vpliv (tak bo vpliv tudi vseh drugih tesnejših povezav z zahodnimi združenji) dejansko v prenasajanju bremena našega gospodarskega osamosvajanja predvsem na nas same, in ne na njihovo pomoč ali celo na neto pritok kapitala v Slovenijo. Odpiranje Slovenije, in samo zanjo bo prostor v MDS in GATT, pomeni, da bomo svoje prihranke uporabljali tudi za financiranje bogatejših od nas, do teh prihrankov pa bomo prihajali s pomočjo trzne discipline in stand-by programov, ki bodo postali sestavina našega notranjega bivanja, in ne narek zunanje sveta. Tako so pravila igre med velikimi in majhnimi, med razvitimi in manj razvitimi. Vsak ima svoje določeno mesto. Nase je, da bomo tihi, delavni in varčni.

BUZET/STAVKA

Vodstva še vedno ni bilo na pogovor

Približno sto zaposlenih v Unionovi pivovarni v Buzetu je včeraj po treh dneh prekinilo stavko. To so storili po pogovoru v buzetski občinski skupščini, hkrati pa so pozvali vodstvo ljubljanske pivovarne Union, naj najkasneje do konca tedna pride v Buzet na pogovore. Če tudi tedaj ne bodo našli rešitve, ki bi ustrezala obema stranema, bodo zaposleni v Buzetu sklicali referendum, na katerem naj bi se odločali o odcepitvi od ljubljanske pivovarne. Sedanje nezadovoljstvo delavcev je povzročilo več okoliščin: od slabe turistične sezone v letu 1991, vojne v Sloveniji in Hrvaski, razglasitve samostojnih držav, vzpostavitev meje in neresenih gospodarskih odnosov med državama, do neizpolnjenih obljub matičnega podjetja, ki je obljubljalo, da bo nabavilo novo opremo, in nizkih dohodkov zaposlenih v minulemu letu. Občinsko vodstvo je ugotovilo, da odgovorni v Unionu doslej niso pokazali prevelikega razumevanja za težave buzetskih pivovarjev. Sodi, da ima sedanja stavka socialne razsežnosti, vendar lahko v kratkem dobi tudi politični prizvok. Zato so predlagali, naj bi v pivovarni normalno delali naprej, sklic referendumu o odcepitvi pa naj bi začasno umaknili. (MOREL)

SLOVENIJA / O NAPOVEDI ZA ODMERO DOHODNINE

Obrazci in navodila so že v knjigarnah

Davčna služba nas bo čakala do konca marca

KATARINA FIDERMUC

V knjigarnah je mogoče že od konca preteklega leta kupiti obrazce za odmero dohodnine za leto 1992. Državlani Slovenije bodo morali napovedi lahko vložiti do 28. februarja, prav tako tudi vsi tisti, ki so davčni zavezanči zaradi oddajanja premoženja v najem, na primer lastniki podnajemskih stanovanj. Tako kot lani bodo občinske službe za javne prihodke sprejemale davčne napovedi za odmero dohodnine do 31. marca. Po besedah Ivana Rojca je Republiška uprava za javne prihodke že pripravila terminski plan za obračun dohodnine v letu 1993. Plan predvideva, da bodo prve odločbe za odmero dohodnine izdali že maja. Posebno pozornost bodo namenili vsebini odločbe za upokojenke. Ob izvajanju zakona o dohodnini za preteklo leto je upravljala nekaj zanimivih podatkov. Izkazalo se je, da davčne olajšave najbolj koristijo tistim, ki imajo višje dohodek. Zakon omogoča zavezanecem, da z vsemi možnimi olajšavami davčno osnovo znižajo za deset odstotkov. Po podatkih Uprave za javne prihodke pa so davčni zavezanec v povprečju izkoristili le 4, 8-odstotno znižanje davčne osnove. Ob preverjanju napovedi za dohodnino so občinske davčne službe preverjale predvsem olajšave, ki so jih zavezanec uveljavljali zaradi nakupa vrednostnih papirjev. Odkrili so precej primerov, ko so zavezanec vrednostne papirje že prodali ali pa niso imeli dokazil,

počasi poplatali, ugotavljajo v Komercialni banki. Tako so v letošnjem letu vrnili že za 14, 8 milijona ameriških dolarjev deviznih kreditov.

da so jih res kupili. Podatke o placih pa je uprava za javne prihodke preverjala s pomočjo kontrolnega računalniškega seznama, ki so ga morala podjetja predložiti Službi družbenega knjigovodstva. Po besedah Ivana Rojca bo uprava za javne prihodke letos poostila nadzor nad tem, kako dohodnino obračunavajo podjetja. Med njimi se je namreč zelo razmahnila navada, da place izplačujejo večkrat na mesec ali pa celo v obliki večkra-

tnega regresa. Nizji zneski so namreč obdavčeni po nižji davčni stopnji, ki pa je podjetja ob koncu meseca ne prilagodi celotnemu znesku mesečnega izplačila. Tako sicer med letom nekoliko blazijo nezadovoljstvo zaposlenih zaradi plac. Ker pa uprava za javne prihodke ob koncu leta pri obračunu dohodnine upošteva znesek vseh izplačil, morajo zaposleni tako poravnati precejšnjo razliko med akontacijo in obračunano dohodnino. Opozarja Ivan Rojč, direktor republiške uprave za javne prihodke.

Na podlagi 77. člena zakona o dohodnini (Uradni list Republike Slovenije, št. 4/89 in 3/91) izdaja Ministrstvo za finance

Republiška uprava za javne prihodke

POZIV

k vložiti napovedi za odmero dohodnine, davka od dohodkov iz dejavnosti in davka od dohodkov iz premoženja za leto 1992

DO 28. FEBRUARJA 1993 MORAJE NAPOVEDI VLOŽITI:
1. Zavezanec iz davka od dohodkov iz dejavnosti o dohodkih, dohodkih iz leta 1992.
2. Zavezanec iz davka od dohodkov iz premoženja o dohodkih, dohodkih iz leta 1992.
3. Zavezanec iz davka od dohodkov iz premoženja o dohodkih, dohodkih iz leta 1992.

DO 31. MARCHA 1993 MORAJE NAPOVEDI VLOŽITI:
1. Zavezanec iz davka od dohodkov iz dejavnosti o dohodkih, dohodkih iz leta 1992.
2. Zavezanec iz davka od dohodkov iz premoženja o dohodkih, dohodkih iz leta 1992.
3. Zavezanec iz davka od dohodkov iz premoženja o dohodkih, dohodkih iz leta 1992.

Če je vložnik napovedi za dohodnino vnaprejšnje na podlagi o določil zakon za posamezno področje dohodnine, ki se upošteva v skladu s tem zakonom, pa mora zavezanec vložiti napovedi za dohodnino v 15 dneh od dneva prvega izplačila.

Napovedi vložijo:

- zavezanec iz 1. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 2. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 3. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 4. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 5. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 6. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 7. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 8. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 9. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 10. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 11. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 12. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 13. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 14. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 15. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 16. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 17. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 18. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 19. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 20. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 21. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 22. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 23. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 24. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 25. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 26. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 27. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 28. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 29. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 30. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 31. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 32. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 33. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 34. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 35. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 36. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 37. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 38. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 39. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 40. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 41. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 42. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 43. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 44. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 45. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 46. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 47. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 48. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 49. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 50. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 51. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 52. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 53. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 54. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 55. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 56. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 57. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 58. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 59. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 60. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 61. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 62. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 63. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 64. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 65. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 66. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 67. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 68. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 69. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 70. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 71. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 72. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 73. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 74. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 75. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 76. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 77. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 78. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 79. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 80. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 81. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 82. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 83. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 84. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 85. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 86. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 87. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 88. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 89. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 90. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 91. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 92. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 93. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 94. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 95. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 96. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 97. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 98. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 99. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 100. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 101. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 102. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 103. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 104. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 105. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 106. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 107. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 108. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 109. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 110. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 111. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 112. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 113. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 114. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 115. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 116. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 117. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 118. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 119. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 120. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 121. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 122. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 123. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 124. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 125. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 126. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 127. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 128. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 129. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 130. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 131. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 132. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 133. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 134. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 135. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 136. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 137. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 138. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 139. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 140. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 141. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 142. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 143. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 144. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 145. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 146. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 147. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 148. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 149. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 150. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 151. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 152. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 153. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 154. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 155. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 156. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 157. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 158. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 159. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 160. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 161. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 162. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 163. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 164. točke prvega odstavka 1. člena, ki oddaja letno poročilo o dohodkih, dohodkih, na katere oddaje - zavezanec iz 165. točke prvega

MENJALNIŠKI TEČAJI

20. januar 1993

	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
menjalnica						
A Banka	61,38	62,42	8,68	8,84	6,35	6,76
Avtohiša Ljubljana*	62,00	62,50	8,70	8,83	6,51	6,80
Azur*	61,80	62,50	8,70	8,89	6,52	6,80
Banka Vipra Nova Gorica	61,57	62,64	8,65	8,81	6,46	6,70
Bela vrtnica	61,80	62,80	8,70	8,90	6,50	6,90
Bobr Fuzine	61,90	62,50	8,70	8,88	6,55	6,90
Bobr Izin	61,90	62,40	8,70	8,88	6,55	6,90
BTC terminal Sezana	61,90	62,50	8,71	8,90	6,50	6,85
BTC d.d. Ljubljana	61,70	62,85	8,71	8,90	6,50	6,85
Brdar d.o.o. Koper	61,70	62,30	8,63	8,80	6,50	6,70
Burin Moste	62,00	62,60	8,60	8,85	6,40	6,75
Burin Center	62,00	62,55	8,65	8,85	6,40	6,75
Come 2 Us*	62,00	62,80	8,60	8,80	6,40	6,70
Creditanstalt - Nova banka	61,50	62,40	8,75	8,90	6,20	6,80
Dom na trgu	62,20	62,49	8,80	8,84	6,66	6,79
Dom Kaffee	62,00	62,30	8,77	8,87	6,65	6,76
Emona Globtour	61,35	62,50	8,68	8,93	6,30	6,83
Eros Ljubljana*	62,10	62,42	8,77	8,90	6,60	6,75
Eros Kranj - Stari Mayr*	62,00	62,40	8,79	8,90	6,60	6,70
Euroservis Sezana	62,00	62,30	8,70	8,80	6,60	6,67
Euroturs international*	61,60	62,60	8,70	8,90	6,60	6,75
Feniks d.o.o. Portorož*	61,70	62,35	8,62	8,84	6,50	6,80
Fiba d.o.o. Koper	61,72	62,35	8,64	8,78	6,50	6,70
Golfurist Ljubljana	61,90	62,65	8,70	8,90	6,40	6,85
Golfurist Domžale	62,15	62,40	8,70	8,85	6,50	6,90
Hida*	62,15	62,30	8,79	8,83	6,65	6,80
Hipotekarna banka Koper*	61,60	62,50	8,65	8,88	6,40	6,75
Hram Rozice Menges	62,10	62,35	8,70	8,90	6,10	6,90
Hranilno kreditna služba	62,00	62,60	8,72	8,90	6,38	6,82
Ilirika Ilirska Bistrica	61,30	62,42	8,55	8,73	6,38	6,93
Ilirika Slovenj Gradec	61,80	62,40	8,71	8,82	6,50	6,79
Ilirika Postojna	61,78	62,33	8,68	8,76	6,52	6,69
Ilirika Sezana	61,96	62,30	8,71	8,79	6,57	6,65
Klub Slovenijales*	62,20	62,80	8,70	8,90	6,60	6,90
Komercialna banka Triglav	61,61	62,60	8,70	8,90	6,50	6,91
Kompas Hertz Celje*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,40	6,70
Kompas Hertz Velenje*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,40	6,70
Kompas Hertz Idrija*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,40	6,70
Kompas Hertz Tolmin*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,40	6,70
Kompas Hertz Novo Mesto*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,40	6,70
Kompas Hertz Krško*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,40	6,70
Kompas Hertz Bled*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,40	6,70
Kompas Holidays*	61,80	62,40	8,70	8,80	6,30	6,80
Libertas Koper	61,75	62,25	8,69	8,80	6,50	6,70
Ljubljanska banka d.d.	61,35	62,85	8,67	8,93	6,57	6,84
LB Banka Zasavje Trbovlje	61,50	62,50	8,74	8,88	6,55	6,90
LB Dolenjska banka N.M.	61,70	62,70	8,70	8,90	6,50	6,85
LB Komercialna banka N. G.	61,32	62,55	8,60	8,93	6,32	6,75
LB Kreditna banka MB d.d.*	61,45	62,85	8,70	8,90	6,40	6,97
LB Splošna banka Celje	61,80	62,60	8,70	8,80	6,40	6,80
LB Splošna banka Koper*	61,36	62,59	8,55	8,78	6,38	6,75
MA - VIR	62,00	62,50	8,70	8,88	6,40	6,85
Media*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,60	6,80
Mercator Turist	61,50	62,50	8,68	8,86	6,45	6,85
Niprom II Ljubljana *	62,00	62,40	8,73	8,88	6,50	6,90
Otok Bled	61,80	62,50	8,70	8,80	6,50	6,72
Panna*	62,00	62,50	8,65	8,88	6,50	6,80
Petrol*	62,00	62,30	8,70	8,85	6,40	6,80
Poštna banka Slovenije*	61,40	62,50	8,51	8,85	6,10	6,69
Probanka Maribor	61,40	62,65	8,70	8,86	6,60	6,80
Publikum Ljubljana	62,07	62,29	8,75	8,84	6,50	6,78
Publikum Celje	62,10	62,40	8,75	8,84	6,50	6,79
Publikum Dobova	61,80	62,60	8,52	8,87	6,35	6,85
Publikum Kostanjevica	61,80	62,60	8,52	8,87	6,35	6,85
Publikum Krško	61,80	62,60	8,52	8,87	6,35	6,85
Publikum Maribor	62,13	62,35	8,77	8,83	6,30	6,99
Publikum Metlika	62,00	62,50	8,60	8,80	6,30	6,70
Publikum Mozirje	62,00	62,38	8,71	8,82	6,30	6,80
Publikum Novo Mesto	61,90	62,70	8,70	8,90	6,30	6,75
Publikum Piran	61,55	62,35	8,57	8,75	6,40	6,70
Publikum Ptuj	61,70	62,60	8,74	8,85	6,30	6,70
Publikum Sevnica	61,90	62,70	8,65	8,85	6,45	6,79
Publikum Šentilj	62,13	62,35	8,77	8,83	6,30	6,85
Publikum Šentjur pri Celju	62,10	62,45	8,72	8,82	6,50	6,89
Publikum Trebnje	61,72	62,68	8,69	8,84	6,40	6,75
Publikum Zagorje	61,95	62,35	8,73	8,82	6,55	6,80
Publikum Zalec	62,10	62,45	8,73	8,82	6,50	6,79
Roja	62,00	62,50	8,78	8,88	6,50	6,80
Simotisk*	62,00	62,60	8,70	8,85	6,40	6,80
SKB banka d.d. Ljubljana**	62,01	62,08	8,81	8,82	6,58	6,71
Slovenijaturist	62,14	62,50	8,78	8,86	6,60	6,74
Slovenska investicijska banka*	61,85	62,80	8,75	8,95	6,40	6,85
Sl.hranilnica in posojilnica	62,00	62,60	8,78	8,88	6,40	6,80
SZKB d.d. Ljubljana	62,00	62,60	8,72	8,90	6,38	6,82
Sonce	62,00	62,60	8,70	8,90	6,52	6,84
Štajerska banka obrti in podj.	61,90	62,60	8,75	8,90	6,50	6,80
Tartarus Postojna	61,54	62,38	8,63	8,75	6,43	6,70
Tentours Domžale	62,00	62,50	8,70	8,85	6,50	6,90
Tori*	62,10	62,50	8,75	8,88	6,50	6,80
Tourist Service	61,70	62,30	8,60	8,75	6,40	6,70
Trias*	62,00	62,50	8,70	8,90	6,50	6,75
Upimo	62,00	62,25	8,77	8,83	6,65	6,75
Wilfan	62,12	62,50	8,77	8,87	6,60	6,80

MENJALNICA HIDA
Pokrita tržnica Ljubljana
ISCEMO NOVE SODELAVCE
Pisne prijave z življenjepismom poslijte na naslov:
HIDA TRADE FINANCE, Koželjeva 6, Ljubljana

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 14 z dne 20. januarja — Tečaji veljajo od 21. 1. 1993 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	65,8483	66,0464	66,2445
Avstrija	040	šiling	100	869,0501	871,6651	874,2801
Belgija	056	frank	100	296,9590	297,8526	298,7462
Kanada	124	dolar	1	76,7923	77,0234	77,2545
Danska	208	krona	100	1590,8739	1595,6609	1600,4479
Finska	246	marka	100	1803,6427	1809,0699	1814,4971
Francija	250	frank	100	1807,9225	1813,3626	1818,0827
Nemčija	280	marka	100	6114,0429	6132,4402	6150,8375
Grčija	300	drahma	100	—	45,8645	46,0021
Irska	372	funt	1	—	162,6936	163,1817
Italija	380	lira	100	6,6796	6,6997	6,7198
Rep. Hrvatska	385	hrv. dinar	100	—	11,0000	—
Japonska	392	jen	100	78,5349	78,7712	79,0075
Nizozemska	528	gulden	100	5437,5240	5453,8857	5470,2474
Norveška	578	krona	100	1445,3598	1449,7089	1454,0580
Portugalska	620	escudo	100	67,9270	68,1314	68,3358
Švedska	752	krona	100	1369,5456	1373,6666	1377,7876
Švica	756	frank	100	6689,3743	6709,5028	6729,6313
Velika Britanija	826	funt sterling	1	151,2002	151,6552	152,1102
ZDA	840	dolar	1	98,9876	98,3827	98,6778
Evropska Skupnost	955	ECU	1	119,9759	120,3369	120,6979
Španija	995	peseta	100	86,3914	86,6514	86,9114

Opomba: Tečaj hrvatskega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 21. JANUARJA 1993

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
				</				

Od 31.12. 1992 Banka Slovenije ne bo več objavljala podatkov za blagajniške zapise z dospelostjo 10.12.1992. Znesek za izplačilo teh zapisov je do 10.12.1995 enak znesku na dan 31.12.1992

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

20. JANUAR 1993	v SIT za 100 HRD	
menjalnica	nakupni	prodajni
Abanka	7,50	11,50
Azur	9,00	11,00
Bela vrtnica	8,00	11,00
Eros Ljubljana	9,00	12,00
Fiba	8,00	12,50
Hida*	8,00	11,50
Hipotekarna banka Koper	7,00	11,00
Kompas Holidays	9,00	14,00
Libertas	8,50	13,50
Otok Bled	8,50	13,00
Tentours	10,00	15,00

Tečaj velja danes: *, Zračunavajo provizijo: **;

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

20. JANUAR 1993	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1445,00	1490,00
nemška marka	905,00	925,00
francoski frank	266,00	274,00
holandski gulden	801,00	825,00
belgijski frank	43,75	45,15
funt sterling	2240,00	2310,00
irski sterling	2390,00	2460,00
danska krona	234,00	241,50
grška drachma	6,30	7,25
kanadski dolar	1132,50	1170,00
japonski jen	11,30	12,10
švicarski frank	985,00	1015,00
avstrijski šiling	127,75	132,15
norveška krona	212,50	220,00
švedska krona	201,00	208,00
portugalski escudo	9,30	10,30
španska peseta	12,25	13,10
grška drachma	970,00	1002,00
madžarski florint	11,00	15,00
slovenski tolar	14,50	15,00
hrvaški dinar	1,00	1,75

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

20. JANUAR 1993				
država	banka	nakupni	prodajni	
Avstrija	Posojilnica Pilberk	10,00	11,00	
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	10,70	11,70	
Avstrija	Posojilnica Borovlje	10,50	11,50	
Avstrija	Posojilnica Šentjakob.	10,70	11,70	
Avstrija	Posojilnica Ločilo	11,00	11,70	
Italija	Kmečka banka Gorica	14,50	15,00	
Italija	Tržaška kreditna banka	14,50	15,00	

DEVIZNI TRG BEOGRAD

20. JANUAR 1993			ZA DEVIZE		
država	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	6589,5423	6609,3704	6629,1985
Francija	frank	100	13707,5760	13748,8230	13790,0690
Nemčija	marka	100	46377,7400	46517,2920	46656,8440
Italija	lira	100	50,3534	50,5049	50,6564
Švica	frank	100	50643,2990	50795,6860	50948,0730
ZDA	dolar	1	747,7500	750,0000	752,2500
V.Britanija	funt	1	1159,3837	1162,8723	1166,3609

Opomba: povzeto po Teutēju.

NOVICE

Argentinski veleposlanik predal poverilnice

LJUBLJANA - Novoimenovani argentinski veleposlanik Jorge A. Taiana je dopoldne v veliki dvoranski predsedstva slovenskemu predsedniku Milanu Kučanu predal poverilno pismo.

VS ZN opozarja Izrael

JERUZALEM - Posebni odposlanec Združenih narodov Garekan je po srečanju z izraelskim zunanjim ministrom Peresom izjavil, da je Varnostni svet ZN izgubil potrpljenje, ker Izrael očitno ne namerava spoštovati resolucij ZN in dovoliti prenamerjenega palestinskega vrnitve. »Varnostni svet ne bo dovolil nadaljnjega zavlačevanja,« je poudaril Garekan. 413 prenamerjenih Palestincev, ki so že 36. dan na nikogarsnjem ozemlju med Libanonom in Izraelom, je ameriskemu predsedniku Clintonu poslalo prošnjo, naj posreduje za čimprejšnjim rešitve tega vprašanja. (Reuter)

Kmalu ameriško-rusko srečanje

MOSKVA - Ruski predsednik Boris Jelcin je sporočil, da se bo kmalu sestal z ameriskim predsednikom Billom Clintonom, srečanje pa naj bi potekalo na nevtralnem ozemlju. Jelcin je na konferenci v Kremlju poudaril pomen dvostranskih odnosov med ZDA in Rusijo, hkrati pa upa, da v pogovorih ne bo prišlo do zastojev. Prav zato, meni Jelcin, naj bi se predsednika srečala čimprej. (STA)

Ranjen ameriški marinec

MOGADIS - V somalskem glavnem mestu je bil ranjen ameriški marinec, je sporočil tiskovni predstavnik ameriške vojske v Somali. Vojakovo življenje ni v nevarnosti. Sicer pa so sile ZN že začele postopoma prevzemati nadzor na območjih, ki so jih prej nadzorovali ameriški vojaki. Zato so prve enote marinec ze v torek odsle domov. (Reuter)

INDIJA / PRISILNO DELO

Protestni pohod izkoriščanih otrok

V Indiji zaradi revščine dela kar 55 milijonov mladoletnih otrok

NEW DELHI - Iz Indije prihajajo zastrašujoči podatki, ki trdijo, da je v 870-milijonih državah kar 55 milijonov otrok, ki so jih že v rani mladosti nezakonito zaposlili.

Otroci delajo na zahtevo svojih revnih staršev v hladnih in mračnih kolibah (manjših podjetjih), kjer pletejo preproge, čistijo medenine izdelke ali pa urezujejo usnje. Za to največkrat ne dobijo nobene plače. V najboljsem primeru delodajalci njihovim družinam izplačajo le borne dohodke. Čeprav je bilo zaposlovanje otrok, mlajših od 14 let, v Indiji prepovedano že leta 1976, se razmere iz leta v leto slabšajo.

Zato se bodo 1. februarja otroci, ki so opravljali dobesedno suženjska de-

la, in socialni delavci odpravili na večdnevni 1.500-kilometrski pohod po Indiji od pokrajine Bihar do New Delhija, s čimer bodo opozorili na to dramatično stanje. Največ otrok so iz svojevrstne oblike suženjstva rešile skupine socialnih delavcev ob pomoči policije, ki so hodile po vaseh.

Otroci, ki so morali delati pod prisilno, večinoma izvirajo iz revnih kmečkih družin in družin priseljencev, je povedal vodja organizacije, ki se ukvarja s tem vprašanjem, Kailash Satyarthi. »Tako v Indiji kar 55 milijonov otrok skoraj povsem zastoj opravlja dela odraslih. Otroke pa starši le s težavo ponovno dobijo v svoje domove,« je poudaril Satyarthi. (Reuter)

MADŽARSKA / POLITIČNI BOJ

Vladajočo stranko čaka poenotenje ali pa razkol

BUDIMPESTA - Na tridenišni letni konvenciji vladajoče madžarske stranke Madžarskega demokratičnega foruma se bodo člani odločali o prihodnji ideološki usmeritvi stranke, ki jo vodi sedanji premier Jozsef Antall. Boj bo zlasti oster v strankinem svetu in bi lahko povzročil razkol v stranki le eno leto pred splošnimi volitvami. Antallov nasprotnik je vodja populistične frakcije pisatelj Istvan Csurka, ki hoče sedanjo sredinsko usmeritev stranke obrniti v desno. Csurka je Antalla obtožil, da je njegova vlada izdala madžarske interese, ker je sklepala

kompromise z liberalno opozicijo. Kritiki pa so Csurko označili za antisemita in rasista, saj je zapisal, da so Židje, komunisti in liberalci se vedno na oblasti in da preprečujejo spremembo sistema.

Prav zaradi teh idej si je Csurka pridobil veliko privrženec. Antall bi se rad izognil razkolu v stranki zlasti zaradi vse večjega padca življenjske ravni in naraščajoče brezposelnosti v državi.

Na letni konvenciji madžarske vladajoče stranke je tako pričakovati ostro politični boj med Antallom in Csurko. (Reuter)

ZALIV / NEPRIČAKOVANI UČINEK

Z napadi na Irak je Bush zlomil protiiraško koalicijo

Predsednik Bill Clinton sprejema nezavidljivo zalivsko dediščino

WASHINGTON, BAGDAD - Včeraj razglašeno premirje na irakih območjih severno od 36. in južno od 32. vzporednika je v glavnem držalo, saj ni prišlo do novih incidentov in bombardiranj. Sadam Husein je mojstrsko izbral pravi trenutek za enostransko razglasitev premirja.

Novemu ameriskemu predsedniku Billu Clintonu je med svecanostmi ob prevzemu predsedniške funkcije »z gesto dobre volje« ponudil priložnost, da častno pretрга Bushovo »osebno mascevanje« in prepriči nadaljnji razkroj v zavezniskih vrstah.

Porocila o trdnosti protiiraške koalicije za Washington niso spodbudna. Francoski zunanji minister Roland Dumas je na včerajšnji seji vlade poudaril, da se francoska letala niso udeležila nedeljskega bombardiranja Bagdada, »ker je ta poseg prekoracil določila resolucij Varnostnega sveta OZN«. Dumas je prepričan, da bo Bill Clinton zmanjšal napetost v Zalivu. O tem odkrito govori tudi v Londonu, kjer ne skrivajo nezadovoljstva ob stopnjevanju napadov na Irak. Premier Major je imel v daljšem telefonskem pogovoru z ameriskim predsednikom Clintonom razgovor prejšnjo noč pomisleke o

umestnosti nadaljnjega zaostrovanja.

Nezadovoljni so tudi v Turčiji, kjer se čutijo opeharjene, ker je washingtonska administracija uporabila turško letališče Incerlik, ne samo za nadzorstvo zračnega prostora nad 36. vzporednikom, temveč tudi za napade na irasko ozemlje.

Premier Suleiman Demirel obenem zahteva, naj Amerika s silo prepreči tudi napade na Muslime v Bosni in Hercegovini. Demirel pa je po pogovorih s sirskega predsednika Hafezom el Asadom v Damasku odločno obsodil zamisel o ustanovitvi kurdske države v severnem Iraku. Taka država bi po njegovem povzročila težave tako Siriji kot Turčiji in Iranu, pomenila pa bi grožnjo za mir na celotnem bliznjem območju. Suleiman je sevedal obsodil Sadamovo vedenje, a je dal vedeti, da nasprotuje kakršnemukoli razkosanju Iraka, ker bi to imelo »tragične posledice«.

Takega mnenja je tudi Rusija, ki je v prejšnjih dneh kritizirala »pretirane ameriške napade«. Včeraj pa je ruski zunanji minister Kozirjev v Minsku poudaril, da podpira zahodno koalicijo, a nasprotuje vsem poskusom rušenja iraske ozemeljske celovitosti. Kozirjev upa,

da se bo Bagdad spametoval in začel spoštovati vse resolucije OZN.

Ob vsem tem ni nič čudnega, da je Sadam Husein ob razglasitvi enostranskega premirja pristal tudi na obnovo poletov letal OZN, saj je s tem odvzel netiva ameriskim jastrebom, ki bi hoteli odločnejšo akcijo.

Po pisanju Los Angeles Timesa je načelnik generalštaba ameriške vojske

Colin Powell ze pred dnevi poslal Billu Clintonu svoj vojaški nacrt, ki predvideva popoln zlom iraske vojske.

Powell v bistvu zahteva, da bi z letecimi trdnjavami B-52 zravnali z zemljo vse iraske vojašnice in druge vojaške objekte. Ta nacrt je moral Bush na pritiske predsednika britanske vlade Majorja in savdskega kralja Fahda opustiti, ker bi

to lahko povzročilo nepredvidljive posledice v arabskem in muslimanskem svetu. Prav zato tem napadom nasprotujejo tudi druge prozahodne arabske in muslimanske države.

Bushu se je torej v slabem tednu posrečilo pokopati protiiraško koalicijo tridesetih držav, ki se je pred dvema letoma postavila po robu iraski invaziji Kuvajta. (voc)

ZDA so v Kuvajtu poslane svoje protiraketne in protiletalske baterije »patriot« (AP)

Z D A

Prebivalci Bele hiše in prelomljene obljube

MICHAEL BENSON / WASHINGTON

panje ter o morali njegovih uslužbencev.

Bushovo razkazovanje moči, ki je brez primere v obdobju prehoda, ne bi bilo popolno brez čudnega vedenja Clintonovega tabora. Clintonove napadne izjave so ze tako očitne, da se je tradicionalni »medeni mesec«, ki naj bi ga imel vsak novi predsednik, iztekel. Ponedeljkovi Times piše o razočaranju ljudi zaradi Clintonovih obljub v predvolilni kampanji in zaradi skoraj škandalozne izbire osebe.

Vzrokov za takšno zgodnje razočaranje ni težko

najti. V zadnjih nekaj tednih je Clinton prelomil toliko obljub iz svoje kampanje, da je newyorški senator Daniel Patrick Moynihan strupeno komentiral, ces da je lahko slisal hrupek daleč naokrog.

Med drugim je prekalil tudi obljubo o znizanju davkov srednjemu razredu in tisto, da bo v štirih letih za polovico zmanjšal zvezni proračunski primanjkljaj.

Ce smo do »Clintonov posteni, moramo poudariti, da je obljubo prelomil zaradi veliko bolj negativnih stevilk iz Bushovega proračunskega urada, ki razkrivajo kar 290 milijard ameriških

dolarjev primankljaja v fiskalnem letu 1992. Clinton je pozabil tudi na številne homoseksualne skupnosti, ko se je začel ograjevati od svoje izjave, da namerava dovoliti vstop v vojsko ZDA tudi homoseksualcem.

Kratkotrajna izguba spomina se je predsedniku začela dogajati ze novembra, ko je po volilnem sestanku z Bushom govoril o napredku o odnosih med ZDA in Kitajsko. Tam pa se ni kaj dosti spremenilo, odkar je Clinton vzneseno govoril o sramoti zaradi politike puspucanja in trgovskih vezi z geriatrsko dinastijo, ki po

dogodkih na trgu Tienanmen vlada na Kitajskem.

Prejšnji teden je Clinton zavrnil svojo izjavo o prenehanju politike Bushove administracije o nasilnem vračanju beguncev iz Haitija. Stotisoči so nameravali z ladjami pobegniti na Florido, odkar je pred dvema letoma padel haitski predsednik Jean-Bertrand Aristide. Prejšnji teden pa je v radijskih poročilih Clinton odkrito opozoril prebivalce Haitija, da bo njihove ladje prestregla ameriška obalna straža in jih nemudoma vrnila na Haiti. Neprijeten duh hinavščine?

Prelomljene obljube iz predvolilnih kampanj seveda niso nov pojav v politiki ZDA. Vendar pa so jih le redko prelomili toliko in tako hitro. Da bi bilo vse skupaj še slabše, spremlja prehodno obdobje se cela vrsta drugih manjših skandalov. Clinton se je npr. drzal svoje predvolilne obljube, da bo njegova vlada videti kot Amerika. V njej je več žensk in pripadnikov manjšin kot kdajkoli v zgodovini ZDA. Vendar pa se je žal veliko teh navidez pozitivnih izbir ze kompromitiralo. Kandidatka za državnega tožilca ZDA Zoe Baird je res prva ženska, ki je predlagana za tega najvišjega pravnega uradnika v državi, vendar pa zadnja poročila potrjujejo, da je prekršila zakon ZDA, ker je kot hišna sluzabnika zaposlila dva ilegalna emigranta. Za povrh je neki vztrajen novinar razkril delo odvetnice Bairdove pri varovanju pravic korporacij v zakonskem sistemu ZDA.

Se en problematični Clintonov namesčenec je bodoci trgovinski sekretar, nekdanji predsednik demokratske stranke Ron Brown. To je verjetno vodilni črnski politik v ZDA po Jesseju Jackso-

nu. Zal je Brown, ki je član številnih upravnih odborov pomembnih podjetij, takoj vpeljal veliko manj stroge etične pogoje, kot so bili v veljavi v Bushovi administraciji. Brown se je umaknil iz sodelovanja pri vladnih odločitvah, ki bi bile lahko povezane z njegovimi nekdanjimi klienti samo za obdobje enega leta. Bushovi namesčenci so to storili za obdobje dveh let.

Takšna politika na robu moralnega bi morda sla neopazno mimo javnosti, ce ne bi Brown naračeval velikega slavlja ob imenovanju, ki naj bi ga podprle nekatere največje ameriške in japonske družbe. Ukrepati je moral sam Clinton, zato ni čudno, da je Clintonov predstavnik za tisk George Stephanopoulos olajšno izjavil, da bo prehodno obdobje kmalu končano: »Vse ni potekalo ravno odlično.« Poklicni politiki pa so v zadnjih dneh opozorili, da bodo vsa Clintonova nasprotja zbledela ob pompoznih celotodenskih svecanostih ob ustoliceanju. To je v ponedeljek potrdila tudi televizijska mreža CBS, ki je pokazala, da novoizvoljenega predsednika podpira 68 odstotkov gledalcev.

Mladostni predsednik je prisel v Washington brez dlake na jeziku. Priznal je, da je naredil nekaj napak in da bo brez dvoma naredil se kakšno. Obdan z desetisotoglavo množico obcuovalcev iz prestolnice je Clinton jasno povedal: »Zgradimo ameriški dom za 21. stoletje, kjer bo vsakdo imel svoj prostor za mizo in niti enega otroka ne bomo pustili zunaj.« To se nekako ni zdelo zgolj retorika.

Buren aplavz je pokazal, da so Američani pripravljene zmagovalcu maratonske kampanje marsikaj odpustiti.

NEMČIJA / MAMILA

Trgovci s smrtjo

Notranje ministrstvo bo preverjalo bančna izplačila

MARTA KOS / KÖLN

KÖLN - Nemsko notranje ministrstvo je objavilo poročilo za leto 1992, ki govori o zasvojenosti z mamili in iz katerega je razvidna vsa tragicnost te kuge mladih ob koncu 20. stoletja. Lani je za posledicami uživanja mamil v Nemčiji umrlo 2096 ljudi, kar v primerjavi z letom pred tem, ko jih je umrlo 2100, se ne kaže prave slike naraščanja zasvojenosti.

Število tistih, ki so lani prvič poskusili trde droge, se je namreč povečalo za 13 odstotkov. Kar 13.212 ljudi naj bi po podatkih nemškega notranjega ministra prvič zaplavalo v sanjski svet, iz katerega je težko uiti.

Po mnenju nemških oblasti so najpomembnejši vzrok za takšen razvoj zmeraj nižje cene za nadalje čistejša mamila, ki si jih lahko privoščijo predvsem bogati zahodni Nemci.

Na vzhodu države so registrirali le tri smrtne žrtve zaradi jemanja mamil; po eni strani tam se ni toliko zasvojenec z mamili, hkrati pa informacijski sistem registriranja se ne deluje povsem brezhibno.

V boju proti trgovini z mamili je bila nemška policija precej uspešna. Lani so zaplenili 5, 9 ton

trdih mamil in 11,5 ton produktov iz konoplje. Kriminalisti poskušajo tudi s preverjanjem banknih poslov, saj so znani velikanski dobički od prodaje mamil.

Primerov pranja umazanega denarja je tudi v Nemčiji dovolj, saj naj bi lani preprodajalci tako obrnili okoli dve milijardi mark. Zato v notranjem ministrstvu nactrujejo preverjanje vseh vplačil v bankah, ki presegaio vsoto 25 tisoč mark. Za boj proti ilegalni trgovini z mamili je vlada v obdobju 1992-1994 namenila 46 milijonov mark.

Po propadu Sovjetske zveze in nastanku novih tihotapskih poti do vzhodne in srednje Evrope Nemci intenzivno sodelujejo z vsemi vzhodnoevropskimi državami.

S tranzitnimi državami, prek katerih se pretaka največ mamil, Poljsko, Bolgarijo in Češko, so že sklenili sporazum o medsebojni pomoči.

Zvezna vlada bo se naprej delovala na vseh tistih področjih, ki se ukvarjajo s pomočjo zasvojenecem z mamili. Predvsem bodo z ostrimi ukrepi poskušali zmanjšati ponudbo, ogrozimen pa pomagati preventivno in s terapijo.

BIH / KRHKO PREMIRJE

Boljše bi bilo, če bi skupaj napadali Srbe

HOS in vojska BiH se spopadata le nekaj kilometrov od srbskih položajev

ERVIN HLADNIK-MILHARCIC / TRAVNIK

TRAVNIK - V sredo se je iztekel ultimatum, ki ga je obrambni minister v vladi Bosne in Hercegovine Božo Rajić postavil enotam vojske BiH in enotam hrvatskega obrambnega sveta. V hrvatskih provincih, kakor jih do loca zenevski sporazum, bi morala vojska BiH pod poveljstvo HOS, v muslimanskih provincih pa HOS pod poveljstvo vojske BiH.

Obojestransko ultimatum pa je le navidezna, ker je prisotnost HOS v muslimanskih provincih simbolična. Vojska BiH pa ima močne enote v nekaterih centrih hrvatskih provinc. V osrednji Bosni in zahodni Hercegovini pa se ne ukvarjajo z dolgi nazivi vojskih formacij. Prebivalstvo in vojske so se razdelili na Hrvate in Muslimane.

Spopadi v Gornjem Vakufu so se prevesili v pozicijsko vojno. Muslimanske enote so s težkimi strojinami in protitankovskimi raketami zasledile center mesta, v katerem imajo večino. Hrvati pa so ga s tanki, topništvom in pehoto obkolili.

Muslimanska obramba je hrvatsko stran močno presenetila in zaustavila hrvatski prodor v mesto, se preden se je dobro za-

cel. Ko so enote HOS videle, da ne morejo naprej, so mesto zasule z izstrelki iz težkih topov in večcevni metalcev raket.

Bolnica je polna ranjencev, število žrtev pa je predvsem med civilisti zelo visoko. Muslimani so svoje položaje ustavili kot disciplinirana vojska in pokazali bistveno višjo raven storilnosti, kot je to sicer v navadi v bosanski vojni.

Tudi tehnična opremljenost je v primerjavi z obojestransko, ki so jo imeli oboji se pred nekaj meseci, zastrastujoca.

Vojske enote so sedaj v pat poziciji. Edini vidni rezultat večdnevnih bojov je razrušen Gornji Vakuf in prekinjena glavna cesta, po kateri vozijo humanitarni konvoji.

Tudi v Travniku so vsi pod orožjem. Poveljnik muslimanskih enot polkovnik Ahmed Kulenović pravi, da so »samo koristno uporabili izkušnje iz Prozora in Novega Travnika, kjer so Hrvati že novembra s topništvom prevzeli politično oblast«.

Poveljniku hrvatskih sil v Travniku polkovniku Filipu Filipoviću je močno žal, ker prihaja do teh incidentov. Sam stori vse, da bi Travnik

ostal zunaj območja spopadov.

»Vendar jaz niti ne risem zemljevidov niti ne določam političnih ciljev te vojne. Če mi bodo ukazali, naj grem naprej, bom to storil. Upam, da bodo politiki našli rešitev za to zmedo«.

Tako Kulenović kot Filipović sta do začetka vojne v BiH služila v JNA in oba mislita, da bi bilo veliko pametneje usmerjati skupne sile proti srbskim enotam, ki so v neposredni bližini Gornjega Vakufa in le kilometer ali dva pred Travnikom.

Predsednik hrvatske skupščine Herceg-Bosne Mate Boban je danes zaukazal svojim enotam, naj prenehajo z napadi na Muslimane, vendar je zvečer v Travniku zelo napeto.

Hrvatske enote nadzorujejo komunikacije in Muslimanom preprečujejo vstop in izhod iz mesta, muslimanske enote pa z napetimi brzostrelkami v majhnih gručah patrolirajo po mestu, zato ni čisto jasno, ali hočejo s tem prestrašiti Hrvate ali sebi vlivati poguma.

Po peti uri popoldne so vsi civilisti zapustili ulice, ceprav se policijska ura pricenja sele ob osmih.

HRVAŠKA / LOKALNE VOLITVE

Tudman vedno prvi

V tekmi je 26 strank

GORDANA GOJAK / ZAGREB

ZAGREB - Od stiriinpetdesetih registriranih hrvatskih političnih strank se jih bo volitev, ki so napovedane za 7. februarja, udeležilo 26. Tako ni mogoče govoriti o kakršnemkoli bojkotu teh volitev za organe oblasti po občinah, mestih, »kotarjih« in po županijah, kakor tudi ne za županijski dom hrvatskega sabora.

To so povedali na tiskovni konferenci republiške volilne komisije Hrvatske, katere predsednik Milan Vuković je s tem zavrnil vse nadaljnje pomisleke ob napovedanem bojkotu, ki ga je parlamentarna opozicija razglasila za skorajšnje volitve. Potemtakem se bo ob vladajoči stranki HDZ volitev udeležilo se 25 strank, ki bodo svoje kandidate poslale v volilno tekmo, med parlamentarno zastopanimi strankami pa je pri svoji prvotni odločitvi, da se volitev ne bo udeležila na republiškem nivoju za županijski dom, le Hrvatska stranka prava (HSP) Dobroslava Parage.

Zanimivo je, da je prišlo tudi do soglasja med več strankami o skupnih kandidatnih listah za županijski dom, ki bo imel 53 sedežev, kar pomeni, da bodo v njem sedeli naj-

več po trije predstavniki iz vsake od 21 županij. Vec skupnih kandidatnih list je na nižjih ravneh oblasti - v županijah, se bolj pa se bo to po vsej verjetnosti kazalo tudi v občinah in mestih, ko bodo ti podatki dostopni.

Na prvem mestu vseh list HDZ za županijski dom sabora Republike Hrvatske je napisan dr. Franjo Tudman, ceprav bo županijski dom opravljal bolj nadzorno funkcijo in bo manj odločal v hrvatskem parlamentu.

Podobno je storil tudi Dražen Budisa, ki je kot predsednik liberalcev sicer obljubljal, da se bo odrekal svojemu imenu na prvem mestu liste HSLS, a tega ni storil, medtem ko je Ivica Račan izpolnil svoje obljube in to mesto prepustil članu svoje stranke Milivoju Kramariću.

Od 3,5 milijona registriranih hrvatskih volilcev jih bo februarja na volišca lahko prišlo le približno tri milijone, saj četrtino hrvatskega ozemlja se vedno nadzorujejo srbski uporniki oziroma Unprofor. Hrvatske oblasti so sicer vodstvu Unproforja poslali pismo s prošnjo, da bi omogočili voliti ljudem tudi na teh območjih, vendar doslej se niso dobili odgovora.

BOLGARIJA / STARI GREHI

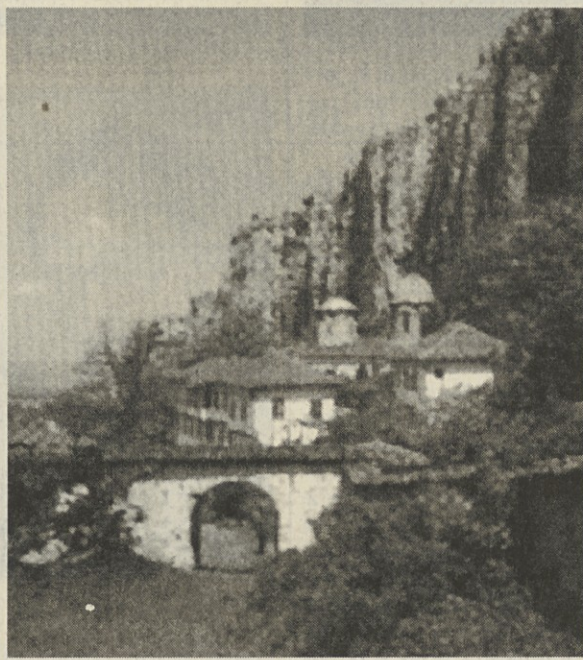
Lilovu vzeli imuniteto

Nekdanji partijski ideolog osumljen poneverb

SOFIJA - Bolgarski parlament je po burni razpravi, ki je trajala vso noč, sprejel odločitev, da bo nekdanjemu komunističnemu ideologu in tesnemu sodelavcu odstavljenega partijskega vodja Todora Živkova odvzel poslansko imuniteto. Aleksandra Lilova bodo skupaj s šestdesetimi nekdanjimi uslužbenci bolgarske KP postavili pred sodišče zaradi suma, da so tajno preusmerjali državni denar.

Lilov je tako povečal bolgarski zunanjetrgovinski dolg za približno 1,7 milijard dolarjev, je povedal bolgarski vrhovni tožilec Ivan Tatarčev. Ob odstopu Todora Živkova leta 1989 je ta znesel dvajset milijard dolarjev.

Casopis Demokracija, ki se sklicuje na partijske dokumente, navaja, da je Lilov podpisal petindvajset tajihih dokumentov, s katerimi je Bolgarija denar, namenjen za kreditiranje in pomoč nerazvitim, preusmerila v vojaško pomoč komunističnim partijam Mozambika, Salvadorja, Libanona, Hondurasa in Tunisa. Samo komunistični partiji Libanona so tako nakazali denar za nakup orožja in municije v vrednosti 300.000 dolarjev.

Na podežlju na prvi pogled še idilično (Foto: Arhiv)

NOVICE

Boji med Muslimani in Hrvati se nadaljujejo

SARAJEVO - Boji med Muslimani in Hrvati na področju Gornjega Vakufa ne poenajajo, hkrati pa se tam zbirajo močne vojske enote HVO-ja iz zahodne Hercegovine in Dalmacije. Vlada BiH, ki trdi, da gre za težnjo Hrvatov po preudiciiranju zenevskih odločitev, podpira vojake BiH in poziva celotno prebivalstvo BiH, naj se jim pridruži. Kot je zagotavljal Veso Vegar, poveljnik HVO, naj bi predsednik t. i. Hrvatske skupnosti Herceg-Bosna hrvatskim silam ukazal prekinitev ognja. Sam Vegar trdi, da takšni spopadi samo slabijo obrambo proti srbskem agresorju, ne izključuje pa kot pravi pravice hrvatske vojske do obrambe v primeru ponovnega napada Muslimanov. (Reuter, STA)

Nova kršitev makedonskega zračnega prostora

SKOPJE - Makedonski radio je včeraj objavil, da je včeraj na makedonski zračni prostor priletelo grško letalo tipa "mirage". Očitno je, da so zaman prizadevanja makedonskega unanega ministra Denka Maleskega, ki se je dan prej sestel z britanskim in francoskim ambasadorjem, ter s predstavniki neuvršenih držav, da bi se z njimi pogovoril o grsko-makedonskem konfliktu in o priznanju Makedonije. Predsedujoči ES Uffe Ellemann Jensen je ostro kritiziral grsko-makedonske odnose, čes da se Grki obnašajo nerazumno, ko se čuti ogroženo od manjše države. Grki so et očitke zavrnili. (M.K)

Kinkel za preučitev prepovedi orožja za BiH

HAMBURG - Nemski zunanji minister Klais Kinkel se je danes v pogovoru za nemski radio zavzel za preučitev prepovedi prodaje orožja za BiH. Hkrati pa je poudaril, da odločitev o tem ne sme sprejeti samo Nemcija. Ceprav meni, da je etična dolžnost pomagati ljudem v BiH pri njihovi samoobrambi, pa se boji da bi pošiljke orožja lahko tudi negativno vplivale na rešitev takšnega konflikta. (STA, Reuter)

Tudi nemški vojaki v BiH

GEILENKIRCHEN - Poveljnik ameriškega zračnih sil, general James Davis meni, da bodo ob nesodelovanju Nemcije oborožene sile NATO močno oslabiljene pri varovanju zračnega prostora BiH.

V posadki izvidniških letal AWACS, ki se sedaj nadzorujejo bosansko-hercegovski prostor, je tretjina vojakov nemških. Davis trdi, da bi bilo odsotnost dobro izurjenih nemških pilotov sicer mogoče nadomestiti, vendar opa le na zelo omejen cas. (Reuter)

Šačirbej kritizira Galijevo pismo

NEW YORK - Pismo, v katerem je generalni sekretar ZN Butros Gali Varnostnem svetu poročal o uboju podpredsednika vlade BiH Hakije Turajlića je izzval burno reakcijo Muhameda Šačirbeja, bosansko-hercegovskega veleposlanika v Združenih narodih. Gali je v pismu navedel, da je Unprofor izvedel za identiteto podpredsednika vlade sele po tem, ko je bil ubit in zaradi tega ni mogel sprožiti postopka, ki ga rabi takrat, ko spremlja visoke uradnike. Šačirbej meni, da je v tem pismu videti, kot bi Gali želel v pismu krivdo zvaliti na ubitega Turajlića. (STA, Reuter)

Grčija na meje ne bo sprejela opazovalcev ES

ATENE - Tiskovni predstavnik grškega zunanjega ministerstva Dimitrij Avramopoulos je včeraj izjavil, da vprašanje o napotitvi opazovalcev ES na grsko-makedonsko mejo ni upravičeno, saj Grčija nima skupnih meja s Srbijo in Crno goro, ki sta pod mednarodnim embargom. Opozoril je, da ES ni sprejela nobene odločitve, ki bi dovoljevala napotitev takšnih opazovalcev. Ustanovitev misije je 13. januarja predlagal evropski komisar za zunanje zadeve Hans Van der Broek, da bi Grčiji tako pomagal odgovoriti na obožbe o nespoštovanju mednarodnega embarga proti ZR Jugoslaviji. (STA, Reuter)

SE BALKANSKA ZGODOVINA PONAVLJA?

Dogovor med Srbi in Hrvati bo vedno v škodo Muslimanom

GOJKO MARINKOVIĆ

novina, se ni obstajal tretji narod. Takrat so bili Muslimani pac Srbi ali Hrvati in niso pomenili resnejše politične sile, ki bi se lahko postavila po robu srbsko-hrvatskim sporazumom. Poleg tega je slo tudi za enotno državo, v kateri je bilo, resnici na ljubo, komaj opaziti kak element federalizma, vse delitve pa so se dogajale v državi sami. Danes je položaj popolnoma drugačen. Muslimani so postali narod, Jugoslavija pa ne obstaja več, saj je iz nje nastalo pet (oziroma šest) držav in sleherni poskus, da bi priklju-

cili nekatera področja, ceprav mejijo na Hrvatsko, je pravzaprav dejanje agresije na suvereno državo, članico Združenih narodov. Odnos Hrvatov in Srbov do Muslimanov je navzven sicer drugačen, saj Hrvatje ne pobijajo, ampak jim celo ponujajo zatočišče, ob tem pa tudi formalno priznajo BiH kot državo. Kajti ne Hrvatom ne Srbom ni do bosansko-hercegovske države, ne do Muslimanov kot naroda. Po isti logiki, po kateri obstaja Republika srbska, obstaja tudi hrvatska skupnost Herceg-Bosna -

kot dve državi v državi, Muslimani pa se morajo samo opredeliti. Na Hrvaskem se ponovno krepi teza, da so Muslimani Hrvati (Pavelić jih je imenoval cvetje hrvatskega naroda). Če si Srbi in Hrvati skupaj z Vanceom in Owmom se tako prizadevajo, da bi dokazali, kako razdelitev na provinice pomeni korak k miru oziroma garancijo obstoja BiH kot države, je v resnici to prvi korak k razdelitvi, obenem pa tudi nenehni vir negotovosti in vojne v tem predelu sveta.

Ne glede na to, ali bo-

Hrvatska banovina iz leta 1939

NASTAJANJE VLADNE KOALICIJE

Ali leva vlada ali velika koalicija

Vse je bilo odvisno od odgovora na eno vprašanje

TANJA STARIC

Ugibanja o možnosti vladne koalicije med liberalnimi demokrati in krščanskimi demokrati so se začela že nekaj mesecev pred volitvami, se posebno pa potem, ko je parlament nepričakovano mirno in z lahkoto sprejel dve leti sporni zakon o lastninjenju, potem ko je bila sprejeta tudi sanacija bank in potem ko je SKD vse očitneje izstopala med strankami kratke nevladne koordinacije po svoji »konstruktivnosti« v skupščini in ko so prvi možje te stranke vse jasneje dali vedeti, da se ne strinjajo z gromovništvom opozicijskih »sestrskih« strank (predvsem Grosovih liberalcev).

Nekaj dni pred volitvami je Jaka Zlobec v Republiki zapisal: »Iskanje največjega možnega konsenza je torej merilo, ki bo vodilo liberalne demokrate pri oblikovanju vladne koalicije. Krščanski demokrati, denimo, so pomembna stranka in bodo taki ostali tudi v prihodnje. Če bodo za štiri leta pahnjeni v opozicijo, bo vsekakor prevladalo trdo, konzervativno krilo in preprečilo preobrazbo v sodobno evropsko stranko. To pa ni v interesu Slovenije.«

V čas pred volitvami sega tudi napoved, da bi v vladi liberalnih demokratov lahko »sedeli skupaj prenovitelji in demokrati pa se socialisti, demokrati in zeleni povrh.« Zamilsel, da bi se v koaliciji povežale SKD in stiri leve stranke združene liste, se je, zaradi zelo ostre delitve političnega prostora na leve in desne, na rdece in črne, seveda zdela neverjetna in nemogoča. Združeni levici se še vedno očita rdeča komunistična preteklost, krščanska demokracija pa zelo pocasi in z velikimi notranjimi težavami umika trdo linijo

v svoji stranki iz prvih »bojnih vrst«.

Volilni rezultati so postavila na glavo ugibanja o novi vladni koaliciji. Za začetek se niso uresničile napovedi, naj bi se volitve stabilizirale politični prostor tako, da bi v parlamentu ostale tri izrazito velike stranke - na levi združena lista, na sredini liberalni demokrati in na desnici krščanski demokrati. Posebno SKD je dobila močno »konkurenco« v slovenski ljudski stranki, ki ni skrivala, da se bo borila za prevlado na desnici. Tako je hkrati s pogajanjem o vladi velika trojica skušala pospešiti konsolidiranje treh političnih polov z (za zdaj neuspešnimi) pobudami o združevanju. Krščanski demokrati bi imeli skupaj z ljudsko stranko v parlamentu kar 25 poslanskih sedežev, liberalni demokrati z demokrati 28, združena lista s socialdemokrati pa 18. Tako bi bilo seveda tudi veliko lažje sestaviti močno in stabilno vlado - desnosredinsko ali levosredinsko.

Ker pa je nesrečna D'Hondtova delitev ostankov prikrajšala velike stranke za nekaj poslanskih sedežev in ker bo združevanje očitno zares dolgotrajen proces, je takoj postalo jasno, da lahko Drnovšek sestavi vlado samo na dva načina. Vlada bi lahko ostala levosredinska (leva), sestavljali pa bi jo liberalni demokrati, demokrati, zeleni, socialdemokrati in seveda združena lista. Druga možnost je bila velika koalicija. Drnovšek je dan po dokončni objavi uradnih volilnih rezultatov povedal, da bo vsekakor skušal sestaviti vlado LDS, SKD in ZL in da je levosredinska koalicija šele rezervna varianta. Zamilsel o veliki koaliciji je ves čas javno podpiral tudi predsednik dr-

zave Milan Kučan, ki je v tem smislu tudi vodil pogovore s predstavniki parlamentarnih strank.

Pogajanja, ki so trajala mesec in pol, so se tako vrtela samo okoli ene točke, namrec ali bodo krščanski demokrati vstopili v vlado skupaj s s prenovitelji ali ne. SKD je trikrat sklicala svet stranke. Na prvem sestanku so morali clane, silno ogorčene nad povezovanjem z levico, prepričati v sodelovanje z LDS. Na drugem je bilo proti samo še pet članov. Na tretjem, v ponedeljek, pa so potrdili koalicijsko pogodbo z liberalnimi demokrati. Clan vodstva SKD je nekoc dejal: »Igramo hitropotezni sah, vednar so naši navijači proti nam!« Na veliko koalicijsko stranko nikoli ni pristala, zato je tudi Drnovšek sestavil kompromisno formulo: koalicija SKD in LDS ter sporazum LDS in ZL.

Združena lista je že prvi teden po volitvah povedala, da je sicer bolj naklonjena levosredinski vladi, da pa sprejema tudi veliko koalicijo. Lista je tudi podprla mandatarja v parlamentu in je ves čas poudarjala samo eno zahtevo: da bo v vladi enakopraven partner. »Konstruktivnost« se je koaliciji levih strank nekako celo mascevala, saj se je na koncu morala bojevati za položaj vsaj približno enakopravne članice vlade.

S kompromisno formulo je Drnovšku za zdaj uspelo sestaviti vlado, ki bo imela naravnost neverjetno podporo v parlamentu. Pogajanja so bila trda in murna do konca, saj praktično do objave imen ni bilo jasno, ali bosta v vladi tudi SDSS in DS. Vsekakor bo to vlada kompromisov - vendar je konec koncev v politiki lahko tudi to recept za uspeh.

Kronologija dogodkov:

- 6.12. - Volitve, se isti večer se pokaze, da bo zmagovita LDS težko sestavila vlado in da sta možnosti samo dve - levosredinska vlada ali pa velika koalicija.
- 10.12. - Združena lista pove, da je za levosredinsko vlado pa tudi za veliko koalicijo.
- 15.12. - Drnovšek petim strankam (SKD, ZL, SDSS, DS, zeleni) pošlje poziv, naj mu v starih dneh odgovorijo, ali so pripravljene sodelovati v vladi.
- 16.12. - Tiskovna konferenca Janeza Drnovškega, na kateri pove, da bo skušal sestaviti veliko koalicijo. Isti večer se sestane svet SKD in sklene, da se stranka ne bo vključila v veliko koalicijo. Drnovšku da pobudo, naj sestavi desnosredinsko vlado z ljudsko stranko.
- 22.12. - Svet zelenih sklene, da stranka ne bo vstopila v vlado, da pa bo Drnovška in njegovo ekipo podprla.
- 23. 12. - Prvo zasedanje slovenske skupščine. Stranke se niso dogovorile o vladni koaliciji, sprejele pa so sporazum, da bo mesto predsednika parlamenta pripadlo LDS, in sicer Hermanu Rigelniku, podpredsedniki mesti pa SKD in ZL.
- 4.1. - Janez Drnovšek pošlje petim strankam osnutek koalicijske pogodbe.
- 5.1. - Krščanski demokrati sporočijo, da na tak osnutek ne bodo pristali, ker je »programsko slab«. Podobno stališče imajo združena lista, demokrati in socialdemokrati.
- 7.1. - Milan Kučan konča drugi krog pogovorov s strankami in kot kandidata za predsednika vlade predlaga Janeza Drnovškega.
- 11.1. - Janez Drnovšek doseže dogovor s SKD in z ZL o separatnem sporazumu.
- 12.1. - Glasovanje o mandatarju. Dobi samo 48 glasov.
- 16.1. - SKD in LDS na Brdu pri Kranju sestavita koalicijsko pogodbo.
- 18.1. - Svet SKD pogodbo potrdi. Drnovšek pošlje ponudbo ZL, demokratom in SDSS.
- 19.1. - Združena lista zahteva enakopraven položaj v vladi in stiri ministre.
- 20.1. - Janez Drnovšek objavi imena ministrov, ki so iz LDS, SKD, ZL, SDSS in ZS.

MANDATARJEVI MINISTRSKI KANDIDATI

Novi vladni kabinet

Janez Drnovšek je včeraj do 20. ure sestavil 15-člansko vlado

DAVORIN KRACUN

minister za ekonomske odnose in razvoj

V vladi zastopa interese LDS. Rojen je bil leta 1950, po izobrazbi je doktor ekonomskih znanosti. Od leta 1974 je bil zaposlen na mariborski Ekonomsko-poslovni fakulteti, kjer ima naziv izrednega profesorja. Bil je član prve vlade Janeza Drnovškega, v kateri je vodil ministrstvo za planiranje.

JOŽE OSTERC

minister za kmetijstvo in gozdarstvo

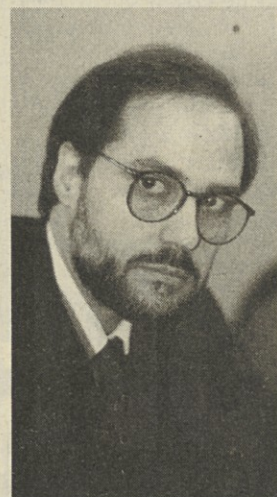
Clan SKD. Rojen je 1942, po izobrazbi doktor agronomije. Bil je predsednik Instituta za zivnoredje. Bil je tudi predsednik komisije za govedorejo pri Evropskem združenju za zivnoredje, in redni profesor in prodekan Biotehnične fakultete. Kmetijski resor je vodil že v Peterletovi vladi.

JOŽICA PUHAR

ministrica za delo, družino in socialne zadeve

V vlado vstopa kot predstavnica Združene liste. Rojena je bila leta 1942, po izobrazbi je diplomirana sociologinja. Doslej je bila že članica Peterletovega in Drnovškovega vladnega kabineta. V obeh vladah je vodila resor za delo. Iz izjav predstavnikov Svobodnih sindikatov Slovenije je mogoče razbrati, da kot ministrica uživa njihovo podporo.

MITJA GASPARI

minister za finance

V vladi zastopa LDS. Rojen je bil leta 1952, po izobrazbi je magister ekonomskih znanosti. Pred vstopom v vlado Janeza Drnovškega leta 1992 je bil zaposlen v Svetovni banki. Doslej je opravljal delo finančnega ministra. Javnost ga pozna kot strokovnjaka za finance in nepopustljivega človeka, ki je vstopil v vlado na povabilo Janeza Drnovškega. Na ministrskem mestu je zamenjal liberalnega demokrata Janeza Kopaca.

IVAN BIZJAK

minister za notranje zadeve

Podpredsednik slovenskih krščanskih demokratov. Rojen je 1956. Po izobrazbi matematik. Po volitvah marca 1990 je postal predsednik zbora občin. Na decembrskih volitvah 1992 je nastopil kot kandidat za predsednika republike in se dokaj visoko uvrstil.

SERGIJ PELHAN

minister za kulturo

V vladi zastopa združeno listo. Rojen je bil leta 1939, po izobrazbi je diplomirani sociolog. Je zupan občine Nova Gorica, sicer pa je doslej opravljal več kulturno-političnih funkcij.

MIHA JAZBINSEK

minister za okolje in prostor

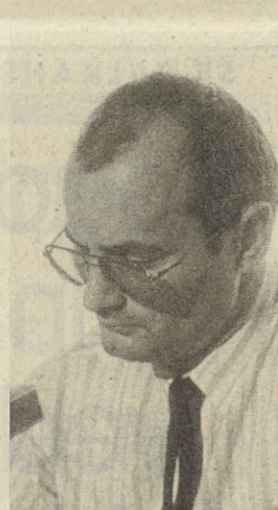
Clan LDS. Rojen je bil leta 1941, po izobrazbi diplomirani inženir arhitekture. Bil je direktor Biroja Kamnik, Zavoda za urejanje prostora in podjetja Oikos-Design. Ministrstvo za okolje in prostor je prevzel že v času Peterletove vlade, kot kandidat ZS, svoje mesto v vladi pa je ohranil tudi v obeh Drnovškovih vladah.

IGOR UMEK

minister za promet in zveze

V vladi zastopa Slovenske krščanske demokrate. Rojen leta 1956, diplomirani ekonomist. Bil je član vlade Lojzeta Peterleta, v kateri je vodil ministrstvo za planiranje. Javnosti je znan predvsem kot predlagatelj Sachsovega privatizacijskega zakona. V stranko se je včlanil po padcu Peterletove vlade. Velja za enega od vodilnih strankinih ekonomistov.

RADO BOHINC

minister za znanost in tehnologijo

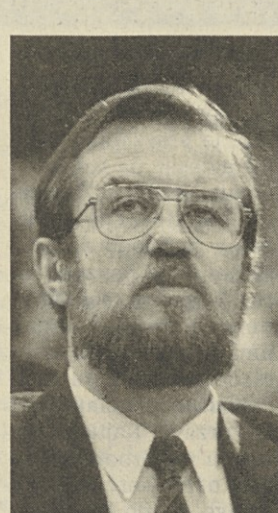
V vlado ga je predlagala združena lista. Rojen je bil leta 1949, po izobrazbi je doktor pravnih znanosti. Izkušnje za delo v vladi je pridel nabiral v zveznem izvršnem svetu, v katerem je bil član Markovičevega kabineta. Delal je tudi pri gospodarski zbornici.

MIHA KOZINC

minister za pravosodje

Clan LDS. Rojen je bil leta 1952, po izobrazbi je diplomirani pravnik. Pred vstopom v vlado je služboval kot odvetnik, priznan predvsem kot specialist za t.i. tiskovne tozbe. Bil je predsednik območnega odbora odvetnikov Ljubljane. Ministrstvo za pravosodje je vodil že v prvi Drnovškovi vladi.

LOJZE PETERLE

minister za zunanje zadeve

V vladi zastopa Slovenske krščanske demokrate, sicer pa je tudi predsednik te stranke. Rojen leta 1948, diplomirani geograf. Bil je predsednik prve vlade, izvoljene po demokratičnih parlamentarnih volitvah leta 1990. Vlado je vodil do maja 1992, ko so mu opozicijske in nekatere tedanje pozicijske stranke v parlamentu izrekle konstruktivno nezaupnico.

JANEZ JANSKA

minister za obrambo

V vlado vstopa kot član Socialdemokratske stranke Slovenije. Rojen je bil leta 1958, po izobrazbi je diplomirani obramboslovec. Javnosti je znan kot kolumnist Mladine, publicist, kritik nekdanje JLA in eden od akterjev afere JBTZ. Doslej je bil član Peterletove in Drnovškove vlade. Je podpredsednik socialdemokratske stranke.

SLAVKO GABER

minister za solstvo in sport

Clan LDS. Rojen je bil leta 1958, po izobrazbi doktor socioloških znanosti. Pred vstopom v vlado je bil predavatelj na Pedagoški fakulteti v Ljubljani in član strokovnega sveta RS za solstvo. Solski resor je vodil že v prvi Drnovškovi vladi.

MAKS TAJNIKAR

minister za gospodarske dejavnosti

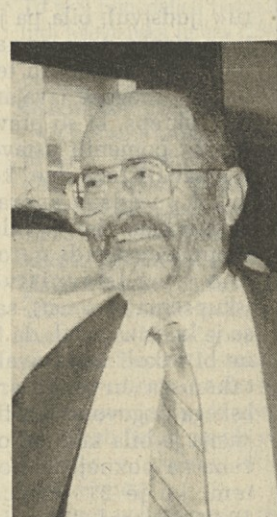
V vlado vstopa kot minister iz vrst združene liste. Rojen je bil leta 1951, po izobrazbi je doktor ekonomskih znanosti. V dosedanji Drnovškovi vladi je vodil ministrstvo za malo gospodarstvo, sicer pa se je posvečal akademski karijeri.

BOZIDAR VOLJC

minister za zdravstvo

Je član Zelenih Slovenije. Rojen je bil leta 1939, po izobrazbi je doktor medicinskih znanosti. Izkušnje za delo v vladi si je pridel nabiral, potem ko je na celu ministrstva za zdravstvo v Peterletovem vladnem kabinetu zamenjal Katjo Boh. Bil je tudi minister za zdravstvo v Drnovškovi vladi.

DUNAJ / IMOCK ODGOVARJA HAIDERJU

Avstrijsko-slovenska meja nikakor ni sporna

Haiderjeva natolcevanja iz trte izvita

IVAN LUKAN

DUNAJ/CELOVEC - Srečanje slovenskih zgodovinarjev v Slovenj Gradcu je bilo za Haiderjevo svobodnjasko stranko povod, da je novembra lani postavila zunanjemu ministru Aloisu Mocku parlamentarno vprašanje v zvezi z avstrijsko-slovensko mejo. Mock je Haiderju pred nekaj dnevi nedvoumno odgovoril, da meja med Avstrijo in Slovenijo ni sporna in pri tem namignil, da je Haider s svojimi svobodnjaskimi poslanci očitno zamenjal mejo med obema državama z etnično mejo med Slovenci in Nemci, ki je bila predmet strokovne obravnave na tem srečanju zgodovinarjev.

Mock v svojem odgovoru poudarja, da niti iz referata zgodovinarja dr. Boga Grafenauerja, niti iz drugih, ni bilo razbrati, da bi bila današnja avstrijsko-slovenska državna meja sporna. Obratno. Predstojnik zgodovinskega oddelka univerze v Mariboru, prof. Matjaz Klemencic je celo v svojem referatu o »Prevrednotenju dosedanjih raziskav o slovenskonoemski meji« izpostavil najnovejše avstrijske raziskave. Ostali referati pa da so bili namenjeni sko-

raj izključno regionalni in lokalni zgodovini.

Mock v svojem odgovoru nadalje navaja, da je Avstrija, ko je dne 15. januarja 1991 priznala Slovenijo, izrecno poudarila, da novo državo »priznava v njenih obstoječih mejah«. Nadaljnje pojasnilo o avstrijsko-slovenski meji pa ni potrebno, meni avstrijski zunanji minister. Za preprečitev nadaljnjih nactnih spekulacij o avstrijsko-slovenski meji (predvsem v nemskonacionalnih krogih na Koroskem) pa je se dodal, da je po pravih mednarodnih prava nesporno, da preide pri nastajanju neke nove države veljavnost pogodb o mejah ter pogodb, ki vsebujejo določitve meja, avtomatično na teritorialnega naslednika. S tem v zvezi velja pogodba med Republiko Avstrijo in SFR Jugoslavijo o skupni državni meji z dne 8. aprila 1965 ter pogodba z dne 29. oktobra 1975 sedaj v razmerju z Republiko Slovenijo. To dejstvo je bilo izrecno potrjeno pri izmenjavi not med Republiko Avstrijo in Republiko Slovenijo o nadaljnji veljavi določenih avstrijsko-jugoslovenskih državnih pogodb z

Avstrijski zunanji minister dr. Alois Mock

dne 16. oktobra 1992, je poudaril Mock.

Avstrijski zunanji minister je v pismenem odgovoru Haiderju tudi pojasnil, da je tradicionalno srečanje slovenskih zgodovinarjev podobno »Avstrijskemu

dnevu zgodovinarjev«. Vrh tega predavanja na tem srečanju niso nikakršna skrivnost, saj so rezultati srečanja dostopni tako slovenski kot mednarodni javnosti preko revije »Zgodovinski časopis«.

DUNAJ / V SOBOTO VELIKA MANIFESTACIJA

Avstrijska javnost proti Haiderju

Organizatorji pričakujejo več kot sto tisoč ljudi iz Koroške poseben vlak za Dunaj

IVAN LUKAN

CELOVEC/DUNAJ - Po uspešnih zborovanjih v Celovcu, Linzu, Salzburgu, ki se jih je udeležilo skupno več kot 30.000 ljudi, je v soboto, dne 23. januarja, na Dunaju na sporedu vseavstrijsko zborovanje proti sovrastrvu do tujcev in zoper rasizem. Zborovanje bo hkrati jasen odklonilni odgovor na Haiderjev referendum.

Organizatorji pričakujejo med 100.000 in 200.000 udeležencev, prireditev pa se bo začela ob 15. uri na Ballhausplatz, torej v neposredni bližini rezidence avstrijskega kanclerja. Po nagovorih predstavnikov komiteja »SOS-soclovek« in »Platforme proti sovrastrvu do tujcev in rasizmu« bodo demonstranti okrog Ringa oblikovali »verigo luči«, ob 18. uri pa naj bi Dunaj oz. Heldenplatz v centru mesta »utonil« v »morju luči«.

Tudi koroška platforma »Ljudje proti sovrastrvu do tujcev«, ki jo tvorijo nemško in slovensko govoreci, se bo udeležila dunajskega zborovanja. Avstrijske zvezne železnice pa se za Koroško, kot tudi za druge zvezne dežele, v vozni red vključile posebne vlake, ki bodo demonstrante

pripeljali v avstrijsko glavno mesto.

Prvotna vozovnica za udeležence iz Koroške stane 300 silingov, treba pa jo je naročiti v Celovcu pri Cafe Central (telefon 0463/512740) ali pri dvojezičnem casopisu »Tango« (tel. 0463/502708), v Beljaku pa pri organizaciji Alpen-Adria-alternativ (telefon 04242/22864). Posebni vlak se bo odpeljal iz Beljaka od 9.50, iz Celovca pa ob 10.16 uri. Odhod z vlakom iz Dunaja na Koroško bo ob 19.28 uri!

Sobotna veledemon-

stracija proti sovrastrvu do tujcev in rasizem ni le jasen odgovor na Haiderjev referendum o tujcih, s katerim bo Avstrija soočena med 24. januarjem n 1. februarjem, temveč je poziv vsem, naj se v tem času velikanskih sprememb v Evropi prizadevajo za strpnost in novo kulturo sožitja v Evropi.

V komiteju »SOS-soclovek« in v platformi proti sovrastrvu do tujcev in rasizmu sodujejo ugledne osebnosti iz avstrijskega političnega, kulturnega, družbenega in cerkvenega življenja.

CELOVEC /

25. jubilejni sejem gastronomije in turizma

CELOVEC - V glavnem mestu Koroške bodo letos od 13. do 17. marca že oetinjaseti priredili mednarodni sejem za gastronomijo in turizem »GAST«. Sejem je eden največjih strokovnih sejmov na tem področju v prostoru Alpe-Jadran. Razstavna površina bo prvič preseгла 20.000 kvadratnih metrov, v središču pozornosti letošnjega sejma pa bo promocija

Italije, na kateri bo sodelovala tudi tržaška trgovinska zbornica.

Na sporedu je tudi »avstrijski vinski salon« s 30 proizvajalci najkakovostnejših avstrijskih vinskih specialitet, Koroška pa bo predstavila svoje marketinske sposobnosti na področju kmetijstva.

Na sejmu pričakujejo veliko število obiskovalcev iz Slovenije in Furlanije-Juljske krajine.

NOVICE

17.000 dvojezičnih letakov proti referendumom

ZELEZNO - Inicijativa gradiscanskih Hrvatov, vokvirjena v široko akcijo »SOS-soclovek«, poziva s 17.000 dvojezičnimi letaki k solidarnosti in strpnosti do tujcev v Avstriji. Letake so razposlali na vsa gospodinjstva v dvojezičnih občinah na Gradiscanskem. Cilj akcije je, da se čimveč ljudi na Gradiscanskem ne udeleži Haiderjevega referenduma, poziv pa so poleg zastopnikov gradiscanskih Hrvatov podpisali tudi deželni in zvezni politiki socialdemokratske in ljudske stranke ter Zelene alternative, cerkveni dostojanstveniki in umetniki.

Jezikovni študij za »evropskega tajnika«

CELOVEC - Didactica, jezikovni studio za gošpodarstvo in jezike v Celovcu, prireja v spomladanskem semestru 1993 tečaj za poklic »evropskega tajnika«. Dve leti trajajoč tečaj zaključuje z mednarodno priznano diplomom, obsega pa stirijezično izobrazbo (angleščina, francosčina, španscina ter na izbiro italijanscina ali ruscina), trgovsko korespondenco, obratno ekonomijo, racunalništvo, fototipijo ter izobrazbo za menedžerje. Pogoj za studij je zrelostni izpit, tečaj pa stane med 80.000 in 100.000 silingov. Zadnji rok za prijavo je 15. februarja letos.

V Celovcu konzulat BiH

DUNAJ-CELOVEC - Poslovodja predstavništva Bosne in Hercegovine na Dunaju, Mahir Hadzijahmetović, je včeraj v Celovcu sporočil, da BiH nacrtnje odprte lastnega konzulata v koroški prestolnici. Poslovodja je v razgovoru z namestnikom koroškega deželne glavarja Petrom Ambrozijem dejal, da naj bi bil celovski konzulat na razpolago ne samo državljanom Bosne in Hercegovine, marveč bi lahko služil za organizacijo pomoči za vojne žrtve in begunce iz Bosne in v Bosni sami. Diplomati se je ob tej priliki zahvalil koroškemu prebivalstvu za pomoč beguncem.

12 novih glasbenih sol na Koroškem

CELOVEC - Kolegij koroške deželne vlade je na svoji zadnji seji sklenil odprte 12 dodatnih krajevnih glasbenih sol. Primerne prostore in instrumente bodo nabavili v Vrbi ob Vrbskem jezeru, v Grabstanju, na Bistrici pri Rožu, v Skocijanu-Kamen, ter v sedmih drugih krajih izven dvojezičnega ozemlja na Koroskem.

CELOVEC / PROTEST PROFESORJEV IN ŠTUDENTOV

Pred vhodom v celovško univerzo je zrasel zid...

Predvidene druge akcije proti kmitvi univerze

PRIREDITVE

IVAN LUKAN - IGOR SCHELLANDER

Četrtek, 21. januarja 1993

BELJAK

Mestna hisa - Paracelzova dvorana: ob 19.30 podijska diskusija »Referendum o tujcih - da ali ne« s predstavniki vseh v koroškem deželnem zboru zastopanih strank, katoliške in protestantske cerkve ter platforme »SOS - soclovek«.

Petek, 22. januarja 1993

CELOVEC

Slomskov dom: ob 19. uri Podelitev 14. Tischlerjeve nagrade NSKS in KKZ ekonomskemu in mestnemu svetniku Fricu Kumru.

DUNAJ

Klub slovenskih študentov, 7. (Mondscheingasse 11): ob 20. uri Podijska diskusija na temo »Kdor molči, soglasa« - Ali obstaja razlika med Haiderjevo ljudsko zahtevom o tujcih in politiko koalicijskih strank.

Sobota, 23. januarja 1993

BILCOVS

Gostilna pri Miklavzu: ob 19.30 predavanje Andreasa Pamperla o mirovnem pohodu Dunaj-Sarajevo (z diapozitivi).

SMIHEL-PLIBERK

Farna dvorana: ob 19.30 »Ista Aogin - Zbelede vizije - Verschwoommene Visionen« trojezični recital ob 500-letnici odkritja Amerike v izvedbi gledališke skupine Visje sole za gospodarske poklice v Sempertu pri Sentjakobu.

CELOVEC/DUNAJ - Kako naj bi »gospodarska univerza na ozkem tiru« lahko postala nadregionalno privlačna, ce nima ustreznno velike in zanimive ponudbe kot druge avstrijske univerze? Gre za tako imenovano kritično maso: ce bo premalo študijskih in kombinacijskih ponudb, bo del studirajočih odhajal na studij drugam.

Tako sprasujejo predstavniki celovških univerzitetnih učiteljev sprico dunajskega ministrskega nacrta o ukinitvi izobraževalnih ved in novi strukturi na celovski univerzi. Dejansko v predlogih ministrstva ne vidijo nič drugega kot pa

preusmeritev univeze v nekakšno visoko solo za gospodarstvo.

»Od začetka 1991. leta dalje«, je tako prof. Müller na torkovi dunajski tiskovni konferenci, »so vse razprave in studije bile prav očitno namenjene izključni odstranitvi prvotne celovške univerzitetne koncepcije.« Zastopnik srednjesolskih učiteljev Dotter: »Ce bi vedeli, da ministristvo ne misli na resna pogajanja, bi sli v javnost ze pred meseci.« Vsekakor bodo zdaj sledile protestne akcije, mogoca pa naj bi bila tudi stavka. Prvo akcijo so medtem študentje ze izpeljali. V noci na sredo so pred glavnim vhodom v

celovško univerzo postavili dokaj velik zid. Z njim izražajo svoj protest proti nacrtnovani ukinitvi študijskih smeri filozofije in pedagogike. Razobesili so tudi nagrobno tablo in pod njo položili zalni venec.

Na tiskovni konferenci na Dunaju so se povedali, da bo na zveznem ministristvu za znanost in raziskovanje potekal se en pomemben razgovor o dokončni usodi celovske univerze. Razgovora se bodo poleg predstavnikov ministrstva udeležili tudi zastopniki univerze same ter predstavniki koroške deželne vlade in koroških deželnozborskih strank.

VOLITVE / OBČNI ZBOR ZELENIH

Novi volilni zakon naj predvideva 4-odstotno klavzol za vstop v skupščino

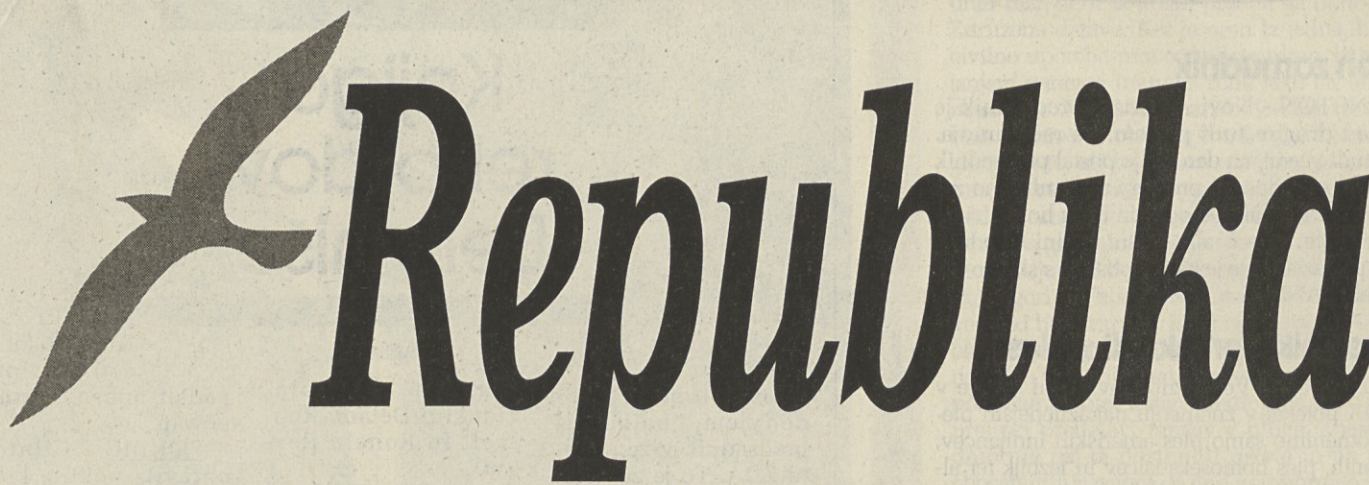
Terezija Stojšič

CELOVEC - Delegati deželne zborovanja Zelene alternative na Koroskem so se preteklo nedeljo v Celovcu izrekli za tako spremembo volilnega reda, ki bi tudi manjšim strankam omogočala vstop v koroški deželni zbor. ZAK konkretno predlaga, da bi - po zgledu zveznega volilnega reda - tudi na Koroskem uvedli 4-odstotno klavzulo. Predsednik koroških Zelenih Franz Marenits je v svojem poročilu povedal, da je njegova stranka ze imela tozadevne razgovore z vsemi manjšimi strankami in gi-

banji na Koroskem, razen z Enotno listo, ki se vabilu na razgovor ni odzvala.

Na deželnem zborovanju, katerega sta se udeležila kot referenta državna poslanka Terezija Stojšič ter poslovodja zveznega vodstva Peter Altendorfer, je bilo sklenjeno, da bodo v prihodnjih mesecih izdelali programske smernice za volilni boj za deželnozborske volitve, ki bodo najkasneje spomladi leta 1994.

Deželni zbor koroških Zelenih je potekal v delovnem vzdušju in brez večjih polemik.

Prvi slovenski dnevnik s koroško stranjo

Časopis lahko kupite v naslednjih krajih na Koroškem:

* Celovec

* Beljak

* Bekštanj

* Bilčovs

* Bistrica ob Zilji

* Brnca

* Borovlje

* Čajna

* Galicija

* Globasnica

* Goselna vas

* Grabštanj

* Hodiše

* Kotmara vas

* Labot

* Loče

* Ločilo

* Miklavčevo

* Področca

* Podgorje

* Psinja vas

* Podklošter

* Rožek

* Selo

* pri Škocijanu

* Svatne

* Šteben

* Šentilj

* Šentjakob

* Škocijan

* Šmarjeta

* v Rožu

* Šmohor

* Šmihelj/Pliberk

* Št. Ilj

* Št. Primož

* Struga

* Tinje

* Velikovec

* Vernberk

* Vrba

* Železna

* Kapla

* Žrelec

VELIKO PRAZNOVANJE, MNOGO DENARJA, VESELJE, VSEBINE PA ZAENKRAT BOLJ MALO

V Ameriki ni nič tako narobe da tega ne bi mogli popraviti

BRUNO MAROLO, ANSA

WASHINGTON - Cel Donald Trump, newjorski milijarder, se je skandaliziral: »Kar se dogaja v Washingtonu je prava norija«, je dejal. In res so mneneja v Ameriki o veliki predstavi, ki so jo tisoči spremljali v hladnem Washingtonu, milijoni pa v copatah pred televizorji, deljena kot ze dolgo ne. Dvomoj je bilo na pretek o marsicem: o velikih stroških za manifestacijo, o ekshibicionizmu gostov, o neokusnih spominkih, med katerimi prednjaci doprsni kipec Billa Clintona v oblacilih in podobi Julija Cezarja.

»Inauguration day« naj bi stal 28 milijonov dolarjev, pravijo Clintonovi sodelavci. V Washingtonu pa javno mnenje suslja, da je bilo milijonov kar 38, največ v zgodovini ZDA. Organizatorji trdijo, da ni res in, medtem ko velike limuzine z damami v krznenih plaščih drsijo po asfaltu, naglasajo, da »davkoplacevalci ne bodo plačali niti centa«, saj so veliki gospodarstvi lobiji pokrili skoraj vse stroške. K temu pa dodajajo, da so bili stroški visoki, ker je bila prireditev odprta vsem.

Bill in Hillary Clinton sta se udeležila otroške predstave, v kateri je med drugim nastopil tudi Kermit, žaba iz Muppet showa

Vendar to ne vznemirja demokratov, ki seveda praznujejo. »Dva-najst let nismo imeli te možnosti,« pravijo tisti, ki so se zbrali z vseh koncev Amerike. In Harry Belafonte, ki je sodeloval na predsinocnem koncertu (vstopnina 1.500 dolarjev) dodaja, da je končno napočil čas, ko se »lahko približamo vodnjaku«. Trenutek samo za izbrance. Da, ampak prejšnji večer je bil na vstop na generalko prost. To pa ni zadostovalo in Clinton se ne more izogniti kritiki, da se zeli priljubiti predvsem »bogatasem, ki so finan-sirali njegovo volilno kampanjo«. Placale so, kot receno, velike družbe: Merryl Lynch, Nabil-

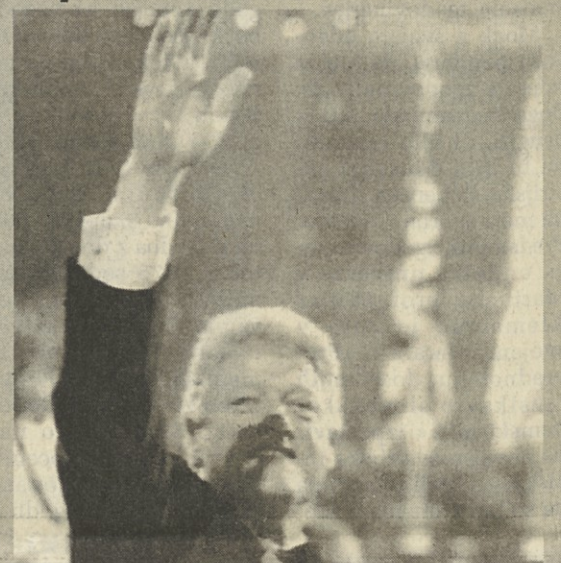
sco in druge. In tako je tudi ta »Inauguration day« izpadel kot odraz volje, da bi bila volk sit in koza cela.

Ta želja je izhajala tudi iz Clintonovega nagovora. Americanom je povedal natanko to, kar so želeli slišati in zato so mu burno ploskali. Dejal je, da je treba »prenoviti Ameriko« in »vrniti prestolnico ljudstvu, kateremu pripada«. Povedal je, da bo treba »doma in v svetu« dobro narediti vse, kar je potrebno. Osvojil je stavke in ideje Kennedyja in Martina Luthra Kinga, Jeffersona in celo Reagana, citiral je sveto pismo, predstavil se je kot pobudnik pre-nove v kontinuiteti, in z banalnim stavkom vzk-

liknil: »prijatelji državljani, napočil je nas trenutek, ne zamudimo ga!« Zahvalil se je Bushu in mu zaploskal, nato pa je napadel dvanaest let republikanske vladavine, tupatam je spominjal celo na Rossa Perota. Iz rokava je stresel probleme Amerike: gospodarstvo, okolje, AIDS, oboroževanje. Vse skupaj pa je sintetiziral s trditvijo, da »v Ameriki ni nič tako narobe, da tega ne bi bilo mogoče popraviti«. Tudi znani Schultzev psicek Snoopy je v nekem strpu dejal, da »noben problem ni tako velik, da se mu ne bi mogli izogniti«. Snoopy je tipičen proizvod Amerike. To je očitno tudi Bill Clinton.

NIČ SKUPNEGA Z BUSHEM

»Navade in razvade« predsednika Clintona

WASHINGTON - Obozuje Elvisa Prisleyja in Johna Kennedyja, nor je na hrano iz McDonald'sov, prebira Marka Avrelija... Tudi po oku-sih je Bill Clinton popolno nasprotje svojega predhodnika Georgea Busha.

Avtomobili: navdušuje se nad cabrioleti, v svoji garaži ima mustanga sinje-kovinske barve iz »legendarne 1968. letine«.

Hrana: dobesedno pozira mcdonalds'ove hamburgerje, z arašidovim maslom obložene kruhke, mangove sladolede in limoneve torte; pije cele litre ledenomrzle coca-cole. Zavraca trditve, da v MacDonald'sih prodajajo »visokokalorične smeti«, ker v njih lahko kupite tudi »kruhke s piscancem in solato«.

Film: njegova uspešnica je »Tocno opoldne« z Gery Cooperjem in Grace Kelly. Film je gledal kar devetnajstkrat.

Heroji: njegova mama Virginija.

Igre: krizanke in karte.

Knjige: »Sto let samote« Gabriela Garcie Marqueza in Marka Avrelijevi »Spomini« sta mu najljubši deli ob »Vrtincu« in Tolstojevi »Vojna in mir«, ne zavraca pa niti kriminalk.

Sport: je zasvojen od teka, saj dnevno preteče vsaj šest kilometrov.

Ura: na zapestju ima 29-dolarski timex irono-man s stoparico za tek.

Najbolj priljubljeni državniki: Abraham Lincoln, Thomas Jefferson, John Kennedy, Franklin Roosevelt in Winston Churchill.

Glaska: igra na saksofon, ki se ga je naučil kot najstnik, da bi premagal samoto. Na pamet pozna besedila vseh pesmi Elvisa Presleyja, navdušuje se tudi nad Bobom Dylanom, Wyntonom Marsalisom, Kennyjem Michaelom Boltonom in nad skupino Fleetwood Mac.

Razvade: zenske, zagotavlja pa, da to spada v preteklost in se ne bo ponovilo. (Ansa)

NOVICE

Clinton zamudnik

WASHINGTON - Novi Ameriški predsednik je znan med drugim tudi po tem, da rad zamuja. Tako je tudi včeraj, na dan, ko je postal predsednik ZDA, začel svoj dnevni program s 25-minutno zamudo. Moral bi namreč oditi iz Blair house, rezidence za goste, ki je v neposredni bližini Bele hiše ob 7.40, prikazal pa se je komaj ob 8.45 s skledo kave v rokah. (ANSA)

Predsednika proslavili s plesi

WASHINGTON - Včerajšnji slavnostni dan je v vseh ZDA potekel v znamenju najrazličnejših plesov. Naj omenimo samo ples ameriških Indijancev, ples zelenih, ples homoseksualcev in lezbijk ter alternativni ples mladih republikancev, ki so se s potoki piva skušali pripraviti na vlogo opozicije.

Bushevo maščevanje

WASHINGTON - George Bush se je pred svojim dokončnim odhodom masceval bodečemu zakladnemu ministru Lloyd Bentsnu in mu s posebnim zakonom znižal letno plačo od 144 tisoč na 99 tisoč dolarjev. Med Bentsnom in Bushem je nekaj slabe krvi se iz sedemdesetih let, ko je demokrat Bentsen premagal republikanca Busha na volitvah za senat. (ANSA)

Clintonu izročili »jedrski kovček«

WASHINGTON - Del včerajšnjega dneva je Bill posvetil studiju. Izročili so mu namreč tako imenovani »jedrski kovček«, s katerim lahko sproži jedrsko vojno. Bushov svetovalec za nacionalno varnost Brent Scowcroft mu je obrazložil, kaksna je procedura, ki omogoča predsedniku ZDA, da sproži jedrske rakete. Včerajšnja je bila le teorija, saj so kode, ki omogočajo predsedniku dostop do kompiuterja, izročili Clintonu komaj po prisegi.

George in Barbara bosta pisala spomine

WASHINGTON - Bush odhaja z nekoliko grenkobe, saj se ni prebavil volilnega poraza. Z zeno Barbaro odhajata v Houston, v Teksasu, kjer se bosta vsak iz svojega zornega kota lotila pisanja spominov. Bush bi potreboval milijon dolarjev, da si v Teksasu zgradi vilo in se tam naseli kot upokojenec. Zanimivo pa je, da so zalozniki baje pripravljeni plačati več za Barbarine spomine kot za spomine človeka, ki je do včeraj imel v roki usodo sveta...

Hillary in Tipper dvojčici na odru

WASHINGTON - Hillary Clinton in Tipper Gore sta bili včeraj skoraj enako oblečeni: obe sta imeli modra površnika in klobuka iste barve. Nista si namreč telefonirali in tako nista vedeli, kako bosta oblečeni. Clinton se je najbrž spomnil na enega svojih predhodnikov Williama Henryja Harrisona, ki je na dan prisega dobil pljučnico in mesec dni kasneje umrl, zato Bill včeraj ni slekel plašča. Mnogo bolj sporten je bil Gore, ki je ves čas bil v jopici, kljub ledeni washingtonski temperaturi.

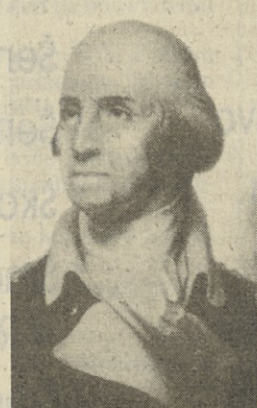
PREDSEDNIKI ZDA

Knjiga rekordov Bele hiše

WASHINGTON - Bill Clinton je, za Rooseveltom in Kennedyjem, najmlajši predsednik v zgodovini ZDA. To je zanimiv podatek, zanimive pa so tudi nekatere druge primerjave:

STAROST - Najstarejši predsednik v ameriški zgodovini je bil Ronald Reagan. Ko je bil izvoljen je bil star 69 let, ko je odšel iz Bele hiše pa 77 let. Najmlajši pa je bil Theodore Roosevelt: ko mu je bilo 42 let, je moral naslediti Williama McKinleya. John Fitzgerald Kennedy je bil najmlajši izvoljeni predsednik: ob ustoličenju je bil star 42 let.

ASTROLOGIJA - Clinton je rojen 19. avgusta 1946 v znamenju leva, tako kot Herbert Hoover in Benjamin Harrison. Sicer pa je bilo med najemnejši Bele hiše največ skorpijonov, kar pet, sledijo pa vodnarji (stirje), med katerimi

George Washington, brez otrok

Abraham Lincoln, Franklin Delano Roosevelt in Ronald Reagan.

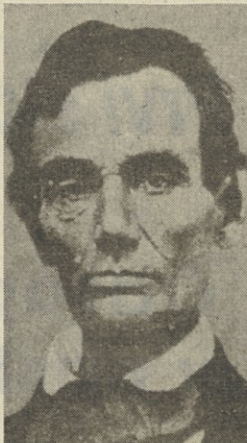
IZVOR - Clinton je prvi predsednik, ki prihaja iz Arkansasa. Največ predsednikov je Združenim državam Amerike »dala« Virginia, in sicer kar osem od skupnih 42. Sledijo Ohio (sedem predsednikov), New York in Massachusetts. V Kaliforniji, največji ameriški državi, se je rodil samo en predsednik, Richard Nixon.

DRUZINA - Z eno samo hčerko, 12-letno Chelsea, Bill Clinton in soproga Hillary se zdalec ne dosega poprecja številčnosti družin ameriških predsednikov, ki so imeli poprečno 3, 75 otrok. John Tyler ima pri tem rekord, saj je imel, res da z dvema ženama, kar 15 otrok. Na drugem mestu je Henry Harrison z 10 otroki, vendar je ostal na predsedniškem mestu zelo kratek čas, saj je umrl mesec dni po ustoličenju. Šest predsednikov ni imelo otrok; med temi je bil tudi George Washington.

VERA - Bill Clinton je baptist, kot so bili tudi Warren Harding, Harry Truman in Jimmy Carter. Njegova žena Hillary je metodistka. Edini katolikan v Beli hiši je bil John Kennedy. Trije predsedniki, to so Thomas Jefferson, Abraham

Lincoln in Andrew Johnson niso pripadali nobeni veroizpovedi.

POKLIC - Clinton opravlja poklic, ki je najpogostejši med

Abraham Lincoln, nobene verzipovedi

ameriškim prtedsedniki: Kar 25 jih je bilo odvetnikov, preden so se začeli ukvarjati s politiko. Kar zadeva ostale sta najpogostejša poklica vojska in državna služba. Edina izjema je bil Herbert Hoover, ki je bil inženir.

IZOBRAZBA - Bill Clinton je, kot 33 svojih predhodnikov, dokoncal univerzitetni studij. Med ostalimi devetimi so tudi Abraham Lincoln, Grover Cleveland in Harry Truman.

POLITICNA KARIERA - Clinton je 16. predsednik, ki je bil prej guverner ene izmed ameriških držav. Mnogo večje je stevilo tistih, ki so bili poslanci al senatorji: kar 24.

Novi ameriški predsednik je moral tudi obvezno pozdraviti Bushevo psicko Millie (Telefoto AP)

PLESI, DOLARJI, AVTOBUSI, O VSEM GOVORIJO:

Številke, številke ...

WASHINGTON - Številke so včasih zgovornejšje od besed. O Clintonovem ustoličenju in o ameriških predsednikih sploh smo zbrali naslednje:

1 - Stevilo plesov ob ustoličenju tretjega predsednika ZDA Andrewa Jacksona.

3 - Ure trajanja »open house«, danšnjega sprejema v Beli hiši, ko bodo imeli vsi državljani prost vstop.

4 - Stevilo plesov ob ustoličenju Davida Eisenhowerja.

5 - Predsednikov, ki so bili levicarji (vključno s Clintonom).

6 - Stevilo plesov ob ustoličenju Richarda Nixona.

7 - Placanih komentatorjev, ki so občinstvu po zvonicah opisovali včerajšnja dogajanja.

8 - Stevilo plesov ob ustoličenju Ronalda Reagana.

9 - Stevilo plesov ob ustoličenju Georgea Busha.

10 - Stevilo plesov ob ustoličenju Billa Clintona.

12 - Stevilo alegoričnih vozov na včerajšnji paradi.

19 - Vstopnina (v dolarjih) za včerajšnjo parado, koncert 24 godb s šestimi osliski, simbolom demokratske stranke.

50 - Vstopnina (v dolarjih) na »alternativni ples« republikanske stranke z naslovom »Mourning in America« (Zalovanje v Ameriki).

52 - Stevilo ogrevanih sotorov, v katerih bodo prodajali spominčke, sendvice in obrtne izdelke.

125 - Vstopnina (v dolarjih) na enega od sinocnih desetih plesov.

300 - Stevilo avtobusov, s katerimi organizatorji prevajajo ugledne goste

iz hotelov na slovesnosti in nazaj.

500 - Stevilo pozivnikov, ki so jih razdelili 500 od skupnih 3.500 placanih funkcionarjev na včerajšnji slovesnosti.

600 - Stevilo javnih stranišč, ki so jih namestili ob cesti, po kateri je potekala parada.

80.000 - Cena, v dolarjih, ustoličenje Georgea Busha.

100.000 - Stevilo cvetic, ki so jih uporabili za okrasitev krajev slovesnosti ustoličenja Billa Clintona.

29 milijonov dolarjev - Stroški za ustoličenje Georgea Busha.

29 milijonov dolarjev - Stroški za ustoličenje Billa Clintona, kot so jih navedli organizatorji.

38 milijonov dolarjev - Stroški za ustoličenje Billa Clintona, kot so jih izračunala sredstva javnega obveščanja.

RAČUNALNIŠTVO

Z genetiko do manjših čipov

M. E.

Izdelovalci mikročipov bodo svoje izdelke lahko se pomanjšali s pomočjo DNA, znamenite dvojne vijalice, ki tvori dednino. Dvema evropskima raziskovalcema je namreč uspela tehnika »gojenja« te molekule na ravnih površinah po natančno izbranem vzorcu. DNA sama na sebi ne bo del čipa, z njeno pomočjo pa bo nanj narisano vezje, nekajkrat drobnejše, kot to dopusca danasnja tehnologija.

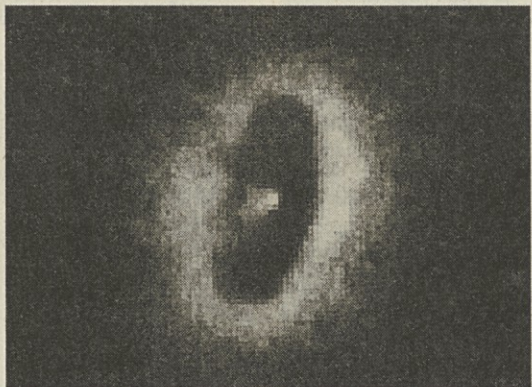
Cornelis Hollenberg iz Univerze v Düsseldorfu in Ernesto di Mauro z rimske univerze La Sapienza sta se odločila za to tehnologijo preprosto zato, ker je DNA gotovo najbolje raziskana molekula velikanka, je razmeroma preprosto grajena in jo je mogoče sestavljati kot legokocke, z lahkoto in po natančnem nacrtu. Hollenberg in di Mauro sestavljata verige DNA s sintezo, ki je v molekularni biologiji že znana in utečena. Najprej zgradijo en konec verige z zanko v obliki lasnice, ki se zvije in zlepi sama s seboj. Nanjo dodajata nove člene, nukleinske baze, v poljubno izbranem zaporedju in gradita razvejica, stacišča in ravne odseke, konce pa zaprejo z novo »lasnico«. S programirano sintezo določenih zaporedij je mogoče doseči kakršno koli omrežje, je zapisano v patentu. Nitka, sestavljena iz 3000 baz, je dolga le en mikrometer in verjetnost napake je le ena na milijardo. Debelina nitke je 1 ali 2 nanometra, odvisno od tega, ali je vijalcina enojna ali dvojna. Z doslej dosegljivo tehnologijo v industriji čipov so najtanjše zice debele približno en mikrometer, kaj je 1000-krat več od verige DNA. Raziskovalca svoje mreže gradita na trdni podlagi s površino, ki odbija vodo, na primer iz polietilena. Na ploščo jo zasidrata s kapljico beljakovine, ki deluje kot molekularno lepilo. Za ključne dele svojega omrežja, kot so zaključene zanke ali stične točke, izbirata baze, za katere vesta, da se bodo spojile z beljakovino in tam tudi usidrle. Za ustvarjanje mreže elektronskih povezav uporabljajo zdaj v industriji vzorce, imenovane maske, ki jih polagajo na površino, pokrito s snovjo, občutljivo na svetlobo. Postopek take fotolitografije z odtiskanjem vzorca, odjedkavanjem in nanašanjem novih plasti večkrat ponovijo in postopoma zgradijo zazeleno vezje. Maske najprej narišejo v velikosti več metrov, nato pa jih optično pomanjšujejo, dokler ne dosežejo velikosti čipa. Pri tem prihaja do napak, ki jih mreža DNA nima. Ta je grajena že v dokončni velikosti. Raziskovalca predlagata, da bi mreže DNA gradili neposredno na silikonski plošči, ki bi dele čipa zascitila ob nanasanju novega polprevodnega sloja. Po odstranitvi DNA bi ostalo omrežje, kjer novega nanosa ni.

ASTRONOMIJA

Teleskopske nadrobnosti o črni luknji

M. K.

Znani Hubblov vesoljski teleskop je dal astronomom doslej najboljši vpogled v disk snovi, ki je vsrkana v črno luknjo. Tako vsaj domnevajo številni znanstveniki, pa tega za zdaj zal se ne morejo dokazati. »To je prvi primer, ko lahko urejeno ugotavljamo pline v disku v odnosu do okolja črne luknje,« pojasnjuje Holland Ford, znanstvenik z univerze John Hopkins, ki je analiziral podatke vesoljskega teleskopa. Disk predstavlja jedro galaksije NGC 4261 v področju ozvezdja Device, ki je 45 milijonov svetlobnih let oddaljeno od Zemlje. Posnetek je bil napravljen s širokokotno in planetarno kamero vesoljskega teleskopa. Walter Jaffe z Leidenovega observatorija na Nizozemskem domneva, da je jedro po vsej verjetnosti črna luknja z desetmilijonkrat večjo maso od mase Sonca. Galaksija je bila izbrana za opazovanje zato, ker je ena od najsvetlejših v tej zvezdni kopici. Prejšnja opazovanja z radijskimi teleskopi so pokazala več nasprotujočih si curkov, ki so izhajali iz vročih plinov, oddaljenih 80.000 svetlobnih let. Spektroskopski podatki kažejo ionizirajoče pline, ki se gibljejo s hitrostjo več milijonov kilometrov na uro ali z enim odstotkom svetlobne hitrosti. Večina astronomov misli, da je pojava povzroča snov, ki je vsrkana v masivno črno luknjo v jedru galaksije. Disk je glede na opazovalca na Zemlji nagnjen za 60 kotnih stopinj, vendar jasno kaže na pestice galaksije. Ko bo Nasa konec leta 1993 opravila servis in popravilo vesoljskega teleskopa na zelo zapletenem poletu vesoljskega letala shuttle, naj bi bili raziskovalci sposobni z uporabo spektroskopskih podatkov raziskati gibanje plinov v nekaj deset svetlobnih let obseznem področju domnevne črne luknje. Tako bi z meritvijo mase dokazali njen obstoj.

Hubblova širokokotna kamera je slikala črno luknjo v področju galaksije NGC 4261.

EKOLOGIJA / AL GORE, POLITIK PRIHODNOSTI IN EKOLOŠKIH NAZOROV

Avtoritativna knjiga za evropske politike

V. STEFANOVIČ

Ameriške predsedniške volitve so bile vedno politični dogodek svetovnih razsežnosti. Tudi tokrat ni bilo nič drugega. Tako časopisni kot elektronski mediji so na vseh zemljepisnih sirinah osrednjo pozornost posvetili Bushovi in Clintonovi predvolilni kampanji. Po Clintonovi zmagi pa se je mrzlica brz polegla in vse je spet steklo rutinsko. Eden izmed takšnih "stranskih" dogodkov je bil tudi razglasitev Ala Gorea za podpredsednika ZDA.

Mogli bi reci: nova stranka na oblasti, nova vlada, novi ljudje. Toda uveljavitev osebnosti Ala Gorea v osrednjih ameriških političnih krogih pomeni veliko več. Al Gore je namreč predstavnik politikov novega, vizionarskega kova. To je politik, ki mu je zamisel o trajnem razvoju zelo blizu. Zanj bi mogli reci, da je v nasprotju z mnogimi politikimi ekološko usmerjen oziroma na strani zelenih.

Proti koncu lanskega leta je Jonathan Porritt v književni prilogi Timea objavil recenzijo Goreove najnovejše knjige Zemlja v ravnovesju. V tem delu Gore ne govori samo o okolju. To je obenem razmišljanje o gospodarstvu in tehnologiji, vrednotah in duhovnosti. Knjiga je tudi osebna, življenjska in custvena. Ena izmed najboljših knjig o tej tematiki, ki jo je napisal kak aktiven politik, kot pravi recenzent. Gore ni hotel počakati, da bi kot večina njegovih upokojenih kolegov izpovedal osebne nazore in zamisli sele po izteku kariere. To je raje napravil na samem začetku političnega vzpona.

Za Gorea pravijo, da ni politik taksnega kova, kakršna je bila recimo nekdanja norveška ministrska predsednica Bruntlandova, ki se je ukvarjala z globalnimi ekološkimi vprašanji, hkrati pa je zamizala pred množičnim pokolom kitov v vodah lastne države. Goreove politične ambicije so bile vedno zelo visokoletete - in taksne so tudi danes.

Kot demokratični predsedniški kandidat je leta 1988 prestal bridke preskušnje, iz katerih pa se je veliko naučil, kajti spoznal je porazno dejstvo, da večine Američanov globalna ekološka vprašanja prav nič ne zanimajo. Kljub tedanjemu neuspehu ga imajo mnogi že zdaj za glavnega predsedniškega kandidata v letu 1996, kajti prepričani so, da njegov čas sele prihaja. Gore je tipičen južnjaski demokrat, politik Jeffersonovega kova, strasten zagovornik svobodnega trga in podjetniške ustvarjalnosti, neomahljiv domoljub, staroziten in pristen baptist. Skupni imenovalec te zelo neznane mešanice značilnosti je t.i. "zeleno pridigarstvo". Izraženi so bili dvomi o tem, kako in v kakšni meri bo tako profiliran in usmerjen politik mogel pomagati demokratu v boju za oblast. Se zlasti zato, ker so ga v Bushovem volilnem taboru že prej napadali kot ekološkega ekstremista. Očitno pa so se tako pesimisti kot zlonamernezi usteli.

V predvolilni kampanji, katere osnovna vprašanja so proračunski primanjkljaj, delovna mesta, domače težave in obnova "ameriške velicine", je Goreovo knjigo na prvi pogled razumeti bolj kot klic k odgovornosti kot opozarjanje na pomembne politične spremembe, kar je sicer njen temeljni namen. Prav to naj bi bila po mnenju strokovnih krogov Goreova sibka točka, tista, kjer naj bi bil ranljiv.

Toda v ameriški javnosti opazimo neki paradoksi, ki se mu zna

zni del bremena prevzeti na svoja ramena. Sam je že leta 1988 doumel, da z altruizmom in celo s prosvetliljskimi lastnimi interesi za dobro planeta ni moč veliko doseči.

Zato je zavestno potisnil v ozadje mnoga pomembna in sporna vprašanja, denimo vlogo oboroženih sil in groteskno porabo denarja za oboroževanje oziroma nespodbito dejstvo, da je trajni razvoj čisto navadna iluzija, če ni oprtna korenito zmanjšanje obstoječih materialnih razlik na svetovni ravni.

sem krize sistema vrednot.

Ateist, anarhist in posvetnež bi zdaj najbrž porekli, da jih stvar ne zanima več. Knjiga Zemlja v ravnovesju je res globoko spiritualna. Gore kot baptist cuti, da nam je dolžnosti "upravnika narave" naložil Bog in da te naloge zahtevajo posebne osebne in politične odločitve. "Kako more kdo slaviti Boga, hkrati pa globoko prezirati stvariteljstvo? Kako more kdo cednostno živeti z naravo, ki je dana od Boga, hkrati pa se s pustosenjem znasati

tniki se že zdaj malce posmehujejo njegovemu vizionarstvu in to zamisel ocenjujejo natanko tako, kot so britanski konservativci svoj čas ocenili manifest laburistične stranke.

Toda mnogi komentatorji Goreovo politiko že doumevajo kot nekakšen strateski, marketinski in inovativni način razmišljanja, ki bi utegnilo rešiti današnji kapitalistični sistem pred njegovo lastno prirojeno destruktivnostjo.

Večina ekologov, se zlasti tistih, ki odlcoajo na področju zascite življenjskega okolja, bo do Goreovih zamislih in argumentov najbrz se

Gore veliko preprosteje oziroma rahlocutneje prilagodi kot njegovi neusmiljeni republikanski kritiki in nasprotniki. Raziskave javnega mnenja so pokazale, da povprečni American od svojega predsednika zares pričakuje, da se bo posvetil predvsem reševanju domačih težav, ki navadnega državljana veliko bolj zaposlujejo kot mednarodna vprašanja, kakršna so Somalija ali Bosna. Po drugi strani pa tudi želi, da bi Amerika ostala vodilna svobodnega sveta in da bi aktivno in konstruktivno izkoristila svoj položaj svetovne velesile oziroma da bi povedla druge države v skupno reševanje ekoloških problemov. V skladu s tem Gore zagovarja mnenje, da bi prav Amerika morala prete-

Gore je sklenil, da bo vso energijo usmeril v vprašanje, ki se mu zdi najvažnejše: Kako iz reševanja življenjskega okolja napraviti osrednje, organizacijsko naloženo civilizacijsko? Zanj je to vprašanje celo usodnega pomena, in to toliko bolj, ker je že dolgo tega spoznal, da ne-nehne ekoapokaliptične groznje zares pretrejejo zelo malo ljudi.

Njegova predstavitev ključnih ekoloških vprašanj je zelo razumljiva in nazorna, vendar jih sam obravnava predvsem kot simptome nase disfunkcionalne civilizacije oziroma kot neizogibne posledice fizičnih poškodb, do katerih je prišlo zato, ker smo se odtujili živemu svetu. Osrednja teza njegove knjige je ta, da so ekološke krize predv-

nad njo? "... Zares, nihče Goreu ne more očitati, da se stvari ne loteva dovolj vizionarsko. Njegovo zgodovinsko misljenje o tem, da smo naredili kriz čez sistem vrednot, ki zdaj zelo slabo funkcionira, je zares impresivno, in kot avtor se posteno in celovito loteva skrbi za pamet in duha (torej področja, ki se zdi večini politikov "prepovedano").

Sele tedaj, ko je nanižal in neizprosno analiziral te temeljne težave in značilnosti nase disfunkcionalne civilizacije, je spustil svojo politično bombo - globalni "ekoloski Marshallov plan". Doslej je bilo le malo političnih zamisli, ki bi bile ekološko intonirane v takšnih razsežnostih in s tako močnimi poudarki. Njegovi republikanski naspro-

precej časa zadržana. Kljub vsemu je spodbudno, da ideje taksne usmeritve in kakovosti izvirajo iz ameriškega političnega establišmenta. Se pa smemo vprašati, do kakšne mere bo Al Gore svoje zamisli mogel uresničiti, dokler bo opravljal sedanjio politično funkcijo. Ne glede na to pa bo zanimivo tudi videti, koliko tega, kar ameriški podpredsednik misli in predlaga, bo preslo Atlantik in kakšen bo odmev v naših političnih krogih. Težko je verjeti, da bi kdo izmed vodilnih evropskih politikov danes mogel napisati tako avtoritativno knjigo. Al Gore je clovek ekološke in politične prihodnosti. S prebiranjem njegovega dela se je moč marsikaj naučiti.

NOVICE

Pozdravimo Titane!

NEW YORK - Astronomi že od začetka sedemdesetih vedo, da je na Titanu, največji Saturnovi luni, mogoče najti skoraj organske snovi, iz katerih se je razvilo življenje na Zemlji. Vendar pa naj bi bil po splošnem prepričanju oddaljeni satelit s temperaturo -1200C trajno zamrznjen, zato se organske spojine ne bi mogle mešati s tekoko vodo, ki je za razvoj nam znanih življenjskih oblik bistvenega pomena. Pred nedavnim pa so znanstveniki z Univerze Cornell objavili teorijo, po kateri se Titanova ledena notranjost občasno stali, tako da bi bila evolucija nacejno mogoča. Domneva temelji na dejstvu, da je na Saturnove mrzle lune (in torej tudi na Titan) v zadnjih treh milijardah let padlo veliko meteoritov. Kinetična energija meteorita se ob trku z zamrznjenim satelitom pretvori v toploto, ki led stali, obenem pa pljusne mešanico vode in organskih snovi po površju.

Krater, ki nastane ob padcu meteorita, naj bi bil globok vsaj sto metrov. Ob površju se začne seveda takoj strjevati, notranjost pa naj bi v celoti zamrznila sele po 300 do 400 letih. Vrhinja leden deluje kot izolator in varuje staljeni del lune pred zunanjim mrazom, kar naj bi omogočilo kemično evolucijo. Če bi se izkazalo, da je ta teorija pravilna, bodo morali astrofiziki ponovno pretehtati svoje predstave o tem, kje vse je mogoče življenje. V tem primeru seveda se ne bi mogli reci, da se je na Titanu življenje že razvilo; vseeno pa bi bil to pomemben znak, da sega predbiološka organska kemija precej čez sedanje okvire.

Kilovati iz kiloton

CAMBRIDGE - Prvi primer predelave mecev v pluge po koncu hladne vojne je sporazum Združenih držav Amerike in Rusije o prodaji obogatene urana iz odstranjenih sovjetskih jedrskih konic, ki bodo rabile kot gorivo za ameriške jedrske elektrarne. ZDA naj bi v naslednjih dvajsetih letih kupile 500 metrichnih ton urana po se nedoločeni ceni, ki pa bo brzkone presegala milijardo ameriških dolarjev. V prvih petih letih bo Rusija priskrbelo vsaj 10, nato pa vsaj 30 metrichnih ton letno. Tako hitro pač lahko izločijo uran iz več tisoč jedrskih konic, ki so jih že ali jih se bodo vzeli iz uporabe. Celotni nacrt si je l. 1991 zamislil Thomas Neff, fizik z MIT, ki je vladi obeh držav tudi spravil za pogajalsko mizo. Rusi bodo predali močno obogaten uran, ki vsebuje kar 97 odstotkov izotopa urana 235, ki ga potrebujemo za jedrsko verizno reakcijo. V naravnem uranu je tega izotopa manj kot odstotek. Ker je tako kvaliteten uran prvovrstno blago, bo zanimiv za vsako državo, ki razvija jedrsko orožje. Zato spremljajo program tako pozdravi kot svarila: mnogo bolje je, da kupijo uran namesto koga drugega Američani, hkrati pa bo treba ruske pošiljke dobro zavarovati pred roparji. Kraja tako močno obogatene urana je namreč precej cenejša, preprostejša in hitrejša od gradnje tehnološko zahtevnih obratov za predelavo naravnega urana. Poleg tega pa je količina, potrebna za verizno reakcijo, razmeroma majhna - le 11 kg čistega urana 235. Eden od načinov za zmanjšanje možnosti kraje bi bil, da bi obogateni uran razredčili ze Rusi, preden ga bodo poslali v Združene države. Ker je uran iz jedrskih konic za civilno uporabo preveč koncentriran, bi ga z dodajanjem naravne uranove rude tako ali tako morali razredčiti. Gorivo za ameriške jedrske reaktorje vsebuje namreč le okoli 3, 5 odstotka urana 235. Ne glede na to, ali bo uran razredčen ali ne, bodo po mnenju strokovnjakov pošiljke v primeru nesreče lahko resno ogrozile okolje. Zabojniki za prevoz urana so grajeni za cestni promet in brzkone ne bi mogli kljubovati dolgotrajnejšim plamenom ladijskega goriva Thomas Neff predlaga dva načina prevoza, ki bi nevarnost kraje in možnost onesnaženja okolja kar najbolj omejila. Prva inačica predvideva uporabo vojaških letal, s katerimi že zdaj prevajajo podobne tovore. Drugi predlog pa je se korak naprej pri predelavi mecev v pluge: z jedrskih podmornic naj bi odstranili rakete in jih naložili z obogatenim uranom. V eno podmornico je mogoče natovoriti desetonsko pošiljko. Ker je jedrske podmornice v resnici nemogoče izslediti, bi bil tovar popolnoma varen pred roparji. Poleg tega pa nesreča pod morskio gladino najverjetneje ne bi imela hujših posledic za okolje, saj se v najslabšem primeru lahko potopi.

Je zajedalska bela mušica nova vrsta mrčesa?

RIVERSIDE - Neznatne bele mušice, ki so predlansko poletje na povrtninah v Kaliforniji in Arizoni naredile za več kot 500 milijonov dolarjev skode, ne sodijo med krompirjeve bele mušice, kot so bili prepričani agronomi, marveč so povsem nova vrsta zuzelk, ki so odporne na vsa doslej znana sredstva proti mrčesu. To so s posebnimi genetskimi testi in drugimi raziskavami ugotovili znanstveniki s kalifornijske univerze v Riversidu v ZDA in svoja dognanja objavili v najnovejši številki revije Science. Srebrnokrila bela mušica, kot so poimenovali novo zuzelko, se je prvič pojavila poleti 1991. na nasadih povrtnin v Arizoni, Kaliforniji in se v nekaterih južnih državah ZDA in povzročila pravo opustošenje. Napadala je predvsem melone, bombaz, solato, zeleno in se nekatere povrtnine, iz njih sesala sokove ter pri tem izločala lepljivo snov, vabljivo za plesni. Videti je bila prav taka kot krompirjeva bela mušica, zato so znanstveniki menili, da gre za novo različico te vrste. Begalo pa jih je dejstvo, da je bila zuzelka odporna na pesticide in da je napadala tudi povrtnine, ki se jih druge mušice niso dotaknile. Zato so se vendarle odločili s pomočjo genetskih tehnik in proučevanja parjenja preveriti, če morda le ne gre za novo vrsto.

Odkrili so, da so med belo krompirjevo in novo mušico razlike v njunih DNA in tudi, da imata različne encime. Ko so ju poskusali križati, so ugotovili, da oploditev ni mogoča. Kljub temu, da bo potrebno se več raziskav, raziskovalci s kalifornijske univerze menijo, da ze dosedanje ugotovitve zadostujejo za trditve, da gre za novo vrsto mrčesa. Nekateri drugi entomologi jim sicer se oporekajo, vendar se vsi strinjajo, da je naslednji potrebni korak odkriti, od kod srebrnokrila bela mušica izvira (prvic se je menda pojavila v specializirani vrtnarji za božične zvezde na Floridi). To bi jim namreč pomagalo odkriti njene morebitne naravne sovražnike in zaustaviti njen ponovni opustoševalni polet. (F. P.)

planinski svet

Zdravniki Himalajci v SPDT

V Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Franciška 20 je bilo zvečer, v priredbi SPDT, nedvomno zanimivo znanstveno predavanje o tem, kaj premore človek v gorskih višinah nad 5000 metrov in se više. V društvu se bodo predstavili trije ugledni zdravniki dr. Borut Spacal, dr. Rafko Dolhar in dr. Dani Zerjal, ki so se lanskega septembra udeležili medicinsko-znanstvene odprave v Himalajo, ki jo je organiziral Center za športno medicino iz Trzica. Odprava je dopotovala v Kathmandu v Nepal in poletela najprej v Luklo v osrčje dežele šerp, Po odhodu so se udeleženci v spremstvu domačinov, v glavnem nosačev, napotili do baznega tabora pod Everestom. Med potjo, ki se je stalno dvigala do višine nad 5000 metrov, so zdravniki opravljali vrsto poiskovov in meritev na udeležencih odprave v zvezi z vzdržljivostjo in v prvi vrsti z dihanjem v izrednih pogojih pomanjkanja kisika. Na svoji poti pod Everest so zbrali obsežno dokumentacijo različnih podatkov in to svoje delo prikazali zvečer na predavanju, ki ga bodo obogatili z videofilmom in vrsto diapozitivov.

Tema predavanja dr. Spacala, dr. Dolharja in dr. Zerjale je nedvomno zelo zanimiva in privlačna, zlasti za planince in alpiniste, ki se pri svojih vzponih v visokogorja stalno spopadajo s podobnimi problemi. Kot receno, je nocojsnje predavanje zelo zanimivo in bo prav gotovo pritegnilo širsi krog poslušalcev. Zacetek ob 20.30.

Sneg, sneg...

Neugodne snežne razmere povzročajo precej težav ne samo turistnim središčem, ampak tudi našim prizadevnim organizatorjem smučarskih tečajev SPDT. Smučarski odsek je zastavil vse svoje sile, da bi tudi letosnji tečaji na snegu za zacetnike in starejše mladince potekali cim-boljše.

Zmanjkal pa je bistveni element: sneg. Kljub vsemu so se vaditelji in tečajniki v spremstvu staršev tudi prejšnjo nedeljo odpeljali v Ravascletto in se povzpeli na vrh Zoncolana, kjer obstajajo se kolikorotliko dobri pogoji za smučanje.

Tečaji so se redno odvijali, tisti pa, ki so pršli na sneg, da bi se malo nasmučali, pa sploh niso pršli na svoj račun. Na progah je bilo več travnatih zaplat in kamenja, da je bil se vsak spust tvegan pocetje. To se je poznalo tudi na žicnicah, kjer ni bilo nobenega cakanja, pa tudi sicer na Zoncolanu ni bilo nobene gneče.

Ni kaj. Tečaji se nadaljujejo in v nedeljo bo avtobus spet vozil v Ravascletto. Prireditelji in vaditelji sicer upajo, da bo zasnežilo, vendar zal ni nobenih izgledov, saj vremenslovcvi pravijo, da se bo se več dni nadaljevalo v suhi in sorazmerno tople vreme... (L.A.)

Istevici

Končano košarkarsko državno mladinsko prvenstvo

Koncal se je regularni del mladinskega državnega košarkarskega prvenstva, na katerem nastopa tudi Jadran Farco. Za dopolnitev lestvice manjkajo se tri zaostale tekme, jadranci pa bodo svojo tekmo nadoknadili v ponedeljek, 25. t.m., ko bodo ob 19. uri v telovadnici doma Ervatti igrali proti Benettonu iz Trevisa, pri katerem igra tudi nova »zvezda« German Scarone. Naj omenimo le, da je Benetton v prejšnjem kolu premagal San Donà kar z 80 točkami razlike.

IZIDI 9. KOLA: Jadran Farco - Menta Più 79:93, Benetton - San Donà 167:87, Scaini - Stefanel 77:83.

VRSTNI RED: Benetton Treviso 16, Scaini Benetke in Stefanel Trst 12, Menta Più Gorica 8, San Donà 4, Jadran Farco 2.

Ne glede na ponedeljkovo zaostalo tekmo proti Benettonu bo Jadran Farco igral v drugem delu tega prvenstva v tolažilni skupini, kjer se bo spoprijel z ekipami, ki so se uvrstile od 5. do 8. mesta v skupini iz Veneta in Lombardije.

Dečki

Proti premocnemu Stefanelu je bil poleg tega se okmjeni Polet povsem brez moči. Poletovci pa bodo v prihodnjem kolu spet pred težko nalogo, saj bodo igrali proti drugouvrščenemu Don Boscu B.

IZIDI 6. KOLA: Stefanel - Polet Zidarić 138:33, Poggi - SGT 99:51, Servolana - Don Bosco A 111:81, Libertas - Don Bosco B 57:74.

VRSTNI RED: Stefanel 12, Don Bosco B 10, Servolana 8, Libertas 6, Polet Zidarić in Don Bosco A 4, SGT in Poggi 2.

PRIHODNJE KOLO: Polet Zidarić - Don Bosco B, Don Bosco A - Poggi, SGT - Stefanel, Servolana - Libertas.

Obvestila

SLOVENSKE PLANINSKE DRUŠTVO TRST

vabi člane smučarje, naj se ob priliki tečajev na Zoncolanu, udeležijo smučarskih izletov vsako nedeljo do 31. januarja. V avtobusih je več prostih mest na voljo ljubiteljem snega. Interesenti naj javijo svojo udeležbo načelnici smučarskega odseka Valentini Fachin (tel. 634648).

SMUCARSKI KLUB

DEVIN organizira 24. januarja prevoz in tečaj na snegu v Podklostru (Arnoldstein). Za informacije in vpisovanje lahko telefonirate Skerku - 200236 ali Sosicu 220423.

SD BREG

SMUCARSKA SEKCIJA obvesca, da je na razpolago se nekaj mest za smučarski izlet v Gerlitzen, ki bo v nedeljo, 24. t.m.. Zainteresirani naj se oglasio pri Miranu Zobcu na tel. st. 228297 po 19. uri. Potreben je veljaven dokument za odhod v tujino.

ZŠSDI želi sodelovati v delu OKS

Olimpijski komite Slovenije je imel te dni svojo tretjo redno sejo skupščine, na kateri so poročali o minulem delovanju, o nastopih na olimpijskih igrah, o uveljavljanju OKS-a na mednarodnih prizoriščih.

Skupščine se je udeležila tudi delegacija ZŠSDI-ja, ki jo je vodil predsednik za trzasko pokrajino Livio Valencic.

Po razpravi in diskusiji o delu te organizacije, je svoj pozdrav v imenu zamejskih sportnikov prinesel tudi Valencic, ki je med drugim prikazal prisotnim delovanje in uspehe naših sportnikov s Trzaskega in Goriskega. Zamejski predstavnik je poudaril važnost teh uspehov, ki morajo imeti pomen tudi za matico, kajti sportni svet je enoten in ne pozna meja. V tej zvezi je Valencic prisotnim ponovno predlagal, da bi kooptirali v komite zamejskega predstavnika, ki bi po popravku pravilnika postal polnopravni član te organizacije. Prisotni so z aplavzom sprejeli predlog, predsednik OKS-a Janez Kocijancic pa je zagotovil, da bodo na naslednji redni seji o tem govorili in si prizadevali, da bi že v kratkem tudi predstavnik zamejskega sporta sedel v slovenskem olimpijskem odboru.

Na tej seji pa je OKS že sprejel spremembo nekaterih pravil, ki zadevajo predvsem zaščito olimpijskih simbolov MOK in OKS ter nove mandate članov odbora, ki jih bodo odslej volili vsako leto. Nova skupščina ima tako 37 članov, sestavljajo pa jo predstavniki posameznih sportnih zvez in nosilci zlatih olimpijskih odličij v posamičnih sportih.

V zvezi z opravljenim delom v lanskem letu je bilo poudarjeno, da je v bistvu najpomembnejše priznanje OKS s strani MOK, kar je bil pogoj za nastop slovenske reprezentance na zimskih in letnih olimpijskih igrah v Albertvillu oziroma Barceloni. Nastop slovenskih sportnikov je bil pozitivno ocenjen, saj so slovenski sportniki z osvojitvijo dveh bronastih kolajin in ostalimi rezultati v celoti izpolnili pričakovane javnosti, poudarili pa so tudi izreden uspeh sportnikov invalidov na paraolimpijskih igrah v Barceloni. Predsednik OKS Janez Kocijancic je ob koncu zasedanja tudi podelil priznanja sportnim zvezam. (M.S.)

SMUČANJE / SNEGA PRIMANJKUJE

Vrsta sprememb zaradi vremena

Na tekmi v Sappadi poprečni dosežki

Zaradi pomanjkanja snega so konec prejšnjega tedna odpadli tekmi v mladinski kategoriji in sicer sobotni veleslalom na Nevejskem Sedlu ter nedeljski slalom v Forni di Sopra.

Tako so se nekateri mladinci in člani udeležili v soboto in nedeljo veleslaloma za meščane b kategorije, ki je bil v Sappadi. Konkurenca je bila dokaj ostra, tako da so se morali naši tekmovalci zadovoljiti z bolj poprečnimi rezultati, ceprav so mladinci solidno izpeljali tekmo. Tekmo so pripravili na progi Nazionale Monte Siera, start je bil na nadmorski višini 1580 m, cilj pa na 1280 m, sneg je bil kar v redu.

Zmagovalec sobotnega veleslaloma je bil Maurizio Copetti (Ravascletto) s casom 72.97, najboljši za nase je bil David Taucer (Brdina), ki se je s casom 77.66 uvrstil na 26. mesto. Solidno je izpeljal progo tudi Kristjan Volpi (Brdina), cas 78.98 pa mu je prinesel 41. mesto (2. mesto med mladinci). 107. mesto je dosegel Peter Ferluga (Brdina) s casom 87.91. Tekmovalec Devina Baldan Massimo je bil 119. s casom 89.81. Na 156. mesto se je uvrstil Suber Rado s casom 102.55.

Na nedeljski tekmi je

Peter Ferluga (Brdina)

zmagal Nicola Selenati (GG.FF.UD) s casom 72.82.

Najboljše se je med nasimi uvrstil Kristjan Volpi s casom 77.05, ki pa je zadostoval za 29. mesto. Giulio Taucer (Brdina) je za progo porabil 83.46 in s tem zasedel 82. mesto. Peter Ferluga je bil s casom 87.29 111., 121. mesto pa je s casom 88.68 pripadlo smučarju Devina Davidu

Sossiju. Basso Pierpaolo (Devin) je bil 124. s casom 90.32, medtem ko je tekmovalac Brdine Peter Ferfila s casom 97.51 osvojil 147. mesto, 158. je bil na cilju Devincan Stojan Sossi s casom 103.34, 160. pa njegov klubski tovaris Paolo Garofolo s casom 106.71. Takoj za njim se je uvrstil Rado Suber s casom 108.75.

Ne prevec dobrim rezultatom na rob pa velja povedati, da so imeli najmlajsi smučarji pripadniki selekcije ZŠSDI po zaslugi šef smučarskega centra v Sappadi Puntilija na razpolago progo, na kateri so lahko trenirali pod vodstvom Alesa Poljaka kljub velikemu številu ljudi, ki so se v nedeljo zbrali v Sappadi.

Kategorijo baby in cican caka v nedeljo slalom na Piancavallu, medtem ko bi se morali pionirji v soboto pomeriti v superveleslalomu na Zoncolanu in dan potem v slalomu v Clatu.

Zaradi slabih snežnih razmer bo nedeljski slalom v Piancavallu, medtem ko bo superveleslalom v ponedeljek v Sappadi.

Tam bodo skoraj isti tekmovalci nastopili tudi v sredo, ko je predvideno pokrajinsko prvenstvo, ki velja za Mladinske igre. (E.M.)

NOGOMET / NAJMLAJŠI

Ob premoru Mladost tik pod vrhom

Mladost - Muscoli Cervinjan 4:3 (1:1) STRELCI: Florenin (3), Gorjan.

MLADOST: D. Devetak, Princic, Moro, M. Devetak, Gorjan, Jelen, Sergio, Cernic, D. Ferletic, M. Ferletic, Florenin (Mk Jarc, Mt Jarc, Peric).

Mostvo Mladosti je izkoristilo prosto soboto in odigralo prijateljsko tekmo z ekipo Muscoli iz Cervignana, ki v svoji skupini trenutno vodi na prvenstveni lestvici. Naj pri tem omenimo, da je Muscoli eno največjih centrov za mladinski nogomet v deželi, saj v svojih vrstah vključuje preko 170 mladih nogometsev. Gostje iz Cervignana so se v Doberdolu prikazali kot dobro uigrana celota in so večidel prvega polčasa imeli izrazito terensko pomoč.

Zacetek drugega polčasa je bil ves na strani gostov, ki s prostega strela najprej povedli, nato pa rezultat povišali na 3:1. Izgledalo je ze, da Doberdobci ne bodo usli visokemu porazu, zgodilo pa se prav obratno! Z zagrizenostjo so se vrgli v napad in v 15 minutah obrnili rezultat v svojo korist (med drugim so zastreljali tudi 11-metrovko). V tem delu igre je prišla na dan boljša telesna pripravljenost Kraševcev, ki so nasprotnika dobesedno strli.

V soboto so odigrali tudi nekaj zaostalih tekem iz 5. rednega kola. Mossa je z zmago nad Isontino prevzela vodstvo na lestvici in je verjetno najresnejši kandidat za osvojitev prvega mesta. V prejšnjem kolu smo v našem komentarju izrazili presenečenje ob zmagi Pierisa nad Isontino. Tako je bilo zapisano v komunicirani, ki ga nogometna zveza pošilja vsak teden. Izkazalo pa se je, da se je sodnik zmotil in v svojem zapisniku zagrešil ime zmagovalca! Zmagala je torej Isontina in ne Pieris.

Mladost je vsekakor trdno na 3. mestu. V soboto bo igrala zaostalo tekmo s Pierisom (od 15. uri). Z zmago, v katero ne dvomi, bo preskocila Isontino in se približala Mossi na eno samo točko. Ti dve mostvi bosta namreč počivali. Izidi zaostalih tekem 5. kola: Aris - Lucinico 0:1, Gradese - Pro Romans 0:0, Pieris - Sanrocchese 0:0, Mossa - Isontina 2:1.

Zacasna lestvica: Mossa 26, Isontina 24, Mladost 23, Opicina 23, Monfalcone 15, Pieris 14, Corno 14, S. Sergio 12, Pro Romans 12, Gradese 12, Aris 10, Lucinico 9, S. Marco 6, Staranzano 5, Sanrocchese 4, Romana 1.

Vili Princic

INTERVJU S PREDSEDNIKOM TPK SIRENA LIVIJEM PERTOTOM

Pertot: Pri Sireni je prostor tako za vrhunskost kot za rekreacijo

BOJAN PAVLETIC

Zimsko morje ima poseben char. Ce stojis ob obali v kasnem sobotnem popoldnevu, studen vetrice pa ti potisne roke globoko v zepo in se preko omegljenega, rdecnega, zahajajočega sonca z razprtimi krili leno zapelje galeb, potem v vsem tem zaslitus tudi nekaj kosovskega. Njegovi bori, brinovke, starke, Kras, vse to se nekako preliva v to nase morje.

Nase morje. Da, ob razpotegnjenih ter s kamni in skalami izdelani trzaski obali je v Barkovljah presledek, kjer morje v razvijanih burjastih dneh s penastimi valovi buta v kamenje in zemljo, kot bi jo hotelo zalizati vase. Tu je delček našega morja, nase obale, na katerem si je svoj sedež postavil Trzaski pomorski klub Sirena.

Pred zelo lepim in urejenim sedezem pa, na se nekoliko neurejenem zemljišču pred njim, na katerem so zloženi v zimskem pocitku colni, jadrnice, jadrnalne deske in druge v navidezem neredu (ki je tako nujen za vsako pravo obmorsko vzdušje) je tekkel pogovor z mladim predsednikom Sirene, inž. Livijem Pertotom.

Tradicijska slovenskega pomorstva izhaja od tod, zivela je od Barkovelj do Devina, ne na današnji obali Slovenije, v severni Istri.

Se cutite povezani s to tradicijo?

»Absolutno ne. Manjsina je sploh izgubila stik z morjem. Nekaj pomorske zavesti iz preteklosti je sicer ohranjene pri nekaterih nekdanih

ribiskih družinah, kot je Bogatčeva, to je pa vse. Postali smo kontinentalci.«

Kaj pa Barkovljani? »Barkovlje v svoji dusi niso obmorska vas. Vascani so bili vedno bolj navezani na zemljo, kot na morje.«

Potentakem Sirena ni barkovljansko društvo?

»V tem smislu ne. Domacinov je le kakih 20 odstotkov, nekaj manj je Rojancanov, ostali člani pa stanujejo do Milj do Kriza. Pri tem je zanimivo, da Kontovceli teziijo bolj k Sireni, Openci pa bolj k sesljanski Cupi, ceprav so bolj oddaljeni od nje, kot od nas.«

Predstavite svoj klub našim bralcem nekoliko podrobneje.

»V klubu se ukvarjamo z jadranjem, sportnim ribolovom, rekreativnim pomorstvom in družabnostjo. Jadrancev, ki uradno teknujejo je kakih 20, od teh 5 do 6 dobrih, kakovostni vrh pa predstavlja, seveda Arianna Bogatec. Ribicev je kakih 40 do 50, ob teh je pa se 350 drugih članov. Društvenih plovil imamo 25.«

Tako razvejana dejavnost, ki sega od popolnega zacetništva tekmovalcev, pa preko Arianne Bogatec do prisotnosti na olimpijskih igrah, terjaja gotovo veliko organizacijskega napora.

»Nase društvo opravlja izredno delo in morda je tudi v vsej državi bolj malo sorodnih klubov s tako razvejano dejavnostjo in takimi uspehi. Za to imajo, poleg tekmovalcev samih, njihovih

druzin in trenerjev, gotovo največ zaslug odborniki. Teh je 15, so zelo zavzeti za delo, kar se tice pomorskih vesticin pravi strokovnjaki, manjka pa nam nekaj takih, ki bi bili usmerjeni bolj upravno, uradnisko.«

Trenerji?

»Teh je obcasno pet ali sest. Od teh sta dva 1., t.j. najvisje kategorije. Omeniti pa moram tudi, da nasi člani opravijo za društvo ogromno prostovoljnega dela, zlasti upokojenci.«

Kakšna pa je vaša starostna struktura?

»Mladih imamo kakih 60 in so vsi aktivni jadranci oz. tekmovalci. Med odborniki pa nam zelo primanjkuje onih, v starosti od 20. do 30. leta. Odborniskega narascaja imamo bolj malo.«

Odnosi s Cupo?

»Nekoc so bili nekoliko napeti, toda zdaj sodelujemo zelo dobro.«

Stiki preko meje?

»S Slovenijo so se vedno dobri, s Hrvaško pa so postali zgolj formalni.«

Kako gledajo na vas italijanski sosede?

»Sosedna društva so do nas razpolozena zelo prijateljsko, z izjemo društva Societa Triestina della Vela, ki je nastrojeno precej soviniticno, pa so nam naklonjena tudi vsa ostala. Enako nas visoko ceni tudi federacija. Prejsnji predsednik Filipcic je namrec nase društvo organiziral tako dobro, da uziva pri FIV res velik ugled.«

V jadrlnih klubih se navadno zbira bolj »elit-

na» družba. Je tako tudi pri vas?

»Sploh ne. Mi smo zelo odprti, sportno usmerjen klub.«

Ce je tako, potem imate gotovo svoj pogled ze usmerjen v bodočnost.

»Tako je. Svoje glavne napore bomo namenili ustvarjanju novih tekmovalcev, skušali bomo ohraniti z Arianno stik s kakovostnim vrhom drzave in na mednarodnem podroccju, tja pa si zelimo plasirati poleg nje tudi kakega jadrarca v razredu "laser", ki je novost v olimpijskem programu. Imamo pa tudi "suhozemski" program: v nactu imamo namrec dograditev našega centra. Postavili bi radi se 150 m2 veliko skladišce in pa zgradili balinarsko stezo.«

In sredstva za vse to?

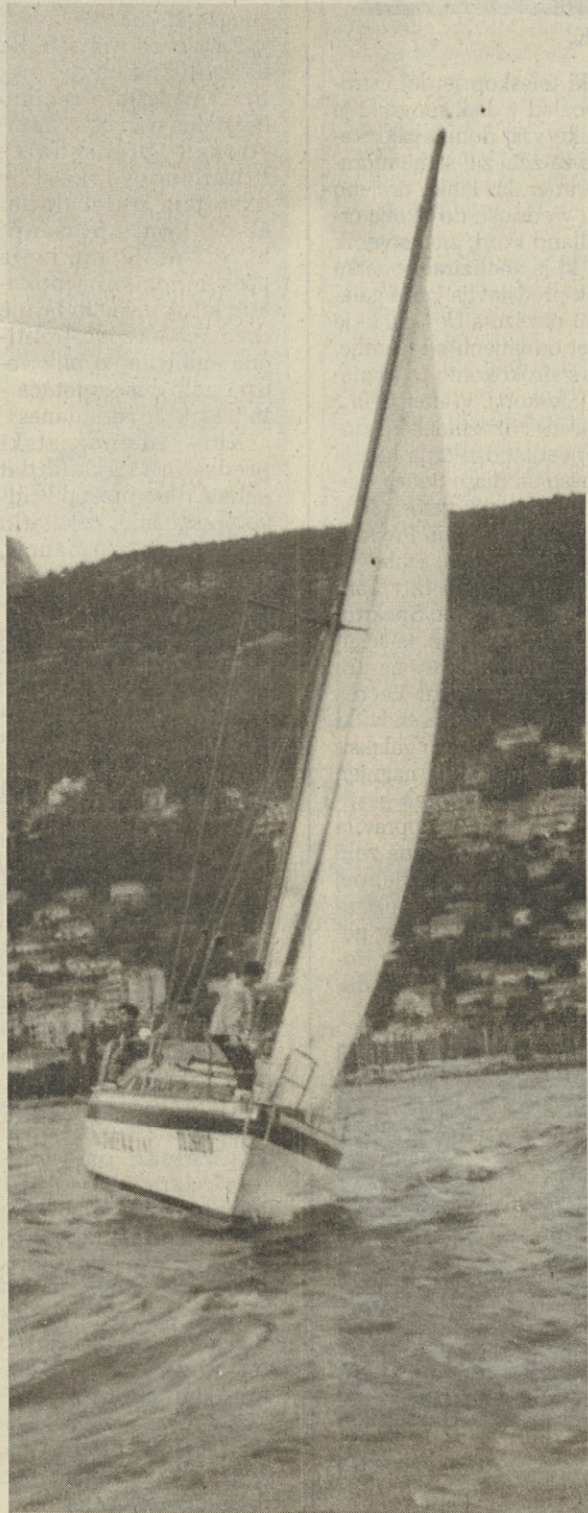
»V glavnem jih moramo "iznajti" sami. Podpor skorajda ni, enako sponsorizacij, družba kaze zelo malo razumevanja za individualne sporte in tako je treba racunati le na članarine in se kaj...«

Kljub temu zavzetosti med članstvom ne manjka.

»Vse prej kot to. Najbolje to potrjuje velika prisotnost članstva na obcnih zborih in drugih družvenih akcijah.«

Kaj predstavlja morje vam osebnost?

»K pomorstvu sem prišel slucajno, iz kosarke. Sem torej prislec in ne pomorski narojenec. Kljub temu je morje danes postalo poezija, ki me locuje od ostalega sveta in njegovih tegob. Morje me je prisvojilo in mu zdaj ves pripadam.«

Odbojka Borovke in Soča zlahka do točk

MLADINKE Bor Friulexport - Sant'Andrea 3:0 (15:6, 15:2, 15:1)

BOR FRIULEXPORT: Zadnik, Pernarich, A. in M. Faimann, Dolhar, Gruđen, Bezensek, Vidali, Calligaris.

Proti Sant'Andrea so borovke zagrle s postavo, ki razen A. Faimannove in Calligarisove nastopa v prvenstvu deklis, kljub temu pa niso naletele na enakovrednega nasprotnika. Ze s servisi so spravile gostje v tezave, zoge, ki pa so le prisle na Borovo polovico, so plave v protinapadih brez tezav izkoristile.

DEKLICE

Soca - Pro Romans 3:0 (15:0, 15:3, 15:3)

SOCA: V., E. in M. Cernic, K. Devetak, V. Florenin, P. Mozetic, S. Pellegrin.

Tokrat so brez tezav osvojile 2 tocki in se prepricale o svojih sposobnostih. Ekipa iz Romansa ni bila mocna, toda dekleta so bila zelo visoka in kar spretne v napadu in bloku. Nase pa so vecino tock dosegle na sredini. Le v zadnjih tockah so se nasprotnice nekoliko opomogle, vendar proti razpolozenim socankam niso mogle dosti.(S.P.)

TENIS / PRVENSTVO AVSTRALIJE

Izločen tudi Chang (ZDA)

Domov tudi Michael Chang (Telefoto AP)

MELBOURNE - Na odprtem teniskem prvenstvu Avstralije, prvi letosnji preizkušnji za Grand slam, vsak dan prinese kako presečenec. V moski konkurenci sta v dvobojih drugega kola izpadla se dva nosilca skupin. Američan Michaela Chang (st.6) je izločil rojak Wheaton, Nizozemca Richarda Krajčka (st.8) pa specialist za igro dvojic Witsken.

Prvi favoriti, rdecelasi Jim Courier, je proti Weissu gladko zmagal, vročina pa je nacela njegove živce, tako da bo moral zdaj zaradi nesramnih gest placati tisoč dolarjev globe, se do-

datnih 500 pa bo moral odstopiti, ker se je po dvoboju sprl s sodnikom. Prenapet je bil tudi Nemec Stich v dvoboju s Francozom Santorojem. Rezultat takega obnašanja je bil 500 dolarjev globe.

Ponedeljkov »likvidator« Boris Beckerja Sved Jarryd je dvoboj z domaćinom Woodbridgem predal zaradi nevzdržnih bolečin v mečih.

V ženski konkurenci sta izpadli 8. nosilka Novotna in 12. McNeilova. Zaradi trebušne gripe je vprašljiv nadaljnji nastop Capriatijeve, ki se je ze odpovedala igranju dvojic z Grafovom. Argentinka Sabatini je pa je

brez težav izločila zadnjo predstavnicu klavrne italijanske odprave v Melbourne Baudonejevo. Brez težav je zmagala tudi 1. nosilka Monika Seles.

Včerajsnji pomembnejši izidi:

Moski - 2. kolo: Courier (ZDA) - Weiss (ZDA) 6:2, 7:5, 6:4; Siemerink (Niz) - Cesnokov (Rus) 6:1, 6:3, 6:4; Medvedev (Ukr) - Koslowski (Nem) 6:0, 6:1, 6:0; Stich (Nem) - Santoro (Fr) 6:7 (3:7), 6:2, 4:6, 4:6, 6:4; Witsken (ZDA) - Krajček (Niz) 6:4, 1:6, 6:1, 6:4; Bruguera (Sp) - Grabb (ZDA) 6:1, 6:7 (5:7), 7:5, 6:0; Wheaton (Zda) - Chang (ZDA) 6:4, 6:3, 1:6, 6:3; Stoltenberg (Avstral) - Mancini (Arg) 0:6, 4:6, 6:1, 6:2, 6:4; Woodbridge (Avstral) - Jarryd (Sve) 6:1, 6:1, 2:0 in predaja; Korda (Česka) - Eltingh (Niz) 7:6 (7:0), 6:2, 6:3; Forget (Fr) - Woodforde (Avstral) 6:3, 6:2, 6:3).

Ženske - 2. kolo: Oremans (Niz) - Reinach (J.Afr) 6:1, 6:1; Tauziat (Fr) - Wiltud (Nem) 6:2, 4:6, 6:2; Garrison Jackson (ZDA) - Faber (ZDA) 4:6, 6:4, 6:2; Sabatini (Arg) - Baudone (It) 6:0, 6:1; White (ZDA) - Novotna (Česka) 4:6, 7:5, 6:2; Seles (Jug) - Strandlund (Sve) 6:2, 6:0; Martinez (Sp) - Javer (VB) 7:5, 6:1; Provis (Avstral) - Mcneil (ZDA) 3:6, 6:1, 6:1.

NOGOMET / PRIJATELJSKA TEKMA

Sacchijeva Italija je še vedno uganka

Zadetka Baggia in Maldinija, a prave igre še ni

Italija - Mehika 2:0 (0:0)

STRELEC: Baggio v 55. in Maldini v 80. min.

ITALIJA: Pagliuca, Mannini, Maldini, Di Mauro, Costacurta (Baresi), Vierchowod, Bianchi (Lentini), Albertini (D. Baggio), Mancini (Casiraghi), R. Baggio, Signori.

Prijateljska tekma proti Mehicanom, zmagi navkljub, prav gotovo ni razvzvala vseh ugank okrog Sacchijeve nogometne reprezentance, ki je cedalje bolj kritizirana. Skromni, a organizirani Mehicani so se v Firencah izključno branili, tako da prav gotovo niso pomagali Italijanom, ki v igralci natrpani polovici igrišča Mehicanov niso imeli lahkega dela. Zato pa tudi ni čudno, da je bil najbolj uspešen prav Roberto Baggio, ki se je z nekaj solo akcijami in lepim zadetkom pobotal s svojimi nekdanjimi navijaci Fiorentine, ki so mu odhod v Turin k Juventusu pred dvema letoma se kako zamerili. Niso pa prizanesli reprezentanci

Včeraj popoldne je v Latini igrala prijateljsko tekmo tudi mlada reprezentanca Italije in z golom Panuccijs v 89. minuti premagala Romunijo z 1:0.

Na sliki AP: Baggio je bil sinoči najboljši mož v reprezentanci azzurrov.

Danes start rallyja Monte Carlo

MONTE CARLO - 61. mednarodni avtomobilski rally Monte Carla bo startal danes iz petih evropskih mest, med katerimi je tudi Turin.

Letosnji rally bo potekal v znamenju velikih novosti, ki zadevajo predvsem voznike. Tako je svetovni prvak Sainz od Toyote prestopil k Jolly Clubu in bo vozil lanco, Auriol in Kankunen pa sta zapustila Lancio, da bi sedla v japonsko vozilo. Miki Biasion bo vozil na ford escortu, ki debitira na tem rallyju.

Letosnja dirka, ki se bo končala v sredo, bi morala biti precej zanimiva tudi zaradi spremenljivih vremenskih razmer. Snega sicer ne bo, vozniki pa vseeno ne bodo imeli lahkega dela, saj bodo ceste ponekod poledenele in zato nevarne.

Poleg Sainza, Auriola, Kankunena in Biasiona sta favorita za končni uspeh se Armin Schwarz in Kenneth Eriksson na mitsubishiju.

Letosnja zanimivost pa je tudi v tem, da bodo morale vse avtomobilске hiše uporabiti benzin brez svinca, najmanjša teža vozila je lahko 1.200 kg, novosti pa zadevajo tudi gume.

NBA / ČEZ MESEC DNI NA SPOREDU ALL STARS GAME

New Jersey v odlični formi Jordan dosege kar 64 točk

Charles Barkley »divjal« za sodnikom, a ga na srečo ni ujel

VANJA JOGAN

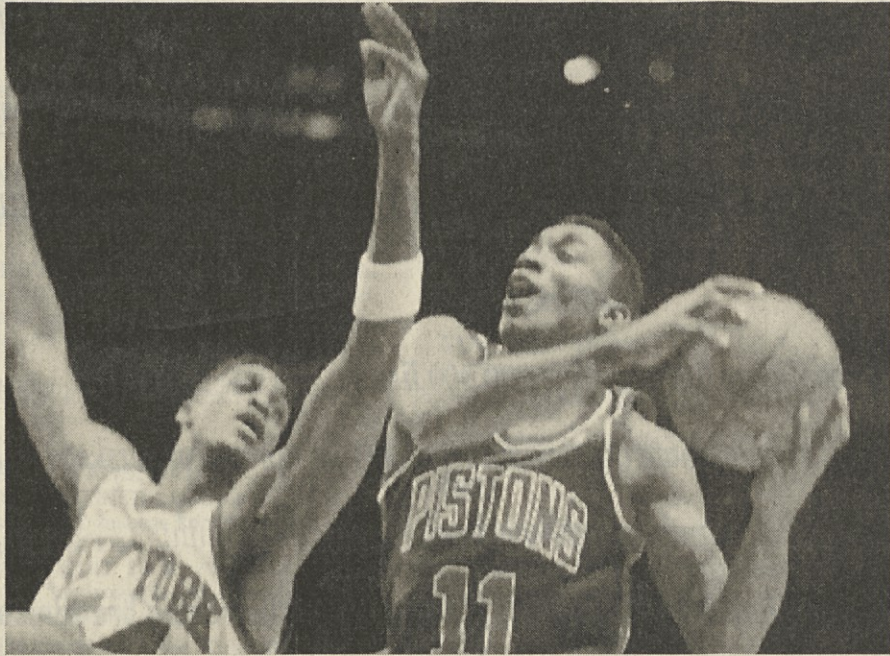
Med ekipami, ki so trenutno v najboljši formi, so prav gotovo **New Jersey Nets**, ki so v zadnjem tednu dobili vse štiri tekme v intenzivnem prvenstvenem sporedu NBA lige. V postavo se je po dvakratni odsotnosti vrnil tudi **Drazen Petrovic** (15, 19, 26 in 20 točk), ki je na vsaki tekmi bistveno pripomogel k zmagi lastnega moštva.

CURCICEV DALLAS SPET ZMAGAL: Pepelka NBA lige je poskrbela za nov podvig. Z izidom 113:103 so si **Mavericksi** privoščili Detroit Pistonse, bivši član ljubljanske Olimpije **Radosav Curčić** pa si je doslej priboril nekaj minut igranja na srečanje in dosegel 33 točk v enajstih tekmah.

BARKLEY »ZBLAZNEL« IN NAPADEL SODNIKA: Potekale so zadnje sekunde tekme New York - Phoenix, pri stanju 106:103 za Knickse pa je **Barkley** (27 točk in 15 skokov) skušal izehnati z metom za tri točke. Obramba New Yorka je čvrsto posredovala, sodniki pa niso dovolili prekrška in zmaga je pripadla domaćinom. »Hudobni« Charles se ni vdal in ostro nagovoril sodniško trojico, skočil je na zapisničarsko mizo in se kot ranjena zver pogal proti enemu od moških v sivem, ki pa mu je k sreči zbežal. Barkley je po tekmi izjavil, da ga nič ne zanima, če ga bodo denarno kaznovali, saj mu s tem ne pridejo do zivega.

JORDAN, TOČKA VSAKO MINUTO: Zvezda zvezd krepko čuva prestol najboljšega strelca, za to pa mu je občasno dovolj tudi nižja minutaža kot običajno. Proti Bostonu je **Jordan** igral le 30 minut, dosegel pa je 29 točk in tako le delno znizal povprečje 32, 2 točk na tekmo. Pred kratkim je Michael prekorasil mejo 20.000 točk, za to pa mu je bilo dovolj 620 tekem (32, 3 točk na tekmo). Boljši od njega je bil le bajeslovni **Wilt Chamberlain**, ki je isto mejo presegel v samih 500 tekmah (40 točk na tekmo).

ALL STARS GAME BO 21.2.: Salt Lake City se vneta pripravlja za tekmo leta, ko se bosta pomerili izbrani postavi Vzhodne in Zahodne konference. Med novinci je največ glasov dobil **Shaquill O'Neal**, ki je prejel že 43.000 glasov

Isiah Thomas (št. 11 - Detroit Pistons) v boju s Smithom (N.Y. Knickerbockers)

vec kot **Patrick Ewing**. Največ glasov si je seveda nabral **Jordan** pred soigralcem **Pippenom**, na zahodu pa doslej vodi peterka **Hardaway** (Golden State), **Drexler** (Portland), **Mullin** (G. State), **Barkley** (Phoenix) in **Robinson** (San Antonio).

NOV REKORD SEZONE? JORDAN 64, SEVEDA!! **Michael Jordan** se je spomnil, da že nekaj časa ni zabeležil novega rekorda, proti moštvu Orlando pa je izkoristil vzdevek nasprotnikove ekipe Magic in zaigral v tem stilu: dosegel je 64 točk (27:49 v metu iz igre in 9:11 s crte prostih metov) ter 6 skokov, Chicago pa je izgubil z izidom 128:124. V zadnjem tednu so se se izkazali **K. Malone** (Utah) 38, **Daugherty** (Cleveland) 37, **Edwards** (Clippers) 36, **Olajuwon** (Houston) 35, **Harper** (Dallas)

35, **Hawkins** (Philadelphia) 35, **Marculjonis** (G. State) 34.

VZHODNA KONFERENCA

Atlantic division: New York 22-14; New Jersey 22-15; Boston 20-19; Orlando 16-16; Philadelphia 14-20; Washington 11-25; Miami 10-24.

Central division: Chicago 26-11; Cleveland 22-15; Charlotte 17-17; Indiana 18-19; Atlanta 17-18; Detroit 17-19; Milwaukee 14-22.

ZAHODNA KONFERENCA

Midwest division: Utah 24-11; San Antonio 22-13; Houston 20-16; Denver 10-25; Minnesota 7-25; Dallas 3-30.

Pacific division: Phoenix 25-7; Seattle 25-10; Portland 24-11; LA Lakers 19-16; Golden State 18-19; LA Clippers 18-19; Sacramento 14-21.

PRIMORSKA LIGA

Hvalevredna pobuda in zelo koristne tekme

BRANKO LAKOVIC

TRST - Pvi del prve klanske Primorske kosarkarske lige je za nami. Predstavnik italijanskih in slovenskih društev, ki se udeležujejo te prireditve, so se v tork srestali, da bi ugotovili, če je pobuda doslej dosegla svoj namen.

Prisotni so si bili edini, da so bile tekme izredno koristne in da se je vse, razen nekaterih manjših »kiksov« (prevec »domaći« sodniki), izteklo v najboljsem redu. Postojna, ki naj bi se udeležila turnirja, je morala sicer odstopiti, saj je bila zaposlena kar na treh frontah (v evropskem in državnem pokalu ter v SBA ligi).

Zamenjala jo je Iskra iz Nove Gorice. Koper pa je zaradi organizacijskih težav, ki jih je premostil sele pred kratkim, odigral v vsem prvem delu le eno tekmo, tako da je bil izločen iz turnirja. Sicer pa so vsa druga srečanja, razen tekme Iskra - Kontovel, ki jo bodo odigrali kasneje, redno odigrali.

Kaj pa po prvem delu menijo nekateri predstavniki nastopajočih društev?

Gregori (Servolana): »Za naše moštvo so te tekme izredno koristne, saj igramo proti ekipam, ki so močnejše od nas in ki imajo drugacno kosarkarsko solo. Zelo hvalezna se mi zdi tudi pobuda, da bi ob koncu tega turnirja pripravili zaključno prireditev, na kateri bi se vse ekipe in vodstva društev srečali in preziveli nekaj ur v prijateljskem in vedrem raz-

položenju.«

Meden (Kraski zidar Sezana): »Turnir je kot nalašč, da imajo ekipe skoraj vsak teden prave treninge tekme pred prvenstvenimi srečanji. Na tem turnirju imajo možnost za igranje tudi mladi, ki si tako nabirajo predragocene izkušnje.«

Zuccolotto (Italmonfalcone): »Z velikim zadovoljstvom smo se odzvali vabilu za nastop na tem turnirju in si želimo, da bi postal tradicionalen. Možnost imamo, da igramo prave treninge tekme, ki so za nas še kako koristne.«

IZIDI 7. KOLA

Kontovel - Kraski zidar 76:86, Latte Carso - Bor Radenska 89:67, Iskra - Italmonfalcone 79:68, Koper - Jadran TKB neodigrano.

LESTVICA PO 1. DE-LU

Kraski zidar Sezana 12, Jadran TKB in Servolana Latte Carso 8, Iskra Nova Gorica in Italmonfalcone Tržič 6, Kontovel 2, Bor Radenska in Koper 0.

PRIHODNJE KOLO

Kraski zidar - Bor Radenska (27.1. ob 20.00 v Sezani), Latte Carso - Italmonfalcone (3.2. ob 21.00 v Trstu, Altura), Iskra - Jadran TKB (2.2. ob 19.30 v Novi Gorici), Kontovel prost.

Turnir se bo končal 14. aprila s 14. kolom, v začetku junija pa bo zaključna prireditev, najverjetneje na Poletovem odprtem igrišču v Prosvetnem domu na Opcinah.

NOVICE

Kanadčanka Pace najhitrejša na treningu

HAUS - Na včerašnjem treningu smuka, tekmovalni za svetovni pokal bosta na sporedu v petek in soboto, je bila najhitrejša Kanadčanka Kate Pace z dobre pol sekunde prednosti pred Američanko Hilary Lindh in skoraj sekundo pred Nemko Martino Ertl.

Atleti bojkotirajo prvenstvo

RALEIGH, North Carolina - Nosilci zlatih olimpijskih kolajn Mike Conley, Michael Johnson in Gwen Torrence ne nameravajo nastopiti na dvoranskem atletskem svetovnem prvenstvu, ki bo marca v Torontu.

Z bojkotom protestirajo proti odločitvi Mednarodne atletske zveze IAAF, da na njenih tekmovanjih ne bo denarnih nagrad. Atlete zlasti moti, da je IAAF za štiriletno televizijsko pogodbo dobila 91 milijonov dolarjev, ki jih športniki ne bodo niti videli. Če spora ne bodo rešili, čaka podobna usoda tudi atletske svetovno prvenstvo v Stuttgartu, za takrat pa svoj bojkot napoveduje še nekaj ameriških atletov.

Pieren se bo poslovil

ZENEVA - Švicarski veleslalomist Hans Pieren je včeraj napovedal svojo »upokojitvev« po koncu sezone. Pieren, ki bo v soboto star 31 let, se je tako odločil za decembra, na njegovo odločitev pa ne bi vplival niti morebitni naslov svetovnega prvaka. Njegova največja dosežka sta bili drugi mesti v Kranjski Gori in domačem Adelbodnu lanske zimo, v tork pa je bil v Veysonnazu šesti.

Angleža v francoskih bolidih

PARIZ - Francoska ekipa formule 1 Ligier se je odrekla svoji tradiciji, da ima v moštvu francoske voznike. Kot je objavil novi šef moštva Cyril de Rouvre, bosta letos njihove dirkalnike vozila Angleža Mark Blundell in Martin Brundle.

Bill Koch pred odločitvijo

SAN DIEGO - Ameriški jadralac Bill Koch, zmagovalec zadnjega America's Cupa, se mora v naslednjih šestih mesecih odločiti, ali bo leta 1995 branil svoj naslov. Milijarder si je sicer našel še eno jadralsko »zaposlitev« - denarno bo podprl priprave ameriške jadralске reprezentance za olimpijske igre v Atlanti leta 1996.

Davisov pokal brez Beckerja

BONN - Nemški teniski zvezdnik Boris Becker je svojemu reprezentancnemu kapetanu Nikoli Pilicu sporočil, da letos ne bo nastopal v nemški reprezentanci v Davisovem pokalu. Becker je Nemčiji pomagal do zmage v tem tekmovanju v letih 1988 in 1989, letos pa se zeli posvetiti drugemu teniskemu cilju - spet postati številka 1.

Sydney - prijazno mesto

SYDNEY - Med kandidati za organizacijo olimpijskih iger leta 2.000 je avstralski Sydney do cloveka dalec najbolj prijazno mesto. Avstralski gospodarstvenik John Perkins je v neki svoji studiji primerjalno obravnaval sto velikih svetovnih mest, pri čemer je upošteval stopnjo kriminalitete, gostoto prebivalstva, življenjske stroške, komunikacije in storitve, stopnjo izobraženosti, otroško umrljivost, promet in stopnjo zračne in akustične onesnaženosti. Po tej studiji zavzema Sydney drugo mesto, Manchester 20., Milan 27., Berlin 35., Taskent 43., Peking 64., Istanbul pa 75. Prebivalstvo in občinski moze avstralskega vele mesta so rezultate studije sprejeli z velikim zadovoljstvom, nekoliko pa je razpoloženje zagrenil podatek, da je na prvem mestu tradicionalni domaci tekme...Melbourne! Klima je ena bistvenih postavk studije, ki ji Perkins daje 30-odstotno tezo. Idealna klima zahteva temperaturo 25 stopinj, 50-odstotno vlago in sedem dni padavin v mesecu. Na lestvici obravnavanih mest zavzema v tem pogledu prvo mesto Caracas, zadnje pa Sankt Peterburg. Od olimpijskih kandidatov je Sydney 13., Taskent 53., Milan 59., Istanbul 60., Peking 79., Manchester 88. in Berlin 89.

Thomas Doll pri Laziu do konca junija 1996

RIM - Nemski nogometaš Thomas Doll je do 30. junija 1996 podajšal pogodbo, ki ga veže na Lazio. Doll je star 27 let, k Laziju pa je prišel v sezoni 91/92. Z novo pogodbo naj bi Doll letno zaslužil približno dve milijardi lir. Iz italijanskega nogometnega sveta pa je prišla tudi vest, da je Pisa na brezplačno posojilo odstopila Aston Villi danskega veznega igralca Enricka Larsena, ki pri Pisi ni našel mesta.

Japonski nogomet vztraja: »remije bomo ukinili!«

TOKIO - Kljub nasprotovanju mednarodne nogometne zveze FIFA v prihodnjem japonskem prvenstvu ne bo neodločenih izidov. Deset japonskih prvoligaskih klubov bo v prihodnjem tednu poslalo na sedež FIFA v Zürich pismo, v katerem bodo pojasnili, zakaj vztrajajo pri svojih stališčih. Eden glavnih razlogov je menda v tem, da je zamisel izredno popularna med gledalci. Več kot 70-odstotkov obiskovalcev tekem turnirja Nabisco cup, na katerem so preizkusili nov sistem, se je namreč izreklo za ukinitev neodločenih izidov. Projekt japonskega združenja poklicnih klubov predvideva igranje dveh podaljškov (vsak po 10 minut) in morebitnega dodatnega izvajanja enajstmetrovk. Vsaka zmaga naj bi odslej veljala štiri točke, porazenec pa bi dobil le eno.

Letos krajša Marcialonga

TRENTO - Pomanjkanje snega ne bo ogrozilo letosnje izvedbe tradicionalnega smucarskega teka Marcialonga, potrebno pa bo skrajšati progo za približno 14 kilometrov, zatrjujejo prireditelji te znane množične prireditve v Italiji. Start bo letos v kraju Campestrin, prihod pa, po 56 km, v Cavaleseju. Za zdaj je prijavljenih 5.300 tekmovalcev (med temi tudi lanska zmagovalec Italijan De Zolt in Rusinja Bondareva) in rekreativcev.

(0 zvestobi)

Pred vašim pragom, navsezgodaj zjutraj, v dežju ali snegu, najdete lahko le najzvestejše prijatelje. Primorski dnevnik je prav gotovo eden od teh. Če se naročite, bo brez vsakega dodatnega stroška, skozi vse leto prihajal k vam domov, vsak dan v tednu. Še naprej bo zvesto beležil življenje naše zamejske stvarnosti, s sodobnim, kvalitetnim in popolnim informativnim pristopom.

Cena celoletne naročnine za 360 števk je 300.000 lir.

Se naprej vam bomo brezplačno nudili male oglase in čestitke. Naročnino lahko poravnate do 31. januarja 1993 na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici, pri raznašalcih časopisa ter pri slovenskih denarnih zavodih na sledicih tekočih računih:

Kmečka Banka Gorica, t.r. 67696 • Kmečko-delavska hranilnica in posojilnica v Sovodnjah, t.r. 504/6 • Kmečko obrtna hranilnica Doberdob, t.r. 1910/2

Kmečka in obrtna hranilnica in posojilnica v Nabrežini, t.r. 800141/9 • Hranilnica in posojilnica Opčine, t.t. 10730 • Trzaska kreditna banka, t.r. 6986/92

Poravnate jo lahko tudi v treh stirimesečnih obrokih po 105.000 lir.

Primorski

D N E V N I K

Naš veliki dnevnik.

Gledališča

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

DANES: ob 19.00 in 21.30 uri (Linhartova dvorana) Molitveni stroj Noordung. Balet Opere in baleta SNG Ljubljana. Cena vstopnic 750 in 600 SIT.

Ob 19. uri (Gallusova dvorana) W. Shakespeare: Kralj Lear. Avtor projekta: Radko Polic. Režija: Dušan Jovanović. Vstopnina je 600, 500 in 400 tolarjev. Nekaj vstopnic je še na voljo.

V PRIHODNIH DNEH: ob 25. do 30. t.m. ob 21. uri in 31.t.m. ob 18. uri (Ovalna dvorana) Strniša - Zlatar-Frey: Zabe. V izvedbi Koreodrame Ljubljana. Cena vstopnic je 1000 SIT.

26., 27. in 28.t.m. ob 20. uri (Stihova dvorana) Leticija in Lustrek. Cena vstopnic je 500 SIT.

3. in 9.2. ob 20. uri (Stihova dvorana) Ob letu osorej. Cena vstopnic je 500 SIT.

NAPOVEDUJEMO: 28. in 30. t. m. ter 1. 2. ob 19. uri (Gallusova dvorana) G.Verdi: Don Carlos, v izvedbi Opere in baleta SNG Ljubljana. Cena vstopnic 2000, 1700, 1500 in 500 SIT.

21.2. ob 18. uri, 22.2. ob 19. uri in 23.2. ob 11. uri (Gallusova dvorana) W.Shakespeare: Kralj Lear. Cena vstopnic 600, 500 in 400 SIT. Za predstavi 21.2. in 22. 2. je na voljo le še nekaj vstopnic.

Informacije na tel. 061/222-815.

DRAMA SNG LJUBLJANA

DANES: ob 19.30 Strniša: Samorog. Za izven (konto)

JUTRI: ob 20. uri (Mala drama) Woody Allen.: Zaigraj se enkrat, Sam.

V PRIHODNIH DNEH: 23.t.m. ob 19. uri Henrik Ibsen: Peer Gynt. Zadržna predstava! 23.t.m. ob 20. uri (Mala drama) Luigi Pirandello: Človek s cvetom v ustih. Za izven (konto).

Cenjene obiskovalce obveščamo, da so vse predstave W. Allen: Zaigraj se enkrat, Sam. v mesecu januarju, razprodane. Vstopnice za predstave v februarju bodo na voljo od 30. januarja, ko bodo objavili tudi razpored predstav za mesec februar. Rezervacij ne sprejemajo.

Informacije in rezervacije vsak delavnik od 11. do 12. ure ter od 18. ure do začetka predstave na tel. 061/221-511.

MESTNO GLEDALIŠČE

DANES: ob 19.30 uri M.Frany: Hrup za odrom. Za izven in konto (razprodano).

JUTRI: 22.t.m. ob 19. uri A.P.Cehov, T.Brasch: Platonov (za abonma petek in izven).

V PRIHODNIH DNEH: 23.t.m. ob 19.30 E.Ki: shon: Bil je skrijanec (za izven in konto).

Informacije vsak dan med 10. in 12. uro in uro pred predstavo na tel. 061/210-852.

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE

DANES: ob 19.30 H.Achterbusch: Susn (ljubljska prva repriza). Zgodba o ženski v starih časovnih obdobjih v režiji Eduarda Milerja. Vstopnice so v prodaji v Galeriji SMG na Trgu francoske revolucije med 10. in 12. uro ter med 15.30 in 17.30, na dan predstave pa tudi uro pred predstavo pri blagajni gledališča. Tel. 061/153-312.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

JUTRI: ob 19.30 uri Levstik-Jovanović-Partljič: Martin Krpan. Za izven.

V PRIHODNIH DNEH: 23.t.m. ob 20. uri Pro-metej brez skodelice. V izvedbi eksperimentalnega gledališča Rezares. Za izven. Tel. 061/312-860.

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI

V PRIHODNIH DNEH: 23. t.m. ob 20. uri Al-d Nicolaj: Dragi pokojniki, blagi možje. Nastopa Polona Vetrh.

V PRIHODNIH DNEH: v petek, 29. t.m., ob 20. uri Miro Gavran: Moč moje zene.

Prodaja vstopnic vsak dan razen nedelje od 9. do 13. ure in od 16. do 19. ure v Jelovčevem s-alovu Kulturnega doma in uro pred predstavo pri blagajni. Tel. 061/448-922.

KRANJ

PRESERNOVO GLEDALIŠČE

JUTRI: ob 19.30 uri H.Ibsen: Nora. Za abonma sobota II, izven in konto.

V PRIHODNIH DNEH: 23. in 24. t.m. ob 19.30 R.Cooney: Zbeži od zene.

SOLKAN

V PRIHODNIH DNEH: 23.t.m. ob 20. uri R.Vi-trac: Volkodlak. Za abonente iz Postojne in Idrije.

NOVA GORICA

SOLKAN

V PRIHODNIH DNEH: 23.t.m. ob 20. uri Vi-trac: Volkodlak. Za abonente iz Postojne in Idrije.

KRŠKO

KULTURNI DOM

V PRIHODNIH DNEH: 23. t.m. ob 19.30 Mo-riere: Namisljeni bolnik. Gostovanje SLG Celje.

LJUTOMER

DOM KULTURE

JUTRI: ob 19.30 Marjan Marinc: Srečka. Pre-miera v zvedbi Gledališke skupine KUD Ljuto-mer.

V PRIHODNIH DNEH: 24.t.m. ob 19.30 uri Marjan Marinc: Srečka.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

KULTURNI DOM

V PRIHODNIH DNEH: 29., 30. in 31. t. m. go-stovanje ljubljanske Drame: A. Schnitzler - Ana-tol.

GLEDALIŠČE ROSSETTI

DANES: ob 20.30 (red prost) - Stalno gleda-lisce FJK in gledališka skupina Glauca Maurija bosta ponovila delo A. Schnitzlerja Anatol. Režija Nanni Garella, v glavni vlogi Roberto Sturno. Predstava v abonmaju: odrezek st. 6. Pro-daja vstopnic in rezervacije pri osrednji blagajni v Pasazi Protti in v gledališču Rossetti.

PRIHODNIH DNEH: 28. in 29. t.m. ob 20.30 bo Zadruga Argot - Società per attori uprizorila delo Umberta Marina »Volevamo essere gli U2«. Predstava izven abonmaja, za mladino in abo-nente posebni popusti. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti in pri blagajni gledališča Rossetti.

DVORANA TRIPCOVICH

DANES: ob 20. uri (red H) osma predstava - Cajkovski - balet Hrestac (Lo schiaccianoci). Ba-

let in orkester gledališca Verdi, dirigent Guerrino Gruber. Koreografija Giuliana Barabaschi.

Prodaja vstopnic v dvorani Tripovich od 9. do 12. in od 16. do 19. ure (razen ob pone-deljkih) - ob predstavah: od 9 do 12. in od 18. do 21. ure.

GLEDALIŠČE CRISTALLO

DANES: ob 20.30 komedija Eduarda Scarpet-te Nina Bonè v izvedbi gledališke skupine Con-sorzio '90 iz Neaplja. Režija Livio Galassi. V glavni vlogi Dalia Frediani. Jutri ponovitev ob 20.30.

GLEDALIŠČE SILVIO PELLICO

Ul. Ananian

JUTRI: ob 20.30 bo gledališka skupina I Com-medianti uprizorila komedijo Laure Marocco Wright in tržaskem narecuju »... ma xe vignuda la grandine«. Režija Ugo Amodeo.

Prodaja vstopnic in informacije pri UTAT v Pasazi Protti in v tajnistvu združenja Armonia (tel. 370667).

VIDEM

PALAMOSTRE

DANES: ob 20.30 komedija Eduarda Scarpet-te Nina Bonè v izvedbi gledališke skupine Con-sorzio '90 iz Neaplja. Režija Livio Galassi. V glavni vlogi Dalia Frediani. Jutri ponovitev ob 20.30.

COLUGNA (Videm)

GLEDALIŠČE LUIGI BON

V PRIHODNIH DNEH: v soboto, 30. t. m., ob 20.30 Decameron v izvedbi gledališke skupine Terzo Teatro.

Koroška

CELOVEC

GLEDALIŠČE V HISI UMETNOSTI

DANES: ob 10.30 in 20.00 - Klassenfeind (Razredni sovražnik). Ponovitev jutri ob 20. uri.

MESTNO GLEDALIŠČE

JUTRI: ob 19.30 Orfej v podzemlju.

Glasba

SLOVENIJA

LJUBLJANA

TEOLOŠKA FAKULTETA

V PRIHODNIH DNEH: 24. t.m. ob 10. uri kon-cert glasbene skupine iz Zuricha Mountain Si-lence. Vstopnine ni. Informacije na tel 061/555-800.

KLUB K4

DANES: Napovedana jazz delavnica tudi tok-rat odpade.

V PRIHODNIH DNEH: 26.t.m. ob 22. uri Marc Ribot & Shrek. Newyorški aktivist in or-ganizator benefita za Bosno Marc Ribot -, heroj lan-skolnetne Druge godbe, bo nastopil s skupino Sh-rek. Ob njih se v klubu obeta orto balkaniada, na sceno pa bo stopil tudi veliki Yakuza. Na voljo so fotografije in obsirno press gradivo. Tel. 061/113-282.

MARIBOR

UNIONSKA DVORANA

DANES: ob 19.30 G.Verdi: Nabucco- koncert na izvedba. V izvedbi Opere SNG Maribor.

V PRIHODNIH DNEH: 23. in 24. t. m. ob 19.30 uri (Unionska dvorana) (za abonente in iz-ven) Rossini: Stabat Mater. V izvedbi maribor-ske Opere. Informacije na tel. 062/211-461.

CELJE

NARODNI DOM

DANES: ob 19.30 koncert Akademskega pev-skega zbora Celje pod vodstvom Adriane Požun-Pavlovic, za Ljubiteljski kulturni abonma in iz-ven.

ROGAŠKA SLATINA

RAZSTAVNI SALON

JUTRI: ob 20. uri koncert Moskega pevskega zbora zdravilišča Rogaska slatina.

V PRIHODNIH DNEH: 28. t. m. ob 20. uri koncert Akademskega pevskega zbora Maribor.

SEŽANA

KULTURNI CENTER SRECKA KOSOVE-LA

V PRIHODNIH DNEH: 23. t. m. ob 20. uri koncert zbora l cantori del friuli iz Vidma (vokal-ni abonma in izven). Vstopnina je 400 SIT, abo-nenti imajo 20% popusta.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

GLEDALIŠČE ROSSETTI

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 25. t. m., ob 20.30 koncert Trzaskega koncertnega društva. Nastopil bo Kvartet Fiesole.

NAPOVEDUJEMO: 26. in 28. marca musical My fair lady s Sandro Massiminijem; 29. in 30. aprila koncert Giorgia Gaberija.

SPORTNA PALACA PRI CARBOLI

DANES: ob 21. uri celovečerni koncert Fran-cesca De Gregorija.

NAPOVEDUJEMO: v ponedeljek, 1. februarja, ob 21. uri celovečerni koncert Francesca Gucci-nija.

GLEDALIŠČE MIELA

JUTRI: ob 21.00 bo v okviru cikla Zattere 2 na sporedu koncert pevke Sussan Deihiim, ki ga or-ganizira Zadruga Bonawentura v sodelovanju z gledališčem Miela in Združenjem »More Music. Vstopnica stane 15.000 lir. Informacije pri gleda-liscu Miela (tel.040/365119) ali pri More Music - Trzic (tel. 0481/483143).

GLEDALIŠČE VERDI-MILJE

V soboto, 30. t. m., ob 22. uri bo na sporedu koncert skupine Microgroove, ki ga predstavlja Globogas. Po koncertu se bo večer nadaljeval z glasbo D.J. do 0.30.

COLUGNA (Videm)

GLEDALIŠČE LUIGI BON

V PRIHODNIH DNEH: v soboto, 23. t. m., ob 20.45 koncert rock skupin Abdia, Radio Bagh-dad, i Dodi e i Monodi, Bohemien Flambes z naslovom »Di no alla droga«.

Razne prireditve

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

DANES: ob 19. uri (sejna V4) predavanje dr.

Zmaga Smitka Kaj je buda v resnici rekel?, iz cikla Društva zaprost.

Ob 20. uri (Kosovelova dvorana) Boemsko življenje. Film Akija Kaurismakija. Vstopnina je 300 SIT.

Informacije na tel. 061/222-815.

FRANCOSKI KULTURNI CENTER

DANES: ob 18. uri La belle equipe, film Julie-na Duviviera z Jeanom Gabinom in Viviane Ro-mance.

V PRIHODNIH DNEH: 26.t.m. ob 16.30 in 18. uri Bouillon de culture (vodi Bernard Pivot) in Caracteres (vodi Bernard Rapp).

Center je odprt od 8. do 19. ure. Tel. 061/224-883.

KLUB K 4

V PRIHODNIH DNEH: 25. t.m. ob 21. uri Ek-skalibur, Predstavitel in demonstracija tehnike Ekskalibur, ki jo vodi skupina EGA. Video, gla-sba, ples.

Vroci telefon Kluba K4 061/113-282.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

GLEDALIŠČE MIELA

V organizaciji Zadruga Bonaventura bodo predvajali serijo filmov v izvirniku posvečenih velikemu režiserju Petru Brooku, danšnjemu di-rektorju Mednarodnega centra za gledališke razi-skave v Parizu. Vstop prost.

V PRIHODNIH DNEH: 26. t. m., ob 18.00 in 20.00: »Marat/Sade« Igrajo Glenda Jackson, Pa-trick Magee, Ian Richardson.

NAPOVEDUJEMO: 2. februarja 1993 ob 18.00 in 20.00 »The Mahabharata« Igrajo Bruce Myers, Vittorio Mezzogiorno, Andrzej Seweryn.

16. februarja 1993 ob 18.00 in 20.00 »King Lear«. Igrajo Paul Scofield, Cyril Cusack in Pa-trick Magee.

Za najmlajše

LJUBLJANA

SLOVENSKI SOLSKI MUZEJ

Do 31. januarja bo na ogled razstava V svetu lutk - poskus otroškega muzeja (razstava Muzeja novejšje zgodovine Celje). Odprto od ponedeljka do petka med 9.00 in 18.00 uro in v soboto med 9. in 13.00 uro. Vsak dan potekajo tudi lutkovne igrice po posebnem programu.

DANES: ob 10. uri Mojca Pokrajculja, lutkov-na igrica OS Vita Kraigherja

Ob 16. uri lutkovna delavnica Srednje vzgoji-teljske sole.

JUTRI: ob 17. uri Medved gre v solo, lutkovna igrica OS M. Kranjca.

Zaradi lažje razporeditve naprošajo, da obiske skupin vnaprej pravčasno sporočite na tel. ste-vilko 061/213-024.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: 23.t.m. ob 11. in 17. uri S. Makarović: Gal med lutkami. Za izven.

24.t.m. ob 18. uri Z.Florian: Tobija. Za izven.

Informacije ob sredah, četrtkih in petkih od 11. do 12. ure in uro pred predstavo na tel. 061/314-962.

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI

V PRIHODNIH DNEH: 23.t.m. ob 16. uri So-botno popoldne za otroke odpade.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: 23.t.m. ob 9. uri Lev-stik-Jovanović-Partljič: Martin Krpan. Za izven.

23.t.m. ob 16. uri Golja-Partljič: Srce igrack. Za izven.

24.t.m. ob 16. uri Golja-Partljič: Srce igrack. Prodaja vstopnic dva dni pred dnevom pre-dstave od 17. do 19. ure, na dan predstave pa dve uri pred predstavo. Rezervacije po tel. 061/312-860.

KUD FRANCE PRESEREN

V PRIHODNIH DNEH: 23.t.m. ob 17. uri Ku-zek in muca v izvedbi LS US.

VITESKA DVORANA KRIZANK

V PRIHODNIH DNEH: 24. in 31.t.m. ob 17. uri KuzeK postruzek na obisku. V izvedbi gleda-lišča Jaz in Ti. Prodaja vstopnic: festival Ljublja-na, tel. 061/228-544 oz. uro pred predstavo na prizorišču.

OPERA IN BALET SNG

V PRIHODNIH DNEH: 29. t.m. ob 10. in 12. uri ter 30.t.m. ob 11. uri. Cipci: Sneguljčica. Tel.061/331-945.

NOVA GORICA

KULTURNI DOM

DANES: Predstava Cudezni kamen v izvedbi PDG Nova Gorica odpade. Tel. 065/25 326.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

KULTURNI DOM

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: v torek, 26. t. m., ob 10.30 Andersenova pravljica »Cesarjeva nova oblacila«, ki jo je za SSG v verzih napisal Milan Jesih. Režija Vladimir Jurc. Scenograf Marjan Kravos, kostumi Ma-rija Vidau, komponist Miran Kosuta, svetovalec za magijo Vikj. Nastopajo Gojmir Lesnjak, Alojz Svete, Maja Blagovic, Adrijan Rustja, Lucka Pockaj, Stojan Colja, Vla-dimir Jurc in Franko Korošec.

GLEDALIŠČE CRISTALLO

V PRIHODNIH DNEH: v nedeljo, 24. t. m., ob 11. uri »Povem ti pravilico«. Na sporedu bo An-dersenova pravljica Kraljica na zrnu graha v iz-vedbi gledališke skupine La Contrada.

GORICA

KATOLISKI DOM

JUTRI: ob 10.00 in 12.00 uri Andersenova pravljica »Cesarjeva nova oblacila«, ki jo je za SSG v verzih napisal Milan Jesih. Režija Vla-dimir Jurc. Scenograf Marjan Kravos, kostumi Ma-rija Vidau, komponist Miran Kosuta, svetovalec za magijo Vikj. Nastopajo Gojmir Lesnjak, Alojz Svete, Maja Blagovic, Adrijan Rustja, Lucka Pockaj, Stojan Colja, Vlamimir Jurc in Franko Korošec.

Koroška

CELOVEC

MLADINSKI DOM

DANES: ob 16.00 - Lutkovna predstava »Juvi-taj« (avtorice Mire Voglar in Abececedke).

MESTNO GLEDALIŠČE

JUTRI: ob 10.30 Kitajski slavcek.

Razstave

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Do 31. t. m. si lahko v Galeriji CD ogledate raz-stavo Arnulfa Reinerja: Carinzia/ Venezia- Topo-grafia superiore. Cena vstopnice 100 SIT, za dijake in studente 50 SIT.

Do 31. t. m. je v Veliki sprejemni dvorani na ogled razstava Svedsko steklo - razstavlja 12 vo-dilnih svedskih obliko-valcev. Tel. 061/222-815.

MODERNA GALE-RIJA

Do 31. t. m. razstavlja Gojmir Anton Kos.

Do 14. februarja bo na ogled razstava oljnih slik, palstik in grafik Jozeta Gorjupa.

Galerija je odprta vsak dan, razen v ponedeljek, od 10. do 18. ure, ob ne-deljah od 10. do 13. ure. Cena vstopnice za odras-le 100, za studente 50 SIT. Tel. 061/214-106.

MALA GALERIJA

Do 21. februarja bo na ogled razstava skulptur in fotografij blegijskega umetnika Jana Fabreja.

Odprto vsak dan razen ponedeljka od 10. do 18.ure, ob nedeljah od 10. do 13. ure. Tel. 061/214-106.

MESTNA GALERIJA

Do 8. februarja bo na ogled retrospektivna fo-tografska razstava z naslovom Pariski fotograf Veno Pilon, avtorja dr. Staneta Bernika, ki jo je galerija pripravila v so-delovanju s Pilonovo gale-rijo iz Ajdovscine. Gale-rija je odprta vsak dan, razen ponedeljka, od 10. do 18. ure, v nedeljo od 10. do 13. ure. Tel. 061/212-896.

GALERIJA KOMPAS, SLOVENSKA 36

Na ogled je razstava najnovejših slik akadem-skega slikarja Jozeta

V naročju vetra (18)

V Panami so Američani kot doma — Ob mojem prihodu so v Colonu divjale demonstracije — Plovba skozi kanal

Sreda, 29. 4., Colon

Vso noč nisem zatisnil očesa. Premetaval sem se po ležišču in nisem imel miru. Vleklo me je, da bi se razgledal po tej, zame novi deželi. Ko se spravim na breg, me najprej zanese v »imigraciones«, policijsko pisarno. Ko tam opravim, je naslednja pot v klubski bar za mogocen sank, izdelan v stilu ladijskega kljuna. Ima celo pozicijske luči, ki vedno gorijo... da ga bolj zagotovo najdes...

Za sankom najdem tistega Tima in skupaj spijeva nekaj koktajlov, ki jim tu pravijo Cuba libre. Je pa to kar draga zadeva, ta »libre«. Za tisto, kar za svoj denar dobiš, seveda: za poln kozarec ledu, deset kapljic coca-cole in tri kapljice ruma... Barman bo kmalu bogat cloveke, če se ni...

S tukajšnje birokracije, ki se je vsi tako boji-jo, ni težav. V »imigraciones« sem opravil v petih minutah, caka me pa se kapitanija in seveda formalnosti v zvezi s plovbo skozi kanal.

Najboljši privezi za Americane

Tema pogovora s Timom je seveda vojna v Jugi. Spet razlagam, kje so tiste balkanske »lokacije« in kje ne... Ze kar

malce okajen ugotavljam, da bi lahko »Neodvisno Slovenijo« privezal na pomol pred barom. Le neko amerisko jahto bi bilo treba prevzati za kak meter. Ko najdem skiperja, noče o tem niti slisati.

»Z barko ne morete kar v bar,« se dela duhovitega... No ja, on pa je lahko v baru. Kaze, da so tu Američani abonirani na najboljše priveze... Pa samo dvajset metrov bi imel do sanki...

Naslednjega dne zjutraj med pretegovanjem izračunam, da sem od Willemstadta do Panama Canal Yacht Cluba potreboval natanko 7 dni in 14 ur. Celo Francozi na sosednji barki so bili mnenja, da je to zelo hitro. Sicer pa moram hoditi na breg cez njihovo barko, strazi pa jo majhen bel prasiček, ki tuli in laja name kot lev. Ko pa pridem na njihovo barko, se zavlece pod zaboj in renči name... Pa mu cisto nič nočem.

Danes »kanalski« birokrati. V pisarni kanalske družbe izvem, da me bo moral nekdo skozi kanal vleci. Lahko mi ribiško ladjo za vleko priskrbijo oni... je pa prekleto drago. Lahko pa si koga, ki bi me potegnil, priskrbim tudi sam. Na tem svetu

ocitno ni nič več zastoj.

Cetrtek, 7. 5.

Zapravl sem ves teden. Po radiu se pogovarjam s Slovenijo, dnevno romam v agencijo Wilford and McKay sprasevat, ce je ze prišla iz Bostona pošiljka z instrumentom, jem v majhni restavraciji pri Kitajcu. Njegova hrana mi je vsak dan bolj vsec, pa se poceni je.

Tistega, ki me bo vlekel, tudi ni bilo lahko dobiti. Najprej sem se dogovarjal z nekimi Avstralci, dogovoril pa sem se s sosednjo francosko barko, da me bodo vlekli ob boku. Dogovor je bil sklenjen, ko je skiper ugotovil, da znam igrati sah. Zdaj vsak dan sahirava in moram priznati, da je Francoz pri »volji«. Trenutno je rezultat 3:3. No, stalo pa me bo to tudi nekaj. Placal jim bom vse porabljeno gorivo in prispeval »material« za hrano obeh posadk. Na »izlet« skozi kanal nas bo plulo kar nekaj. Oba Francoza, dva nategovalca vrvi, dva pilota in moja malenkost.

V marino prinasa veter vonj po solzicah, slisiijo se odmevi strellov. V mestu so demonstracije. Ljudje menda

niso zadovoljni z novim predsednikom. Pravijo, da je prevec ameriski... Menda je bil celo prosluli Noriega boljši... Najprej hočem iti v mesto z videokamero, pa me pri vratih opozorijo, da mi jo bodo vojaki z največjim veseljem zaplenili. No, potem pač snemam le s fotoaparatom. Ko se nekako prebijem v mesto, si kupim sadja, ki je tu izredno lepo in poceni. Nazaj v klub se peljem kar s taksijem. Je veliko bolj varno, stane pa tudi dolar... Tam, kjer so se dopoldan streljali, igrajo zdaj otroci nogomet.

Sem Manolita iz Bogote

Naslednjega dne me Tim pelje na večerjo v kolumbijsko restavracijo. Hrana je odlična, restavracija pa je polna mračnih tipov, ki se menda tu pogosto streljajo. Se boljše od večerje pa je nočna vrnitev v marino. S Timom se prebija skozi mesto, po ulicah se vrtijo sumljivi tipi, policajji pa hodijo naokoli kar z mitraljezi. Ko jih začnem snemati, mi hočejo videokamero pobrati. Sef patrolje me mrko gleda: »Zakaj pa nas snemate?«

»Hotel bi gledalцем slovenske televizije pokazati, kako dobro varu-

Solarke v panamskem pristanišču Colon

Foto: Jure Sterk

jete Colon!« odgovorim kot iz puske in kamera je rešena...

No, potem pa imava malo drugačno zabavo. Dve deklici naju potegneta v neki lokal. Sva edina gosta, ena od dam pozene glasbeni avtomat. V somrak sediva za sankom in tista »maja«, rekel bi dober »kos« zenske, se me strokovno loti: »Ime mi je Manolita, sem Kolumbijka iz Bogote,« mi sepece, medtem ko mi grizlja uho...

Preketo, to okolje pa ni slabo! Deklici sta »svojega denarja vredni«, sicer pa so tukaj Kolumbijke znane kot najlepše... No, Tim me potegne na cesto, in ko zunaj nisem ravno najboljše volje, me potolaži: »Vsaka druga ima aids!«

Prekleta kuga našega stoletja! Sicer pa sem preprican, da bo s to moderno kugo tako kot s tisto »ta prav«. Vsi bomo okuzeni, tisti, ki bodo lahko z virusom v krvi normalno živeli, pa bodo nadaljevali novo odporno človeško raso. Ta virus ni »prepameten«, prevec mutira... Nekje sem bral, da je nekako tako pri tistih afriških opicah s podobnim virusom...

Naslednjega dne sta ze ob sedmih na obeh barkah pilota. Zacenjam plovbo skozi ta slavni kanal. Oliver, Francoz, ki vlece mojo Neodvisno Slovenijo, je sicer živček, toda odlični mozakar. Menjava se pri krmilu, sam pa uživam v prekrasni naravi in cudovitem jezuru. Prav cudno je, da ga

turizem se ni onesrazil.

Blizu nas pluje v isto smer ameriski konvoj. Podmornica in rusilec. Na obeh straneh konvoja so v hitrih colnih komandosih z mitraljezi »na gotovs«. Proti večeru Američani pospešijo in zginejo za prvim ovinkom, nam pa pilota ukazata ustaviti in vreči sidra. Oliver glasno protestira, pilota pa sta nasmiljena. Ocito imata pri tem svojo skrito računico.

Plaval je skozi kanal

Zjutraj imam ravno se cas, da barko pod vodo dobro poribam in pomijem, in pilota sta tu. Med plovbo eden od njiju pripoveduje, da od pristojbin za plovbo po kanalu kar 70 odstotkov porabi za vzdrževanje. Pove tudi, da je leta

1928 neki American Burton plaval skozi kanal. Za to je placal 36 centov, pristojbino za »plovbo« pa so mu dodelili na podlagi »izpodriva«. Ta je namreč podlaga za izračun pristojbine, ce »plovnuemu objektu« ni mogoče izračunati »tonaze« po panamski formuli...

Danes je plovba dolgačasna, k sreči pa se ne vlece prav dolgo. Ob dveh popoldan zagledamo novi ocean, cez dve uri pa smo ze pod mostom, ki veze obe Ameriki... Privežem se k boji pred Balboa Yacht Clubom, potem pa se razgledam. Na jugu vidim otok, naprej pa odprto morje.

Največji ocean na svetu je tu, pred menoj... Kot nov izziv...

JUTRI

22. januarja

Neznani pojavi elektrike so bili izziv mnogim znanstvenikom 22. januarja 1775 se je pri Lyonu v Franciji rodil fizik Andre Marie Ampere, ki je razsvetlil marsikatero skrivnost s tega področja.

Ampere je leta 1809 je postal profesor matematike na Politehniku v Parizu. Tu je nadaljeval s svojim raziskovalnim delom in izdal več znanstvenih studij. Umrli je 10. junija 1836 v Marseilleu.

Njegova odkritja in studije elektromagnetizma so mu prinesli ugled in njemu v cast so poimenovali enoto električnega toka. Pojav, da se vzporedni in enako usmerjeni tokovi privlačijo, nasprotno usmerjeni pa odbijajo, je zajet v zakonu, ki nosi njegovo ime.

11. 9. 1820 je zvedel za Oerstedovo odkritje, da električni tok vpliva na magnetno iglo in ze 18. septembra je predložil Akademiji znanosti temeljito in razširjeno studijo o tem fenomenu.

Ampere, ki mu je leta 1804 umrla žena, in te izgube ni mogel prebiti, se je tako zavzeto predal znanstvenemu delu, da njegove teoretične utemeljitve niso samo pojasnjevale ze znanih pojavov, ampak je v mnogocem utrjeval pot k novim

RECEPT

Perutninska jetra z ravioli

SESTAVINE:

600 g perutninskih jeter, 200 g strovih raviolov, 100 g čebule, sol, poper, 50 g masla, 100 g smetane, sesekljan peteršilj, lističi bazilike
CAS PRIPRAVE: 20 minut

Na segretem maslu prepražimo sesekljano čebulo, da postekleni. Dodamo na rezance narezana piščanca jetra, solimo in popramo. V slanem kropu skuhamo raviole, jih odcedimo in dodamo praženemu jetrom. Na koncu potresemo s sesekljanim peteršiljem in baziliko, zalijemo s smetano in na hitro pokuhamo.

(Slavko Adamlje)

ZELENI RECEPT

Nadevana zelena

SESTAVINE:

8 manjših gomoljev zelene, 1 limona, 2 skodelici kuhane leče, 100 g ovsenih kosmičev, 1 dl mleka, 8 oliv, 1 žlica kuhanega masla, 1 žlica praženega sezama, ingver, peteršilj, 200 g sira gauda

Tanko olupljene zelenine gomolje napol skuhamo v vodi z limoninim sokom. Sol pri kuhanju zelene ni potrebna, ker vsebuje zelena dovolj soli in je zato ne bomo pogrešali. Limonin sok pa je pri tem nujno potreben, sicer dobi kuhana zelena nekoliko lužnat okus.

Ovsene kosmiče poparimo z vrelim mlekom in jih nekaj časa pustimo stati, da se namočijo. Olive sesekljamo in jih povaljamo v maslu. Nato ovsene kosmiče in olive zmesamo s kuhanjo lečo, sezamom in z nastrganim sirom ter jih zacinimo.

Zelenam odrezemo vrh, jih izvotlimo in napolnimo z nadevom. Odrezani vrh priprnemo na gomolj z zobobrcem.

Nadevane zelene naložimo v namasčen pekač, jih prekritimo s tenkimi rezinami sira, postavimo v pečico in pečemo 15 minut.

Ponudimo jih z izbrano omako.

(Neva Miklavcic Predan)

AVTOMOBILIZEM

Spremembe pri francozih

MARKO LENASSI

Nov Citroenov BX

Končno smo izvedeli, kakšen avto bodo izdelovali namesto ne prevec uspešnega BX-a. Imenoval se bo xantija. Torej ostajajo pri Citroenu zvesti X-u. Citroenovim oblikovalcem je pomagal sloviti Bertone, ki je sodeloval ze pri izdelavi modela XM. Francozi bodo novi model predstavili na avtomobilskem salonu v Zenevi, ze kmalu za tem pa naj bi bil na voljo tudi pri nas. O cenah zaenkrat še ni nobenih podatkov, vendar pa poceni gotovo ne bo.

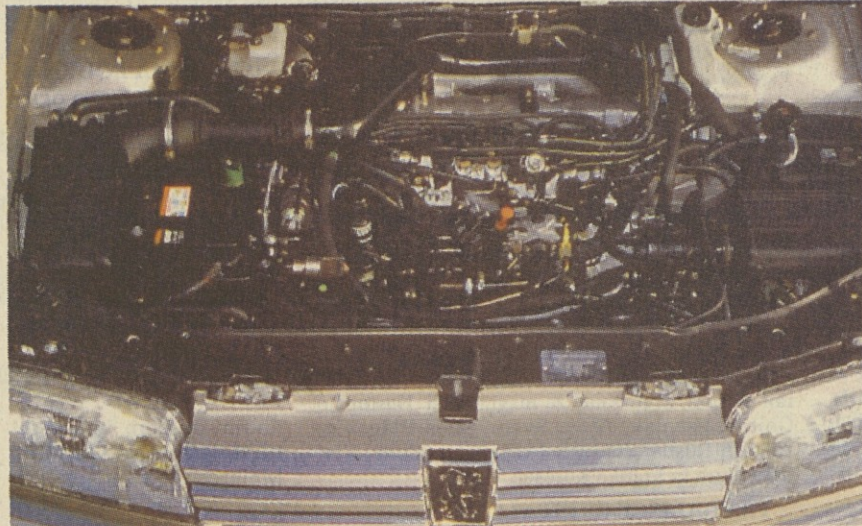
Nov motor v peugeotih 605

Nov motor naj bi zapolnil praznino pri Peugeotovi najelitnejši limuzini 605.

Do sedaj so te avtomobile poganjali trije različni motorji, in sicer: 2-litrski z 89 kW moči (121 konjskimi

močmi), 3-litrski V6 motor s 123 kW (167 KM) in enak motor s 24 ventili, ki ima 147 kW (200 KM).

Nov dvolitrski motor je opremljen s turbinskim polnilnikom (0,7 bara) in zmora 104 kilovate moči oziroma 145 »konjev«, vse od 4.400 do 6.200 obratov v minuti. Največja moč pri tako velikem razponu obratov motorja je velika prednost predvsem pri pospeševanju. Tudi največji navor, ki ga turbo motor doseže pri 2.200 in vse do 4.400 obratov, ko krivulja navora ne pade,

Peugeot 605 kmalu z novim motorjem

FILATELIJA

Znamke v čast treh velikih Slovencev

Slovenska PTT bo jutri, 22. septembra, izdala tri znamke, ki sta jih oblikovala Matjaz Vipotnik in Janez Suhadolc.

Na prvi znamki z nominalno vrednostjo 7 SIT je motiv iz povesti Solzice (slika je objavljena na prvi strani), izdali pa so jo v nakladi 300.000 ob stoletnici rojstva pisatelja Prežihovega Vrance (1893-1950).

Ob petdesetletnici smrti slikarja Riharda Jakopica (1869-1943) so izdali znamko v vrednosti 44 SIT z motivom njegove slike Med brezami, ob stoletnici smrti fizika Jozefa Stefana (1835-1893) pa znamko v vrednosti 51 SIT, na kateri je upodobljen njegov doprinski kip, delo kiparja A. Savinskega. Naklada teh dveh znamk je 200.000.

MODA VČERA J

Iz umetnosti v modo

NADA VODUSEK

Če smo prejsnjic govorili o modni skici kot posrednici med idejo in končnim izdelkom, kot zgolj funkcionalnemu orodju torej, potem je treba tokrat povedati kaj vec o njeni umetniški strani in ambicijah, ki grejo v to smer.

Visoka moda se je zmeraj rada spogledovala z likovno umetnostjo. Dostikrat pa je prihajalo tudi do čisto neposrednih povezav med umetniki in modnimi oblikovalci. Najbolj plodno obdobje takega sodelovanja je bil gotovo nadrealizem. Njegove ideje in sprevracanja pomenov/namenov so polje, po katerem nekateri couturierji brskajo se danes. Ena najbolj plodnih umetniško-modnih navez je bilo gotovo sodelovanje med Dalijem in Elso Schiaparelli.

Leta 1932 Dali pred fotoaparatom pozira svoji zeni Gali z njenim cevjljem na glavi. Leta 1937 za Elso Schiaparelli skicira cevelj-klobuk. Detajli njegovih slik postanejo vzorci njenih oblek: jastrog na beli večerni obleki, obleka s predali, znameniti trompe l'oeil razcefrane tkanine - ideja, ki jo je punkovski imidž sedemdesetih radikaliziral onstran umetniške iluzije...

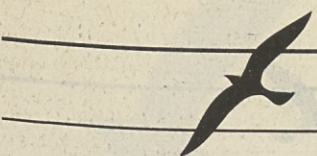
Schiaparellijeva je angazirala se druge znane umetnike. Leta 1911, preden so vzorci za tkanine postali predmet splošnih oblikovalskih ambicij, jih je zanj risal Raoul Dufy. Jean Cocteau je posebej za Elso naredil risbe, ki jih je potem dala izvesti na blago skupaj z umetnikovim podpisom. Bérard, Vertès in drugi so izrisovali barvne podobe njenih oblačil.

Vse nasteto sodi seveda na sam vrh modnega stolpa, s katerega pa ves cas po malem kaplja tudi v spodnja nadstropja. Če gre pri Elsi Schiaparelli za konkretno sodelovanje med modo in likovno umetnostjo, ki

ga zaradi njegove izjemnosti nikakor ne moremo posploševati, pa je vendarle treba reči, da je vpliv umetnosti na modo nenehno navzoč, ceprav ni zmeraj tako transparenten, kot je bil v primeru nadrealističnih sprenevedanj.

Cocteaujev design za Elso Schiaparelli iz leta 1937.

ODDAJE V SLOVENŠČINI

SLOVENIJA 1	
10.20	Video strani
10.30	Zgodbe iz školjke
11.15	Film tedna: Montreal, kakor ga vidijo ..., kanadski film, ponovitev
13.00	Poročila
15.00	Sova, ponovitev
15.25	Buntz z Beverly Hillsa, 4/13 del ameriške nanizanke
17.00	Velike družine, 4., zadnji del francoske nadaljevanke
17.15	Otroški program: Ziv zav
18.00	Regionalni studio Maribor
18.50	Stiri v vrsto, tv-igrice
19.15	Risanka
19.22	TV nocoj
19.30	TV dnevnik 2, vreme
19.55	Sport
20.00	Zarišče
20.40	F. Marotta - L. Toscano: Večna mladost, 3/4 del italijanske nadaljevanke
21.30	Tednik, VPS 2130
22.15	TV dnevnik 3, vreme, VPS 2215
22.38	Sport
22.43	Poslovna borza
22.53	TV jutri
22.50	Video strani

SLOVENIJA 2	
10.40	Video strani
10.50	Finska, ponovitev
11.05	Slovenija - umetniški vodnik: Dvor pri Polhovem gradu, ponovitev
11.15	Sportna sreda: DP v hokeju na ledu, polfinale, Hertz Olimpija - Cinkarna Celje, posnetek iz Ljubljane
13.00	Poročila
16.10	Oci kritike, ponovitev
17.10	Zakaj, zakaj?, ponovitev
18.00	Videospon
18.45	Ze veste, svetovno namenski program
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.00	Umetniški večer
20.45	Opazovalec z okna: Dunaj - o blišču mestnega jedra, 1/5 del nanizanke avstrijske televizije
21.40	Ves svet je oder, 1/13 del angleške dokumentarne serije
21.50	Slike iz Sečuana, 4. del dokumentarne oddaje
21.50	Sova
21.50	Dragi John, 39. epizoda ameriške nanizanke
21.50	Blue Lady, nemški film

KANAL A	
10.30	Astroloska napoved
10.40	RIS, risanke in spoti
11.00	Drugačen svet, ponovitev 78. dela
18.30	Elizije-Rajski vrtovi, ponovitev 1. oddaje o duhovnostih
19.00	Ninja zelve, 34. del ameriške risanke
19.40	MCM
20.00	Risanka
20.15	Dnevnoinformativni program
20.30	Dance session, 14. oddaja o plesu
21.05	Mrčes, ameriški znanstveno-fantastični film
22.40	Drugačen svet, 79. del ameriške nadaljevanke
23.30	Dnevnoinformativni program
23.45	Poročila v angleščini: Deutsche Welle
00.15	Astroloska napoved
00.25	MCM

KOPER	
18.00	Primorski forum

RAI 1	
6.50	Aktualno: Unomattina, vmes dnevnik
10.15	Film: La TV ha i suoi primati (kom., '71), vmes (11.00) dnevnik
11.55	Vremenska napoved
12.00	Variete: Servizio a domicilio, vmes (12.30) dnevnik 1
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.45	Fatti, misfatti e ...
14.30	Aktualno: Primissima
14.45	Variete: Buona fortuna
15.30	Otroška oddaja
16.00	Mladinski variete: Big
17.55	V Parlamentu in vesti
18.10	Aktualno: Italia, navodila za uporabo
18.45	Variete: Ci siamo?
19.50	Vreme in dnevnik
20.40	Variete: Partita doppia (vodi Pippo Baudo)
22.45	Variete: Caffè italiano, vmes (23.00) dnevnik
24.00	Dnevnik in vreme
0.30	Danes v Parlamentu
0.40	Rubrika opolnoci
1.30	Film: Posizioni compromettenti (kom.'85)

RAI 2	
7.00	Otroški variete
9.05	Rubrika o vrtnarstvu
9.45	Film: Fra due donne
11.00	Nan.: Lassie
11.30	Kratke vesti
11.45	Segreti per voi...
11.55	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo, Nonsolomero
13.55	Razmisljanja
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.40 Santa Barbara
15.25	Kronika v živo
17.15	Vesti in iz Parlamenta
17.25	Aktualno: Il coraggio di vivere, nato sport
18.20	Nan.: Hunter, vreme
19.15	Nad.: Beautiful
19.45	Dnevnik in sport
20.30	TV film: Dov'eri quella notte (dram., '92)
22.10	Film: Il pentito (dram., i. F. Nero)
23.15	TG 2 - Pegaz
23.45	Sport: EP v kosarki
1.20	Film: La settimana croce

RAI 3	
6.45	Dok.: L'altrarete, vmes (6.50, 12.00) dnevnik
9.55	SP v smučanju
12.15	Chi è ddi scena
13.45	Znanstveni dnevnik
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
15.15	Dok.: Pirandello
15.45	Samo za sport
17.20	Sportna rubrika Derby
18.00	Dok. oddaja: Geo
18.30	Nan.: Lassie
19.00	Vreme in dnevnik
19.30	Dezelne vesti
19.45	Telegiornale Zero
20.05	Blob in Una cartolina
20.30	Aktualno: Il rosso e il nero (vodi M. Santoro)
23.15	Dnevnik in Omnibus
0.30	Dnevnik in vreme
1.00	Variete: Fuori Orario

RETE 4	
6.30	Aktualno: Telesveglia, vmes od 7.30 dalje vsakih 30 min. vesti
8.35	Nad.: Marilena, 9.45 General Hospital, 10.35 Anche i ricchi piangono, 11.00 Ines, 11.45 Celeste, vmes (10.30) vesti
12.40	Variete: A casa nostra
13.30	TG 4vesti
14.00	Variete: Buon pomeriggio
14.05	Nad.: Sentieri, 15.00 Maria, 16.00 La storia di Amanda, 16.50 Febbre d'amore
17.30	TG 4 vesti
17.35	Aktualno: C' eravamo tanto amati
18.00	Nad.: La signora in rosa, vmes (18.55) vesti
19.35	Kviz: La cena è servita
20.30	Film: Fantozzi contro tutti (kom., '81)
22.30	Nad.: Pantanal
23.00	TV film: Nord e Sud, vmes (23.30) vesti

CANALE 5	
6.30	Na prvi strani
8.35	Variete: Maurizio Costanzo Show
10.30	Nan.: La casa nella prateria
11.30	Variete: ore 12
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.30	Aktualno: Forum, 14.30 Agenzia matrimoniale, 15.00 Ti amo parliamone
15.30	Nan.: Licia
16.00	Otroški variete
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Aktualno: la notizia
20.40	Kviz: Tutti per uno (vodi M. Bongiorno)
22.45	Kviz: Il delitto è servito (vodi M. Micheli)
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) TG 5 vesti

ITALIA 1	
6.30	Otroški variete
9.15	Nanizanke
12.45	Odpri studio
13.00	Otroški variete
13.45	Nan.: Agli ordini papà
14.15	Varieteja: Non è la RAI, 16.00 Unomania
16.05	Varieteja: Twin Clips, 16.30 Mitico
17.00	Nan.: College, 18.00 MacGyver
19.00	Varieteja: Rock & Roll, 20.00 Karaoke, vmes (19.30) Studio sport
20.30	Nan.: Beverly Hills - Elezioni scolastiche
22.30	Film: Unico indizio la luna piena (srh., ZDA 1985, i. Gary Busey, Corey Haim)
0.30	Odpri studio, pregled tiska in sport

TMC	
7.00	Euronews
9.00	Nad.: Doppio imbroglio, 9.45 Potere
10.15	Nan.: Doris Day Show, 11.00 Ai confini dell'Arizona, 12.00 Autostop per il cielo
13.00	TMC News - Sport
14.00	Film: Yes, Giorgio (kom., ZDA '82, i. L. Pavarotti)
16.00	Risanke: Snack
16.30	Nan.: Batman
17.00	Risanke
17.30	Dok.: Prijateljska narava
18.00	Sale, pepe e fantasia
18.15	Variete: T'amo TV
19.30	Vreme in TMC News
20.00	Nan.: Maguy - Alla conquista di Maguy
20.30	Film: La corsa più pazza d'America (kom., ZDA '81, i. Burt Reynolds)
22.20	Snežni planet
23.00	TMC News in vrem
23.20	Film: La maledizione dei rubini scomparsi (pust., ZDA '85)
0.55	Variete: T'amo TV

ITALIA 7	
7.30	Risanke
12.00	Nad.: Cara a cara
13.55	News Line - Vesti
14.00	Nad.: Aspettando il domani, Il tempo della nostra vita
15.50	Dezelni programi
17.30	Sette in allegria
19.15	News Line
19.30	Nan.: L'uomo di Atlantide
20.25	Il sasso nella scarpa
20.30	Film: L'assistente sociale tutto pepe (kom., It. '81, i. N. Cassini, Renzo Montagnani)
22.15	Vesti: News Line
22.30	Colpo grosso story
23.30	Filmske novosti
23.45	Film: La bonne (erot., It. '86, i. F. Guerin)
1.15	News Line - Vesti

TELEFRIULI	
16.55	Kratke vesti
17.00	Starlandia
18.00	Nan.: Riuscirà la nostra carovana...
18.30	Nad.: Destinì
19.00	Vecerne vesti
19.30	Rubrika: Parliamone
20.30	Film: Fiori di bosco (kom., ZDA '79)
22.30	Nocne vesti
23.00	Rubrika: Belo in črno

TELE 4	
(Se povezuje s sporedi Italia 1)	
14.00	Lastne oddaje:
19.30	Kronika in komentar
	Dogodki in odmevi

Koper	
13.00	Harry O, ameriška tv nanizanka
13.50	Beg od resničnosti, ponovitev filma
15.15	N.Y.P.D., nadaljevanke
16.00	TV novice
16.05	Carobna svetilka: Tečaj italijanskega jezika
17.00	Sok moderne umetnosti, ameriška dok. serija
17.40	Bersaglio, ponovitev
18.00	Arhitektovi nasveti
18.00	Primorski forum
18.45	Primorska kronika
19.00	TV Dnevnik
19.25	Harry O, ameriška tv nanizanka
20.15	Dragnet, ameriška tv nanizanka
20.40	Meridiani, aktualna tema
21.20	Dolgo iskanje, angleška dokumentarna serija
21.50	TV dnevnik
22.00	Juke box, glasbena oddaja v živo, vodi Alex Bini

Avstrija 1	
09.00	Jutranji spored
10.30	Desiree, pon. filma
13.35	Sinha Moca, 80. del
14.00	Dom za zivali, serija
14.50	Bushbabies: Višje od dreves
15.30	Am, dam, des
15.50	Alfred J. Kwak: Burske goske, risana serija
16.15	Artefix, otroški klub
16.30	O skratih in pokalich
17.00	Mini cas v sliki
17.10	Wurlitzer
18.00	Cas v sliki
18.30	Hribovski zdravnik, 1. del
19.30	Cas v sliki, vreme
20.15	Donavska princesa
21.20	Stavite, svicarska kriminalna komedija
23.15	Morilski pajki, ameriška grozljivka
00.20	Rožnata nanizanka: Preskušnja ljubezni
00.50	Poročila: Tisoc mojstrov

Avstrija 2	
17.05	Tisoc mojstrov
18.30	Sport
18.00	Alf: Mister Universum
18.30	Kdo je kdo?, igra
19.00	Regionalna poročila
19.30	Cas v sliki, vreme
20.00	Kultura
20.15	Domače reportaze
21.00	Trailer, za ljubitelje filma
21.30	Pozor, kultura!
22.00	Cas v sliki
22.30	Cerkev proti mafiji
23.15	Sporna vprašanja: Strah in vera
00.15	Hello Austria, Hello
00.45	Sosedje, 150. del
00.45	Poročila: Tisoc mojstrov

Hrvaška 1	
07.00	Dobro jutro, Hrvaska
	Poročila, TV koledar
	Zgodbe iz Monticella, 46. del
10.00	Poročila
10.05	TV sola
11.30	Ljubezenske zgodbe, 2. del mlad. serije
12.00	Poročila
	Ko se svet vrti, 46. del am. nadaljevanke
13.30	Monofon
14.00	Poročila
14.05	Slika na sliko, ponov.
14.50	Skupna zemlja, ponovitev 3/4 dela
15.40	The Big Blue
16.00	Poročila
16.05	Učimo o Hrvaski
16.35	Malavizija
17.30	Hrvaska država in ljudje
18.00	Poročila
18.05	Informatika: Pogled skozi okno
18.35	Santa Barbara, 306. del am. nadaljevanke
19.18	Risanka
19.30	Dnevnik 1
20.05	Spekter
20.45	Glasbena oddaja
21.45	Ekran brez okvirja
22.45	Dnevnik 2
23.10	Slika na sliko
23.55	Poročila v angleščini
00.00	Poročila
00.10	Sanje brez meja

Hrvaška 2	
17.30	Video strani
17.50	Mala princesa, am. film - igra Shirley Temple in drugi
19.30	Dnevnik 1
20.00	Kosarka - Euroliga: Zadar-Meas Plis, posnetek
21.40	Brooklynski most: Dečki poletja, 3/11 del ameriške humoristične nadaljevanke
22.10	Skupna zemlja, 4., zadnji del ameriške nadaljevanke
23.00	Pepsi DJ Mag
00.00	Horoskop

Madžarska	
05.40	Dobro jutro
08.35	Cez dan
09.00	Viljem Tell, francoska nadaljevanke
10.00	Goya, španska biografska nadaljevanke
11.00	Igra
12.00	Poročila
16.00	Popoldanski saldo
16.45	Igra
17.00	Kupil bom to zensko, 138. del mehiške nad.
17.30	Cez dan
17.50	Svet denarja
18.00	Magazin za menedžerje
18.45	Vecerna pravljica
20.00	Dnevnik
20.40	Sosedje, 150. del
22.45	Kraj dejanja, nemška kriminalka
00.15	Dnevnik

TV SLOVENIJA 2 / NOCOJ OB 22.20

Dokumentarna serija o Sečuanu

Potopis v šestnajstih delih scenarista Petra Povha in režiserja Matjaža Žbontarja

V preteklem letu je Uredništvo otroškega in mladinskega programa TV Slovenija v sodelovanju s Sečuansko televizijo posnelo zanimivo dokumentarno serijo *Slike iz Sečuana*.

Sečuan je eno od najbogatejših kitajskih provinc. Zahvaljujoč zelo rodovitni zemlji in ugodnim klimatskim pogojem ter razvejanemu namakalnemu sistemu, lahko spravijo celo tri zetve letno. V svetu pa je znan tudi kot domovina medveda pande.

Zaradi svoje relativno visoke gospodarske razvitenosti je Sečuan vodilni tudi v teh reformnih casih preoblikovanja ki-

tajskega gospodarstva. Navkljub zelo razvitemu kmetijstvu in v zadnjem času tudi industriji, je dezela ohranila vrsto tradicionalnih navad in običajev, tako da je polna kontrastov.

Medtem ko na rizevih poljih se vedno prevladuje tradicionalni način obdelave s pomočjo vodnega bivolca, v mestu, v najmoderneje opremljeni diskoteki, plesejo mladi

poslovneži in pripadniki porajajočega se višjega razreda. Nocoj si boste lahko ogledali četrto serijo, v kateri so oblikovalci oddaje zabeležili značilnost tradicionalnega slikarstva, ki se prenasa v sodobnost.

Slovenija 1

(UKV 88.5; 90.0; 91.8; 92.9; 94.1; 96.4; MHz; od 16.00 SV 918 kHz) 4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 13.45 Iz tujega tiska; 14.05 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Cetrlikov večer; 21.05 Literarni večer; 22.30 Stari gramofoni; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

(UKV 87.8; 92.4; 93.5; 95.3; 96.9; 97.7; 98.9; 99.9; MHz) 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Strokovnjak svetuje; 8.40 Koledar prireditelj; 10.35 Kompasovo turistično oko; 10.50 Primorski val; 11.15 Izjava tedna; 12.00 Opoldne; 12.40 Stajerski val; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Drobilnice; 15.10 Menjalniški tečaj; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba;

17.50 Šport; 19.30 Jazz; 21.00 Vi izbirate; 22.00 Azzurro.

Slovenija 3

(UKV 96.5; 101.4; 102.0; 103.9; MHz; od 19.30 88.6; 93.1; 100.3; 100.6; do 16.00 SV 918 kHz) 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.10 Dobro jutro; 9.05 Matineja; 10.05 Komedija; 11.05 Lahka glasba; 12.05 Poljemo in igramo; 13.05 Mladinski program; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Govorimo francosko; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Operni pevci; 16.45 Tretja stopnica; 17.00 Glasbena umetnost; 18.05 Svetovna reportaža; 18.25 Koncert; 19.35 Zborovska glasba; 20.00 Iz arhiva simfonikov RTVS; 22.05 Večerni logos; 22.20 Zvočni zapisi; 23.00 Izbrali smo; 23.55 Litnični utrinek.

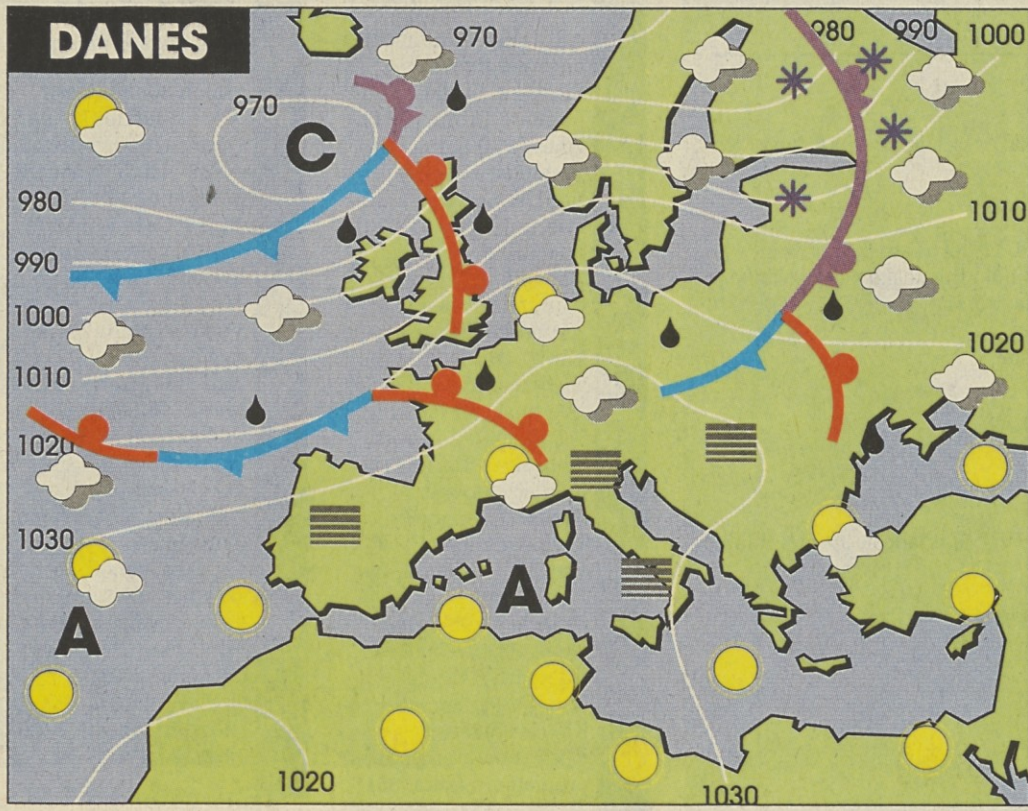
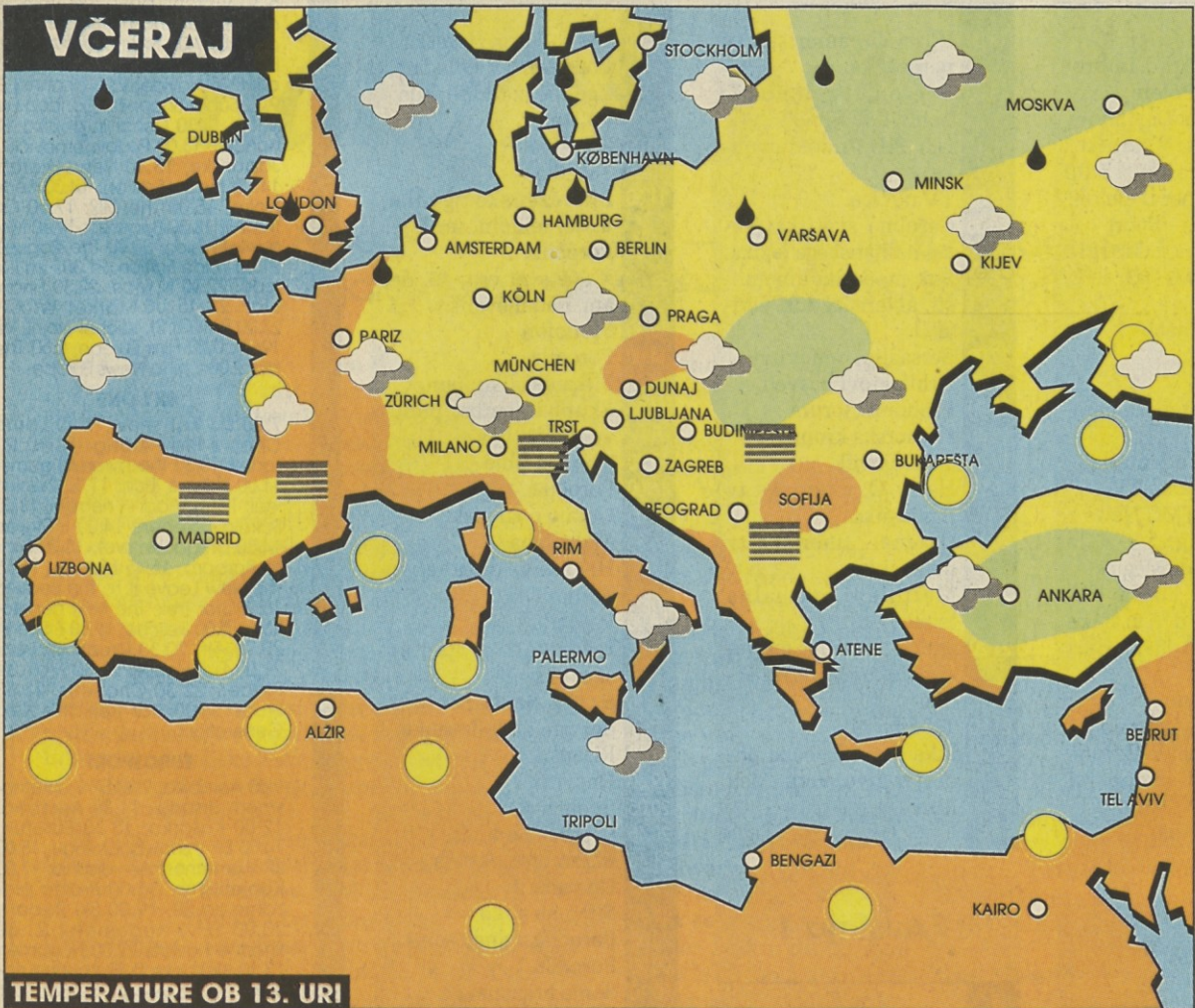
Radio Koper (slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88.5 - 93.8 - 100.3 - 100.6 - 104.3 - 107.6 MHz) 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba in koledar; 6.30 Jutranjik in osmrtnice; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.45

Servisne informacije; 9.00 Pesevna tedna; 9.35 Amerika; 10.30 Primorski val; 11.00 Hladno-toplo-vroče; 13.00 Jagode in podoknice; 15.00 Hit Nova Gorica; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasbeni desert; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik, osmrtnice; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.00 Prenos RS.

Radio Koper (italijanski program)

EVROPA / ANTICIKLON NAD JUŽNO EVROPO

VREMENSKA SLIKA
Nad Atlantikom in Skandinavijo je ciklonsko območje s frontami, nad južno Evropo pa območje visokega zračnega pritiska. Od severozahoda priteka nad naše kraje nekoliko toplejši zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce bo danes vzhlo ob 07.36 in zašlo ob 16.52. Dan bo dolg 9 ur in 16 minut. Luna bo vzhla ob 06. uri 32 minut in zašla ob 15. uri 49 minut.

TEMPERATURE

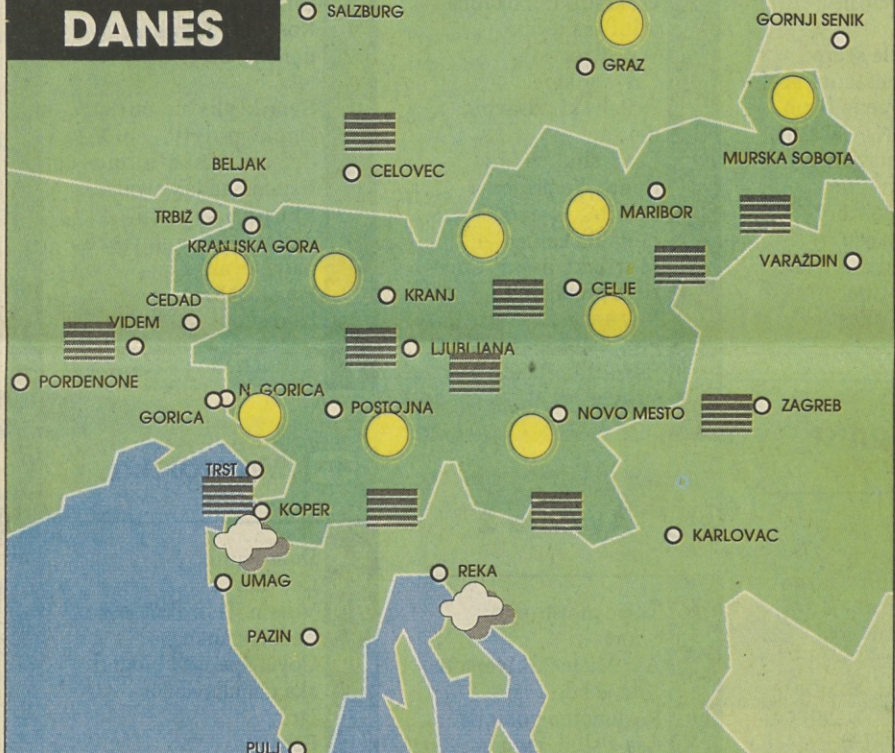
PO SVETU	
HELSINKI	-6/0
OSLO	-5/-2
STOCKHOLM	-4/2
KØBENHAVN	3/5
MOSKVA	-1/2
BERLIN	5/7
VARSAVA	3/5
LONDON	11/9
AMSTERDAM	5/7
BRUSELJ	9/9
BONN	5/8
FRANKFURT	7/10
PARIZ	9/11
DUNAJ	1/8
MÜNCHEN	2/9
ZÜRICH	1/8
ZENEVA	-1/11
RIM	4/13
MILAN	0/8
BEOGRAD	-2/7
NICA	7/14
BARCELONA	2/13
BUKAREŠTA	-6/11
CARIGRAD	4/13
MADRID	-3/14
LIZBONA	5/13
ATENE	5/16
LARNAKA	6/18
TUNIS	5/15
ALŽIR	2/20
MALTA	12/15
JERUZALEM	2/11
KAIRO	8/19

ALPE-JADRAN / V VIŠJIH LEGAH SONČNO, PO KOTLINAH MEGLA

TEMPERATURE

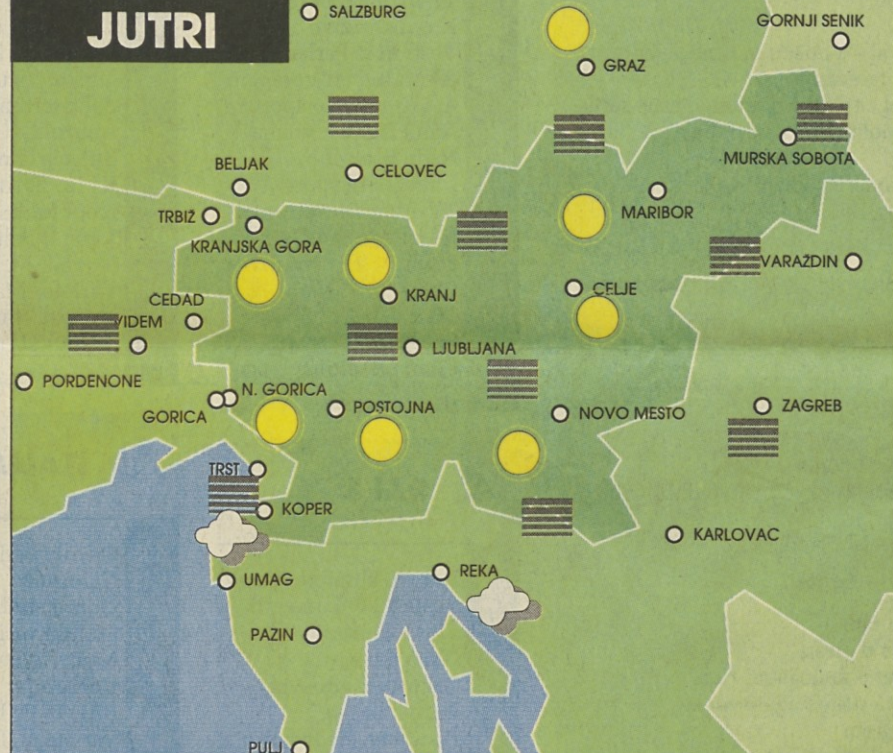
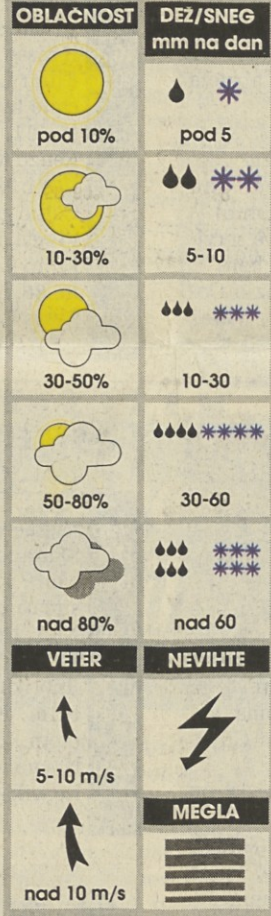
VČERAJ
OB 7. IN OB 13. URI

LJUBLJANA	-2/1
TRST	4/6
CELOVEC	-7/0
BRNIK	-4/-1
MARIBOR	-1/8
CELJE	-4/8
NOVO MESTO	-2/7
NOVA GORICA	-2/7
MUR. SOBOTA	-3/5
PORTOROŽ	3/5
POSTOJNA	-6/6
IL. BISTRICA	-4/3
KOČEVJE	-4/6
ČRNOMELJ	-4/6
SL. GRADEC	-7/5
BOVEC	-2/5
RATECE	-4/4
VOGEL	2/3
KREDARICA	-3/-1
VIDEM	-3/3
GRADEC	-3/6
MONOSTER	-2/9
ZAGREB	-3/2
REKA	4/10

V SLOVENIJI: Danes bo pretežno jasno. Na Primorskem in po kotlinah bo večji del dneva megla ali nizka oblačnost. Najvišje dnevne temperature bodo od 0 do 10 °C.

SOSEDNJE POKRAJINE: V sosednjih krajih Italije, ob severnem Jadranu ter po nekaterih nižinah bo megla ali nizka oblačnost. Drugod bo prevladovalo jasno in razmeroma toplo vreme.

V SLOVENIJI: V petek bo pretežno jasno. Po nižinah in na Primorskem bo večji del dneva še megla ali nizka oblačnost.

OBETI: V soboto se bo od severozahoda prehodno pooblačilo. Pihati bo začel zahodni veter.

ONESNAŽENOST ZRAKA

Povprečne 24-urne koncentracije SO ₂ v mikrogramih na m ³ zraka:	
Ljubljana	55
Maribor	117
Celje	—
Trbovlje	—
Hrastnik	139
Zagorje	152
Šoštanj	—
Kritična 24 urna koncentracija SO ₂ je 375 mikrogramov na m ³ zraka.	

STANJE VODA

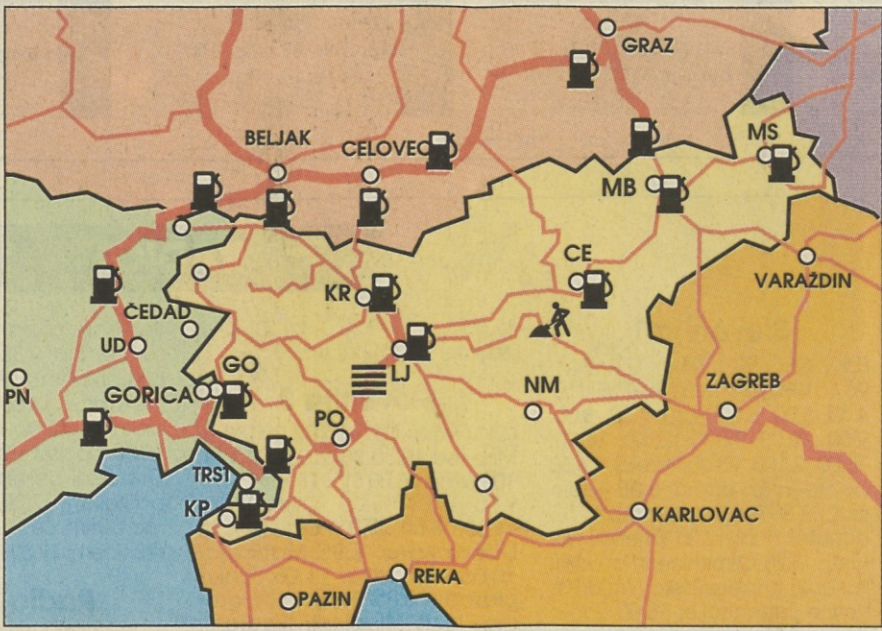
Višina vode v cm ob 7. uri:	
Mura, G. Radgona:	119
Drava HE Dravograd:	—
Sava Radovljica:	43
Sava Sentaž:	177
Sava Radeče:	132
Sora Suha:	105
Ljubljanica Moste:	71
Savinja Laško:	106
Krka Podbočje:	100
Kolpa Radenci:	95
Soča Solkan:	188

HOROSKOP

Piše:
Aleksandra Zorc Berco

	OVEN 21-3/20-4 : Ponuja se vam priložnost, da se povzpnete nekaj stopnic navzgor, vendar sedaj ne boste iskali le denarja in priznanja, ampak zelite okrepiti tudi svoj položaj in moc.
	BIK 21-4/20-5 : Če ste trenutno zapleteni v neke vrste zakonski manever, imate realne možnosti, da boste od tega imeli korist v obliki denarja ali pa priznanja.
	DVOJČKA 21-5/21-6 : Nobenega posebnega znamenja ni, da bi vas v tem obdobju spremljale kaksne večje zdravstvene težave, pazite pa, da se vam ne bodo ponovili problemi iz preteklosti.
	RAK 22-6/22-7 : Čustva bodo intenzivna in vezi močne. Na tiste, ki se nimate partnerja, bodo prav v tem obdobju v vseh strani pritiskali, naj se dokončno odločijo.
	LEV 23-7/23-8 : Naj vas ne pričakovani dogodki nikar ne vržejo iz tira, saj boste s pomočjo življenjskega spremljevalca ali kakega drugega bližnjega sorodnika obogateli.
	DEVICA 24-8/22-9 : Vase družabno življenje bo zelo dinamično, polno zabave in romantike. Tisti, ki se niste zajadrali v zakonski stan, imate možnost, da kmalu zaplesete s prstanom na roki.
	TEHTNICA 23-9/22-10 : V vašem delovnem okolju bo končno prišlo do določenega napredka, nadrejeni pa bo priznal svojo napako in pravilnost vaših trditve. Finančno si boste opomogli.
	ŠKORPIJON 23-10/22-11 : Če iščete svojega izbranca ali izbranko, bi lahko načrtovano potovanje pomenilo konec vašega iskanja. Naloteli boste na osebnost, ki se ji preprosto ne boste mogli upreti.
	STRELEC 23-11/21-12 : V tem obdobju boste ugotovili, kako pomembna so prava poznanstva, pri katerih sploh ni tako bistveno, ali kaj znate. Pustite se torej voditi znancom.
	KOZOROG 22-12/20-1 : V svoji zvezi boste opazili, da se vaš partner obnaša precej sefovsko. Ne bo vam jasno, kaj do njega čutite. V občutljivem obdobju ste.
	VODNAR 21-1/19-2 : Končno se vam bo ponudila priložnost stopiti v stik z osebo, ki vam je všeč. Po pogovoru boste ugotovili, da se pravzaprav obojestransko privlačita.
	RIBI 20-2/20-3 : V romantičnem obdobju ste, to pa se bo poznalo na vseh področjih. Zaradi zaslepljenosti bo nerazumevanje lahko preraslo v razumne meje.

CESTE / VLAŽNE IN SPOLZKE

Ceste po Sloveniji so še vedno mokre in spolzke, pa tudi megla v nekaterih kotlinah, zlasti v ljubljanski ovira promet. V notranjosti poteka promet tekoče in brez zastojev, na mejnih prehodih pa ni treba dlje čakati na prestop meje. Zaradi gradbenih del bo danes med 9. in 11. uro delna zavora na magistralni cesti Celje — Laško in sicer pri podvozu Tremerje. Voznike opozarjamo, da se lahko v krajih z meglo ali nizko oblačnostjo pojavlja poledica.

SLOVENIJA	
Kope	20/30
Golte	10/10
Mežica	20/30
Straža pri Bledu	25/25
Rogla	30/30
Kanin	0/105
Rahel-Pameče	25/25
Soriška planina	—/—
Vogel	—/—
Kobla	—/—
Mariborsko Pohorje	20/35
Kranjska gora	0/20
Pokljuka	—/—
Rog - Črmošnjice	—/—
Prvine	—/—
Jezerko	—/—
Ulovka	—/—
Krvavec	—/—
Črni vrh	—/—
FURLANIJA-JK	
Cimolais	—/—
Claut	5/5
Piancavallo	30/60
Zabnice/Ovčja vas	25/30
Raibl	—/—
Forni Avoltri	0/0
Forni di Sopra	30/80
Paluzza-Timau	20/30
Paularo	0/0
Pontebba	—/—
Pradibosco	20/60
Prato Carnico	—/—
Zoncolan	10/40
Sauris	20/30
Sella Chianzutan	15/20
Nevejsko sedlo	10/25
Visarje	35/60
VENETO	
Sappada	30/100

V VEDNOST

Vpliv vremena na ljudi

Se pred desetletjem smo pri onesnaženosti zraka govorili predvsem o koncentracijah zveplovega dioksida, dima in prasnih delcev ter dušikovih oksidov. Temeljiti in sistematični ukrepi za izboljšanje kvalitete zraka so v razvitih državah "obrodili" rezultate in koncentracije zveplovega dioksida v zraku so se zmanjšale, pozornost bioklimatologov pa se je preusmerila na ozon.

Zveplov dioksid nastaja predvsem pri izogrevanju fosilnih goriv, kot so premog, nafta in njeni derivati. V zraku se večinoma kemično veže v kisline ali sol, odvisno od ostalih primesi v zraku. Pri nas so največji viri zveplovega dioksida termoelektrarne in toplotne. Zveplov dioksid je tudi glavni krivec za nastanek kislega dežja, ki ga, žal, poznamo tudi pri nas. Zaradi sestave tal (vsebnost kalcijevih ionov, ki nevtralizirajo kisle komponente v padavinah) so pri nas učinki manj izraziti kot v nekaterih drugih državah.

Dušikovi oksidi so druga močno razširjena in znana skupina onesnaževalcev zraka. Njihov najvažnejši izvor so avtomobili in industrija z izogrevanjem pri visokih temperaturah. Tudi ti ob znanje ugodnih razmerah kemično reagirajo.

O vplivu zgoraj navedenih onesnaževalcev zraka na zdravje ljudi je bilo narejenih veliko raziskav, vendar so le-te razen redkih izjem upoštevale le učinke posameznih onesnaževalcev, ne da bi zajele vpliv vremena v celoti. Pri vrednotenju vpliva onesnaženega zraka na ljudi je pomembna izbira načina vzorčenja, analizičnih metod in obdelave podatkov.

V skupino, ki je za zimsko onesnaževanje zraka najbolj občutljiva, pristevamo predvsem astmatike, ljudi s kroničnim bronhitisom, boleznimi srca in obtočil.

Tanja Cegnar